

ЛЕТОПИС
ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

Год. VIII
Број 8
2023.
ISSN 2560-3388

ЛЕТОПИС

ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК
И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

ЛЕТОПИС

1. Књига у коју се хронолошким редом уписују важнији догађаји;
2. Пригодан запис неког догађаја; оно што је вредно да се унесе у летопис;
3. Чест назив за часописе или повремене списе.

(*Речник српскохрватскога књижевног језика*, књига трећа, Матица српска – Матица хрватска, Нови Сад – Загреб, 1969, стр. 197)

САДРЖАЈ

Реч уредника	7
Статут Друштва за српски језик и књижевност Србије.	9
Органи Друштва – структура (у 2023. години)	21
Записници о раду Друштва током 2023. године	25
Записник са Годишње скупштине Друштва за српски језик и књижевност Србије.	25
Записник са седнице Управе Друштва за српски језик и књижевност Србије	32
Записник са седнице Управе Друштва за српски језик и књижевност Србије.	38
Обавештења.	49
Извештај о раду Националног просветног савета Републике Србије	49
Активности Друштва за српски језик и књижевност Србије за бољи статус српског језика.	51
Предавање иницијативе Народној скупштини Републике Србије и Министарству просвете Републике Србије	52
Надлежни нису одговорили на нашу Иницијативу!	53
Протестни скуп у организацији Друштва за српски језик и књижевност Србије	54
Нови изборни предмет у основним школама: Српски као страни језик	55
Предавања и радионице из српског језика и књижевности за ученике основне школе – Тршић 2023.	56
Предавања и радионице из српског језика и књижевности за ученике средњих школа – Тршић 2023.	63
Обавештење о сарадњи Друштва за српски језик и књижевност Србије са Министарством спољних послова, Управом за сарадњу с дијаспором и Србима у региону	70
Март, месец српског језика	79
Активности манифестације Март, месец српског језика	79
Програм обележавања манифестације у подружницама Друштва	80
Пограм обележавања манифестације у Београду.	94
Конкурс „Реч која је обележила 2022. годину”	95
Извештај о конкурс „Реч која је обележила 2022. годину”.	95
Конкурс „Омиљени стих из народне поезије”.	96
Извештај о конкурс „Омиљени стих из народне поезије”	97

Извештаји подружница Друштва за српски језик и књижевност Србије (преглед рада)	99
Београдска подружница	99
Колубарски округ	101
Расински округ	111
Топлички округ	115
Шумадијски округ	116
Нови Сад и Јужнобачки округ	121
Јужни Банат – Ковин, Вршац, Бела Црква и Пландиште	123
Златиборски округ	126
Краљево	130
Подунавски округ	135
Косово и Метохија	152
Старо Косово	158
Браничевски округ	167
Стручно и методичко усавршавање наставника	171
Хроника 64. Републичког зимског семинара	171
XIX Конгрес Савеза славистичких друштава Србије	174
Програм XIX Конгреса Савеза славистичких друштава Србије	175
Ка савременој настави српског језика и књижевности	184
Првонаграђена методичка припрема за час српског језика или књижевности – награда „Проф. др Милија Николић” у школској 2023/24. години: Бојана Анђелић Ристић и Саша Чорболоковић (Алфонс Доде: Последњи час)	185
Пројекат – Признања најбољим наставницима	201
Извештаји са такмичења	239
Такмичење из српског језика и језичке културе	239
Такмичење из књижевности „Књижевна олимпијада”	245
Издавачка делатност Друштва	255
Милена Милошевић: О књизи <i>Књижевност кроз тестове (за пети и шести разред основне школе)</i> Марије Запутил и Јасмине Станковић	255
Душанка Вујовић: Збирка <i>Српски као завичајни – лексика</i>	257
Љиљана Бајић: О међународном научном скупу „Научно дело и наслеђе професора др Милије Николића”	259
Књижевни оглас	263

РЕЧ УРЕДНИКА

Пред нама се налази осми број *Летописа* Друштва за српски језик и књижевност Србије, за 2023. годину. Број ће се појавити и у електронској форми, на сајту Друштва, и биће доступан свим заинтересованим наставницима.

Потреба за оваквом књигом произашла је из многобројних активности које наше удружење обавља. Различита обавештења, одлуке, писма, извештаји, обраћања јавности, семинари за стручно усавршавање наставника, издавачка делатност, учешће такмичара (наставника и ученика) на различитим конкурсима, наградни боравак ученика у Тршићу, редовно се постављају на сајт Друштва, али се старе информације брзо замењују новима и често се забораве.

Како се људи који организују послове у Друштву бирају за мандатни период од две године, свако нов у том послу нађе се пред истим изазовом: како да се упуту у захтеве посла и редослед поступања; које активности треба да организује и спроводи. Писани траг, забележен у *Летопису*, остаје као поуздани сведок времена у ком је сваки запис настао.

Други значајан разлог за штампање *Летописа* је и потреба да се шире упознамо са радом подружница Друштва, те се у овој књизи сваке године уприличује њихово представљање. Председницима подружница остављена је слобода да сами осмисле како ће укратко описати рад своје подружнице, да ли у виду извештаја, хронике или најаве активности, па су и прилози у том смислу разнородни. За разлику од претходних година, одзив колега, који би требало да нам доставе извештаје о раду у 2023. години, нешто је мањи, али верујемо да је оваква тенденција тренутна.

Уз Информатор са Републичког зимског семинара и уз часописе „Књижевност и језик” и „Свет речи”, појава *Летописа* обезбеђује континуирано информисање наставника у нашој земљи о главним и споредним активностима Друштва током једне календарске године и чини транспарентнијим наше напоре да се као добровољно Друштво бавимо питањима значајним за наставу српског језика и књижевности у Републици Србији.

Годину 2023. обележила је незапамћена трагедија у ОШ „Владислав Рибникар”. Бројне иницијативе Друштва нису добиле довољан одјек, нити су изазвале надлежне да на њих одговоре. И даље нема коментара на различите предлоге Друштва за заустављање урушавања образовног система Републике Србије. О натпредметном статусу предмета Српски језик

и књижевност престало је да се говори. Зато је Друштво за српски језик и књижевност Србије усклађивало своју делатност са захтевима тренутка у коме живимо и уложило максималне напоре да одржи комуникацију са колегама и ученицима. Сада, када се живот наставника српског језика и књижевности и њихових ученика вратио колико-толико у нормалу (бар кад је реч о пандемији и њеним последицама), надамо се чешћим и креативнијим заједничким дружењима и свим будућим активностима и изазовима који су пред нашом заједницом.

Зона Мркаљ

СТАТУТ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

У складу с одредбама чл. 12. и 22. Закона о удружењима („Службени лист РС”, број 51/2009. и 99/2011), председник Друштва за српски језик и књижевност Србије, по овлашћењу Скупштине Друштва са седнице одржане 30. 06. 2016. године у Београду, сачињава пречишћени текст

СТАТУТА ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

НАЧЕЛНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Друштво за српски језик и књижевност Србије (у даљем тексту: Друштво) основано је као невладино, непрофитно струковно удружење, на неодређено време, ради остваривања циљева из области српског језика и књижевности.

Оснивачка Скупштина Друштва за српски језик и књижевност Србије констатује да је у Регистру удружења, који води Агенција за привредне регистре, уписано и регистровано *Друштво за српски језик и књижевност Србије*, које је изворно основано и започело с радом још 15. 01. 1910. године, са седиштем у Београду, Студентски трг број 6. Садашње седиште Друштва је у Београду, на Филолошком факултету, Студентски трг 3. Друштво се ускладило са Законом о удружењима 2010. године.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ДРУШТВА

Члан 2.

Област остваривања циљева Друштва је окупљање научника и стручњака из области српског језика и књижевности, као и наставника тих предмета у свим врстама школа на подручју Републике Србије, затим, окупљање свих заинтересованих лица која се баве науком о језику и књи-

жевности и наставом те групе предмета, као и грађана који се интересују за унапређење језичке и књижевне културе, ради остваривања заједничких циљева и задатака утврђених овим Статутом.

Циљеви и задаци Друштва су:

- истраживање и изучавање општих и посебних питања о српском језику и књижевности, као и наставе тога предмета у свим врстама школа у којима се предаје (од основне школе до факултета);
- стручно и методичко усавршавање наставних кадрова;
- подстицање на рад младих научника и наставника и помагање њиховог индивидуалног рада и развика;
- популарисање резултата науке и наставе српског језика и књижевности;
- сарадња са Министарством просвете и његовим заводима (Завод за унапређивање образовања и васпитања и Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања), Министарством науке, Министарством културе, центрима за усавршавање наставника, задужбинама, научним, просветним и другим институцијама и асоцијацијама у циљу унапређивања наставе српског језика и књижевности и језичке и књижевне културе;
- упућивање чланова на научну, стручну и методичку литературу из области језика и књижевности.

Члан 3.

Друштво своје задатке остварује:

- одржавањем општих и посебних састанака и стручних скупова на којима се расправљају научни и стручни радови чланова Друштва, као и о питањима која интересују чланове;
- самосталним или у заједници са другим организацијама организовањем семинара, предавања, трибина, промоција, курсева и других облика образовања у области унапређивања наставе српског језика и књижевности и језичке и књижевне културе;
- учешћем у изради наставних програма, уџбеника, приручника и других облика образовног садржаја;
- бављењем актуелним питањима српског језика и књижевности;
- издавањем/објављивањем књига, часописа и других публикација везаних за унапређивање наставе српског језика и књижевности и језичке и књижевне културе;
- сарадњом са државним органима и организацијама, универзитетима, школама, другим стручним удружењима и организацијама у земљи и иностранству које се баве наставом српског језика и књижевности и језичке и књижевне културе;

- организовањем стручних екскурзија за чланове;
- организовањем разних такмичења и смотри.

Члан 4.

Ради остваривања својих циљева Друштво:

- преко својих представника у градовима и окрузима Републике Србије (изабраних према одредбама овог Статута) прати дефинисање и реализацију активности утврђених на нивоу Друштва, као и креирање платформе и сачињавање акционих планова за реализацију дефинисаних активности;
- своје задатке остварује одржавањем општих и посебних саста-нака и стручних скупова на којима се расправљају научни и стручни радови чланова Друштва и других позваних лица;
- самостално или у заједници са другим институцијама организује конгресе, семинаре, предавања, трибине, курсеви и друге облике активности, ради унапређивања свих научних дисциплина из оквира српског језика и књижевности;
- бави се актуелним питањима српске традиције, језика, књижевности и културе;
- издаје/објављује књиге, часописе и друге публикације везане за унапређивање науке о српском језику и књижевности, а у сарадњи и уз сагласност рецензената које за сваку публикацију именује Друштво;
- сарађује са државним органима и организацијама, универзитетима, школама, музејима и другим стручним удружењима и организацијама у земљи и иностранству које се баве изучавањем српског језика и књижевности, као и српске традиције, културе и историје;
- организује теренска истраживања;
- организује стручне екскурзије за студенте и чланове Друштва.

Члан 5.

Друштво се може удруживати у савезе сродних друштава и друге асоцијације у земљи и иностранству (Савез славистичких друштава, Међународни славистички комитет и др.).

Одлуку о удруживању из претходног става доноси Скупштина Друштва.

НАЗИВ И СЕДИШТЕ ДРУШТВА

Члан 6.

Назив удружења је: „Друштво за српски језик и књижевност Србије”.

Седиште Друштва је у Београду; адреса: Студентски трг 3.

Друштво своју активност обавља на територији Републике Србије.

Друштво има статус правног лица.

За своје обавезе Друштво одговара целокупном својом имовином.

ИЗГЛЕД И САДРЖИНА ПЕЧАТА

Члан 7.

Друштво има печат округлог облика на чијој ивици је утиснут натпис „Друштво за српски језик и књижевност Србије”.

Штамбиљ Друштва је правоугаоног облика са натписом „Друштво за српски језик и књижевност Србије”, Београд, Студентски трг 3.

Меморандум садржи назив Друштва, седиште и друге податке који олакшавају комуникацију Друштва са трећим лицима (поштански фах, телефон, имејл, ПИБ, матични број, назив пословне банке и број рачуна и сл.).

Друштво може имати и своје делове – подружнице, које немају статус правног лица. Уколико се подружнице самостално региструју као посебна правна лица (у складу са прописима о удружењима и законом о регистрацији), дужне су да своје циљеве, задатке и општа акта усагласе с правилима и организацијом рада Друштва. Однос подружница и Друштва регулише се посебним Правилником који доноси Управа.

ОСТВАРИВАЊЕ ЈАВНОСТИ РАДА

Члан 8.

Рад Друштва је јаван.

Јавност рада и начин обавештавања јавности о том раду обезбеђује се објављивањем плана и програма рада Друштва, годишњих обрачуна и извештаја о активностима на скупштинама Друштва.

Управни одбор се стара о редовном обавештавању чланства и јавности о раду и активностима удружења, непосредно, у електронској

или штампаној форми, путем интерних публикација, односно путем саоп-штења за јавност, или на неки други примерени начин.

Годишњи обрачуни и извештаји о активности Друштва подnose се члановима на седници Скупштине.

УСЛОВИ И НАЧИН УЧЛАЊИВАЊА И ПРЕСТАНКА ЧЛАНСТВА

Члан 9.

Чланови Друштва су редовни и почасни.

Чланови Друштва могу бити: научни радници из области српског језика и књижевности, наставници тих предмета у свим врстама школа, сва лица која се баве науком о језику и књижевности и њиховом наставом, као и грађани који се интересују за унапређивање језичке и књижевне културе.

Почасни чланови Друштва могу бити заслужни наши и страни држављани, првенствено они који су допринели развоју српског језика и књижевности.

Изузетно, малолетно лице са навршених 14 година живота може се учланити у Друштво уз прилагање оверене изјаве његовог законског заступника о давању сагласности.

За лице млађе од 14 година пријаву подноси његов законски заступник.

Члан 10.

Одлуку о пријему у чланство доноси Скупштина, на писмено образложен предлог три члана, и о томе без одлагања обавештава подносиоца пријаве.

Члан може иступити из чланства давањем писане изјаве о иступању. За иступање малолетног члана није потребна сагласност законског заступника.

Чланство у Друштву може престати због дуже неактивности члана, непоштовања одредаба овог Статута или нарушавања угледа Друштва.

Одлуку о престанку чланства доноси Скупштина, на образложени предлог Управног одбора.

Члану се мора омогућити изјашњавање о разлозима због којих је поднет предлог за доношење одлуке о престанку његовог чланства у Друштву.

Члан 11.

Чланови Друштва имају једнака права и обавезе.

Члан Друштва има право да:

- равноправно са другим члановима учествује у остваривању циљева и задатака Друштва;
- преко својих представника учествује у одлучивању на Скупштини, као и другим органима Друштва;
- бира и буде биран у органе и радна тела Друштва;
- благовремено и потпуно буде информисан о активностима Друштва и његових органа;
- даје предлоге, мишљења и примедбе на рад органа и радних тела Друштва.

Члан Друштва је дужан да:

- активно доприноси остваривању циљева Друштва;
- учествује, у складу с интересовањем, у активностима Друштва;
- плаћа чланарину;
- обавља друге послове које му повери Управни одбор Друштва.

УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА ДРУШТВА

Члан 12.

Органи Друштва су Скупштина, Управни одбор (у даљем тексту: Управа), Извршни одбор и Надзорни одбор.

Функцију заступника Друштва врше председник Друштва, који је уједно и председник Управе, као и заменик председника Друштва. Заступници Друштва региструју се у складу са законом.

Члан 13.

Скупштина је највиши орган Друштва.

Скупштина:

- 1) доноси план и програм рада Друштва, утврђује основне смернице рада Друштва;
- 2) усваја оснивачки акт и Статут, као и њихове измене и допуне;
- 3) усваја друге опште акте Друштва;
- 4) бира и разрешава чланове Управног, Извршног и Надзорног одбора;
- 5) разматра и усваја, најмање једном годишње, извештај о раду Управног и Надзорног одбора, који се упућују Савезу;

- 6) разматра и усваја финансијски план и годишњи финансијски извештај;
- 7) одлучује о статусним променама и престанку рада Друштва;
- 8) одлучује о удруживању у савезе и друге асоцијације у земљи и иностранству и бира своје представнике у њима;
- 9) бира почасне чланове Друштва.

Скупштину чине сви чланови Друштва који се делегирају за свако заседање из реда подружница, као и целокупни састав Извршног одбора, Управног одбора, Надзорног одбора, ширег састава Управе и сви почасни чланови Друштва.

Скупштина се редовно састаје најмање једном годишње, трећег дана Републичког зимског семинара за наставнике српског језика и књижевности, на Филолошком факултету у Београду.

Ванредна седница Скупштине може се заказати на образложени захтев Управног одбора, Надзорног одбора, као и на иницијативу најмање једне трећине чланова Скупштине и на њој се решавају само она питања ради којих је сазвана.

Захтев из претходног става се подноси Управном одбору у писменом облику и у њему се морају навести и образложити питања чије се разматрање предлаже.

Председник Управног одбора је дужан да најкасније осам дана пре одржавања ванредне Скупштине обавести чланове Друштва о њеном сазивању и дневном реду, а ванредна Скупштина се мора одржати најкасније у року од 30 дана од дана подношења захтева за њено сазивање. Председник Друштва, Надзорни одбор и уредници редакција подносе Скупштини писмене извештаје на крају мандатног периода.

Скупштина разматра и оцењује рад својих органа.

Седницу Скупштине сазива Управни одбор и писменим/електронским путем обавештава чланове о месту и времену одржавања седнице и предлогу дневног реда.

Седницом председава председник или заменик председника Управног одбора или други члан Управног одбора, које одреди председник Управног одбора, до избора Радног председништва за то заседање.

Радно председништво од пет чланова бира се јавним гласањем присутних чланова Скупштине.

Скупштина пуноправно одлучује ако је присутна најмање једна половина чланова.

Скупштина одлучује већином гласова присутних чланова, осим ако посебним законом или овим Статутом није предвиђена квалификована већина.

За одлуку о изменама и допунама Статута, статусним променама и престанку рада Друштва неопходна је двотрећинска већина гласова присутник чланова.

Скупштина може донети пословник о свом раду.

Члан 14.

Управни одбор, односно Управа је извршни орган Друштва који се стара о спровођењу циљева Друштва утврђених овим Статутом, извршава одлуке Скупштине и учествује у организацији научних састанака Друштва.

Управа посебно:

- 1) руководи радом Друштва између две седнице Скупштине и доноси одлуке ради остваривања циљева Друштва;
- 2) организује редовно обављање делатности Друштва;
- 3) поверава посебне послове појединим члановима;
- 4) доноси финансијске одлуке;
- 5) оснива радна тела, која имају функцију и саветодавних, техничких и стручних служби и именује чланове и координаторе тих тела, чији мандат не може бити дужи од трајања мандата Управног одбора;
- 6) доноси пословник о раду Управног одбора;
- 7) одлучује о покретању поступка за измене и допуне Статута, сопственом иницијативом или на предлог најмање пет чланова Скупштине и припрема предлог измена и допуна, који подноси Скупштини на усвајање;
- 8) одлучује о покретању поступка за накнаду штете причињену Друштву одлукама чланова органа Друштва, у складу са Законом и, по потреби, одређује посебног заступника за тај поступак;
- 9) бира комисије за спровођење такмичења, фестивала који реализују програм рада;
- 10) одлучује о другим питањима за која нису, законом или овим Статутом, овлашћени други органи Друштва.

Управа има 19 чланова.

Управа пуноважно одлучује ако је присутно најмање једна половина чланова, а одлуке доноси већином гласова присутних чланова.

Мандат чланова Управе траје две године и могу се поново бирати на исту функцију.

Председник Друштва је истовремено и председник Управе.

Листу кандидата за чланове Управе сачињава Кандидациона комисија, именована од стране Скупштине.

За чланове Управе изабрани су кандидати који су добили највећи број гласова присутних чланова – делегата Скупштине.

Управа може донети пословник о свом раду.

Члан 15.

Председник Управе сазива седнице Управе и руководи њиховим радом.

У одсуству председника, седнице сазива и радом Управе руководи заменик председника. У одсуству председника и заменика председника, седнице сазива и радом Управе руководи један од потпредседника Друштва.

Члан 16.

Скупштина бира **Извршни одбор** у чији састав улазе: председник, заменик председника, три потпредседника, секретар и заменик секретара Друштва.

Извршни одбор непосредно руководи радом свих облика деловања Друштва и управља имовином Друштва.

Извршни одбор:

- 1) доноси планове и правилнике којима се ближе регулише рад Друштва;
- 2) предлаже мере и подноси предлоге за реализовање активности у надлежности Скупштине и Управног одбора;
- 3) врши избор радника за обављање стручних и административних послова;
- 4) врши и друге послове који проистичу из закона и овог Статута.

Председник Друштва:

- 1) представља и заступа Друштво;
- 2) одговара за законитост рада Друштва;
- 3) организује редовно обављање делатности Друштва;
- 4) спроводи и потписује одлуке и друга акта које доноси Управа;
- 5) брине о извршавању програма, планова, одлука и закључака Скупштине и Управе и финансијски је налогодавац за извршење финансијског плана;
- 6) стара се о остваривању циљева Друштва и права и обавеза чланова Друштва и предузима потребне мере;
- 7) подноси Скупштини годишње, а по потреби и периодичне извештаје о свом и раду Управе и Друштва;
- 8) брине се о вођењу прописаних евиденција и пословних књига;

- 9) одобрава службена путовања у иностранству;
- 10) поверава посебне послове појединим члановима;
- 11) одлучује о правима и обавезама запослених у Друштву;
- 12) обавља и друге послове у складу са Статутом и другим општим актима Друштва.

Потпредседници Друштва:

- 1) спроводе одлуке, закључке и препоруке Скупштине и Управног одбора;
- 2) координирају свим такмичењима Друштва;
- 3) организују издавачку делатност;
- 4) обављају дужности из тачака 5), 6) и 7) претходног става овог члана.

Секретар и заменик секретара Друштва:

- 1) баве се организационим пословима и питањима за потребе Друштва;
- 2) координирају рад подружница.

Члан 17.

За посебне резултате постигнуте у остваривању циљева и задатака Друштва, Друштво похваљује и награђује своје чланове, а за изузетан допринос и афирмацију Друштва додељује Повељу. Предлог подноси Управни одбор или комисија која се у ту сврху формира.

НАЧИН СТИЦАЊА СРЕДСТАВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ЦИЉЕВА И РАСПОЛАГАЊЕ СРЕДСТВИМА

Члан 18.

Друштво прибавља средства од:

- чланарине својих чланова, чију висину за сваку календарску годину утврђује Скупштина;
- добровољних прилога;
- донација и поклона (у новцу и натури);
- спонзорства;
- финансијских субвенција;
- наследства и легата;
- камата на улоге;
- закупнине;
- на други законит начин.

Друштво може прибављати средства и од котизације за семинаре, скупове, конгресе и друге облике својих активности утврђених овим Статутом.

Друштво води пословне књиге, сачињава финансијске извештаје и подлеже вршењу ревизије финансијских извештаја, ако је то утврђено прописима о рачуноводству и ревизији.

Друштво, према потреби, издаје зборнике са одржаних скупова и конференција, периодичне публикације и повремене стручне публикације за стручно усавршавање својих чланова, као и билтене и информаторе о појединим активностима Друштва.

Главне и одговорне уреднике часописа, едиција и редакција бира Управни одбор.

Извештај о раду редакција саставни су део извештаја о раду Друштва у целини и подносе се Скупштини.

Члан 19.

Друштво прибавља средства и обављањем претежне привредне делатности.

Друштво се у складу са законом бави и издавањем књига, часописа и другом издавачком делатношћу, осталим образовањем, уметничким стваралаштвом, истраживањем и развојем у друштвеним и хуманистичким наукама, те подстиче бављење културним активностима.

Друштво набројане активности обавља у смањеном обиму у складу са Законом о удружењима без циља стицања добити.

Друштво може обављати и друге делатности укључујући и спољно-трговинску делатност у складу са законом.

Друштво ће с обављањем претежне привредне делатности отпочети по извршеном упису у Регистар привредних субјеката.

Добит остварена на начин из става 1. овог члана може се користити искључиво за остваривање циљева Друштва, укључујући и трошкове редовног рада Друштва и сопствено учешће у финансирању одређених пројеката.

Друштво нема ни једно стално запослено лице и већина послова обавља се на добровољној основи, волонтерски. За потребе обављања одређених послова у Друштву, Друштво може, у складу са законом, закључити одговарајући уговор о обављању конкретних послова.

Друштво може имати покретну и непокретну имовину.

ПРЕСТАНАК РАДА ДРУШТВА

Члан 20.

Друштво престаје с радом одлуком Скупштине Друштва, када престану услови за остваривање циљева Друштва, као и у другим случајевима предвиђеним законом.

ПОСТУПАЊЕ С ИМОВИНОМ ДРУШТВА У СЛУЧАЈУ ЊЕГОВОГ ПРЕСТАНКА

Члан 21.

У случају престанка рада Друштва, преостала имовина предаје се Филолошком факултету у Београду, Одсеку за српски језик и Одсеку за српску књижевност као институцији која има исти циљ као и Друштво, уколико Скупштина не одлучи да прималац његове имовине буде неко друго домаће недобитно правно лице које је основано ради остваривања истих или сличних циљева.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

Овлашћује се Управни одбор да према потреби донесе пословнике којима ће се ближе уредити функционисање појединих органа (осим Скупштине) и радних тела Друштва.

Члан 23.

На сва питања која нису регулисана Статутом непосредно ће се примењивати одредбе Закона о удружењима.

Члан 24.

Овај Статут усвојен је на Скупштини Друштва за српски језик и књижевност Србије, одржаној 30. 06. 2016. године, и тим даном ступа на снагу.

Ступањем на снагу овог Статута престаје да важи Статут Друштва за српски језик и књижевност Србије, донет на Скупштини Друштва 13. 02. 2016. године.

Овлашћује се председник Друштва да сачини пречишћени текст Статута и региструје га код Агенције за привредне регистре, у складу с одредбама закона о регистрацији.

ОРГАНИ ДРУШТВА – СТРУКТУРА (у 2023. години)

Ужи састав (оперативни део Управе):

- председник: Весна Ломпар, Филолошки факултет Универзитета у Београду
- заменик председника: Славко Петаковић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
- потпредседници: Вељко Брборић, Филолошки факултет Универзитета у Београду; Бошко Сувајџић, Филолошки факултет Универзитета у Београду; Александар Милановић, Филолошки факултет Универзитета у Београду; Зона Мркаљ, Филолошки факултет Универзитета у Београду
- секретар: Босиљка Милић, дугогодишњи члан Друштва у пензији
- заменик секретара: Мина Ђурић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
- технички секретари: Марија Запутил, ШОСМО „Стеван Мокрањац”, Пожаревачка гимназија, Пожаревац; Саша Јефтић, Београд
- администратор: Милан Шиповац, Осма београдска гимназија

Управа:

1. Љубомир Поповић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. Душан Иванић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
3. Милорад Дешић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
4. Милан Стакић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
5. Љиљана Бајић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
6. Милка Андрић, Министарство просвете Републике Србије
7. Душка Кликовац, Филолошки факултет Универзитета у Београду
8. Оливера Радуловић, Филозофски факултет, Нови Сад
9. Весна Муратовић, Министарство просвете, Београд
10. Зорица Несторовић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
11. Милан Алексић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
12. Ана Батас, Филолошки факултет Универзитета у Београду
13. Велиша Јоксимовић, Министарство просвете, Пожаревац

14. Милорад Дашић, IX гимназија, Београд
15. Валентина Питулић, Филозофски факултет, Косовска Митровица
16. Душица Мињовић, ОШ „Младост”, Нови Београд
17. Јасмина Пивнички, Гимназија „Јован Јовановић Змај”, Нови Сад
18. Златко Грушановић, Завод за унапређивање образовања и васпитања, Београд
19. Јасмина Станковић, ОШ „Ђирило и Методије”, Београд

Шири састав Управе:

1. Марина Панић, Гимназија у Краљеву, Краљево
2. Мирјана Грдинић, Гимназија „Јован Јовановић Змај”, Нови Сад
3. Наташа Станковић Шошо, Филолошки факултет Универзитета у Београду
4. Мирјана Стакић Савковић, Филолошка гимназија, Београд
5. Јадранка Милошевић, Завод за унапређивање образовања и васпитања, Београд
6. Миљана Кравић, ОШ „Иво Андрић”, Радинац
7. Александра Ракоњац, Филолошки факултет Универзитета у Београду
8. Весна Николић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
9. Валентина Илић, Филолошки факултет Универзитета у Београду

Почасни чланови Управе:

1. Љубица Ненезић, пензионер, Крушевац
2. Надежда Милошевић, пензионер, Београд
3. Милан Крсмановић, пензионер, Београд
4. Пера Трифковић, пензионер, бивши директор ОШ „Вукова спомен школа”, Тршић

Председници подружница:

1. Београд – Данијела Милићевић
2. Бор (Борски округ) – Саша Чорболоковић
3. Врњачка Бања (Рашки округ) – Данијела Васовић
4. Косово – Марија Миљковић
5. Крагујевац (Шумадијски округ) – Никола Настић
6. Краљево (Рашки округ) – Наташа Распоповић
7. Крушевац (Расински округ) – Душица Добродолац
8. Лесковац (Јабланички, Пчињски округ) – Душан Благојевић
9. Љиг (Колубарски округ) – Маријана Неговановић
10. Ниш (Нишавски, Пиротски округ) – Светлана Медар
11. Нови Сад (Сремски, Јужнобачки округ) – Оливера Ђурчић
12. Пожаревац (Браничевски округ) – Славица Јовановић

13. Прокупље (Топлички округ) – Милка Тошић
14. Смедерево (Подунавски округ) – Миљана Кравић
15. Сомбор (Западнобачки округ) – Лидија Неранчић Чанда
16. Старо Косово – Душанка Илић
17. Суботица (Севернобачки округ) – Миланка Станкић
18. Ужице (Златиборски округ) – Марија Јеверичић
19. Чачак (Моравички округ) – в. д. Слађана Парезановић
20. Шабац (Мачвански округ) – Миле Радовановић
21. Ковин (Јужнобанатски округ) – Маша Вулетић
22. Ковин (Јужнобанатски округ) – Душан Симић
23. Панчево (Јужнобанатски округ) – Марија Поповић

Стални чланови организационих одбора такмичења:

1. Александар Поповић, директор ОШ „Вукова спомен школа”, Тршић
2. Бранко Стојков, директор Карловачке гимназије, Сремски Карловци
3. Славица Шокица, Карловачка гимназија, Сремски Карловци
4. Драгана Ђећез Иљукић, Филолошка гимназија, Београд

Извршни одбор:

1. Весна Ломпар, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. Славко Петаковић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
3. Вељко Брборић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
4. Бошко Сувајџић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
5. Александар Милановић, Филолошки факултет Универзитета у Београду
6. Зона Мркаљ, Филолошки факултет Универзитета у Београду
7. Босиљка Милић, дугогодишњи члан Друштва у пензији

Надзорни одбор:

1. Злата Златановић, председник
2. Верица Ракоњац Павловић, члан
3. Бранка Максимовић, члан
4. Јагода Жунић, члан
5. Милан Алексић, члан

Делегати у Савезу славистичких друштава:

1. Бошко Сувајџић
2. Рајна Драгићевић
3. Вељко Брборић
4. Зона Мркаљ
5. Александар Милановић

ЗАПИСНИЦИ О РАДУ ДРУШТВА ТОКОМ 2023. ГОДИНЕ

ЗАПИСНИК СА ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ (ПОНЕДЕЉАК, 30. ЈАНУАР 2023. ГОДИНЕ)

Присутни: Весна Ломпар, Славко Петаковић, Зона Мркаљ, Александар Милановић, Бошко Сувајџић, Милан Стакић, Душка Кликовац, Милан Алексић, Мина Ђурић, Злата Златановић, Милорад Дашић, Марина Панић, Марија Запутил, Милан Шиповац, Саша Јефтић, Јагода Жунић, Јасмина Пивнички, Мирјана Грдинић, Мирјана Стакић Савковић, Јадранка Милошевић, Данијела Милићевић, Душица Добродолац, Маријана Неговановић Обрадовић, Миле Радовановић, Милка Тошић, Миљана Кравић, Људмила Вуковић, Славица Јовановић, Весна Николић.

Весна Ломпар, председник Друштва за српски језик и књижевност Србије, потврдом о присутним делегатима констатује да постоји кворум за неометан рад Скупштине и предлаже следећи

Дневни ред:

1. Конституисање Скупштине и избор радног председништва.
2. Избор записничара и оверача записника.
3. Извештај о раду Управе Друштва.
4. Извештај Надзорног одбора.
5. Извештај уредника издања Друштва у 2022. години.
6. Извештај о раду Националног просветног савета Републике Србије.
7. Предлог за решавање проблема везаних за повећање броја ученика којима српски језик није матерњи језик.
8. План рада Друштва у 2023. години.
9. Разно.

Дневни ред је усвојен једногласно, без измена и допуна.

1. Конституисање Скупштине и избор радног председништва

Након конституисања Скупштине дат је предлог да чланови радног председништва који ће председавати Скупштином буду: Весна Ломпар, Славко Петаковић и Зона Мркаљ.

Предлог за радно председништво је једногласно усвојен.

2. Избор записничара и оверача записника

За записничара је предложена Миљана Кравић, а за оверача записника Јагода Жунић.

Предлог је једногласно усвојен.

3. Извештај о раду Управе Друштва

Весна Ломпар, председник Друштва, предлаже да делегати Скупштине погледају филм који у краткој форми сумира на најбољи начин све активности у раду Друштва током 2022. године.

1. Друштво је организовало нове семинаре (*Савремени изазови српског језика као завичајног*). Друштво сада одржава семинаре из свих модула предавања српског језика (српски као матерњи; српски као нематерњи; српски као завичајни; српски као страни; српски као језик окружења и образовања). На овим семинарима учествовало је око 100 наставника који предају наш предмет у 16 различитих земаља на пет континената. Колеге су ангазоване у свим врстама школа које похађају ђаци ван Србије (допунске школе, школе при СПЦ, приватне школе, онлајн школе, школе које финансира Савет родитеља).
2. Осмишљена је обука *Превазилажење проблема у настави српског језика у различитим модулима* – прва обука Друштва која је по решењу министра просвете добила статус програма од јавног интереса. Једнодневна обука одржана је у Београду, Смедереву, Крушевцу, Крагујевцу, Панчеву и Косовској Митровици. Преко 400 наставника је бесплатно похађало ову обуку.
3. Друштво је реализовало традиционалне семинаре *Републички зимски семинар* (два пута онлајн, ове године комбинација – уживо и на даљину) и *Ка савременој настави српског језика и књижевности II* (десетине пута онлајн и уживо).
4. *Е-мисија*, дигитална база задатака са претходних такмичења, представља значајну активност Друштва која је умногоме осавременила његов рад у периоду пандемије. Преко 3200 питања са Такмичења из књижевности Књижевна олимпијада и Такмичења из српског језика и језичке културе бесплатно је доступно свима (обухваћен је такмичарски период од школске 2012/2013. године до школске 2015/2016. године). Задаци су распоређени по тематским областима, а *Е-мисија* броји 3500 регистрованих корисника.

Важно је истаћи да се на *Е-мисији* налази преко 100 снимака предавања и радионица са различитих семинара Друштва, а њих је прегледало више од 1500 корисника.

5. Формиране су три нове подружнице: Подружница Бор, Подружница за општине Панчево, Ковачица и Опово и Подружница у Јужном Банату. Умрежавање наставника у подружницама Друштва широм Србије од велике је важности, као и неговање сарадње и тимског рада ради промовисања наставе српског језика и књижевности.
6. Друштво је наставило континуирано да развија своју издавачку делатност објављивањем четири нове књиге: *Писци говоре 2*, приредио Михајло Пантић, *Стилистиком кроз белетристику*, Милош Ковачевић, *Исходишта поезије*, Снежана Самарџија и *Књижевност кроз тестове (за седми и осми разред основне школе)*, Зона Мркаљ и Марија Запутил.

Редовно су објављивани часописи „Књижевност и језик” и „Свет речи”, а треба истаћи и *Летопис Друштва*.

7. У складу са приликама, одржана су са успехом сва такмичења у организацији Друштва.
8. Први пут су одржана предавања и радионице за победнике такмичења основних и средњих школа у Научно-образовном културном центру „Вук Караџић” у Тршићу (од 10. до 16. октобра 2022. године у Тршићу су боравили ученици осмог разреда који су прошле школске године освојили награде на такмичењима; од 3. до 9. октобра 2022. године радионице су похађали ученици средњих школа).
9. Са циљем промовисања српског језика установљена је нова манифестација *Март, месец српског језика*. Прошлогодишња главна активност био је избор најлепше речи српског језика, а уз то је одржана серија предавања о језику под називом *Језички уторак*. Направљена су два постера за кабинете српског језика и књижевности (*Књижевни језици код Срба; Развој српске књижевности*).

Завршетак гледања филма о прошлогодишњим активностима Друштва чланови Скупштине поздрављају аплаузом уз коментаре да је Управа Друштва са осталим члановима тима била вредна и веома посвећена својим задужењима.

Износећи статистичке податке, Славко Петаковић, заменик председника Друштва, даје кратак извештај о такмичењима одржаним претходне школске године. Захваљује се домаћинима такмичења на одличној сарадњи, Министарству просвете, свима који су учествовали у организацији и реализацији такмичења (од састављача тестова до чланова надлежних комисија). Похваљује првенствено наставнике који своје ученике предано и са много труда и залагања за такмичења припремају. Заменик председ-

ника Друштва на крају закључује да не постоји централизација када је реч о учесницима и постигнутим резултатима – на такмичењима успехе постижу ученици основних и средњих школа из већих градова, али и руралних средина.

4. Извештај Надзорног одбора

Злата Златановић, председник Надзорног одбора Друштва, чита Финансијски извештај за 2022. годину. Набрајајући по ставкама и датумима приходе и расходе Друштва у протеклој години, даје уз сваку ставку кратко образложење.

Финансијски извештај Скупштина Друштва једногласно усваја.

5. Извештај уредника издања Друштва у 2022. години

Будући да је проф. Вељко Брборић спречен да присуствује данашњој Скупштини, извештај о издавачкој делатности Друштва у 2022. години подноси Зона Мркаљ, један од уредника издања едиције *Књижевност и језик*.

У издавачкој делатности Друштва као важно издање треба похвалити *Информатор* – овог јануара штампан је као прилог уз 64. *Републички зимски семинар*. По давно утврђеној пракси, *Информатор* садржи све релевантне информације о такмичењима Друштва (програме такмичења, термине, правилнике о такмичењима, податке о награђеним ученицима и школским секцијама основних и средњих школа, примере тестова и др.).

Нови број *Летописа* за 2022. годину биће објављен у електронском облику будући да је због инфлације након пандемије знатно све поскупело, па су повећани и трошкови штампања књига. *Летопис* је значајан јер садржи све важне податке о раду Друштва, а посебно зато што садржи извештаје о раду подружница на основу којих се може јасно сагледати које су подружнице мање или више активне у својим срединама (препоруча подружницама је да у извештајима појединих градова/округа уоче примере добре праксе и активности које би могле да организују).

Важно је да се одржава континуитет часописа Друштва упркос тешким околностима. Часопис „Књижевност и језик” је категоризован као М51, окупља старије и млађе ауторе, препознатљив је по разноврсности тема, што је за велику похвалу.

Часопис „Свет речи”, намењен првенствено ученицима средњих школа, ове године биће објављен само у електронском облику. Зона Мркаљ похваљује рад уредника часописа (Босиљка Милић, Милан Алексић, Ана Батас) и издаваја занимљиве рубрике и корисне информације које ће се наћи у наредном броју часописа.

Едиција *Књижевност и језик* има досад чак седамдесет књига, што је импозантан број. Међу последњима које су штампане треба издвојити *Исходишта поезије* аутора проф. др Снежане Самарџије (књига о обреду

и миту у усменом песништву, о лирским текстовима између стварности и метафоре, о магији речи; рецензенти: проф. др Радивоје Микић и проф. др Бошко Сувајџић).

При утврђивању, обнављању, систематизацији градива из књижевности, али и при припремама за завршни испит и такмичење „Књижевна олимпијада” ученицима и наставницима биће од велике користи нова збирка *Књижевност кроз тестове* ауторки проф. др Зоне Мркаљ и мср Марије Запутил. Овде се налази нов корпус задатака из књижевности, усклађен са реформисаним (новим) програмима наставе и учења за основну школу. Кроз дванаест поглавља и 480 задатака, примере из обавезне лектире и изборних дела ученици могу да обнове и систематизују знања о писцима и делима, књижевним терминима, мотивима, темама, песничким сликама, јунаку, лирском субјекту, карактеризацији ликова, облицима казивања, локализовању текста, стиху, строфи и рими, језичкостилским изражајним средствима, књижевним родовима и врстама, али такође и да поспеше вештину читања са разумевањем прочитаног и препознавање значења мање познатих речи у књижевним делима.

6. Извештај о раду Националног просветног савета Републике Србије

Марина Панић, представник Друштва у Националном просветном савету, подноси Скупштини Друштва кратак извештај о раду у претходном периоду.

Национални просветни савет је одржао укупно девет седница од конституисања новог сазива марта прошле године до данас. Када је реч о Иницијативи Друштва за увођење натпредметног статуса наставног предмета Српски језик и књижевност, одмах су формиране радне групе и Савет је једногласно подржао Иницијативу.

Према актуелним прописима, будући да се време проведено у школи изражава у сатима (не у школским часовима), у петом и шестом разреду има простора за повећање фонда часова, али би за повећање фонда часова српског језика и књижевности морао да се мења члан 59. Закона о основном образовању и васпитању и члан 28. Закона о средњем образовању и васпитању (недељно оптерећење ученика је сада велико, посебно због многобројних изборних програма).

Влада Републике Србије је конституисана тек у октобру 2022. године, па је можда потребно да Друштво и даље буде стрпљиво (надамо се позитивном исходу када је реч о нашој борби).

Марина Панић наглашава да је Друштво својим предлозима покренуло лавину међу професорима других предмета – у међувремену су и наставници Физичког и здравственог васпитања затражили повећање фонда часова и натпредметни статус за свој предмет.

Представница Друштва у Националном просветном савету даље говори о усвојеним изменама садржаја програма наставе и учења за поједине разреде. Радне групе Савета су одржале састанке и поводом статуса босанског језика.

Национални просветни савет је подржао став струке и изричито захтевао да се из предлога Стандарда квалитета уџбеника избаци члан који се односи на обавезну употребу родно осетљивог језика у уџбеницима.

Председница Друштва Весна Ломпар надовезује се на извештај Мари-не Панић говорећи да је борба Друштва за натпредметни статус наставног предмета Српски језик и књижевност стална. Уколико се и надаље ништа не помера с мртве тачке, Управа Друштва ће анализирати ситуацију и дискутовати о новим начинима борбе (свакако је један од првих предлога увек да се фонд часова повећа најпре у средњим стручним школама).

Председница Друштва се нада и медијској подршци при будућим напорима Друштва за остварење овог предлога.

7. Предлог за решавање проблема везаних за повећање броја ученика којима српски језик није матерњи језик

Актуелна политичка ситуација и сукоби између Русије и Украјине узроковали су велики број миграната у Републици Србији, те се у већим градовима, попут Београда и Новог Сада, уочава све већи број ученика других националности.

Многе школе, у којима су ученици руске и украјинске националне припадности, обратиле су се Друштву молбом за помоћ будући да су наставници српског језика и књижевности морали да похађају обавезне обуке како би предавали српски језик као нематерњи.

У дискусији поводом овог проблема учествовали су: Весна Ломпар, Зона Мркаљ, Александар Милановић, Славко Петаковић, Бошко Сувајџић, Милан Шиповац, Мирјана Стакић Савковић, Данијела Милићевић и Марина Панић.

Наводећи да је Филолошки факултет у Београду слао волонтере да припомогну појединим школама и коментаришући пример Републике Хрватске, која је по хибридном моделу решила проблем (интегрисање ученика у редовној настави и рад других наставника са њима на додатним часовима), председница Друштва констатује да је ово горуће питање којим треба сада Друштво да се бави.

Наставници српског језика и књижевности имају превелик број задужења у школама и не могу у оквиру редовних часова (којих и иначе нема довољно) преузети одговорност да додатно раде са ученицима којима српски језик није матерњи. Треба нагласити и да се методика наставе српског као страног разликује од методике наставе српског као матерњег језика, те је за ове ученике потребно у оквиру посебних часова организо-

вати наставу српског језика као страног. Са овим ставом се слаже и Славко Петаковић, а и остали чланови Скупштине Друштва.

Председница Друштва обавештава Скупштину да је Управа Друштва припремила текст Иницијативе за увођење изборног предмета Српски језик као страни језик, те присутни о њему подробно дискутују. Према Иницијативи, нов изборни предмет треба додати на листу изборних предмета у првом и другом циклусу образовања и васпитања и ученици друге националности морају имати обавезу да тај предмет одаберу.

Предлог је да наставу овог предмета изводе наставници који су у оквиру свог образовања или стручног усавршавања слушали методiku српског као страног или нематерњег језика (односно наставници који имају искуства у предавању српског језика у овим модулима). Ако то није могуће, потребно је организовати обуку наставника српског језика и књижевности за област методике српског као страног или нематерњег језика, али у том случају мора се наставницима обезбедити и материјална стимулација (финансијски додатак) на основу ангажовања у посебним, ванредним околностима.

Предложеноу Иницијативу Скупштина Друштва једногласно усваја (наредних дана биће прослеђена Министарству просвете).

8. План рада у 2023. години

Весна Ломпар, председница Друштва, кратко обавештава Скупштину о управо завршеном 64. *Републичком зимском семинару* који је организован према хибридном моделу – било је чак 1400 учесника (600 наставника је обуку пратило уживо на Филолошком факултету, а 800 наставника је поспешивало своје уже стручне компетенције пратећи предавања и радионице на даљину). Оваква организација Семинара изискивала је много напора и велику техничку подршку, али према првим утисцима након завршетка, сви наставници су веома задовољни. Тема овогодишњег *Републичког зимског семинара* била је *Настава језика и књижевности између традиционалног и модерног приступа*. Управа Друштва се потрудила да предавања и радионице буду разноврсне и занимљиве, али и да буду заступљени предавачи из свих универзитетских центара (не само из Београда).

План рада Друштва за текућу годину садржи као важну ставку организацију акредитованих семинара у градовима и подружницама широм Србије.

Председница Друштва упућује позив наставницима да се активно укључе у овогодишње обележавање манифестације *Март, месец српског језика* како би се популаризовала србистика као научна дисциплина у оквиру славистике, код ученика основних и средњих школа пробудило интересовање за изучавање српског језика, а широј јавности указало на

значај очувања српског језика и језичке културе. Друго по реду обележавање нове манифестације биће у овогодишњем плану рада Друштва један од приоритета.

Такође, жеља је да се и ове године уложе напори да би се обезбедио наградни боравак у Тршићу за све ученике који буду победници републичких такмичења.

Ипак, примарна активност у Плану рада Друштва за 2023. годину биће залагање за побољшање статуса српског језика.

9. Разно

Мирјана Стакић Савковић предлаже да у Тршићу ученицима, победницима такмичења, предавања понекад одрже наставници који са својим ученицима освајају награде на такмичењима Друштва у дужем временском периоду.

Милан Шиповац похваљује актуелну Управу Друштва, али и све претходне управе. Активности Друштва су све бројније, расту из године у годину, а залагање, ентузијазам и посвећеност раду чланова Друштва заслужују најбоље коментаре.

Скупштина овим закључује рад.

У Београду, 30. 1. 2023.

*Миљана Кравић, записничар
Јагода Жунић, оверач*

ЗАПИСНИК СА СЕДНИЦЕ УПРАВЕ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ (27. АПРИЛ 2023. ГОДИНЕ, СВЕЧАНА САЛА ВУКОВЕ ЗАДУЖБИНЕ)

Присутни: Весна Ломпар, Славко Петаковић, Зона Мркаљ, Александар Милановић, Бошко Сувајџић, Милан Стакић, Душка Кликовац, Валентина Питулић, Мина Ђурић, Бранка Максимовић, Весна Муратовић, Дробац, Александар Поповић, Јасмина Станковић, Душица Добродолац, Маријана Неговановић Обрадовић, Миле Радовановић, Марија Поповић, Драгомир Бурнаћ, Миљана Кравић, Марија Запутил, Саша Јефтић.

Весна Ломпар, председник Друштва за српски језик и књижевност Србије, потврдом о присутним делегатима констатује да постоји кворум за неометан рад. Отвара седницу и предлаже следећи

Дневни ред:

1. Извештај о раду Друштва (од Републичког зимског семинара).
2. Организација Републичког такмичења из књижевности „Књижевна олимпијада”.
3. Организација Републичког такмичења из српског језика и језичке културе.
4. Издавачка делатност Друштва.
5. План рада Друштва у наредном периоду.
6. Разно.

Дневни ред је, без измена и допуна, једногласно усвојен.

1. Извештај о раду Друштва (од Републичког зимског семинара)

Председница Друштва Весна Ломпар подноси кратак извештај о раду Друштва у периоду од одржавања *Републичког зимског семинара* до данас.

Након 64. *Републичког зимског семинара*, који је са успехом реализован 28, 29. и 30. јануара по комбинованом, хибридном моделу (уживо и на даљину), у фокусу активности Друштва била је манифестација *Март, месец српског језика*. Председница Друштва је подсетила да нову манифестацију, која је овог марта обележена по други пут, Друштво организује у сарадњи са катедрама за српски језик и српску књижевност Филолошког факултета у Београду са циљем да се популаризује школски предмет Српски језик и књижевност и да се истовремено широј јавности укаже на лепоту и изражајне могућности српског језика и значај његовог очувања.

Ове године подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије допринеле су умногоме обележавању манифестације, те је она обogaћена новим активностима и садржајима. Поред научно-популарних предавања и језичких интерактивних трибина и радионица одржаних у Београду, у многим градовима и окрузима организована су разноврсна предавања, трибине, радионице, изложбе, квизови и конкурси (Смедерево, Смедеревска Паланка, Крушевац, Пожега, Аранђеловац, Бор, Панчево, Ковин, Вршац, Краљево, Пожаревац, Љиг и Сомбор неки су од градова у којима су реализоване активности).

Сви програми били су добро медијски пропраћени, а за похвалу је учешће великог броја ученика основних и средњих школа, али и посећеност од стране шире публике.

Весна Ломпар, председник Друштва, захваљује се свим наставницима који су својим идејама и залагањем учинили да овогодишња манифестација буде у јавности веома запажена. Управа Друштва изражава велику захвалност Миљани Кравић која је позивним писмом покренула многе подружнице Друштва да се укључе у обележавање *Марта, месеца српског језика* и ускладила програм свих активности.

Миљана Кравић се захваљује Управи Друштва на указаном поверењу и свим колегама који су у рекордном року крајем фебруара одговорили на позив Друштва дајући предлоге за занимљиве и креативне програме. Упркос недостатку финансијских средстава и слободног времена (манифестација се обележава у јеку такмичарског циклуса), наставници српског језика и књижевности доказали су да су узорни пример другима по ентузијазму и залагању.

Славко Петаковић, заменик председника Друштва, обавестио је присутне да ће, према актуелним информацијама, надлежни вероватно позитивно одговорити на Иницијативу за увођење изборног предмета Српски језик као страни језик коју је Скупштина Друштва усвојила крајем јануара на седници током *Републичког зимског семинара*. Подсетивши да је предлог био да наставу овог предмета изводе наставници који су у оквиру свог образовања или стручног усавршавања слушали методiku српског као страног или нематерњег језика или наставници српског језика и књижевности (уз додатне обуке) којима би се у том случају обезбедила материјална стимулација. Заменик председника Друштва изражава наду да ће се на овај начин у многим школама и градовима решити проблем повећања броја ученика којима српски језик није матерњи језик.

2. Организација Републичког такмичења из књижевности „Књижевна олимпијада”

Републичко такмичење из књижевности „Књижевна олимпијада” одржаће се 29. и 30. априла 2023. године у Карловачкој гимназији у Сремским Карловцима (у суботу ће се такмичити ученици основних школа, а у недељу ученици средњих школа).

Славко Петаковић обавештава укратко Управу Друштва о тренутним активностима у вези са организацијом такмичења.

Ревизиона комисија је вредно радила, завршила у предвиђеном року прегледање пристиглих тестова са окружних такмичења (током ревизије признати су сви одговори ученика који нису у нескладу са решењем задатака). Спискови пласираних ученика основних и средњих школа објављени су на сајту Друштва крајем марта, а данас је објављена сатница такмичења и списак дежурних наставника и прегледача (направљен у сарадњи са подружницама Друштва).

Због популарисања такмичења „Књижевна олимпијада” међу ученицима основних школа донета је одлука да се у седмом разреду спусти праг пролазности на 17 бодова.

Марија Запутил чита статистичке податке о броју учесника. На Републичком такмичењу у Сремским Карловцима учествоваће укупно 962 ученика:

- 432 ученика основних школа (седми разред: 217; осми разред: 215);
- 530 ученика средњих школа (први разред: 183; други разред: 98; трећи разред: 182; четврти разред: 67).

Весна Ломпар ће бити председник Централне комисије чији су чланови: Зона Мркаљ, Бошко Сувајџић, Славко Петаковић и Милан Алексић. Ревизиону комисију чиниће: Милан Вурдеља, Јана Петровић, Милица Кецојевић, Весна Николић, Валентина Илић, Катарина Беговић и Никола Радосављевић. Чланови Комисије за дешифровање биће: Марија Запутил, Данијела Милићевић, Јасмина Станковић, Владимир Милојевић, Ивана Костић, Стефан Тодоровић, Милан Шиповац и Саша Јефтић.

Славко Петаковић са задовољством закључује да је Друштво потпуно спремно за организацију сваког сегмента такмичења из књижевности предстојећег викенда.

3. Организација Републичког такмичења из српског језика и језичке културе

Републичко такмичење из српског језика и језичке културе, чији су организатори Друштво за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете Републике Србије и Вукова задужбина, одржаће се 27. и 28. маја 2023. године у Вуковој спомен-школи у Тршићу (првог дана викенда такмичиће се ученици основних школа док ће се у недељу такмичити ученици средњих школа).

Ревизиона комисија је признала све одговоре који су у корист ученика, а нису у нескладу са решењима задатака. Након ревизије пристиглих тестова донета је одлука о спуштању прага пролазности на 17 бодова у седмом и другом разреду и на 16 бодова у трећем и четвртном разреду. Још увек нису пристигли тестови из свих округа, те се не може утврдити коначан број пласираних ученика.

Према тренутним подацима на Републичком такмичењу у Тршићу учествоваће укупно 886 ученика:

- 436 ученика основних школа (седми разред: 230; осми разред: 206);
- 450 ученика средњих школа (први разред: 124; други разред: 165; трећи разред: 85; четврти разред: 76).

Ажурирани спискови учесника биће објављени наредних дана, као и списак дежурних наставника, прегледача и чланова других надлежних комисија.

Председница Друштва обавештава присутне о незадовољству појединих наставника који сматрају да праг пролазности на републичка такмичења треба спустити подједнако у свим разредима. Потом објашњава детаљније да сваке године одлука о спуштању прага пролазности није продукт произвољних, субјективних сагледавања, већ иза ње стоји увек подробна анализа свих релевантних чинилаца (анализира се тежина тестова, пролазност по разредима и др.).

Александар Поповић, директор тршићке основне школе, изјављује да капацитети школе могу да испуне услове за организацију овогодишњег Републичког такмичења упркос великом броју учесника. Иако има још довољно времена до краја маја, припреме увелико трају, направљен је и распоред ученика по учионицама. За ученике ће бити организована калиграфска радионица, а за наставнике излет до Троноше и ручак у манастиру.

Председница Друштва Весна Ломпар и заменик председника Друштва Славко Петаковић захваљују се директору Вукове спомен-школе на изузетној сарадњи, ажурности, професионалности и залагању у организацији такмичења.

Славко Петаковић саопштава да је Друштво и ове године конкурисало за финансијска средства којима би се обезбедио победницима такмичења наградни одлазак у Тршић (накнадно ће сви бити обавештени о оперативним детаљима овог пројекта).

4. Издавачка делатност Друштва

Председница Друштва Весна Ломпар обавештава присутне да су наставници, учесници обуке о српском језику као завичајном, изразили потребу за збирком задатака из лексикологије. Друштво ће издати збирку аутора Рајне Драгићевић, Весне Николић и Валентине Илић. Задаци ће бити распоређени у три нивоа и биће корисни за све – децу из дијаспоре, али и ученике у Србији.

5. План рада

Председница Друштва говори о плану рада у наредном периоду.

Поред реализације предстојећих републичких такмичења, планира се организација акредитованих семинара Друштва, осмишљавање нових активности у оквиру манифестације *Март, месец српског језика*, а Друштво ће уложити напор да путем пројеката или донатора обезбеди и додатна финансијска средства.

Друштво за српски језик и књижевност Србије шири своју делатност. Важно је да постоји тесна сарадња Управе Друштва и подружница у свим даљим активностима како бисмо се заједничким снагама борили за бољи статус српског језика.

6. Разно

Зона Мркаљ похваљује стручни скуп *Спреси се да говориш* организован у Љигу у оквиру манифестације *Март, месец српског језика* поводом деценије од смрти истакнутог професора мр Миодрага Микице Павловића (1970–2013), који је изненада преминуо на зачетку своје каријере као сарадник у настави на предмету Методика наставе књижевности и српског језика. На скупу су говорили истакнути савремени методичари Зона Мркаљ, Љиљана Бајић и Бошко Сувајџић, а наставници су представили примере добре праксе.

Марија Поповић и Драгомир Бурнаћ из Подружнице Панчева, Опова и Ковачице указују на поклапање термина Републичког такмичења из српског језика и језичке културе и Републичког такмичења регионалних центара за таленте (више ученика основних школа има остварен пласман на оба такмичења).

У дискусији поводом овог проблема учествују: Весна Ломпар, Александар Милановић и Александар Поповић.

Председница Друштва констатује да се ученици не могу такмичити ван Тршића. Александар Милановић додаје да се ученици могу из Тршића укључити на даљину у усмена одговарања на Републичком такмичењу регионалних центара за таленте. Александар Поповић потврђује да је и ранијих година било поклапања термина ових такмичења, али да су технички ресурси тршићке школе добри – ученицима основних школа који ће се такмичити у Тршићу биће омогућено 27. маја да на даљину одговарају и бране своје радове на другом такмичењу.

Подсећајући да прошлих школских година није било континуитета у одржавању такмичења из српског језика као нематерњег (организован је само општински ниво такмичења, што су припадници мађарске националности у Ковачици и другим местима дочекали са незадовољством), представници Подружнице Панчева, Опова и Ковачице захваљују се Управи Друштва што је предузела кораке и сугерисала Матици српској, Филолошком факултету у Београду и Филозофском факултету у Новом Саду да се укључе у организацију овог такмичења уз националне савете националних мањина. У мају ће се Републичко такмичење из српског језика као нематерњег одржати у ОШ „Херој Јанко Чмелик” у Старој Пазови.

У Београду, 27. 4. 2022.

Миљана Кравић, записничар

**ЗАПИСНИК СА СЕДНИЦЕ УПРАВЕ ДРУШТВА
ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
(14. НОВЕМБАР 2023. ГОДИНЕ, СВЕЧАНА САЛА
ВУКОВЕ ЗАДУЖБИНЕ)**

Присутни: Весна Ломпар, Славко Петаковић, Зона Мркаљ, Бошко Сувајцић, Данијела Милићевић, Оливера Ђурчић, Маријана Неговановић Обрадовић, Никола Настић, Наташа Распоповић, Верица Костић, Мила Бабић, Никола Танасић, Душан Симић, Маша Вулетић, Драгомир Бурнаћ, Миљана Кравић, Саша Јефтић.

Присутне најпре поздравља Бошко Сувајцић, председник Скупштине Вукове задужбине, изражавајући задовољство што се у овој установи последњих година одржавају седнице Друштва за српски језик и књижевност Србије. Гостима жели угодан боравак и пријатан рад у Вуковој задужбини.

Председница Друштва Весна Ломпар се захваљује домаћинима, потом поздравља чланове уже Управе и председнике подружница, отвара седницу и предлаже следећи

Дневни ред:

1. Извештај о раду Друштва (од Републичког зимског семинара).
2. Рад подружница.
3. Извештај о раду подружница.
4. План рада Друштва у наредном периоду (Републички зимски семинар, такмичења).
5. Манифестација *Март, месец српског језика*.
6. Разно.

Дневни ред, без измена и допуна, једногласно се усваја.

1. Извештај о раду Друштва (од Републичког зимског семинара)

Закључујући са радошћу и поносом да је Друштво имало велики број активности у претходном периоду, председница Друштва Весна Ломпар, као и на претходној априлској седници, подноси кратак извештај о раду Друштва (период од одржавања *Републичког зимског семинара* до данас).

Такмичења

Такмичења школске 2022/2023. године успешно су реализована на свим нивоима.

Померање појединих предвиђених термина такмичења представљало је и у прошлом такмичарском циклусу велики проблем. Иако је Друштво још 2022. године објавило на свом сајту обавештење да неће више померати ни датум ни сатницу такмичења у односу на Календар такмичења који

се усваја у сарадњи са Министарством просвете, нажалост, од тог става је морало да одступи након притисака Министарства чија је реч пресудна, коначна и мора се поштовати.

Очито је да не постоји равноправност када је реч о стручним друштвима, нека су увек привилегована (иако имају знатно мањи број такмичара од Друштва за српски језик и књижевност Србије). Добра сарадња постоји само са мањим бројем стручних друштава, отежавајућу околност представља укупан број такмичења који је већи од броја слободних викенда, те председница Весна Ломпар моли колеге за разумевање наглашавајући да наше Друштво сваке године улаже напоре да има предност у односу на друге.

Подршка Конгресу ССДС

Друштво за српски језик и књижевност Србије је дало подршку организацији XIX Конгреса Савеза славистичких друштава Србије који је одржан 23–25. августа 2023. године на Филолошком факултету у Београду. Представници Управе Друштва су на Конгресу изложили своје реферате, а било је и много наставника основних и средњих школа међу учесницима Конгреса.

Иницијатива за заустављање урушавања образовног система

Одмах након незапамћеног масакра који се десио почетком маја у ОШ „Владислав Рибникар” у Београду и другог страшног оружаног напада у селима Мало Орашје и Дубона, Управа Друштва за српски језик и књижевност Србије је 5. маја покренула *Иницијативу за заустављање урушавања образовног система* позвавши сва струковна удружења која се баве образовањем и колеге које раде у просвети да захтеве подрже потписима на сајту Друштва.

За пет дана сакупљено је преко 104000 потписа и 15. маја 2023. године *Иницијатива* је поднета Министарству просвете и Народној скупштини Републике Србије. Од г. Бранка Ружића, министра просвете, и г. Владимира Орлића, председника Народне скупштине Србије, тражено је да се народни посланици упознају са садржајем *Иницијативе* и да се она на наредној седници Владе размотри.

Иако је био предвиђен рок од седам дана за одговор, одговора надлежних није било, те је након тога 15. јуна у Сали хероја на Филолошком факултету у Београду организован протестни скуп како би се поново исказао заједнички и недвосмислен став да је неопходно заустављање урушавања образовног система и враћање достојанства свима који у њему

учествују – од предшколских установа, основног и средњег образовања, до високог образовања.

Нажалост, одзив колега на протестном скупу није био онакав какав се очекивало да буде, па је Друштво наставило борбу за испуњење тражених захтева на други начин. На сајту Друштва је крајем септембра постављена анкета намењена професорима српског језика и књижевности чији је циљ био добијање јасније слике о томе шта професори мисле о неким од важних питања за сопствени професионални живот, као и о стању у школама у Србији уопште. Ова анкета биће једна од полазних основа за даље активности Друштва поводом борбе за бољи статус професора српског језика и књижевности, али и просветних радника у целини. Тренутно се подаци обрађују и ускоро ће се Друштво огласити у јавности поводом резултата анкете (постоји нада да ће надлежни у држави коначно овог пута адекватно реаговати).

Иницијатива за увођење изборног предмета Српски језик као страни језик

На *Иницијативу за увођење изборног предмета Српски језик као страни језик*, коју је Скупштина Друштва усвојила крајем јануара на седници током *Републичког зимског семинара*, Министарство просвете је позитивно одговорило. Изменама и допунама правилника о плану наставе и учења у основне школе је уведен нов изборни предмет – Српски као страни језик, за ученике који су страни држављани (ови ученици могу да изаберу да похађају овај програм, али то нису у обавези да учине). Овим програмом обухваћени су првенствено ученици руске националности (њих 600) и ученици украјинске националности (око 40 њих). Предвиђено је да се професори српског језика и књижевности на својим редовним часовима не оптерећују радом са овим ученицима, већ да им се за рад са њима омогуће додатни часови.

Предавања и радионице у Тршићу за најбоље на такмичењима

Славко Петаковић, заменик председника Друштва, подноси кратак извештај о пројекту који је Друштво за српски језик и књижевност Србије покренуло у сарадњи са Министарством просвете Републике Србије и Научно-образовним културним центром „Вук Караџић” у Тршићу. Ученици основних и средњих школа, који су током школске 2022/23. године освојили прва места на Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада” и Републичком такмичењу из српског језика и језичке културе, награђени су седмодневним боравком у Тршићу где су

за њих припремљена занимљива и разноврсna предавања и радионице из српског језика и књижевности.

Примарни циљ је био да овај програм обухвати додатне садржаје који су ван програма наставе и учења како би се тиме најуспешнијим такмичарима отворили нови путеви истраживања српског језика и књижевности. Предавања и радионице су реализовали професори, асистенти и студенти Филолошког факултета у Београду.

Позиву Друштва одазвало се укупно 52 ученика (од 8. до 15. октобра у Тршићу су боравили награђени ученици основних школа, а од 15. до 22. октобра на радионицама су ученици средњих школа проширивали своја знања).

Према речима Славка Петаковића, позитивни су утисци свих учесника овог програма, предавача, ученика и њихових родитеља. Било је много похвала и одличних коментара, тако да је Министарство просвете обећало да ће наредне године Друштву за боравак најбољих такмичара уступити све смештајне капацитете у НОКЦ „Вук Караџић”. Оно што посебно радује јесте велика мотивисаност ученика и жеља да наставе наредних година да се такмиче на оба такмичења Друштва.

Заменик председника Друштва се захваљује свим наставницима који годинама своје ученике припремају предано за такмичења.

Сарадња са другим институцијама

Друштво је добило позив од Завода за унапређивање образовања и васпитања да стручно допринесе обуци за наставнике који се први пут упућују на рад у иностранству. Обуке су одржане током јула, а неки од предавача били су Весна Ломпар, Александар Милановић, Зона Мркаљ и Славко Петаковић.

Успостављен је заједнички рад са Канцеларијом Арноа Гујона за сарадњу са дијаспором и Србима у региону. За децембар су планирани обиласци свих школа у региону (представници Друштва посетиће Куманово, Љубљану, Темишвар, Вуковар, Будимпешту и Дрвар како би у тим местима одржали обуке за наставнике).

Од почетка рада актуелне Управе Друштва жеља је била да се активностима Друштва обухвате сви модули за српски језик и да Друштво постане кућа за све наставнике српског језика и књижевности без обзира који модул они предају и да ли раде у Србији, региону или дијаспори.

Такође, треба похвалити добру сарадњу са колегама из Хрватске. Годинама професори српског језика који раде на тој територији похађају *Републички зимски семинар*. Ове године представници Друштва гостовали су на семинару одржаном у Вуковару, а планиран је ускоро и семинар у Загребу на којем ће предавања одржати и представници Друштва.

Издавачка делатност

Објављена је нова збирка тестова из српског језика са општинских, окружних и републичких такмичења ученика средњих школа (обухваћен је период од школске 2012/2013. до школске 2022/2023. године).

Ускоро ће бити објављен и приручник из лексикологије направљен након сугестија и молби наставника који рад остварују у дијаспори. Аутори овог приручника су Рајна Драгићевић, Весна Николић и Валентина Илић. Председница Друштва изражава уверење да ће ова збирка задатака из лексикологије бити подједнако корисна и ученицима и наставницима у Србији (приручник ће бити штампан уз делимичну донацију Канцеларије Арноа Гујона).

Посета Друштва Косову и Метохији

Од 10. до 12. октобра представници Друштва Весна Ломпар, Славко Петаковић и Милан Алексић боравили су на Косову и Метохији. У организацији Друштва за српски језик и књижевност „Старо Косово” у Штрпцу је одржан семинар *Ка савременој настави српског језика и књижевности II* за који је владало велико интересовање наставника (било је преко 90 учесника, а поред наставника српског језика и књижевности обуци су присуствовали и наставници разредне наставе, директори основних и средњих школа, наставници других предмета и библиотекари).

Председница Весна Ломпар семинар на Космету описује као најемотивнији догађај откад руководи Друштвом. Колеге на овој територији Србије раде у веома тешким условима, боре се са суровом свакодневицом, истрајни су у покушајима да српски језик, књижевност и културну баштину очувају тамо где је то данас најтеже.

Представници Друштва, захвални домаћинима на улагању несвакидашњег труда да их угосте, желе да охрабре наставнике на Космету и пруже им наду да ће им Друштво увек бити подршка.

2. Рад подружница

По овој тачки дневног реда председница Друштва Весна Ломпар позива председнике подружница да изложе проблеме са којима се суочавају у раду и дају предлоге за унапређење активности.

За реч се јавља Драгомир Бурнаћ из Подружнице за Панчево, Опово и Ковачицу који наводи да је ова подружница млада, основана прошле године, али да наставници имају много идеја за наредне активности. Успели су да исправе многе грешке које су се раније јављале на такмичењима, тако да сада постоји мањи отпор школа при одлуци која ће бити домаћин такмичења. Такође, активирањем рада подружнице, специфичне по мул-

тинационалности, прекинула се ружна навика колега да за безброј ствари осуђују Друштво (важно је постојање подружница у свакој средини, јер се тиме развија веће разумевање и сарадња међу наставницима, мање је проблема).

Драгомир Бурнаћ наводи да је у сарадњи са Душаном Симићем, задуженим за организацију такмичења „Књижевна олимпијада” у име Подружнице Ковин, упутио Управи Друштва допис који се тиче разматрања увођења такмичења из књижевности за ученике шестог разреда на општинском и окружном нивоу (за организацију тих нивоа такмичења задужене су подружнице, те не би било већих организационих проблема). Даље представник Подружнице за Панчево, Опово и Ковачицу аргументовано образлаже овај предлог: ученици се у седмом разреду тешко опредељују за ово такмичење које је за њих потпуно ново, зато је потребно заинтересовати их и мотивисати раније.

Поред Драгомира Бурнаћа у опширној дискусији поводом овог предлога учествују: Зона Мркаљ, Данијела Милићевић, Славко Петаковић, Весна Ломпар, Марија Јеверичић, Мила Бабић и Миљана Кравић.

Зона Мркаљ сматра да је предлог добар. За састављаче тестова не би било потешкоћа да осмисле питања за ученике шестог разреда, али треба видети да ли би било организационих препрека у већим срединама попут Београда. Њено мишљење је да је из године у годину све теже остварити сарадњу са школама које у стресним временима не желе да прихвате икакву одговорност за активности ван редовних обавеза.

Данијела Милићевић подржава предлог – у седмом разреду ученици треба да обнове много градива из петог и шестог разреда, а они који су подједнако добри за област језика и књижевности пре се одлучују за такмичење из граматике. У Београду је увек тешко договорити се са школама да преузму на себе обавезу да буду домаћини такмичења, али постоји нада да ће наредних година сарадња Београдске подружнице и школа бити боља.

Славко Петаковић такође сматра да је предлог веома добар, подржава све наведене аргументе, али истиче неколико отежавајућих ставки (дешава се нпр. да Министарство просвете саопшти да се такмичење помера месец дана унапред, онда морају да се скраћују програми и потом буде великог притиска на Друштво од стране родитеља и наставника). Ове школске године свакако није могуће да се предлог уважи, али га треба темељно, са свих аспеката размотрити у наредном периоду.

Марија Јеверичић констатује да је опала мотивација и ентузијазам наставника, да више нема тесне сарадње са школским управама и да организација такмичења представља све већи напор. Активи наставника су препуштени сами себи, нема системских уређења и све се своди на појединачна залагања наставника.

Драгомир Бурнаћ сматра да се увек могу навести контрааргументи и оправдања да се предлог одбије, али да ћемо на тај начин ускоро доћи у ситуацију да у мањим срединама немамо заинтересоване ученике за такмичење из књижевности.

Миљана Кравић наводи узоран пример изузетне сарадње између Подружнице Подунавског округа и школа у Смедереву, Смедеревској Паланци и Великој Плани. Савет свим председницима подружница је да покушају да се у својим срединама наметну радом, професионалношћу и озбиљношћу као представници стручног друштва са завидном традицијом дужом од века и да успоставе тесну сарадњу са директорима школа. Актив директора школа у свакој општини има обавезу да направи договор о томе које ће школе бити домаћини такмичења и да ту информацију проследи надлежној школској управи.

Негативна искуства колега из различитих подружница демантују ову тврдњу. Зато је потребно да, уколико се не може директно успоставити добра комуникација између председника подружнице и директора школа, подружнице буду спремне да адекватно реагују (увек се може наћи начин за то, просветни систем је хијерархијски уређен).

Мишљење Миљане Кравић је да је основни проблем непознавање прописа и правилника, односно незнање наставника шта је у чијој надлежности. Стога она даје још један савет председницима подружница – треба да појасне одређене важне појединости колегама како би се неутралисале оптужбе усмерене ка Друштву (нпр. за набавку оловака, папира, сендвича и освежења за учеснике такмичења нису надлежне подружнице, већ школе које су домаћини, за дневнице наставника чији ученици на такмичењу учествују није надлежно Друштво, већ директори школа и локалне самоуправе).

Драгомир Бурнаћ пита председницу Друштва да ли може поново да се организује обука за наставнике који предају српски језик као страни (у школама на територији Панчева повећао се у међувремену број ученика руске и украјинске националности, па су обуке наставника неопходне). Председница Весна Ломпар одговара да је те обуке прошле године организовао ЗУОВ на чијем сајту се налази обиље корисних материјала за рад са ученицима странцима. За наредни период планирана је онлајн обука за наставнике који предају српски језик у региону, а може се, у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања, организовати и обука за наставнике српског језика који предају српски језик као страни.

Верица Костић, нов председник Подружнице Моравичког округа, поздравља присутне колеге изјављујући да ће покушати да у наредном периоду оживи рад ове подружнице која је дуго имала прекид у раду (није било изабрано руководство, није било активности, па стога нема ни извештаја о раду за протеклу годину).

У име Друштва Весна Ломпар жели много среће и успеха новоизабраној председници Подружнице Моравичког округа у даљим активностима.

3. Извештај о раду подружница

Зона Мркаљ подсећа председнике подружница да пошаљу извештаје о раду подружница најкасније до краја новембра. Молба је сваке године иста – да се извештаји изједначе, ускладе фонтови и испоштују правописна правила како би се тиме олакшала припрема *Летописа* Друштва (најбоље је подсетити се правила о уређењу текста у упутству ауторима за часопис „Књижевност и језик“).

Зона Мркаљ истиче да је раније било недоумица које активности подружница треба обухватити извештајем о раду – да ли активности током школске године или активности током календарске године. Будући да *Летопис* обухвата годишњи период, требало би навести све активности током једне године мада нема строгог условљавања (у новим извештајима треба наставити тамо где се стало са прошлогодишњим активностима).

Оно што је уочљиво сваке године јесте да не пошаљу све подружнице извештаје о раду (у просеку пристигне до 15 извештаја, а Друштво има 22 подружнице). Нажалост, нису све подружнице подједнако активне, али било би лепо да се све представе у *Летопису* како би се јасно видео учинак у раду сваког дела Србије.

4. План рада Друштва у наредном периоду (*Републички зимски семинар, такмичења*)

Председница Друштва Весна Ломпар потврђује да ће се традиционални 65. *Републички зимски семинар* одржати 10, 11. и 12. фебруара 2024. године на Филолошком факултету у Београду. Било је неколико предлога термина за одржавање Семинара крајем јануара, али уважене су сугестије подружница да је фебруар ипак боље решење (након зимског распуста настава у централној Србији почиње 22. јануара, наставници српског језика и књижевности имају тада много обавеза због припрема светосавских приредби). Ни фебруарски термин није потпуно одговарајући, јер ће се Семинар одржати усред испитног рока (Друштво је писало молбу деканату који је потврдио да ће се неке учионице и сале ослободити упркос превеликој гужви).

Весна Ломпар објашњава зашто мора да се повећа котизација за учешће на Семинару након много година (трошкови организације су умногоме повећани због инфлације, поскупљења су огромна). За ово објашњење

сви присутни показују разумевање (на појединим акредитованим обукама и конференцијама добија се знатно мањи број бодова стручног усавршавања, а котизације су више од предвиђеног износа за наш семинар).

Председница Друштва моли председнике подружница да се изјасне поводом начина организовања *Републичког зимског семинара*. Мишљење већине присутних је да је погодније да се Семинар одржи уживо – више нема препрека због мера дистанце међу људима, а поред тога омогућавање праћења предавања и радионица на даљину изискује огромна финансијска средства и отежава организацију обуке.

С друге стране, требало би размишљати о томе да велики број наставника долази у Београд из удаљених места и да сами сносе трошкове преноћишта и путних трошкова. У многим општинама школе не плаћају стручно усавршавање (много је проблема, нпр. директори школа не желе ни да проследи захтеве за плаћање семинара локалној самоуправи, одбијају да дају наставницима слободне дане за стручно усавршавање који им по Колективном уговору припадају, због стресних политичких околности млади наставници који раде на одређено време не смеју ни да затраже оно што им по закону припада плашећи се неког облика освете и др.).

Поводом овог питања развија се дужа дискусија у којој сви присутни подједнако учествују.

Славко Петаковић сматра да би организација *Републичког зимског семинара* по комбинованом моделу створила организационе проблеме (не би било добро да велики писац говори пред празном Салом хероја док већина наставника прати обуку онлајн).

Мила Бабић наводи пример Шапца у којем се средства за организовање обука опредељују Центру за стручно усавршавање – наставници тамо похађају бесплатне семинаре, али им се зато не плаћају одласци на стручна усавршавања ван града.

Миљана Кравић наводи да Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика прописује да је послодавац (школа) у обавези да утврди начин стручног оспособљавања запослених у складу са средствима обезбеђеним у буџету локалне самоуправе. Такође, запослени има право на плаћено одсуство до пет радних дана за стручно усавршавање. Сваки наставник мора да зна своја права и да се бори за поштовање својих права.

Више подружница је изразило заинтересованост за организацију семинара *Ка савременој настави српског језика и књижевности II*, па председница Друштва закључује да је ова обука свакако важна ставка у плану рада Друштва за наредну годину.

Маша Вулетић из Подружнице Ковин пита да ли може да се организује поново по градовима обука Друштва од јавног интереса будући да су утисци колега били одлични (похвале за методички добро осмишље-

на и за наставну праксу корисна предавања). Весна Ломпар и Славко Петаковић појашњавају да је та обука посебним решењем министра била одобрена само за прошлу годину и да је обухватала свега неколико градова – Друштво не може сада опет добити финансијска средства од Министарства просвете.

5. Манифестација *Март, месец српског језика*

Председница Друштва Весна Ломпар подноси у сажетом облику извештај о овогодишњем обележавању манифестације *Март, месец српског језика*.

Последњег дана фебруара ученици су позвани да учествују у избору за реч године која је обележила 2022. годину, а 7. марта је расписан конкурс за најлепши стих из српске народне поезије. Поред ових активности, које су наишле на велико интересовање јавности и биле добро медијски пропраћене, професори и студенти Катедре за српски језик са јужнословенским језицима и Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима реализовали су неколико занимљивих предавања у оквиру *Језичко-књижевног уторка*, а две среде у марту биле су у Студентском културном центру посвећене језичким трибинама под насловом *Интерактивне приче о речима*.

Председница Друштва обавештава присутне да је Управа Друштва задужила Миљану Кравић да наредне године буде координатор свих дешавања током манифестације у срединама ван Београда.

Миљана Кравић истиче велико залагање наставника који су за свега неколико дана ове године успели да осмисле многобројне активности и да их са много ентузијазма реализују у својим градовима и окрузима. Садржајно богат програм реализован је у преко 40 градова – било је преко 30 активности у 12 подружница Друштва за српски језик и књижевност Србије. Број учесника (ученика, наставника и других) не може се прецизно утврдити јер многе подружнице нису доставиле целовите извештаје (недостају имена наставника, навођени су подаци попут „чланови актива” – без бројног стања учесника). Такође, било је много активности масовно посећених (немогуће је утврдити тачан број посетилаца изложбе, трибине и др.). Ипак, процене су да је непосредно у припреми активности и њиховој реализацији учествовало око 2500 ученика и преко 300 наставника српског језика и књижевности.

Миљана Кравић даје неколико препорука за обележавање манифестације 2024. године. Примарни циљ је да се манифестација више усмери ка јавности и широј популацији грађана (ове године углавном су активности обухватале ученике и наставнике, а ваља покушати да се изађе из уског круга школског система).

Треба појаснити колегама разлику између активности на нивоу школе и на нивоу подружнице. Од релевантне је важности да се нека активност реализује на нивоу града/општине, тако да обухват учесника буде већи и разнолик (нпр. учесници радионице су ученици из више школа у граду; посетиоци трибине нису искључиво ученици и наставници).

Потребно је успоставити сарадњу са школама и установама културе (нпр. активности се могу реализовати у школама, али и библиотекама, музејима, центрима за стручно усавршавање – у градовима где центри постоје).

Обавезна је промоција свих активности у медијима (ово је препорука за подружнице и за Управу Друштва – нпр. организација велике конференције за штампу у Београду уочи марта 2024. године).

Управа Друштва ће наредних година тражити спонзоре манифестације и средства путем одређених конкурса за пројекте, али док се не створе повољније околности, недостатак финансијских средстава не треба да буде отежавајући фактор у реализацији активности (снага Друштва почива на снази подружница и препознатљивом ентузијазму наставника, а понекад је довољно само мало креативности и воље да се циљ оствари – председници подружница треба да покушају да остваре сарадњу са одређеним институцијама и спонзорима на локалном нивоу како би се макар обезбедиле захвалнице и симболични дарови за учеснике).

До краја новембра Миљана Кравић ће у име Друштва послати позивно писмо подружницама у којем ће се детаљније навести све препоруке за наредно обележавање манифестације.

Председница Друштва Весна Ломпар закључује да је манифестација *Март, месец српског језика*, иако је тек двапут обележена, достигла висок ниво и да полако напредује. Циљ је да из године у годину буде све боља, богатијих програма и са већим бројем учесника.

Весна Ломпар, председница Друштва, захваљује се колегама на доброј сарадњи и закључује седницу.

У Београду, 14. 11. 2023.

Миљана Кравић, записничар

ОБАВЕШТЕЊА

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ НАЦИОНАЛНОГ ПРОСВЕТНОГ САВЕТА

Национални просветни савет ове године одржао је све редовне и неколико ванредних седница уз активно учешће Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Припремљено је и достављено Министарству просвете мишљење Националног просветног савета на Предлог програма наставе и учења за четврти разред гимназије за ученике са посебним способностима за математику, филолошке науке, физику, рачунарство и информатику, сценску и аудио-визуелну уметност и спорт. Разматрани су предлози програма наставе и учења општеобразовних предмета у стручним школама, као и други програми наставе и учења.

На иницијативу Друштва, на седници одржаној 26. јуна 2023. године усвојен је Предлог измене Правилника о плану наставе и учења за први и други циклус основног образовања и васпитања – Српски као страни језик на листи изборних програма у првом и другом циклусу образовања и васпитања.

Министарству просвете достављен је допис у коме су дати предлози за решавање проблема недостатка стручних кадрова, сходно иницијативама Друштва и пре немилих догађаја из маја ове године.

Национални просветни савет обратио се Председнику, Влади Републике Србије и Министарству просвете дописом, и предложио да се формира стручни тим који ће хитно припремити целовиту реформу образовног система у циљу обезбеђивања добробити младих и свеобухватног унапређивања образовања и васпитања.

Разматран је предлог Акционог плана за период од 2023. до 2026. године за спровођење Стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године и нацрти закона о изменама и допунама закона из области образовања и васпитања.

На ванредној седници Националног просветног савета, одржаној 7. јуна 2023. године, разматран је предлог Акционог плана за период од 2023. до 2026. године за спровођење Стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године и нацрти закона о изменама и допунама закона из области образовања и васпитања: Нацрт закона о

изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, Нацрт закона о изменама и допунама Закона о основном образовању и васпитању и Нацрт закона о изменама и допунама Закона о средњем образовању и васпитању.

Национални просветни савет обратио се Министарству просвете са захтевом да се у предлогу Акционог плана за период од 2023. до 2026. године за спровођење Стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године и предлозима нацрта Закона о изменама и допунама закона из области образовања и васпитања, детаљније и свеобухватније прецизирају и дефинишу сва питања која се тичу дисциплинске одговорности ученика, као и целокупног васпитно-дисциплинског поступка.

Неколико седница било је посвећено Предлогу нових стандарда постигнућа. Радна група Завода за вредновање образовања и васпитања израдила је Предлог стандарда, који су прошли јавну расправу. Сагласно члану 34. Закона о основама система образовања и васпитања, којим је прописано да Национални просветни савет у области развоја и унапређивања система образовања и васпитања, учествује у консултацијама и прибављању стручног мишљења представника релевантних друштвених група и институција, председник Савета, проф. др Радивоје Стојковић, замолио је да се формира нова Радна група, и поново се приступило расправи око методологије израде Предлога стандарда, његових елемената и самих исказа. Тим поводом, Матица српска, као и Одбор за стандардизацију српског језика доставио је примедбе које су прослеђене Радној групи ЗВКОВ-а. Ова група је одговорно приступила анализи и пристала на корекције одређених исказа. Одмах затим, одржан је састанак новоформиране радне групе НПС-а, на коју су били позвани сви заинтересовани професори са универзитета у Србији који се баве српским језиком и књижевношћу. Овај састанак одржан је 27. септембра 2023. године, онлајн. Колеге су се сложиле са усвојеним корекцијама и нису имале друге примедбе. Овакав текст Предлога стандарда послат је крајем децембра Министарству на даље разматрање или усвајање.

Иако је неколико пута инсистирано на одговорима поводом натпредметног статуса нашег предмета, Министарство још увек није одговорило на предлоге Друштва, подржане од стране Савета.

По хитном поступку, на последњој седници, 21. децембра 2023. године, дато је позитивно мишљење и на Предлог садржаја и начина организације матурског испита за гимназије за ученике са посебним способностима за математику, физику, филолошке науке, спорт, сценске и аудио-визуелне уметности, географију и историју и рачунарство и информатику, уз примедбе повезане са усклађивањем једнообразног

текста за све предлоге садржаја и прецизирања изгледа матурског испита за филолошке науке.

У Краљеву, 23. децембар 2023. године

Марина Панић, члан Националног просветног савета
професор српског језика и књижевности,
самостални педагошки саветник

АКТИВНОСТИ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ ЗА БОЉИ СТАТУС СРПСКОГ ЈЕЗИКА

(Објављено 5. маја 2023. на сајту Друштва)

Управа и сви чланови Друштва за српски језик и књижевност Србије изражавају најдубље саучешће породицама жртава незапамћеног масакра почињеног у Основној школи „Владислав Рибникар” у Београду и другог страшног оружаног напада у селима Мало Орашје и Дубона.

Трагедија је повезана са дугогодишњим промовисањем негативних вредности у друштву и урушавањем образовног система. Стога се обраћамо нашим колегама с молбом да на сајту Друштва својим потписом подрже следеће захтеве:

1. Забранили све ријалити и друге програме у медијима који пропагирају насиље и неморал, чиме вређају достојанство човека и штетно утичу на формирање личности.
2. Забранили средствима јавног информисања да у било којој форми преносе експлицитне представе насиља и увредљиве садржаје.
3. Санкционисати све који на друштвеним мрежама и у другим медијима користе говор мржње, подстичу и одобравају насиље у школама.
4. Појачати психолошко-педагошку подршку ученицима.
5. Смањити оптерећење наставника административним процедурама како би били усредсређенији на васпитно-образовни рад.
6. Преиспитати све законске акте који отежавају правовремено и функционално изрицање васпитно-дисциплинских мера ученицима.
7. Подићи статус и углед просветног радника као темеља просвећеног и демократског друштва.

Обраћамо се и свим стручним удружењима која се баве образовањем и колегама које раде у просвети с молбом да у оквиру својих удружења подрже наше захтеве.

Напомена: Потписивање иницијативе трајаће од 5. маја до 10. маја 2023. године у 8.00 часова.

После потписивања иницијативе, управа Друштва за српски језик и књижевност Србије предаће овај документ на писарници Министарства просвете и Народне скупштине Републике Србије.

(Објављено 10. маја 2023 на сајту Друштва)

Хвала свима који су подржали нашу иницијативу. За пет дана скупили смо 104.944 потписа. Одштампане потписе ћемо у понедељак, 15. маја у 12.00, заједно са захтевима предати надлежнима у Народној скупштини Републике Србије, а у 12.30 и Министарству просвете.

ПРЕДАВАЊЕ ИНИЦИЈАТИВЕ НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МИНИСТАРСТВУ ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

(Објављено 14. маја 2023. на сајту Друштва)

Поштовани потписници Иницијативе за заустављање урушавања образовног система,

Част нам је да вас обавестимо да ћемо Иницијативу сутра у 12 часова у писарници Народне скупштине Републике Србије, односно у 12.30 часова у писарници Министарства просвете Републике Србије, поднети и у име следећих стручних удружења: Савеза учитеља Републике Србије, Славистичког друштва Србије, Српског географског друштва, Српског савеза професора физичког васпитања и спорта, Друштва историчара Рашког округа, Актива педагошких саветника Србије, Удружења наставника музичке културе, Друштва школских библиотекара, Националне асоцијације родитеља и наставника Србије, Момо – интердисциплинарног центра, Фондације „Образовање за Србију”, Фондације „Евро за знање”, Креативног менторства, Београдске отворене школе и Нове искре.

проф. др Весна Ломпар,
председник Друштва за српски језик и књижевност Србије

проф. др Славко Петаковић,
заменик председника Друштва за српски језик и
књижевност Србије

НАДЛЕЖНИ НИСУ ОДГОВОРИЛИ НА НАШУ ИНИЦИЈАТИВУ!

(Објављено 29. маја 2023. на сајту Друштва)

Поштоване колегинице и колеге, потписници *Иницијативе* за заустављање урушавања образовног система, чланови стручних друштава која су подржала *Иницијативу*.

Обавештавамо вас да смо у складу са ранијом најавом текст *Иницијативе*, уз 104.944 одштампана потписа и у име Друштва за српски језик и књижевност Србије, Савеза учитеља Републике Србије, Славистичког друштва, Српског географског друштва, Српског савеза професора физичког васпитања и спорта, Друштва историчара рашког округа, Актива педагошких саветника Србије, Удружења наставника музичке културе, Друштва школских библиотекара, Националне асоцијације родитеља и наставника Србије, Момо – интердисциплинарног центра, Фондације „Образовање за Србију”, Фондације „Евро за знање”, Креативног менторства, Београдске отворене школе и Нове искре, уз пропратна писма, адресирана на председника Народне скупштине Републике Србије, Владимира Орлића, и министра просвете Републике Србије, Бранка Ружића, предали у писарници надлежних установа 15. маја 2023. године.

У писмима је тражено да председник Народне скупштине упозна народне посланике са садржајем *Иницијативе* и закаже седницу Скупштине на којој би се она разматрала, и да ресорни министар обавести председницу и чланове Владе о садржају *Иницијативе*, уз молбу да је на наредној седници Владе узму у разматрање. У писмима смо навели да у року од седам дана очекујемо одговоре од господина Орлића и господина Ружића – да ли су поступили у складу са нашом молбом, да ли су председница и чланови Народне скупштине и Владе Републике Србије упознати са нашим захтевом и шта ће конкретно предузети у вези са њима.

Будући да се у предвиђеном року ни господин Орлић ни господин Ружић нису удостојили да одговоре на наша писма, такав гест тумачимо као израз њиховог уверења да ставовима свих који су подржали *Иницијативу*, међу којима је више хиљада наших колега који најнепосредније учествују у васпитно-образовном процесу, не треба придавати значај – што сматрамо недопустивим.

Из тога произилази и наш закључак да господин Орлић и господин Ружић надаље преузимају сву одговорност за (не)чињење у вези са овим питањем од националног интереса, док ћемо ми истрајати на нашим за-

хтевима покрећући различите протестне и друге активности у борби за унапређење урушеног васпитно-образовног система.

проф. др Весна Ломпар,
председник Друштва за српски језик и књижевност Србије

проф. др Славко Петаковић,
заменик председника Друштва за српски језик и
књижевност Србије

**ПРОТЕСТНИ СКУП У ОРГАНИЗАЦИЈИ ДРУШТВА
ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ**
(Објављено 13. јуна 2023. на сајту Друштва)

Поштовани потписници *Иницијативе за заустављање урушавања просветног система Србије,*

Обраћамо вам се са жељом да наставимо нашу борбу на заједничком путу обнове и опоравка просветног система у Србији. Стога вас позивамо да присуствујете протестном скупу који ће се одржати у **Сали хероја Филолошког факултета у Београду, у четвртак, 15. јуна 2023, са почетком у 14.00 часова.**

Циљ овог протестног скупа јесте исказивање заједничког и недвосмисленог става да је неопходно заустављање урушавања образовног система и враћање достојанства свима који у њему учествују – од предшколских установа, основног и средњег образовања, до високог образовања.

На скупу ће се обратити представници Друштва за српски језик и књижевност Србије, Филолошког факултета у Београду, Форума београдских гимназија, Актива педагошких саветника и Савеза учитеља Републике Србије.

НОВИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ У ОСНОВНИМ ШКОЛАМА: СРПСКИ КАО СТРАНИ ЈЕЗИК

Иницијатива за увођење изборног програма Српски као страни језик

У последње време у великом броју школа не само у Београду него и у другим градовима у Србији појавио се знатан број ученика руске и украјинске националности. С тим у вези Друштву за српски језик и књижевност Србије стигао је велики број мејлова у којима наставници траже да им помогнемо у превазилажењу ових тешкоћа.

Нови изазови свODE се на следеће:

- наставници српског језика и књижевности не могу у оквиру редовних часова (којих и иначе нема довољно) преузети одговорност да додатно раде са ученицима којима српски језик није матерњи;
- методика наставе српског као страног разликује се од методике наставе српског као матерњег језика, те је за ове ученике потребно у оквиру посебних часова организовати наставу српског као страног језика. То је у складу са *Законом о основама система образовања и васпитања* (Члан 23, ставови 1 и 2), који каже: *Страни држављанин, лице без држављанства и тражилац држављанства, уписују се у установу из члана 89. овог закона и остварују право на образовање и васпитање под истим условима и на начин прописан законом за држављане Републике Србије. За децу и ученике из става 1. овог члана, за прогнана и расељена лица, избеглице и мигранте и децу и ученике који су враћени у земљу на основу споразума о реадмисији, која не познају језик на коме се изводи образовно-васпитни рад или поједине програмске садржаје од значаја за наставак образовања и васпитања, установа организује учење **српског као страног језика**.*

Потребно је, дакле, наћи решење за новонасталу ситуацију у најкраћем могућем року. Једна од могућности за привремено превазилажење овог проблема:

- да се предмет Српски као страни језик дода на листу изборних предмета у првом и другом циклусу образовања и васпитања, а да ученици којима српски језик није матерњи имају обавезу да га изаберу;
- да ову наставу изводе наставници (србисти) који су у оквиру свог образовања или стручног усавршавања слушали методику српског као страног или нематерњег језика, тј. да су имали

искуства у предавању српског језика у овим модулима или, ако то није могуће, да се организује обука наставника српског језика и књижевности из области методике српског као страног или нематерњег језика (у том случају наставницима је потребно обезбедити и функционални додатак, материјалну стимулацију, на основу ангажовања у посебним, ванредним околностима).

С надом да би ово могле бити смернице за привремено решавање проблема, као потписника ове Иницијативе наводимо Друштво за српски језик и књижевост, које је на својој Годишњој скупштини усвојило овај текст.

(Објављено 31. августа 2023. на сајту Друштва)

На Иницијативу за увођење изборног програма Српски као страни језик Друштва за српски језик и књижевност Србије, Министарство просвете је изменама и допунама правилника о плану наставе и учења увело у основне школе изборни предмет – Српски као страни језик, за ученике који су страни држављани. Ови ученици могу да изаберу да похађају овај програм, али то нису у обавези.

Материјале које можете користити у настави преузмите са сајта ЗУОВ-а.

ПРЕДАВАЊА И РАДИОНИЦЕ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ ЗА УЧЕНИКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ – ТРШИЋ 2023.

(Објављено 24. октобра 2023. на сајту Друштва)

Министарство просвете Републике Србије, Научно-образовни културни центар „Вук Караџић” (Тршић) и Друштво за српски језик и књижевност Србије организовали су предавања и радионице из српског језика и књижевности за ученике који су у току школске 2022/23. године освојили прва места на Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада” (Сремски Карловци) и Републичком такмичењу из српског језика и језичке културе (Тршић). Ученици осмог разреда основне школе и првог разреда средње школе борабили су у Научно-образовном културном центру „Вук Караџић” у Тршићу, у периоду од 08. до 15. октобра 2023. године. Руководиоци предавања и радионица су проф. др Весна Ломпар, председник Друштва за српски језик и књижевност Србије, и проф. др Славко Петаковић, заменик председника Друштва за српски

језик и књижевност Србије. Координатор ученичке и предавачке групе: Марија Запутил, технички секретар Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Предавања и радионице обухватиле су два поља – српски језик, са темом: *Језичке промене у говору младих*, и књижевност, са темом: *Тумачење књижевног дела*. Организовано је укупно 17 часова у трајању од 90 минута од којих је 45 минута било посвећено предавању, а 45 минута радионици. Предавачи су сарадници Друштва за српски језик и књижевност Србије: Ивана Васиљевић, Милена Милетић, Анастасија Марин и Димитра Ичагић; и Марија Запутил, професор српског језика и књижевности у Пожаревачкој гимназији и ШОСМО „Стеван Мокрањац“ у Пожаревцу, самостални педагошки саветник.

У току такмичарског циклуса (2022/23) укупно 30 ученика освојило је прву награду, и то: Такмичење из српског језика и језичке културе 1 награда у 7. разреду и 15 награда у 8. разреду; „Књижевна олимпијада“ 8 награда у 7. разреду и 6 награда у 8. разреду. Позиву да присуствују предавањима и радионицама одазвао се 21 ученик: Петар Лекић (Златибор), Јана Јовановић, Магдалена Теофиловић (Ариље), Ана Михајловић, Анастасија Вељовић (Крагујевац), Вук Радосављевић, Искра Ђидић, Јана Јевтић, Маша Марковић, Маша Миловановић, Сандра Ђулчић (Београд), Николина Пјеваљчић, Теа Ивановић, Лена Кузмановић (Пожаревац), Марко Денда (Зрењанин), Хана Тадић (Панчево), Милена Стељић (Срем-

ски Карловци), Бојана Беванда (Рума), Љубица Лукић (Нови Сад), Софија Јовановић (Јагодина), Стефан Новаковић (Уб).

Поред предавања и радионица, за ученике су организоване слободне активности: посета Вуковој кући, посете радионицама старих заната, обилазак Музеја језика и писма и Музеја калиграфије.

Ученици су учествовали на следећим часовима:

1. Почеци писмености код Срба (Анастасија Марин)
2. Функционални стилови – публицистички стил (Димитра Ичагић)
3. Симболичко-психолошки аспект приповетке „Ветар” Лазе Лазаревића (Милена Милетић)
4. Социјално-историјски контекст драме *Балакански шпијун* Душана Ковачевића (Ивана Васиљевић)
5. Реформа писма (Анастасија Марин)
6. Фразеологизми у српском језику (Димитра Ичагић)
7. Поетика времена и простора у драми *Балкански шпијун* Душана Ковачевића (Ивана Васиљевић)
8. Дијалекти српског језика (Анастасија Марин)
9. Симболичко-психолошки аспект приповетке „Све ће то народ позлатити” Лазе Лазаревића (Милена Милетић)
10. Говорни органи и начин артикулације гласова (Димитра Ичагић)
11. Подела именица на деклинационе врсте и морфолошка анализа реченице (Анастасија Марин)
12. Синтаксичка анализа реченице путем дијаграма (Милена Милетић)
13. Административни функционални стил – писање имејла и молбе (Марија Запутил)
14. Романтизам у српској књижевност – Бранко Радичевић и Јован Јовановић Змај (Димитра Ичагић)
15. Анализа Домановићеве приповетке „Данга” са освртом на хумористичке поступке у контексту реалистичке епохе (Милена Милетић)
16. Актанцијални модел у драми *Балкански шпијун* Душана Ковачевића (Ивана Васиљевић)
17. Тест – од Карловаца и Тршића до Научно-образовног културног центра „Вук Караџић” (Марија Запутил)

Утисци ученика

Само једна реч може да опише наше искуство – ФЕНОМЕНАЛНО!

Пре свега, желеле бисмо да се захвалимо на пруженој могућности боравка у Тршићу и учествовања на радионицама. Све је било заиста предивно и савршено, од предавања, обиласка Вукове куће, па до хране у центру и самог друштва ђака и наставника које смо имали прилику да упознамо. Усвојиле смо многа знања која ће нам бити од великог значаја у даљем школовању. Стекле смо нова познанства и пријатељства са предивним људима и

створиле нове успомене. Боље искуство нисмо могле ни да замислимо! Драго нам је што смо имале прилику да учествујемо и надамо се да ћемо се и следеће године срести у Тршићу.

Да закључимо: наш боравак у НОКЦ „Вук Караџић” у Тршићу био је фантастично искуство које никада нећемо заборавити!

Софија Јовановић, Милена Стељић, Бојана Беванда и Љубица Лукић

Заиста једно од најлепших искустава икада. Задовољство ми је што сам била у прилици да проведем целу недељу окружена дивним људима. Захвална сам на искреним пријатељствима и знању које сам стекла у Тршићу. Памтићу све заувек.

Маша Миловановић

Када је почео овај награђивани боравак у Тршићу, нисмо очекивале да ће бити овако леп и квалитетан. Наравно, знале смо да ћемо стећи много нових знања која нисмо имале прилике да чујемо у школи, али тако нешто заиста нисмо ни замишљале.

У Тршићу смо биле седам дана који су били испуњени забавом, учењем, дружењем и уживањем. Предавања су била веома занимљива и виделе смо неки нови и другачији приступ учењу све док нисмо биле ни свесне колико заправо учимо. Заиста је била велика част да нам овакви предавачи говоре о српском језику и књижевности, као и да слушамо оваква предавања са најбољим студентима из те области из целе Србије.

Мислимо да се речима не може верно описати, али да се тако невероватно и феноменално животно искуство, заиста, мора доживети.

Јана Јовановић и Магдалена Теофиловић

Ове године сам из Тршића понео само лепе утиске и успомене. Читав програм је био одлично осмишљен. Поред предавања у областима књижевности и српског језика имали смо и довољно слободног времена. Наставници су нам на близак и интерактиван начин преносили знање које је апсолутно изван свих школских оквира. Склопио сам и пријатељства са људима који имају слична интересовања као и ја и много заједничких тема са мном, а дружење са њима било ми је незаборавно. То је оно што бих издвојио у кратких пет реченица, али је далеко од довољног да бих, заиста, рекао све што имам да кажем. Довољно је да кажем: ФЕНОМЕНАЛНО!

Вук Радосављевић

Боравио сам у НОКЦ „Вук Караџић” у Тршићу у периоду од 09. до 14. октобра ове године, јер сам био један од првопласираних ученика на Републичком такмичењу из српског језика и језичке културе у школској 2022/2023. школској години. Ово искуство ме много чему научило. Поред тога што сам ширио знања о предмету који највише волим и сазнао пуно нових ствари које ће ми користити даље у припреми за такмичење и то све због предивних и прељубазних наставница, у Тршићу сам склопио незаборавна пријатељства и упознао заиста феноменалне људе. Све нас је на том месту зближила једна ствар, а то је љубав према језику и књижевности. Предавања су била потпуно интересантна и интерактивна, а наставнице сам могао да питам шта год пожелим и кад год пожелим – увек су биле отворене за рад, а и за шалу. Боравак тамо био ми је испуњен смехом и добром енергијом захваљујући свој тој дивној деци коју ћу, надам се, срести бар још једанпут у истом саставу. Уопште нисам помислио да ће ми бити овако добро. Част ми је што сам проживео овако заиста незаборавно искуство са незаборавним људима и уживао у ових седам дана боравка.

Знања стечена у Тршићу су заиста веома широког спектра и трудићу се да наставим да проширујем своје знање из обрађених области у Тршићу. Ови наставници су прве особе због којих сам успео да заволим књижевност и хвала им на томе. У суштини, једна велика част и задовољство ми је било имати овакво искуство са свим људима који су за ових седам дана заузели посебно место у мом срцу. Хвала им на свему!

Петар Лекић

Време проведено на наградним радионицама у Тршићу ове године непроцењиво је и утисци су нам позитивни. То је савршена прилика да се окружимо људима с којима делимо интересовања и страсти према српском језику и књижевности. Било ми је задовољство дружити се с њима у слободно време, као и присуствовати предавањима која су увек била занимљива и ширила нам видике у областима које су нам најдраже. Организација и смештај такође су допринели позитивном утиску и пријатном боравку. Захвална сам што ми је пружено овакво незаборавно искуство.

Лена Кузмановић

Боравак у Тршићу на овом програму за мене био је савршен. Једноставно не постоји друга реч којом бих могла боље да га опишем. Али шта је то на мене оставило толики утисак да ово тако опишем?

За почетак, смештај и храна били су сасвим у реду, а сјајни предавачи су нам одабране теме представили на веома занимљив начин какав у школи никада до сада нисам видела. То ме је још више заинтересовало за српски језик. Али највећи утисак на мене оставило је друштво које сам тамо упознала и време проведено са њима. Никада раније нисам имала овакву прилику да се дружим са неком од најбоље деце у Србији. Било нас је из различитих крајева Србије, што ово искуство чини још бољим. Целокупна умирујућа и чиста атмосфера Тршића допринела је томе да се тамо осећам сигурно и без брига, баш онако како и треба да се осећа једно дете. Овде сам се осећала као да нико није био запостављен и да смо се сви међусобно дружили. Нико нас није ограничавао и осећала сам се као да припадам тамо. Увек смо могли да одемо да се прошетам по Тршићу, да радимо домаће задатке или да се дружимо у собама и све смо радили заједно. Увече смо пар пута гледали филмове и имали журке поводом рођендана. Играли смо и друштвене игре, којима су се касније придружили и предавачи.

Једина мана коју бих могла да истакнем је што програм није дуже трајао. Много сам захвална на овој прилици и волела бих да се вратим и следеће године. За крај бих се захвалила предавачима и координаторки програма, који су нам улепшали боравак.

Јана Јевтић

Министарство просвете, Научно-образовни културни центар „Вук Караџић” у Тршићу и Друштво за српски језик и књижевност Србије организовали су по други пут радионице за првопласиране ученике на републичким такмичењима из језика и књижевности. Ове године сам имала прилику да на њима учествујем.

Допало ми се што смо сваког дана комбиновали граматику и књижевност. Предавачи су били професорке Марија Запутил, Анастасија Марин, Ивана Васиљевић, Димитра Ичагић, Ивана Васиљевић и Милена Милетић. Најзанимљивије ми је било када смо радили гласове, анализу реченице и синтаксу, јер желим да се бавим граматиком. Мислим да су предавања била значајна за све нас који желимо да се бавимо језиком и то ће се показати кроз даље изучавање и усавршавање.

Такође ми се допало што су сви предавачи били ту за нас и помогли нам на сваком кораку. Целокупна организација ми се свидела и дружење је било одлично. Потрудићу се да и догодине остварим сјајан успех на републичком такмичењу да бих поново могла да будем део ове сјајне организације. Још једном желим да се захвалим свима на свему!

Хана Тадић

Свој боравак у научно-образовном културном центру у Тршићи памтићу до краја живота и остаће ми у најлепшем сећању. Предавања која сам слушала из области српског језика, језичке културе и књижевности врло су корисна, а предавачи су на најбољи могући начин покушали да нам приближе градиво која нас чека током школовања. Поред семинара, сам смештај и организација су изванредни. Уживала сам дружећи се са својим вршњацима сличних интересовања, коју су врло талентовани и заинтересовани како за језик, тако и за друге науке и области истраживања.

Искра Ђиндић

Сада када пишем о утисцима које је на мене оставило ово незаборавно путовање у Тршић, схватам колико сам заправо срећна што сам имала прилику да уз људе који деле љубав према језику и књижевности као и ја, и који имају слична интересовања попут мојих, проведем ове незаборавне дане. Тих седам заиста предивних дана били су испуњени осмесима, дружењем и предавањима о предмету који сви ми највише волимо.

Избор предавача и радионица није могао бити бољи и сама организација путовања надмашила је сва моја очекивања. Одавно нисам осетила овако присан однос који се гради између ученика и професора. Наставнице које су нам држале предавања и радионице су изванредно представиле наш језик и нашу књижевност, а од Марије Запутил није постојала боља и компетентнија особа која би нас увела у овај програм. Научила сам много тога што ће ми касније требати у животу и ван предавања и упознала сам невероватне људе са којима бих волела да одржим пријатељство до краја живота, те сам веома захвална на позиву у Тршић.

Храна је била разноврсна, а смештај је био и више него одличан. Никада не бих рекла да један мали Тршић може да заузме тако огромно место у моме срцу, но, ипак је то колевка Вукова и место од историјског значаја које ће о Вуку приповедати и будућим нараштајима.

Чињеница је та да ми је било мрско да се вратим кући колико ми је било лепо, те је излишно додавати било шта, осим да ми је заиста жао што ово дивно путовање у Тршић са дивним људима сада више није стварност као што је до пре неколико дана било, већ сад више подсећа на неки слadak сан и привиђење пуно незаборавних успомена.

Надам се да ћу и следеће године бити део ове ФЕНОМЕНАЛНЕ екипе и фантастичне авантуре, а до тада мораћу барем да покушам да се помирим са судбином.

Теа Ивановић

Овим путем желим да искажем своју захвалност на прилици која ми је указана, а то је да присуствујем радионицама из српског језика и књижевности у Тршићу у октобру 2023. године. За мене је то било ново искуство од изузетног значаја, јер сам уз феноменалне предаваче и менторе стекао нова знања из српског језика, и продубио постојећа. У данашњем времену када имам утисак да књижевни језик полако одумире, више него икад битно нам је да га негујемо и очувамо. А семинари овог типа управо су прилика за то.

Моји утисци о протеклом семинару су сјајни, било ми је дивно да слушам предавања, која су била садржајна и конструктивна, да учествујем у радионицама, такође сам уживао и у слободном времену које сам проводио у дружењу са осталим полазницима. Драго ми је што сам упознао многе људе сличних интересовања попут мојих и што сам проводио време са њима.

Надам се да ћу и у будућности имати прилику да још који пут учествујем на семинару. Значиће ми сигурно.

Марко Денда

Боравак у природи и свеж ваздух пријали су ми да бих се, пре свега, склонила од притиска који свакодневно добијам у граду и опустила свој мозак, тако да свеж прими нова сазнања из моје омиљене области. Захваљујући професионалном присуству предавача са уживањем сам слушала свако предавање и вратила се кући са веома обогаћеним знањем. Претпостављам да је то био и основни циљ ове организације, али овде сам, такође, створила јака пријатељства и успомене које ће вечно бити урезане у мом срцу. Дивна и чврста пријатељства су склопљена, толико смо се лепо дружили и све више спајали из дана у дан, да ми је још увек чудно да се ујутру не будим у истој соби са Аном, Магдаленом и Јаном. Дивне Димитра и Анастасија су одрадиле свој посао на високом нивоу, јер су нам, поред знања из српског језика и књижевности, пружиле ту могућност да постанемо њихови пријатељи. Захвална сам на сваком тренутку проведеним са њима (сваком осмеху, шали, савету...).

Велике речи хвале имам за легендарну Марију Запутил, која је била покретач и ослонац свих нас и без које би цео овај боравак био немислив.

Све моје речи оправдали су загрљаји и сузе које смо без штедње делили последњег дана. Овај скуп ми је још већа мотивација да учим мој вољени српски језик. Потрудићу се да се ово понови и следеће године!

Анастасија Вељовић

Иако сам дошла мало касније од осталих, веома брзо сам се уклопила, јер је енергија свих присутних, у сваком тренутку, била очаравајућа, нарочито од наставница на предавањима, до наше дивне организаторке, Марије, које су чиниле да сваки дан проведен у родном крају нашег великог Вука буде незабораван и феноменалан.

Исплатило се уложено време у спремање такмичења из српског језика и књижевности. Потпуно. Сва четири дана памтићу заувек, поготову пријатеље које сам стекла, ново знање и осмех, онај истински, прави... Најшири... И најлепши!

Велико хвала за све што сте ми пружили. Сви.

Маша Марковић

Када ме је разредна обавестила да сам позвана да боравим у Тршићу поводом освајања првог места на републичком такмичењу из области српског језика и књижевности – била сам пресрећна. У почетку нисам била сигурна да ли желим да идем, али сам сматрала да треба да искористим ову јединствену прилику. Из Тршића носим само лепе успомене. Нисам могла ни да замислим да ћу се овако лепо провести, упозанти много нових пријатеља, дивних предавача и унапредити своје знање. Наставници су се потрудили да нам предавања учине интересантним и забавним, а у слободно време смо се са њима спријатељили, тако да је на расанку било и суза. Волела бих да се следеће године поново окупимо заједно у истом или проширеном саставу.

Ана Михајловић

Протеклих недељу дана провео сам у Научно-образовном културном центру „Вук Караџић” у Тршићу, где сам слушао предавања којима сам знатно побољшао своје знање из српског језика и књижевности. Била су јасна и веома занимљива, а предавачи су нам били веома посвећени и трудили се да нам на што бољи начин објасне те лекције, које сам ја, са пажњом и великим интересовањем слушао, просто уживајући у њима.

Са друге стране, ван ових изванредних предавања, упознао сам мноштво нових другова са којима никад није било досадно и са којима сам увек проводио квалитетно време, што у заједничким активностима, тако и у слободним. Тај боравак је био једно од мојих најлепших искустава икада, надам се поновном боравку тамо, да се вратим том предивном друштву и тим изузетним предавањима.

Стефан Новаковић

Радионице су биле веома занимљиве на којима сам стекла пуно знања. Комплетан боравак у Тршићу био је добро оргнизован. Дружење је било занимљиво. Волела бих да и следеће године учествујем на оваквим радионицама. За мене је ово било феноменално искуство.

Николина Пљеваљчић

Тршић је подручје за које ме везују само најлепше емоције. То је место где сам стекла познанства са многим особама која деле слична интересовања и мишљења као и ја. Поред тога, усвојила сам знања из многих стручних области која нису доступна у школи.

Сандра Ђулчић

ПРЕДАВАЊА И РАДИОНИЦЕ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ ЗА УЧЕНИКЕ СРЕДЊИХ ШКОЛА – ТРШИЋ 2023.

(Објављено 2. новембра 2023. на сајту Друштва)

Министарство просвете Републике Србије, Научно-образовни културни центар „Вук Караџић” у Тршићу и Друштво за српски језик и књижевност Србије организовали су предавања и радионице из српског језика и књижевности за ученике који су у току школске 2022/23. године освојили прва места на Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада” (Сремски Карловци) и Републичком такмичењу из српског језика и језичке културе (Тршић). Ученици другог, трећег и четвртог разреда средње школе су боравили у Научно-образовном културном центру „Вук Караџић” у Тршићу, у периоду од 15. до 22. октобра 2023. године. Руководиоци предавања и радионица су проф. др Весна Ломпар, председник Друштва за српски језик и књижевност Србије, и проф. др Славко Петаковић, заменик председника Друштва за српски језик и књижевност Србије. За улогу координатора ученичке и предавачке групе био је задужен др Милан Вурдеља.

Предавања и радионице обухватиле су два поља – српски језик, са темом: *Језичке промене у говору младих*, и књижевност, са темом: *Тумачење књижевног дела*. Ученици су били подељени у две групе, ради ефикаснијег извођења наставе. Свакој групи је одржано 10 часова предавања у трајању од 90 минута и 10 часова посвећених радионицама у трајању од 45 минута. Предавачи су сарадници Друштва за српски језик и књижевност Србије: мср Ивана Васиљевић, Милица Тимић, Сања Палевић; и др Милан Вурдеља, асистент на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима.

Позиву да присуствују предавањима и радионицама одазвао 31 ученик: Исидора Живановић (Шабац), Даница Белић (Нови Сад), Милан Дивац (Трстеник), Тадија Бајкић, Маша Рајић, Марко Марински, Лорета Хаџи-Паунковић, Ана Савић, Теодора Турањанин, Ана Тошић, Јована Петрић, Николина Живановић, Андријана Зеџири, Лена Савковић, Ана Комлен, Хана Мириловић (Београд), Дуња Костић, Уна Жунић (Панчево), Ксенија Кизић (Чачак), Софија Ђорђевић (Пирот), Јелена Милошевић (Власотинце), Тијана Савић, Лена Петрић (Краљево) Филип Репман, Вељко Иђушки (Сомбор), Јана Марић (Смедерево), Доротеја Бошковић, Маша Андрејић (Крушевац), Јована Колаковић (Горњи Милановац), Сандра Басарић (Смедеревска Паланка), Исидора Грујић (Крагујевац).

Поред предавања и радионица, за ученике су организоване слободне активности: посета Вуковој кући, посете радионицама старих заната, обилазак Музеја језика и писма и Музеја калиграфије, а уживали су и у

слободном времену намењеном за дружење. Поклоњене су им књиге у издању Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Ученици су присуствовали следећим часовима:

1. Када кажеш *савремена књижевност*, на шта тачно мислиш, реци ми? (Милан Вурдеља)
2. Увод у читање спектрограма (Милица Тимић и Сања Палевић)
3. *Гавран* Едгара Алана Поа: тумачење поеме у светлу интермедиијалне историје њене рецепције (Милан Вурдеља)
4. Читање спектрограма – радионица (Милица Тимић и Сања Палевић)
5. *Спомен на Руварца* Лазе Костића и *Гавран* Едгара Алана Поа – компаративни приступ (Милан Вурдеља)
6. Акцентологија српског језика (Милица Тимић и Сања Палевић)
7. Из савремене љубавне лирике: *Посета* Гојка Ђога и *Горки окус* Бранимира Џонија Штулића (Милан Вурдеља)
8. Слика старог и новог племства у драми *Бановић Страхиња* Борислава Михајловића Михиза (Ивана Васиљевић)
9. Преглед историје српског књижевног језика (Милица Тимић)
10. Епски механизми у драми *Бановић Страхиња* Борислава Михајловића Михиза (Ивана Васиљевић)
11. Из савремене љубавне лирике: *Без наслова* Виславе Шимборске (Милан Вурдеља)
12. Акцентолошке вежбе (Сања Палевић)
13. Увод у читање трагедије: Шелингово и Кјеркегорово схватање феномена трагичког (Ивана Васиљевић)
14. Полисемија и механизми полисемије (Сања Палевић)
15. Индивидуализам и алтруизам у песми *Побратимство лица у свемиру* Тина Ујевића (Милан Вурдеља)
16. Реформа писма Саве Мркаља из 1810. године (Милица Тимић)
17. О књижевној имагологији на примеру представа породице у приповеткама Лазе Лазаревића (Милан Вурдеља)
18. Фигура трагичког јунака у драми *Максим Црнојевић* Лазе Костића (Ивана Васиљевић)
19. Квиз
20. Час посвећен сумирању утисака – заједнички за обе групе и све предаваче

Утисци ученика

Боравак у Тршићу ћу памтити као једно лепо искуство где сам упознала много паметне деце из различитих делова наше земље. Предавања су била јако занимљива и корисна, теме које су обрађене различите, а предавачи млади људи који су знали на прави

начин да нама тинејджерима приђу, да нас мотивишу да учимо и да се дружимо. Дивно је било и дружење мимо часова где смо заједно играли асоцијације, „Мафију”, као и шетње и обилазак Вуковог родног места. Посебно ме је дирнуо испраћај приликом одласка кући дан раније када су сви дошли да се поздраве са мном. Било ми је задовољство и част што сам била део овог пројекта и захваљујем се на пруженој прилици.

Уна Жунџ

Чак и после неколико дана, слика осветљених сала ми и даље свеже лежи у сећању. Такав амбијент је, наравно, утицао јако позитивно на концентрацију током предавања, те јако поштујем што се и о томе водило рачуна. Срж предавања, теме и начин преношења истих ме је заиста одушевио! Изражајност предавача и њихово дотицање теме је било савршено заокружено, промишљено, садржајно. Није било часа после кога сам осећала недостак или недореченост у вези теме о којој је било речи, штавише, утисак које су остављале на мене је јако дуго трајао. За јако кратко време, срела сам осећање за којим трагам све време током школовања и због тога сам презахвална предавачима на инспирацији, квалитетним информацијама и подршци, надам се већем броју сусрета.

Софија Ђорђевић

На овој радионици од 7 дана сам се провела јако лепо, упознала пуно нових сјајних младих људи и проширила своја знања из српског језика из књижевности.

Што се тиче самих предавања, била су занимљива и забавна, свидело ми се то што смо учили неке нове појмове и градиво које се не ради на редовним часовима. Сви професори су били јако ажурни у свом раду, желели су да нас заинтересују за програм и да нас науче, и мислим да су у томе успели. Били су љубазни, отворени за сарадњу и пуни разумевања. Учинили су да се осећамо слободним да искажемо своје мишљење и да погрешимо, потрудили су се да сви будемо подједнако укључени у програм као и да имамо времена за дружење и одмор.

Што се тиче смештаја и особља, све је било на свом месту.

Дружење са вршњацима који су били на радионици ми је било право уживање, сви су били толико фини и дружељубиви. Упознала сам вршњаке из различитих крајева Србије који се баве различитим активностима и имају разна интересовања, али су сви изузетно паметни и снажљиви, и сигурна сам да ће ми време проведено са свима њима значити у будућности и остати као једно прелепо искуство. Заиста ни на шта не бих могла да се пожалим, задовољна сам читавим овим искуством и надам се будућем заједничком учењу и дружењу!

Сандра Басарић

Предавања су била веома садржајна и занимљива. Стекле смо знање које не бисмо могле да стекнемо нигде другде. Највећи утисак су нам оставили професори, који предају са огромном љубављу према свом предмету, заинтересованошћу и жељом да пренесу знање. Издвојиле бисмо студенткиње Милицу Тимић и Сању Палевић, чија су предавања била посебно занимљива. Дивно смо се провеле учећи, али и дружећи се ван предавања. Све у свему, једно дивно искуство.

*Маша Рајић, Теодора Турањанин,
Лорета Хаџи-Паунковић и Ана Тошић*

Након што су се утисци мало слегли, схватила сам да је једна од најлепших одлука ове године, била долазак у Тршић. Поред свега што сам научила, упознала сам много

занимљивих и паметних људи, који су ме подстакли да не одустајем од српског језика. За време проведено у Тршићу, схватила сам колико је лепо и важно за све нас да будемо окружени испуњеним и одабраним људима, јер је то оно што је мене променило. Одушевили су ме сви млади људи који су били на курсу, јер сви деле велику љубав према ономе што раде, како деца, тако и професори. Професори су за мене били посебна прича. Свако од њих дочарао нам је српски на свој и јединствен начин. Предавања су нам била занимљива, приближена и прилагођена, како бисмо сви могли да учествујемо. Пошто је сваки професор на неком од предавања добио аплауз, ово би били моји лични аплаузи: професор Милан би добио аплауз за предавање на ком смо обрађивали *Гаврана*, професорка Ивана за предавање на ком смо обрађивали теорију трагедије, професорка Сања за предавање из лексикологије и професорка Милица за предавање из историје језика. Хвала им свима што су са нама остварили поред професионалног и диван пријатељски однос. Много тога сам научила у Тршићу и упознала неке нове, младе људе, који су заправо мени највећи и најлепши утисак. Волим вас све, до следећег пута.

Исидора Живановић

Ових недељу дана у Тршићу памтићу као веома лепо искуство. Људи које сам овде упознао су веома драги, занимљиви, иновативни и што је најбитније, добри људи. Драго ми је што смо остали у контакту, а надам се да ће то тако и наставити. О смештају и храни нећу да трошим речи, јер су беспрекорни, што претпостављам да је увек случај. Предавања су била занимљива, посебно јер су нас училе стварима које не радимо у школи или које се не обрађују детаљно. У сваком случају су нам проширили видике у знању из овог предмета. Мислим да предавања нису била преобимна, веома су добро распоређена, до те мера да их скоро нисам ни осетио. Посебно су ми се свидела предавања из књижевности, ако бих бирао – из поезије. Једино бих предложио да, ако обрађујемо обимнија дела, та дела буду послата унапред, да бисмо се за њих спремили. Свака част професорима који су нам предавали. Чак су се и приближили нама ученицима у сваком погледу, причајући ван предавања о разним темама. Морам посебно да похвалим Милицу и Сању, иако имају мање предавачког искуства, одлично су обавиле свој посао. Волео бих опет да их видим на неком другом курсу, за који ћу сигурно радо прихватити позив.

Милан Дивац

Поводом боравка у НОКЦ „Вук Караџић”, желим да изразим искрену захвалност свим професорима чија су предавања била увек на високом нивоу и који су изузетни у својој професији и као особе. Смештај и услуге у самом центру су биле на завидном нивоу и искуство је, заиста, било у сваком смислу позитивно и пријатно.

Ана Савић

Време проведено у Тршићу, дружење, предавања и радионице за нас су дивно, и већ сада знамо, незаборавно искуство. Била нам је изузетна част и задовољство да будемо на изворишту српске писмености, са људима који на занимљив начин преносе знања о језику и књижевности. Ви сте свима нама показали који је то пут који нико од нас никада не сме заборавити, који је то пут којим је Вук корачао. Изузетно смо срећне и захвалне на сваком тренутку које смо провеле у предивном Тршићу. Ово је прави начин да чувамо наш предивни језик и најлепше писмо на свету.

Јелена Милошевић, Тијана Савић, Лена Петрић

Током неколико дана које сам провела у Тршићу, имала сам прилику да слушам занимљива и корисна предавања о различитим аспектима српске књижевности и граматике, као и да учествујем у практичним вежбама и дискусијама. Предавања су била веома корисна за моје усавршавање српског језика, јер сам научила много нових информација, проширила свој вокабулар, побољшала своје вештине писања и говора, и упознала различите културне и књижевне феномене. Такође, радионица је била веома забавна и интерактивна, јер су предавачи били љубазни, стручни и мотивишући, а атмосфера је била опуштена и пријатељска. Поред радионице и предавања, имала сам прилику да посетим културно-историјске знаменитости Тршића, као што је на пример родна кућа Вука Стефановића Караџића и веома сам уживала у лепоти природе Тршића, која је била посебно шарена и свежа у јесењем периоду. Семинар у Тршићу је био једно незаборавно искуство за мене, које ми је омогућило да унапредим своје знање српског језика, да се упознам са богатом српском књижевношћу и културом, и да се дружим са другим ученицима и предавачима. Захваљујем се организаторима на прилици да будем део овог дивног догађаја и надам се да ћу поново имати прилику да посетим Тршић и учествујем на сличним радионицама.

Даница Белић

Предавања из српског језика и књижевности су била веома корисна и занимљива. Помогла су нам да боље разумемо језик и књижевна дела. Професори су били посвећени, трудили су се да нам на што интересантнији начин представе лекције, у чему су били успешни. Такође, дружење са вршњацима је нешто чега ћемо се увек сећати. Све у свему, боравак у Тршићу, наше искуство са предавања и радионица из српског језика и књижевности је врло позитивно и надамо се да ће Друштво наставити са организовањем оваквог вида предавања још дуги низ година.

*Маша Андрејић, Доротеја Бошковић,
Хана Мириловић, Исидора Грујић*

Мало је рећи да нам је радионица у Тршићу била незаборавно искуство. Свака од нас је дошла са својим очекивањима и идејама како ће читава ствар да изгледа, и сва су била превазиђена. Сам Тршић је предивно место, што због значаја који има првенствено за наш језик, што због самог амбијента, тако да мислимо да је био идеално место за радионицу ове врсте. Центар је сјајно опремљен, са предивним особљем. Што се предавања тиче, презадовољне смо. Добиле смо прилику да радимо на нивоу на ком нисмо никад пре и да схватимо шта је у ствари проучавање српског језика и књижевности и колико су то сложите области. За то су највише заслужни професорке Милица, Сања и Ивана и професор Милан. Пренели су нам љубав према језику и књижевности која исијава из њих и били на располагању за сва наша питања, што на предавањима, што ван њих. Заиста смо са сваког часа изашле богатије новим знањима и подстакнуте да сазнамо још. Међутим, можда и најупечатљивији аспект читаве седмице било је дружење, како нас међусобно тако и нас са професорима. На то су сигурно утицали сви претходни фактори (домаћинска, пријатна атмосфера Тршића као места, добро осмишљен план предавања и ентузијазам самих професора). Захваљујући свему томе, ова радионица нам је свима дошла као одмор и одушак, јер не само што су нас оплемениле новостечене вештине у вези са језиком, већ и сама познанства и пријатељства која ће, верујемо, дуго да трају. Зато, велико хвала свима који су омогућили да се овај пројекат оствари, јер је ово успомена за цео живот и још већи подстрек да освајамо прва места!

Лена Савковић, Николина Живановић и Јована Петрић

Друштво за српски језик и књижевност већ годинама организује два престижна такмичења. Реч је о такмичењу из књижевности које носи назив „Књижевна олимпијада” и о такмичењу из граматике који носи назив *Такмичење из српског језика и језичке културе*. Ученици основних и средњих школа који су на прошлогодишњим републичким такмичењима освојили прво место били су награђени приликом да учествују у радионици у Тршићу. Међу овим ученицима биле смо и ми. У Тршић смо дошле са лепим мислима и великим очекивањима. Надале смо се да ћемо стећи нова знања, али и обновити стара, као и да ћемо стећи нова познанства са људима који деле иста интересовања. Све о чему смо размишљале се обистинило. Дивни студенти, докторанди и професори са Филолошког факултета Универзитета у Београду учинили су наш боравак у Тршићу лепим искуством. Преносили су нам веома важна знања из књижевности и језика, упознали су нас са познатим, али и оним мање познатим писцима, као и са историјом и нормом српског језика. Било нам је задовољство да сарађујемо са овим дивним људима, међу којима бисмо истакле: др Милана Вурдељу, мср Ивану Васиљевић и студенткиње Милицу Тимић и Сању Палевић. Поред тога што су нам преносили нова знања, дружили су се са нама и разговарали о многим важним темама. Заједно смо обишли Вукову кућу и Музеј језика и писма, важна културна добра која нам помажу у сагледавању живота, рада и дела Вука Стефановића Караџића, али нас упознају и са историјом српског језика. Љубав према српском језику и књижевности спојила нас је и током боравка смо радили сложено и ефикасно. Пронашли смо времена и за разговор, партије карата, гледање кошаркашких утакмица. Сви се можемо сложити да смо на овој радионици стекли корисно и лепо искуство. На основу искуства које смо стекле, врло радо предлагемо свима којима ће у будућности бити понуђена ова прилика да је прихвате. Надамо се и трудимо се да међу њима поново будемо и ми.

Дуња Костић, Јана Марић

Тешко је одлучити се који део овог незаборавног доживљаја је био најупечатљивији и најузбудљивији и по чему ћемо га најрадије памтити. Мислим да на ово питање ниједан од учесника семинара не би био у стању да одговори, јер би пролазио кроз тешке муке у одабиру само једног од многобројних посебних тренутака. Заиста се не може рећи шта је било боље, од занимљивих предавања и едукативних радионица каквим до сада нисмо присуствовали, гледања филмова, шетњи по Тршићу, до упознавања и незаборавног дружења са тако дивним и интелигентним људима са којима никада није досадно. Бескрајно смо срећни и захвални што ћемо са овог семинара отићи пуни нових сазнања, искустава и најважније, са пуно нових невероватних пријатеља. Посебно се захваљујемо професорима који су нам својим занимљивим предавањима и радионицама, као и својом посвећеношћу, проширили видике, били сјајна подршка и подстакли нас да наставимо да предано учимо и непрестано се побољшавамо у свему што радимо. Не бисмо мењали апсолутно ништа, презадовољни смо и надамо се да ћемо поново срести у овом центру у којем сада остављамо најлепше успомене.

Ксенија Кизић, Јована Колаковић

Иако сам на радионицу дошла са високим очекивањима, предавачи су их у сваком смислу превазишли. Сваком од предавача је стало до тога што ради и то се и види кроз начин на који воде часове. Укључивали су нас у дискусије и слушали наша мишљења. Као неко ко се такмичио из језика, нисам очекивала да ћу уживати на предавањима из књижевности, али су професори Ивана и Милан апсолутно доказали да грешим. Часове језика држале су Сања и Милица са четврте године студија на Филолошком факултету и у томе су биле толико успешне да никад не бих ни претпоставила да им је ово једно од

првих искустава у предавању. Поред самих предавања и дружење је било дивно. Сви смо се, укључујући и професоре, веома брзо повезали и спријатељили, правећи незаборавне успомене. Све у свему, заувек ћу бити захвална на томе што сам имала прилику да будем део једног овако лепог пројекта и надам се да ћемо се видети и следеће године.

Ана Комлен

ОБАВЕШТЕЊЕ О САРАДЊИ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ СА МИНИСТАРСТВОМ СПОЉНИХ ПОСЛОВА, УПРАВОМ ЗА САРАДЊУ С ДИЈАСПОРОМ И СРБИМА У РЕГИОНУ

На позив Министарства спољних послова, Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону, Друштво за српски језик и књижевност Србије, одржало је низ предавања у оквиру обуке наставника који предају српски језик у региону. У 2023. години ове обуке одржане су у Куманову, Љубљани, Темишвару и Вуковару. За 2024. годину су планиране још две обуке: у Будимпешти и Дрвару.

1.

Извештај о одржаној Обуци наставника који предају српски језик и друге предмете на српском језику у Републици Северној Македонији

У Куманову је 28. и 29. октобра 2023. године у организацији Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије и уз подршку Друштва за српски језик и књижевност Србије одржана Обука наставника који предају српски језик и друге предмете на српском језику у Републици Северној Македонији. Обука је одржана у просторијама Културно-уметничког друштва „Српски вез” у Куманову. Реализатори су били проф. др Славко Петаковић и проф. др Милан Алексић са Филолошког факултета у Београду.

Обука је 28. октобра почела у 10 и трајала до 18 часова. Теме излагања биле су: *Интердисциплинарни приступ настави српског језика и књижевности*, *Изазови наставе српског језика и књижевности у савременом окружењу* и *Мотивација ученика за усвајање садржаја из српског језика и књижевности* (проф. др Славко Петаковић); *Значај наставе из језика и књижевности за развијање језичких компетенција ученика*, *Поетичко-стилске одлике приповедака за децу* Иве Андрића, *Наставна интерпретација приповетке „Мост на Жепи”* Иве Андрића (проф. др Милан Алексић). Предавачи су полазницима излагали предвиђене садржаје ослањајући се на савремене принципе методике наставе српског језика и књижевности, уз уважавање различитости степена овладаности српским језиком полазника и уз нијансирање излагања у складу са функционал-

ним потребама (будући да полазници семинара предају и у основним и у средњим школама). Предавачи су заинтересованим полазницима уступали пауер поинт презентације које су користили, јер су полазници изразили жељу да их примене у наставној пракси.

Током сваког предавања долазило је до плодноне интеракције предавача и слушаца кроз размену ставова и сугестија. Након сваког предавања било је предвиђено време за дискусију. Полазници обуке предаваче су упознали са одређеним проблемима које им намеће наставна пракса. Анализом конкретних примера предавачи су настојали да понуде одређене методичке моделе за превазилажење парадигматичних изазова који су идентификовани у настави. Након предавања и дискусија сумирани су утисци на два нивоа. Поједини полазници усмено су изнели своја запажања о обуци, после чега су сви попунили Упитник за учеснике оцењујући различите аспекте реализоване обуке. На крају су полазницима обуке додељене Потврде за присуство на Обуци.

Другог дана, 29. октобра, сумирани су резултати обуке од 9 до 11 часова. Том приликом полазници су реализаторе замолили да надлежницима у Управи за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије пренесу следеће сугестије: 1) Било би добро да се организује вишедневна обука у Србији за ученике и наставнике из Северне Македоније како би у српској говорној средини и уз интензивну стручну помоћ развијали језичке компетенције. Слабија постигнућа у усвајању српског језика код деце произилазе из појаве да се често ни у њиховом најближем окружењу (породица) не користи књижевни српски језик, већ се употребљава дијалекат, или се српски не говори уопште будући да се искључиво користи македонски језик. Такође, српски језик се у школама учи од првог до шестог разреда; енглески од првог разреда; македонски се учи од четвртог разреда, док се од шестог разреда често настава одвија доминантно или искључиво на овом језику. 2) Треба сачинити специјализован уџбенички и други материјал (радне свеске, наставне листове и др.) за наставу српског језика и интензивније га дистрибуирати. Осим тога, требало би да наставни материјал (уџбеници и друга литература), који се користи у настави одређених предмета из природних и друштвених наука (биологија, физика, латински језик и др.) према наставном плану Министарства просвете Републике Северне Македоније, буде преведен на српски језик јер таквих садржаја нема у школама у којима се настава одржава на српском језику. 3) Требало би организовати усавршавање из српског језика за наставнике у Северној Македонији којима српски језик није матерњи, а на њему предају.

После овог блока обуке реализатори су са неколико полазника од 12 до 14 часова посетили споменик на брду Зебрњак, манастир Светог Ђорђа у Старом Нагоричану и Основну школу „Светозар Марковић” у Старом Нагоричану.

На основу свега може се закључити да су домаћини из Културно-уметничког друштва „Српски вез” у Куманову на челу са председником Друштва, господином Далибором Китановићем, учинили све да обука буде изведена у пријатној, подстицајној и колегијалној атмосфери. Полазници обуке били су високо мотивисани за усвајање нових знања и расположени да конкретним сугестијама укажу на могућности побољшања наставног процеса на српском језику у Северној Македонији. Сви су се сложили да је обука била драгоцене и, уз захвалност Управи за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије јер је препознала њихове потребе, изразили жељу да се овакве активности одржавају и убудуће.

У Београду, 31. 10. 2023.

проф. др Славко Петаковић

2.

Извештај о одржаној Обуци наставника који предају српски језик у српским допунским школама у Републици Словенији

У Љубљани је 18. и 19. новембра 2023. године у организацији Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије и уз подршку Друштва за српски језик и књижевност Србије одржана Обука наставника који предају српски језик у српским допунским школама у Републици Словенији. Обука је одржана у просторијама Српске православне цркве (парохијски дом цркве Светих Ћирила и Методија) у Љубљани уз учешће 7 колегиница. Реализатори су били проф. др Славко Петаковић и проф. др Милан Алексић са Филолошког факултета у Београду.

Обука је 18. новембра почела у 10 и трајала до 18 часова. Теме излагања биле су: *Интердисциплинарни приступ настави српског језика и књижевности*, *Изазови наставе српског језика и књижевности у савременом окружењу*, *Мотивација ученика за усвајање садржаја из српског језика и књижевности* и *Значај наставе из језика и књижевности за развијање језичких компетенција ученика*, (проф. др Славко Петаковић); *Тумачење Андрићевих дела у настави*, *Наставна интерпретација приповетке „Мост на Жепи” Иве Андрића*, *Тумачење приповетке „Мрачајски прото” Петра Кочића*, *Поетичко-стилске одлике приповедака за децу Иве Андрића*, (проф. др Милан Алексић). Предавачи су полазницима излагали

предвиђене садржаје ослањајући се на савремене принципе методике наставе српског језика и књижевности, уз нијансирање излагања у складу са функционалним потребама наставника у српским допунским школама.

У току сваког од предавања долазило је до размене мишљења и слушаоци су се укључивали у дискусију са предавачима излажући своја виђења и износећи проблеме са којима се суочавају у пракси. Анализом конкретних примера предавачи су настојали да понуде одређене методичке моделе за превазилажење парадигматичних изазова који су идентификовани у настави. Након предавања и дискусија сумирани су утисци на два нивоа. Полазници су усмено изнели своја запажања о обуци, после чега су сви попунили Упитник за учеснике оцењујући различите аспекте реализоване обуке. По завршетку семинара полазницима обуке додељене су Потврде за присуство на Обуци.

Другог дана, 19. новембра, сумирани су резултати обуке од 8 до 10 часова и анализирана је анкета коју су полазници обуке попунили. Полазници обуке су реализаторе замолили да надлежнима у Управи за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије пренесе следеће сугестије:

- 1) Треба сачинити специјализован уџбенички и други материјал (радне свеске, наставне листове и др.);
- 2) Било би добро да Управа организује претплату за деčје часописе и листове који би били дистрибуирани наставницима у српским допунским школама у Републици Словенији;
- 3) Наставити и проширити постојећу праксу боравака ученика српских допунских школа из Републике Словеније у Републици Србији;
- 4) Организовати снимање рекламног спота у којем би истакнути српски тенисер Новак Ђоковић позвао ученике да уче српски језик и да не забораве своје порекло (амбасада Републике Србије је већ правила такву акцију са кошаркашом Рашом Нестеровићем пре неколико година);
- 5) Замолити словеначко Министарство просвете да директорима школа пренесе да обавезно обавесте родитеље и децу да постоји могућност похађања српске допунске школе јер многи директори то избегавају, те родитељи и деца нису ни обавештени да таква могућност постоји;
- 6) Финансирати прављење интернет сајта, његовог одржавања и задужити особу која би била плаћена да континуирано поставља материјал на сајт (сајтови амбасада Републике Србије имају празну везу (линк) за српску допунску школу).

На основу свега изнетог може се закључити да су полазници обуке били високо мотивисани за усвајање нових знања и расположени да конкретним сугестијама укажу на могућности побољшања наставног процеса на српском језику у Словенији. Сви су се сложили да је обука била драгоценца и, уз захвалност Управи за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије јер је препознала њихове потребе, изразили жељу да се овакве активности одржавају и убудуће.

У Београду, 20. 11. 2023.

проф. др Славко Петаковић

3.

Извештај о одржаној Обуци наставника који предају на српском језику у Румунији (Темишвар)

У периоду од петка, 24. 11. 2023. до недеље, 26. 11.2023. реализован је семинар за 38 васпитача, наставника и професора основних и средњих школа који у Румунији држе наставу на српском језику. Семинар је одржан у Гимназији „Доситеј Обрадовић” у Темишвару.

Предавачи су били проф. др Зона Мркаљ, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду и доц. др Бојан Марковић, доцент Факултета за образовање учитеља и васпитача Универзитета у Београду.

У раду са наставницима различитих предмета и профила представљене су следеће теме: Вештина разумевања прочитаног; Игре у настави; Наставне корелације – тематски часови и пројектна настава; Настава српског језика у дијаспори; Културна историја Срба – Језичка култура у међупредметном заснивању знања српског језика и Настава српског језика у функцији изградње српског културног идентитета.

Представљена је летња школа српског језика, књижевности и културе у Тршићу и у оквиру ње курс „Историја српске културе” у организацији Министарства просвете. Био је представљен и материјал за онлајн учење правописа српског језика на мрежи Мудл који је настао у оквиру пројекта Министарства просвете и Уницефа који носи назив: Development of digital content for on-line learning and distance learning (EU project ”Bridging Digital Divide in Serbia for Most Vulnerable Children”).

Сви прилози у виду презентација остављени су наставницима на даље коришћење.

У разговору са наставницима дошло се до следећих закључака:

- Колегама су потребни уџбеници за рад са ученицима на свим нивоима образовања;

- Посебно би био значајан буквар у којем би се, евентуално, пошло од латинице (као ученицима ближег писма), нарочито ако је реч о описмењавању нешто старијих ђака, а не првака; док би се ћирилица уводила поступно и паралелно;
- Недостају радне свеске за рад васпитача са најмлађима, као и наставни листићи за предмет Српски језик, на различитим нивоима;
- Наставници моле да се пошаље још комплета лектире за старије разреде основне школе и другим срединама у Румунији где се настава одвија на српском језику (иако се у Румунији ради по наставним програмима које прописује њихово Министарство просвете, ученици, родитељи и наставници желели би да читају књиге које Република Србија прописује као лектуру за одређени узраст);
- Наставници желе да им се пошаљу уџбеници граматике од 5. до 8. разреда основне школе, како би поступно и систематично могли да помогну ученицима у стицању основних знања о српском језику (и у основној школи, и у гимназији);
- Наставници би желели да им се редовно достављају информације о одржавању значајних семинара у Србији, за сваки наставни предмет (у том смислу, сви професори српског језика и књижевности из Темишвара и околних места, има их тек неколико, позвани су да присуствују Републичком зимском семинару за наставнике српског језика и књижевности, у организацији Друштва за српски језик и књижевност Србије почетком фебруара 2024. године, на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Њихов превоз и смештај потпомогао би Савез Срба у Румунији).

Посебно се захваљујемо на помоћи у организацији овог семинара и нашег боравка Управи за дијаспору при Министарству спољних послова Републике Србије, директорки Гимназије „Доситеј Обрадовић”, Александри Стојков, и директорки Савеза Срба у Румунији, Златиборки Марков, који су Друштву за српски језик и књижевност (које је одредило предаваче за овај семинар) помогли у организовању путовања у Темишвар и смештаја, у обиласку културних знаменитости и актуелних манифестација у овом граду, као и у успостављању сарадње са наставницима који предају различите наставне предмете у Румунији, на српском језику.

27. 11. 2023. год.

Проф. др Зона Мркаљ

4.

Извештај о одржаној Обуци наставника који предају на српском језику у Републици Хрватској

У Вуковару је 2. и 3. децембра 2023. године у организацији Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије и уз подршку Друштва за српски језик и књижевност Србије одржана Обука наставника који предају на српском језику у Републици Хрватској. Обука је одржана у просторијама Српског дома у Вуковару уз учешће 37 полазника. Реализатори су били проф. др Весна Ломпар и проф. др Славко Петаковић са Филолошког факултета у Београду.

Обука је 2. децембра почела у 10 и трајала до 18 часова. Теме излагања биле су: *Иновативни приступ у методици наставе српског језика* и *Типови задатака у тестовима из граматике српског језика* (проф. др Весна Ломпар); *Интердисциплинарни приступ настави српског језика и књижевности* и *Мотивација ученика за усвајање садржаја из српског језика и књижевности* (проф. др Славко Петаковић). Предавачи су полазницима излагали предвиђене садржаје ослањајући се на савремене принципе методике наставе српског језика и књижевности, уз нијансирање излагања у складу са функционалним потребама наставника у српским допунским школама.

У току сваког од предавања долазило је до размене мишљења и слушаоци су се укључивали у дискусију са предавачима излажући своја виђења и износећи проблеме са којима се суочавају у пракси. Анализом конкретних примера предавачи су настојали да понуде одређене методичке моделе за превазилажење парадигматичних изазова који су идентификовани у настави. Након предавања и дискусија сумирани су утисци на два нивоа. Полазници усмено су изнели своја запажања о обуци, после чега су сви попунили Упитник за учеснике оцењујући различите аспекте реализоване обуке. По завршетку семинара полазницима обуке додељене су Потврде за присуство на Обуци. Предавачи су потом у пратњи домаћина посетили Заједничко веће општина и састали се са председником Већа, господином Дејаном Дракулићем.

Другог дана, 2. децембра, сумирани су резултати обуке од 8 до 10 часова и анализирана је анкета коју су полазници обуке попунили. Полазници обуке су реализаторе замолили да надлежнима у Управи за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије пренесу следеће сугестије:

- 1) Треба сачинити специјализован уџбенички и други материјал (радне свеске, наставне листове и др.);
- 2) Било би добро да Управа интензивира дистрибуцију лектире (дела савремених писаца за децу – Дејана Алексића, Уроша Пе-

тровића, Игора Коларова, Јасминке Петровић и др.) школама у којима се одвија настава на српском језику у Републици Хрватској;

- 3) Подстицати долазак глумаца, писаца; омогућити приступ и другим културним садржајима;
- 4) Наставити и проширити постојећу праксу боравака ученика српских школа из Републике Хрватске у Републици Србији;
- 5) Мотивисати родитеље да децу упућују на наставу српског језика;
- 6) Омогућити матурантима из Републике Хрватске да уз одговарајућу потврду полажу пријемне испите на универзитетима у Републици Србији (Проблем је узрокован тиме што се пријемни испити на факултетима у Р. Србији организују пре него што је завршена државна матура у Р. Хрватској. Због тога је потребно омогућити матурантима да уз потврду да су приступили матурском испиту у Хрватској могу да полажу пријемне испите у Србији.);
- 7) Обезбедити одговарајући материјал (постере, плакате и др.) којима би се опремили кабинети за српски језик и књижевност.

На основу свега изнетог може се закључити да су полазници обуке били високо мотивисани за усвајање нових знања и расположени да конкретним сугестијама укажу на могућности побољшања наставног процеса на српском језику у Републици Хрватској. Сви су се сложили да је обука била драгоценa и, уз захвалност Управи за сарадњу с дијаспором и Србима у региону Министарства спољних послова Републике Србије јер је препознала њихове потребе, изразили жељу да се овакве активности одржавају и убудуће.

У Београду, 3. 12. 2023.

проф. др Славко Петаковић

МАРТ, МЕСЕЦ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

АКТИВНОСТИ МАНИФЕСТАЦИЈЕ МАРТ, МЕСЕЦ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

(Објављено 2. марта 2023. на сајту Друштва)

Ове године Друштво за српски језик и књижевност Србије, у сарадњи са Катедром за српски језик са јужнословенским језицима и Катедром за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, по други пут обележава манифестацију „Март, месец српског језика”.

Циљ нове манифестације је да се популаризује србистика као научна дисциплина у оквиру славистике, да се код ученика основних и средњих школа пробуди интересовање за изучавање српског језика, као и да се широј јавности укаже на значај очувања српског језика и језичке културе.

Многе подружнице Друштва за српски језик и књижевност Србије одазвале су се ове године позиву Управе, послале пријаве осмишљених активности – разноврсним занимљивим предавањима, трибинама, радионицама, квизовима, конкурсима, књижевним сусретима, намењеним ученицима основних и средњих школа и широј публици, славиће се српски језик и језичка култура у Београду, Подунавском округу (Смедерево, Смедеревска Паланка), Расинском округу (Крушевац, Брус, Александровац, Трстеник, Варварин, Ћићевац), Златиборском округу (Пожега, Ариље, Бајина Башта, Косјерић, Нова Варош, Прибој, Пријепоље, Сјеница, Ужице, Чајетина), Шумадијском округу (Аранђеловац), Борском округу (Бор, Мајданпек, Кладово, Неготин), Јужном Банату (Панчево, Опово, Ковачица, Ковин, Вршац), Рашком округу (Краљево, Врњачка Бања), Браничевском округу (Пожаревац, Велико Градиште, Голубац, Жабари, Жагубица, Кучево, Мало Црњиће, Петровац на Млави), Колубарском округу (Љиг), Западнобачком округу (Сомбор).

ДРУШТВО ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ

МАРТ. МЕСЕЦ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

ПРОГРАМ ОБЕЛЕЖАВАЊА МАНИФЕСТАЦИЈЕ У ПОДРУЖНИЦАМА ДРУШТВА

ОКРУГ	ГРАД / ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
БЕОГРАД	Београд	<i>Најлепша реченица српског језика</i>	Београдска подружница	Конкурс	Ученици основних и средњих школа Београда треба од речи <i>љубав, породица, средба, мајка и хвала</i> , прошлогodiшњих изабраних најлепших речи српског језика, ове године да осмисле најлепшу реченицу која ће имати одређени смисла и идију. Потребно је да се истраже оригиналност и надахнутоост. Реченица мора бити стилиски и граматички исправна, написана у складу са правописним правилима српског језика. Реченицу написану ћиричним писмом ученици треба да пошаљу на имејл адресу najlepsarecenica@gmail.com. Конкурс обухвата две категорије: 1. категорија ученика од 5. до 8. разреда; 2. категорија ученика средњих школа.	До 15. марта рок за слање радова; у другој половини марта проглашење победника конкурса и додела награда
	Београд Општина Раковица	Квиз о познавању значења непознатих речи из <i>Чипатике</i> за 5, 6, 7. и 8. разред	Милица Бијелић, наставник ОШ „Бранко Попић“, у сарадњи са наставницима српског језика из других школа са општине	Квиз	Квиз у апликацији <i>Kahoot</i> са непознатим речима из читанки од 5. до 8. разреда. Квиз је један за све разреде, а екипа из сваке школе има по једног ученика из сваког разреда. Зједно се договарају и дају тачан одговор пркуо мобилног телефона са конекцијом. У квизу се на крају саставља листа прва три места. <u>Освеживање исхода:</u> обогађивање речника ученика.	21. 3. 2023.

ОКРУГ	ГРАД/ ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
БЕОГРАД	Београд Општина Раковица	Драматизација креативне граматике <i>Ко може да те спречи</i>	Наставник Јасмина Сенић, ученици шестог разреда	Драматизација	Драматизацијом граматике <i>Ко може да те спречи</i> аутора Бошка Сувајића постиже се креативније и лакше учење граматике српског језика. Деца уче кроз игру и шалу. Смех ослобађа свих блокада и отпора. Ученици су мотивисанији за учење и примену наставних садржаја из граматике. <u>Очекивани исходи:</u> деца треба да заволе граматику и да је не доживљавају као баука.	22.3.2023. Вукова задужбина 18.00
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	Смедерево	<i>Кад помешаш бабе и жабе, прогуташ удицу и паднеш са крушке. Зашто се каже – фразеологизми у српском језику</i>	Миљана Кравић, Ана Хранисављевић	Радионица	Упознавање ученика са богатством фразеолошког корпуса српског језика. Откривање везе између фразеологије и националне културе – уочавање начина на који се реални свет одражава у фразеологији српског језика (фразеолошка слика света). Буђење интересовања за фразеологију српског књижевног језика у којој су прикупљене, наталожене и сачуване у колективном памћењу културне чинионице од значаја за укупност материјалне и духовне културе српског народа. Циљеви 1. Откривање порекла, значења и експресивности идиоматских израза. 2. Објашњење различитих појмова из митологије, религије, пражновереја, историје, књижевности, спорта, медицине и других подручја науке и живота који су заступљени у фразеолошкој грађи српског језика. 3. Ширење сазнања о животу и свету путем проширивања знања из области фразеологије. 4. Развијање логичког размишљања, повезивања, спознавања каузалних односа упоређивањем података и подстицањем аналитичко-синтетичког приступа проучавању. 5. Последице креативности и склоности ка истраживању путем откривања значења и употребне вредности фразеологизма.	27. 3. 2023. Регионални центар за професионални развој запослених у образовању Смедерево

ОКРУГ	ГРАД/ ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	Смедерево	<i>Оријентализми у српском језику у прошлости и данас</i>	Проф. др Рајна Драгићевић	Предавање	Предавање ће бити посвећено позајмљеницама које у последњих педесетак година у великом броју застаревљују прелазећи постепено из активног у пасивни лексички фонд. Биће представљена новија интересантна истраживања турцизма, осветљене поједине семантике и творбене карактеристике оријентализма и анализе њихове фреквенности у савременом српском језику. Циљ предавања је да се првенствено код ученика средњих школа прошири знање о лексичи српског језика и пробуди интересовање за проучавање ове изузетно занимљиве области.	17. 3. 2023. Светлана сала Гимназије у Смедереву
	Смедерево	<i>О пословној кореспонденцији и вештинама пословне комуникације</i>	Владимир Милојевић, професор XIV београдске гимназије	Предавање	Садржаји првог дела предавања: 1. Одлике ваљаног стила пословне кореспонденције. 2. Типичне грешке у пословном писању. 3. Пословни електронски бонгон. 4. Примери добре праксе у писаној комуникацији. 5. Правила писања пословног писма (имејла). Садржаји другог дела предавања (о вештинама пословне комуникације): 1. Основна својства исправног говора. 2. Важност доброг пословног преговарања (правилност и јасноћа). 3. Вредности говора (интонација, акценат, темпо, гестови, мимика). 4. Правила дискусије на састанцима и конференцијама. Начини вођења пословног телефонског разговора; осмишљавање презентације.	23. 3. 2023. Регионални центар за професионални развој запослених у образовању Смедерево

ОКРУГ	ГРАД/ ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	Смедерево	<i>Креативне столице српског језика</i>	Наставник Вања Стојковић, ОШ „Јован Јовановић Змај“, Смедерево	Радионица	Ученици од 5. до 8. разреда из више основних школа у Смедереву осликаваће старе, похабане школске столице ћириличким словима, ликом Вука Караџића, мотивима који асоцирају на српски језик, читање и књиге. Ученици радионице имаће прилику да истражу своје ликовне таленте и креативност, али и да у интерактивној атмосфери, кроз разговор о значају очувања српског језика и нетовања језичке културе обогате своја знања. На крају ће производи радионице бити представљени широј публици. Оčekивани исходи: постизање међупредметних компетенција (комуникација, сарадња, компетенција за учење, естетичка компетенција). Ученици ће моћи да препознају естетичке елементе у различитим контекстима као што су уметничко стваралаштво, национална и културна баштина, језичка култура.	Друга половина марта
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	Смедерево	<i>Одмахнути гости</i>	Проф. Маријана Николић, ученици Гимназије у Смедереву	Трибина	Након краћег уводног дела и покретања дискусије о употреби позајмљеница у српском језику (туризми, русизми, терманизми, англицизми, грцизми, бохемизми) више говорника/ученика представљаће своје истраживачко-креативне радове о позајмљеници коју су одабрали као предмет проучавања. Неки ученици ће доказати да су се позајмљенице одомаћиле углавном у неким „областима“ (нпр. храна, занати, намештај...). Истраживачки део ученичких радова: сваки ученик у уводном делу укратко износи „историјат“ позајмљенице (када и зашто су почеле да се јављају у већем броју у српском језику), скреће пажњу о употреби и положају данас. Креативни део ученичких радова: већина ученика је написала причу у којој доминирају речи из одабраног страног језика које су се одомаћиле у српском језику. Циљ је да се докаже да за неке речи нема одговарајуће замене док су неке „сувишне“, јер смо можда заборавили домаћу реч преузимајући туђицу.	28. 3. 2023.

ОКРУГ	ГРАД/ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	Смедеревска Паланка	<i>Како се каже? Зашто се каже? Језичке недоумице</i>	Наставници српског језика и књижевности, ученици основних школа Смедеревске Паланке	Презентација видео-спотова	По двоје ученика из сваке од десет основних школа на подручју Смедеревске Паланке снимиле спот о следећим темама: 1. <i>Како се каже</i> ; 2. <i>Зашто се каже</i> ; 3. <i>Језичке недоумице</i> ; 4. <i>Акцентска правила</i> . Спотови ће се приказивати у локалним медијима и објављивати на Фејсбук страницама основних школа и на страници Друштва за српски језик и књижевност за Подунавски округ. Циљ ове активности је да се кроз облик презентовања примамљив млађим генерацијама прикажу поједине граматичке и правописне грешке, фреквентне у говору и писању, да се објасне поједини изрази (фразеологизми) чије значење је непознато млађим генерацијама и да се дају кратке, практичне поуке којима би се језичке недоумице отклониле.	Снимање спотова: до 15. марта Презентација снимљених садржаја: у другој половини марта
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	Смедеревска Паланка	<i>Правописна радионица</i>	Наставници српског језика и књижевности, ученици основних школа Смедеревске Паланке	Радионица	Планирано је да се одржи правописна радионица за наставнике других наставних предмета из свих основних и средњих школа Смедеревске Паланке. Циљ радионице је да се наставници који не предају Српски језик и књижевност упознају више са правописним правилима и отклоне многобројне правописне недоумице.	До 20. марта
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	Смедеревска Паланка	<i>Језички лавиринт</i>	Наставници српског језика и књижевности, ученици основних школа Смедеревске Паланке	Квиз	Свака школа ће направити екипу која ће учествовати у квизу у познавању српског језика и књижевности. Ученици решавају задатке и, уколико тачно одговоре, прелазе на следеће нивое који су сложенији. Ако не одговоре тачно, враћају се поново на претходни ниво. Екипа која прва прође кроз језички лавиринт биће награђена. Циљ квиза је да ученици кроз игру, на занимљив начин усвоје знања из језика и књижевности.	Последња недеља марта

ОКРУГ	ГРАД / ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
ПОДУНАВСКИ ОКРУГ	Смедеревска Паланка	<i>Језикопројекат</i>	Професори српског језика и књижевности Паланачке гимназије у сарадњи са колегама из колектива	Квиз	Учесници су подељени у три групе (свака средња школа има свој тим), заступљене су све старосне групе, од првог до трећег/четвртог разреда. Учесници решавају задатке у <i>Кадут</i> апликацији у информатичким кабинетима у Паланачкој гимназији. Победнички тим биће награђен. Циљ ове активности је јачање сарадње, примена и представљање знања из српског језика и језичке културе, продубљивање свести о вредности и неговању матерњег језика.	Друга половина марта
РАСИНСКИ ОКРУГ	Крушевац	<i>На слово, на слово...</i>	Професори и ученици Гимназије у сарадњи са Центром за стручно усавршавање	Радионице	Професори Душана Добродолац и Станислава Арошћ одржаће пет радионица ученицима средњих школа. Теме радионица: функционална писменост; језичка култура, правопис и лексикологија. На свакој радионици учествоваће по двадесетак ученика средњих школа. Циљ је да кроз интерактивне радионице ученици стекну нова знања, развију асоцијативне и социјалне вештине и обогате свој лексички фонд, али и усаврше функционалну писменост. Очекивани исход: развијање ученичких интересовања за занимањива језичка питања.	Током марта
РАСИНСКИ ОКРУГ	Крушевац	<i>Савремена језичка питања</i>	Предавачи са Филолошког факултета, чланови Подружнице, у сарадњи са Народном библиотеком Крушевац	Предавање	Да би се развијале наставничке компетенције, неопходно је континуирано стручно усавршавање и стицање нових знања којима би се обогатила наставна пракса. Предавање о савременим језичким питањима одржаће еминентни предавачи са Филолошког факултета у Београду. Дogaђај ће бити медијски праћен да би шира друштвена заједница схватила значај неговања и чувања српског језика и ћирилице.	Друга половина марта

ОКРУГ	ГРАД / ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
РАСИНСКИ ОКРУГ	Брус, Крушевац, Александровац, Трстеник, Варварин, Ћићевац	<i>Негујмо српски језик</i>	Наставници и ученици основних и средњих школа на територији Расинског округа	Квизови Израда плаката и панова Лингвистичке радионице Такмичење у беседништву Пројекција филмова о Вуку и Доситеју Књижевно вече Огледни часови	На територији целог Расинског округа планиране су многобројне разноврсне активности. 1. Квизови знања – циљ је богаћење лексичког фонда и развијање језичке културе ученика (асоцијације, лексичке и семантичке вежбе и сл.). 2. Израда плаката и панова о језичкој култури (постављање у централним просторима школа). 3. Лингвистичке радионице – обухват ученика из неколико школа са територије општине. 4. Лепота дијалекта – радионица за ученике средњих школа у Трстенику. 5. Такмичење у беседништву <i>Завештање Стефана Немање о језику и писму</i>. 6. Знаменити Срби / књижевници, лингвисти, филозофи (корелација са другим предметима). 7. Важност читања – интерактивни квиз о познавању књижевних дела и писаца. 8. Пројекција филмова о Вуку и Доситеју. 9. Израда одељенских речника (упознавање ученика са лексикографијом). 10. Књижевно вече / ученици и наставници песници и писци. 11. Огледни часови о историјском развоју српског језика и писма. Циљ ових активности је да сваки ученик развије свест о значају чувања и неговања српског језика и писма ћирилице. Све активности биће представљене на сајтовима школа, у школским часописима, а биће и медијски праћене. Очекивани исход: виши ниво свести о значају унапређивања функционалне писмености, неговање говорне културе.	Током марта

ОКРУГ	ГРАД / ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
ЗЛАТИБОРСКИ СКИ ОКРУГ	Ариље, Бајина Башта, Косјерић, Нова Варош, Пожега, Прибој, Пријепље, Сјеница, Ужице, Чајетина	Примери добре праксе из области језика	Наставници српског језика и књижевности основних и средњих школа Златибorskог округа	Излагање Дискусија	Наставници ће имати прилику да представе примере из своје наставне праксе на тему проучавања језика (радионице, пројектну наставу, истраживачке задатке и сл.), да анализирају и дискутују у вези са приказаним примерима, као и о проблемима са којима се срећу приликом реализације наставних садржаја из области језика. Циљ: унапређење рада наставника у области језика. <u>Исходи:</u> наставници ће бити у стању да: објасне значај савременог приступа настави приликом обраде наставних јединица које се односе на изучавање језика; креирају активности које ће мотивисати ученике за изучавање српског језика; унапреде сопствену наставну праксу примењујући различите активности којима ће ученике водити ка напретку у раду.	Последња недеља марта
ЗЛАТИБОРСКИ СКИ ОКРУГ	Пожега	Духовита илустрација фразеологизама	Наставници српског језика и књижевности из Пожеге у сарадњи са наставницима ликовне културе	Конкурс Изложба Квиз	Планирано је да се првих дана марта расписе конкурс на тему: <i>Духовите илустрације фразеологизама</i> . Изложба најбољих радова биће постављена на Дечјем одељењу Народне библиотеке у Пожеги и ученици ће имати прилику да је посете. На часовима ће креирати текст у коме ће бити употребљени фразеологизми, а након тога биће организован онлајн квиз за све ученике где ће задаци у вези са фразеологизмима бити постављени по нивоима знања. Циљ: усвајање знања о фразеологизмима у нашем језику (њихово тумачење и примена). Очекивани исходи: ученици ће бити у стању да објасне појам фразеологизама на датом примеру; тумаче дате фразеологизме; креирају текст у коме ће користити фразеологизме.	До 15. марта конкурс. Поставка изложбе: 20. 3. 2023.

ОКРУГ	ГРАД / ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
ЗЛАТИБОРСКИ СКИ ОКРУГ	Пожега	<i>Училио српски језик (средњошколци у улози предавача)</i>	Чланови лингвистичке секције Гимназије „Свети Сава“, Пожега	Излагање Радионице	Гимназијалци ће ученицима основне школе анализирати радионице о следећим темама: 1. Примене правописних правила у свакодневnoj писаној и говорној комуникацији ученика. 2. Разликовања лексичких појава. <u>Циљеви.</u> 1. Усвајање и примена правописних правила у говорној и писаној комуникацији. 2. Усвајање знања у вези са лексичким појавама у српском језику. <u>Исходи.</u> 1. Ученици основних школа биће у стању да: препознају примену правописног правила на датом примеру; објасне и анализирају примену правописних правила у говорној и писаној комуникацији; креирају текст где ће применити тражена правописна правила. 2. Ученици основних школа ће бити у стању да: наведу и објасне лексичке појаве које се јављају у српском језику; анализирају примере у којима се јављају дате лексичке појаве; креирају текст у коме ће користити лексеме које ће илустровати примере тражених лексичких појава.	Последња недеља марта
Шумадијски округ	Аранђеловац	<i>Језикофил</i>	Никола Настић, Светлана Дамњановић, Маријана Милосављевић	Едукативно-забавна радионица	Упознавање са језичким недоумицама на основу актуелних друштвених дешавања и свакодневних разговора у којима се ученици сусрећу са различитим језичким изазовима, питањима и недоумицама. Садржаји ће бити представљени тако да се приступи језику и језичкој култури на научнопопуларан начин. Очекивани исходи: Решавајући језичка питања, тумачећи текстове и језичке недоумице, ученици ће изаштавати сопствено језичко осећање, развијаће способност логичког закључивања, увећаваће своје знање и што је најважније – на забаван начин ће упознавати свој језик, његову граматику и правопис.	27. 3. 2023.

ОКРУГ	ГРАД / ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
БОРСКИ ОКРУГ	Бор, Мајданпек, Кладово, Нетотин	<i>Моја правописна мајка</i>	Наставници основних школа	Конкурс	Ученици седмог и осмог разреда имају задатак да нацртају мајицу и осмисле оригинални натпис којим ће указати на неку типичну правописну грешку. Мајка би требало да буде на А4 формату, а избор технике је слободан. Радове (скениране са именом и презименом ученика и ментора, као и називом школе) наставници би требало да доставе мејлом до 22. марта. Приликом рангирања селекциона комисија ће оцењивати оригиналност натписа, прегледност (читљивост) и дизајн саме мајнице. Најбоља решења ће бити награђена књигама и мајицама (са одштампаним предлоženим натписима). Основни циљ активности је скренути пажњу на бројне правописне грешке и утицати на њихово смањење развијањем критичког мишљења и функционалног знања.	Последња недеља марта
БОРСКИ ОКРУГ	Бор, Мајданпек, Кладово, Нетотин	<i>О неким проблемама савремене наставе правописа</i>	Саша Чорболоковић	Предавање	Предавање треба да излети бројне проблеме савремене наставе правописа, али и да понуди решења и помоћне наставницима за унапређење наставне праксе. Неке од тема које ће бити представљене: 1. Псеудономиа (хибридни примери настали под утицајем енглеског језика); 2. Настава правописа у дигиталном окружењу. 3. Непопштавање правописа у просветном систему и другим друштвеним областима. 4. Недостатак критичког мишљења и функционалног знања за примену, уочавање грешака. 5. Сувише академска и збуњујућа објашњења правописних правила и недоследност у правилима.	Последња недеља марта

ОКРУГ	ГРАД / ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
ЈУЖНОБАНАТСКИ ОКРУГ	Панчево, Опово, Ковачица	<i>Српски језик кроз историју и време</i>	Зорана Лепедег и Драгомир Бурић, наставници српског језика и књижевности основних и средњих школа	Изложба радова Филм Предавање	Полужница ће упутити позив свим школама (наставницима српског језика и књижевности) да до 22. марта доставе своје радове на тему историје језика, очувања и развоја српског језика у Војводини (вишејезичној средини) и утицаја других језика на лексикум српског језика на овом говорном подручју. Изложба ће бити отворена 24. марта у изложбеном простору Дома омладине и том приликом биће приказан и филм о језику настао у реализацији наставника и ученика. Биће изложени радови и одржаће се предавање <i>Српски језик у вишејезичној средини</i> .	24. 3. 2023.
ЈУЖНОБАНАТСКИ ОКРУГ	Ковин	<i>Дајемо боју и облик речима</i>	Маша Вулегић, ОШ „Ђура Јакшић“, Ковин Установа социјалне заштите „Ласта“ (корисници и запослени)	Радионица	Креативна радионица за ђаке и кориснике Дневног боравка установе социјалне заштите „Ласта“ у којој учесници, користећи различите технике (калитграфске, ликовне, колажне), израђују најлепше речи српског језика и на крају активности представљају свој рад. Циљеви активности: промовисање хуманих вредности и социјализације свих чланова друштва, приближавање социјално угроженим групама и њихова друштвена инклузија, са нагласком на значај српског језика и националне културе.	6. 3. 2023.
ЈУЖНОБАНАТСКИ ОКРУГ	Ковин	<i>Песнички изазов</i>	Маша Вулегић, ОШ „Ђура Јакшић“, Ковин Библиотека „Вук Караџић“, Ковин (директорка и библиотекар)	Такмичење	Ученици самостално бирају понуђене песме српске књижевности (збирке песама су изложене у просторијама библиотеке, доступне су учесницима). Опредељују се за песму по избору, имају 10–15 минута за што боље и изражајније презентовање одабраних стихова. Жюри, састављен од запослених у Библиотеци и ученика, награђује троје најуспешнијих који најбоље казују стихове. Циљеви: развијање културе говора, родољубља и естетских вредности код ученика. Ученици ће наставити да негују и усавршавају своје читалачке навики, доћиће подстицај и за самостално литерарно и песничко стваралаштво.	Друга половина марта

ОКРУГ	ГРАД/ ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
ЈУЖНОБАНАТСКИ ОКРУГ	Вршац	<i>Песнички сусрет са Бошком Сувајинћем</i>	Марија Васић Каначки, Данијела Мареш Ђилас, Јулијана Рудић, Тајјана Гута	Трибина	Представљање песничке збирке проф. др Бошка Сувајинћа уз разговор о песничкој употреби језика. Циљ активности: представљање песничког стваралаштва уз разговор о песничкој употреби језика (из угла универзитетског професора). Исходи: ученици ће моћи да прогумаче значења, језичке, естетске и структурне особине једне песничке збирке; уочиће посебну употребу језика у књижевном стваралаштву; критички ће промишљати о стварности на основу књижевног дела; умеће да истакну универзалне вредности књижевног дела и повежу их са сопственим искуством и околностима у којима живе.	21. 3. 2023.
ЈУЖНОБАНАТСКИ ОКРУГ	Вршац	<i>Мој српског језика</i>	Даниела Радосав Николић, Марија Васић Каначки, Весна Марјанов, Зорица Барта, Невена Кресоје, Александра Раушки, Тања Стефанов, Симонида Јурић, Оријела Влашић Ловрић	Мултимедијални квиз Онлајн квиз	Мултимедијални квиз о језику (занимљива и необична питања из граматике, правописа, лексикологије осмишљена у форми познатих квизова). Такмичиће се екипе од по пет ученика из сваке школе. Циљ активности: на занимљив и сликовит начин приближиће се граматика, правопис и лексикологија ученицима основних школа. Исходи: ученици ће разумети значај српског књижевног језика за културу нашег народа; примењиваће у активности садржаје из граматике стечене у основној школи; показаће колико примењују правописну норму и колико разумеју значење непознатих речи, синонима, хомонима, деминутива, аугментатива, пејоратива, хипокористика, неологизма, архаизма и др. Напомена: припрема се онлајн квиз из области правописа у коме ће учествовати ученици свих школа током целог марта.	14. 3. 2023.

ОКРУГ	ГРАД / ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
РАШКИ ОКРУГ	Краљево, Врњачка Бања	<i>Поетска плетисанка</i>	Управа Друштва за српски језик и књижевност Краљево, Народна библиотека „Стефан Првовенчанин“ Краљево, КЦ „Рибница“ Краљево	Радионица Такмичење	<i>Поетска плетисанка</i> је осмишљена тако да пробуди креативност и такмичарски дух у одабирају најквалитетнијих стихова српске поезије који ће чинити једну нову песму (од најмање десет, а највише петнаест стихова). Наиме, учесници формирају групе (троје, четворо), добијају одређену минуутажу и неколико песама из којих треба да одаберу стихове и да саставе нову песму, са оригиналним насловом. Трочлани жири састављен од наставника бираће најбоља ученичка остварења, а други жири, састављен од ученика, бираће најбоља остварења наставника који су учествовали. Најбоље песме биће награђене и објављене на званичној ФБ страници Друштва за српски језик и књижевност Краљево.	Завршница такмичења: 20. 3. 2023.
					Циљеви: подстаћи ученике и наставнике да креативно размишљају, сарађују и размењују улоге; побудити интересовање за поезију; развити такмичарски дух. Исходи: учесници ће сарађивати, препознаће естетску компоненту у стварању нових идеја, примениће облике пројектне наставе, заинтересоваће се за поезију и њене домете.	
БРАНИЧЕВСКИ ОКРУГ	Пожаревац, Велико Гradiште, Голубац, Жабари, Жагубица, Кучево, Мало Црњиће, Петровац на Млави	<i>Језик је хранитељ народа</i>	Управа Подружнице Бранитевског округа (Славница Јовановић, Марија Запутил)	Конкурс	Литерарни конкурс ће бити посвећен популаризацији српског језика. Ученици треба да својим литерарним остварењима у форми песме, кратке приче или есеја истражу мишљење зашто је важно нетовати српски језик који је срж националног и културног идентитета. Конкурс ће обухватити две категорије. 1. Ученици основних школа (од 5. до 8. разреда) Тема: <i>Негујмо српски језик</i> 2. Ученици средњих школа Тема: <i>Народ који изгуби своје речи престаје бити народ</i>	Завршетак конкурса и додела награда: последња недеља марта

ОКРУГ	ГРАД / ОПШТИНА	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ	ОБЛИК АКТИВНОСТИ	КРАТАК ОПИС АКТИВНОСТИ	ОРИЕНТАЦИОНИ ТЕРМИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
КОЛУБАРСКИ ОКРУГ	Љиг	<i>Спреми се да говориш</i>	Наставничко удружење Љиг, ОШ „Сава Керковић“, Љиг, СШ „1300 каплара“, Љиг, Ваљевска гимназија, Градска библиотека Љиг	Стручни скуп	Стручни скуп се организује поводом деценије од смрти нашег истакнутог професора мр Миодрага Микице Павловића (1970–2013), који је изненада преминуо на зачетку своје каријере као сарадник у настави на предмету Методика наставе књижевности и српског језика. На скупу ће говорити: др Зона Мркаљ, др Бошко Сувајић, др Љиљана Ђајић, песник Мирослав Максимовић, а колеге наставници, чланови Подружнице Колубарског округа, представиће примере добре праксе.	31. 3. 2023.
ЗАПАДНОБАЧКИ ОКРУГ	Сомбор	<i>Језички пејзаж Сомбора (анализа графита)</i>	Подружница Друштва – Сомбор, Стручно веће наставника српског језика и књижевности Гимназије „Вељко Петровић“, Сомбор	Истраживање	Ученици ће записати графите у Сомбору и околним општинским селима у изворном облику. Прикупљен материјал предаће предметном наставнику који ће га проследити лингвистичкој секцији на језичку анализу. Планирана је на крају месеца презентација направљеног истраживања.	1–31. 3. 2023.

ПРОГРАМ ОБЕЛЕЖАВАЊА МАНИФЕСТАЦИЈЕ У БЕОГРАДУ

Језичко-књижевни уторак

7. март 2023, 13.00–14.00, Коларчева задужбина

На слово, на слово... П – пароними, правопис и полемика

Учесници: др Валентина Илић и др Весна Николић, доценти Филолошког факултета Универзитета у Београду, мср Ненад Крцић, асистент Филолошког факултета Универзитета у Београду

14. март 2023, 13.00–14.00, Коларчева задужбина

Како пева српска поезија?

Учесници: др Мина Ђурић, доцент Филолошког факултета Универзитета у Београду, и студенти Катедре за српски језик са јужнословенским језицима и Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Београду

21. март 2023, 13.00–14.00, Филолошки факултет, сала 34

Српски језик под лупом етимологије и етнолингвистике – Ко је јарац живодерац и шта се то крије иза облака?

Учесници: др Катарина Беговић, доцент Филолошког факултета Универзитета у Београду, и мср Олга Богуновић, асистент Филолошког факултета Универзитета у Београду

28. март 2023, 13.00–14.00, Филолошки факултет, сала 34

Српско-грчке везе кроз речи и фразе

Учесници: др Анка Рађеновић и др Ивана Милојевић, доценти Филолошког факултета Универзитета у Београду

„Интерактивне приче о речима” у СКЦ-у

Среда, 15. март и среда, 22. март 2023, 19.00–20.00

Поводом манифестације „Март – месец српског језика”, Студентски културни центар ће две среде у марту посветити језичким трибинама под насловом „Интерактивне приче о речима”.

Трибине су заједно са студентима српског језика осмислиле професорке са Филолошког факултета у Београду Рајна Драгићевић и Весна Ломпар.

Трибине ће бити посвећене „причама” о речима српског језика које су занимљиве из различитих углова, а „интерактивност” из наслова трибина се односи на то да ће и публика бити активно укључена.

Свака реч ће бити анализирана почев од њених граматичких облика, па све до утицаја историјско-језичких прилика на њено значење и употребу, која може бити и само магијска.

Лажни пријатељи у српском и бугарском језику

Петак, 17. март, 12.00–13.00, Филолошки факултет, **Сала за седнице**

Сличности између српске и бугарске лексике су бројне, али су разлике занимљивије. Носиоци српског и бугарског језика суочавају се са неочекиваним потешкоћама приликом усвајања ових језика. Познавање два или више језичких система често води до језичке интерференције, која може да проузрокује забуну, али и смех. На овом предавању образложиће се шта су то лажни пријатељи и представити најзанимљивији примери лажних пријатеља у српском и бугарском језику.

КОНКУРС „РЕЧ КОЈА ЈЕ ОБЕЛЕЖИЛА 2022. ГОДИНУ”

(Објављено 28. фебруара 2023. на сајту Друштва)

Драги ученици,

Март, месец српског језика и ове године је прилика да размишљамо о значају и лепоти нашег језика. Ако желите да учествујете у избору за реч године, наведите ону реч која је по вашем мишљењу обележила 2022. годину и кратко образложите свој избор.

ИЗВЕШТАЈ О КОНКУРСУ

„РЕЧ КОЈА ЈЕ ОБЕЛЕЖИЛА 2022. ГОДИНУ”

(Објављено 20. марта 2023. на сајту Друштва)

У оквиру манифестације „Март – месец српског језика”, Друштво за српски језик и књижевност Србије организовало је „Избор за реч која

је обележила 2022. годину”. За петнаест дана стигло је 410 речи које су послали ученици из више од педесет градова и села широм Србије, међу којима су Аранђеловац, Бела Црква, Београд, Бољевац, Бор, Брезјак, Брестач, Бујановац, Ваљево, Велико Градиште, Владичин Хан, Врање, Врњачка Бања, Вршац, Голобок, Ечка, Житковац, Житорађа, Зрењанин, Ивањица, Инђија, Јагодина, Кладово, Ковин, Крагујевац, Краљево, Крушевац, Куршумлија, Лазаревац, Лапово, Лесковац, Лучица, Мајданпек, Мачкат, Младеновац, Неготин, Ниш, Нови Сад, Панчево, Параћин, Пећинци, Пирот, Пожаревац, Прокупље, Рашка, Рума, Сечањ, Смедерево, Смољинци, Степановићево, Суботица, Чачак, Шабац, али и Бања Лука, затим Љубљана, Москва и други градови у којима живи српска дијаспора.

Комисија Друштва за српски језик и књижевност Србије одабрала је реч **исцељење** за реч која је обележила 2022. годину. Ову реч предложиле су Вања Лазаревић, ученица трећег разреда Филолошке гимназије у Београду и Нађа Милићевић, ученица другог разреда Гимназије у Крушевцу.

Из перспективе српских основаца и средњошколаца, 2022. годину обележио је престанак пандемије вирусом корона, враћање уобичајеним обавезама, повратак у школу, наставак дружења, излазака и живота без дистанце. Због тога су се међу речима које су ученици предложили нашле и *буђење, животворност, здравље, искра, нада, оживљавање, оздрављење, помак, превазилажење, преображај, препород, просветљење, узлети друге.*

Година 2022. донела је и рат у Украјини, па се међу предложеним речима налазе и оне које се односе на ситуацију у свету, на пример, *неизвесност, раскол, рат, страх, туга*, као и на последице нестабилне ситуације: *дезинформација, инфлација, поскупљење, санкције.*

Исцељење је глаголска именица настала од префиксираног глагола **исцелити (се)**, који значи „лечењем довести у здраво стање, излечити (се)”. Када се односи на рану, повреду, значи „зарастати, замладити се, залечити”. У основи овог глагола налази се индоевропски, прасловенски и свесловенски придев **цео**. Именица **исцељење** учестало се користи у савременом српском језику, а електронски корпус показује да се често употребљава са значењем чудесног, натприродног оздрављења и да се односи и на физичко и на духовно излечење.

Обавештавамо учеснике који су предложили одабране стихове и одабрану реч да ћемо их крајем марта обавестити када и где ћемо им уручити симболичне награде.

КОНКУРС „ОМИЉЕНИ СТИХ ИЗ НАРОДНЕ ПОЕЗИЈЕ”

(Објављено 7. марта 2023. на сајту Друштва)

Меша Селимовић је као најмисаонији стих српске књижевности издвојио стих из *Горског вијенца*: *Што је човјек – а мора бит’ човјек*, а као

најузвишенији – стих из баладе *Омер и Мерима: Бул мирише – Омерова душа*.

Драги ученици, напишите који је ваш омиљени стих из српске народне поезије и којим бисте га придевом окарактерисали (најлепши, најплеменитији, најзагонетнији, најосећајнији ...).

ИЗВЕШТАЈ О КОНКУРСУ „ОМИЉЕНИ СТИХ ИЗ НАРОДНЕ ПОЕЗИЈЕ” (Објављено 20. марта 2023. на сајту Друштва)

На конкурс који је расписало Друштво за српски језик и књижевност Србије на тему „Омиљени стих из народне поезије” у оквиру манифестације „Март – месец српског језика” јавило се 255 учесника, који су дали своје предлоге, уз образложења. Велики одзив учесника и њихова старосна и образовна разноврсност – од ученика основних школа до студената – сведоче да је Друштво на ваљан начин мотивисало истинске љубитеље књижевности да изнесу и образложе свој вредносни суд, заснован на истинским читалачким афинитетима.

Комисији је постављен нимало лак изазов да међу мноштвом пробраних и добро образложених предлога изабере најрепрезентативније стихове. Богатство и разумевање мотивације којом су се руководили учесници конкурса илуструју одреднице: „најдуховнији”, „најистинитији”, „најчовечнији”, „најобухватнији”, „најзагонетнији”, „најосећајнији”, „најдостојанственији”, „ванвременски” и др., чија слојевитост показује да су, готово према правилу, у средишту пажње биле високе етичке вредности које одражавају издвојени стихови. Тако формирано мотивационо залеђе сведочи о зрелости просуђивања учесника конкурса, истанчаности морално-етичког кодекса којим су се руководили, као и о развијеној способности за спознавање естетских нијанси поетског дела.

Узимајући у обзир учесталост одређених предлога, као и утемељеност образложења, комисија је одлучила да за најомиљеније стихове изабере стихове из песме „Зидање Скадра”: „Имао сам од злата јабуку, / Па ми данас паде у Бојану, / Те је жалим прегорет’ не могу” („златни”, „најосећајнији”, „најтајанственији”, „најистанчанији”):

За ове стихове су се одлучили следећи учесници: Љубица Станчић, Филолошки факултет у Београду; Стефан Газетић, Уметничка школа, Ниш; Сара Боровић, ОШ „Миливоје Боровић”, Мачкат; Сергеј Петровић, ОШ „Синиша Јанић”, Власотинце; Павле Живић, ОШ „Свети Сава”, Врачар; Ивона Манојловић, Десета гимназија „Михајло Пупин”, Београд; Ивана Зорић, Средња школа, Нова Варош; Вера Картаљевић, ОШ „Вук Караџић”, Врање.

Свим учесницима конкурса Друштво за српски језик и књижевност Србије се захваљује на подршци и жељи да „Март – месец српског језика” буде у знаку неговања лепоте и чистоте српског језика, књижевности и културе!

Обавештавамо учеснике који су предложили одабране стихове и одабрану реч да ћемо их крајем марта обавестити када и где ћемо им уручити симболичне награде.

ИЗВЕШТАЈИ ПОДРУЖНИЦА ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ (ПРЕГЛЕД РАДА)

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ БЕОГРАДСКЕ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ ЗА 2023. ГОДИНУ

Београдска подружница део је Друштва за српски језик и књижевност Србије и окупља наставнике и професоре у свим основним и средњим школама, научнике и стручњаке из области српског језика и књижевности и све оне који се баве науком о језику и књижевности. Има 268 школа (189 основних и 79 средњих), и више од хиљаду чланова.

Подружницу чини 17 општинских подружница. Општинске подружнице чине председници стручних већа свих школа једне општине и оне бирају председника општинске подружнице на својим састанцима.

Састав Управног одбора Београдске подружнице чине:

- ❖ Данијела Милићевић, председник Београдске подружнице
- ❖ Владимир Милојевић, потпредседник, представник средњих школа за такмичење из језика и језичке културе
- ❖ Стефан Тошић, потпредседник, представник средњих школа за такмичење из књижевности
- ❖ Марина Стојановић, потпредседник
- ❖ Јасмина Станковић, секретар
- ❖ Душица Мињовић, координатор за такмичење из књижевности за основне школе и председник Подружнице Нови Београд
- ❖ Бојана Симоновић, координатор за такмичење из језика за основне школе и председник Подружнице Звездара
- ❖ Драгана Дејановић Ковачевић, председник Подружнице Раковица
- ❖ Сунчица Ракоњац Николов, председник Подружнице Вождовац
- ❖ Ивана Костић, председник Подружнице Савски венац и помоћник председника Подружнице
- ❖ Мирка Дабовић, председник Подружнице Земун
- ❖ Јоле Булатовић, председник Подружнице Стари град
- ❖ Даворка Демоњић, председник Подружнице Палилула
- ❖ Бранкица Дракулић Дрезгић, председник Подружнице Врачар
- ❖ Тања Пајовић, председник Подружнице Лазаревац
- ❖ Габријела Марић, председник Подружнице Младеновац

- ❖ Тања Калуђеровић, председник Подружнице Сурчин
- ❖ Сунчица Ђорђевић, председник Подружнице Гроцка
- ❖ Александра Ранчић, председник Подружнице Обреновац
- ❖ Слађана Јанић, председник Подружнице Сопот
- ❖ Данијела Томић, председник Подружнице Барајево
- ❖ Бранка Максимовић, почасни члан
- ❖ Софка Радојичић, почасни члан

Надзорни одбор Београдске подружнице чине чланови Управе Друштва:

- ❖ Јагода Жунић
- ❖ Душица Мињовић
- ❖ Милорад Дашић

Сви председници општинских подружница заједно са својим колегама активно учествују у свему што је важно за рад Београдске подружнице, развијају и одржавају међусобну сарадњу, али и љубав према језику, култури говора и писања и књижевности код ученика.

Чланови Подружнице у великом броју присуствују стручним усавршавањима која су одобриле званичне државне институције, а труде се да стално осавременују наставу пратећи и разне вебинаре и радећи на даљину. Колеге из београдских школа су и ове године у великом броју пратиле традиционални тродневни зимски стручни семинар у организацији Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Рад у лингвистичким, литерарним, драмским, рецитаторским и новинарским секцијама, припремање огледних и угледних часова, организација пројектне наставе, учествовање на многобројним фестивалима и културним дешавањима која негују традицију, али подстичу и савремен приступ методици и науци о језику и књижевности, само су неке од многобројних активности и ангажовања чланова Подружнице.

У школској 2022/2023. години одржана су општинска, градска и републичка такмичења из књижевности и језика и језичке културе за ученике основних и средњих школа. Посебну захвалност србисти упућују школама организаторима градских такмичења основних и средњих школа из књижевности и српскога језика и језичке културе, ОШ „20. октобар” и Филолошкој гимназији (књижевност), као и ОШ „Павле Савић” и Спортској гимназији (српски језик и књижевност). Захвалност је тим пре већа, јер је пласман са општинских такмичења освојио велики број основаца и средњошколаца, па је самим тим обим посла око организације такмичења био велики и захтеван.

На Градско такмичење из књижевности пласирало се 359 основаца (200 седмака и 159 осмака), као и 327 средњошколаца (89 ученика прве, 90 ученика друге, 94 ученика треће и 54 ученика четврте године). На Градско такмичење из српског језика и језичке културе пласирало се 1709 ученика основних школа (594 петака, 472 шестака, 229 седмака и 414 осмака), а из средње школе преко 100 ученика.

Београдска подружница учествовала је и у манифестацији Март, месец српског језика, а једна од тих активности била је и конкурс за најлепшу реченицу српског језика. На свечаности су додељене награде најуспешнијим ученицима и њиховим наставницима.

Данијела Милићевић,
председник Београдске подружнице ДСЈК

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ ЗА КОЛУБАРСКИ ОКРУГ ЗА 2023. ГОДИНУ

Извештај о раду наше Подружнице и у протеклој календарској години представља заправо изводе из извештаја Актива за српски језик и књижевност основних и средњих школа Колубарског округа, укупно 28 основних и 11 средњих школа на територији општина Ваљево, Осечина, Уб, Лајковац, Мионица и Љиг. Иако су територијално разуте, школе сарађују користећи могућности електронске комуникације, а повремено се и окупљају око активности из области унапређивања наставне праксе и стручног усавршавања, као и око културних активности од националног и локалног значаја.

Једна од таквих активности био је стручни скуп „Спреми се да говориш”, поводом деценије од преране смрти мр Миодрага Микице Павловића, афирмисаног методичара и аутора већег број радова из области наставне теорије и праксе, учесника и предавача на бројним научним скуповима и стручним семинарима. Позиву да учествују на Скупу и дају свој допринос унапређењу рада наставника у области језика, подстичући унапређење наставне праксе уз примену различитих активности, одазвали су се др Љиљана Бајић, др Зона Мркаљ и др Бошко Сувајџић, који су говорили о методичким стазама и методичкој заоставштини Миодрага Павловића. О сарадњи са Микицом Павловић, говорила је и др Наташа Кљајић, као и његова професорка српског језика и књижевности из Тринаесте београдске гимназије Бранка Радовановић. На скупу су примере из праксе презентовали и професори и ученици Ваљевске гимназије, колеге из Осечине, Љига, а песник Мирослав Максимовић представио је своју

најновију књигу *Вукова азбука по Душану Радовићу*. Скуп је одржан у Градској библиотеци „Милован Данојлић” у Љигу у оквиру манифестације „Март-месец српског језика”.

АКТИВ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ ВАЉЕВСКЕ ГИМНАЗИЈЕ

Актив за српски језик и књижевност Ваљевске гимназије на почетку свог извештаја наводи речи Доситеја Обрадовића: *Научи од мудријег, то ти је велика корист и научи од другог, то ти је велика задужбина.*

Дуга традиција њиховог креативног рада узор је и задужбина свим другим активима за српски језик и књижевност наше Подружнице. И ове школске године они су остварили бројна ангажовања посебно истакнута кроз рад секција: литерарне, рецитаторске, новинарске, лингвистичке и Драмског студија. Велики број ученика остварио је успешне резултате на „Књижевној олимпијади”, на Такмичењу из српског језика и језичке културе, као и на Смотри рецитатора и литерарним конкурсима. Актив за српски језик организовао је и посету 65. Међународном београдском сајму књига.

У оквиру 64. Републичког зимског семинара на Филолошком факултету у Београду, 28. јануара 2023. године додељене су републичке награде Друштва за српски језик и књижевност Србије и Министарства просвете Републике Србије и Вукове задужбине за такмичење литерарних и лингвистичких секција и најуспешније листове и часописе. Професорима српског језика и књижевности Ваљевске гимназије уручене су четири награде. Литерарној секцији Ваљевске гимназије додељена је прва награда за рад у

школској 2021/22. години. Другу награду освојила је лингвистичка секција Ваљевске гимназије, док је лингвистички часопис „Наша реч” освојио прву награду. У категорији школских часописа Друштво је доделило трећу награду 107. броју листа „Гимназијалац” који су уређивале Ана Ђук, ученица филолошког одељења III-5, главни уредник, и Ђурђа Симић, III-3, ученица природно-математичког смера, технички уредник. Главни и одговорни уредник листа је професорка српског језика и књижевности Данијела Голубовић уз техничку подршку професорке информатике Сање Ђато. У израду листа укључени су чланови новинарске секције који са редакцијом прате живот школе. Координатор секције ове школске године била је Круна Глушац, професорка српског језика и књижевности. Литерарна секција „Десанка Максимовић” наставила је да негује сусрете некадашњих и садашњих гимназијалаца, сарадњу и са литерарним секцијама Карловачке, Филолошке гимназије, а од ове школске године и са Четрнаестом београдском гимназијом.

У току школске 2022/23. године чланови литерарне секције учествовали су на: Филолошким сусретима у Новом Саду, у округлом столу посвећеном делу Матије Бећковића, у радионици „Сад је добро имати пријатеља”, поводом 100 година од рођења Душка Радовића, на академијама у част песникиње Десанке Максимовић „Обећала си да ћеш бити вечна” и „Иза штита поезије” у Народној библиотеци Србије. Пратили су доделу Награде „Љубомир П. Ненадовић” у Бранковини за најбољи путопис књижевници Сањи Домазет, вече Српске књижевне задруге, вече сећања на Радована Белог Марковића, као и представљање Зборника *Кроз капије будућих времена* у Малој сали Коларчеве задужбине, књижевни сусрет са Даницом Вукићевић, добитницом НИН-ове награде, програм доделе Награде „Десанка Максимовић” песникињи Злати Коцић.

Поводом Међународног дана писмености одржана је радионица „Ја, ко сам ја”. Гошће су биле Луна Милутиновић и Теодора Митровић, некадашње ученице Ваљевске гимназије. Разговарало се о томе како литерарно подстицајно окружење доприноси личном развоју, јачању читалачке писмености, умећу комуникације и сарадње.

У оквиру рада литерарне секције обележени су: Међународни дан матерњег језика, Међународни дан даривања књига, Светски дан поезије, Светски дан књиге и ауторских права, Доситејеви дани. Подржана је акција „Читајмо гласно”.

У оквиру манифестације „Март, месец српског језика”, гост литерарне секција била је Анђелка Панић, професорка српског језика и књижевности, некадашња ученица Ваљевске гимназије. Говорила је о песми „Ноћ скупља вијека” Петра Петровића Његоша. Ове године обележава се 130 година од рођења Милоша Црњанског (1893–1977) и 140 година од рођења Франца Кафке (1883–1924). Радионица „Књижевна тема није баук”, коју

је осмислила ученица Ленка Николић IV-4, повезала је стваралаштво ова два писца.

У новембру 2022. године у свечаној сали Ваљевске гимназије одржана је промоција другог броја часописа лингвистичке секције „Наша реч”. Други број часописа „Наша реч”, иначе први часопис лингвистичке природе, веома је богат и садржајан. Овај часопис осмишљен је као део кампање „Негујмо српски језик” и на њему су вредно радили многи ученици Ваљевске гимназије, некадашњи ученици Ваљевске гимназије, као и неки професори школе. Лингвистички часопис „Наша реч” добитник је прве награде у категорији средњошколских часописа на овогодишњем конкурс за награду „Гордана Брајовић”. Награда је уручена професорки српског језика и књижевности Милени Петровић у Центру за културу и уметност у Алексинцу.

Драмски студио Ваљевске гимназије је поводом обележавања Дана школе припремио позоришну представу „Прах” по драми савременог мађарског писца Ђерђа Шпира. Представа је извођена четири пута, а посебно истичемо наступ у Казнено-поправном заводу за малолетнике у Ваљеву, затим пред гостима из Карловачке гимназије и на Фестивалу драмских секција српских гимназија из матице и региона, у организацији Земунске гимназије. У представи глуме Ива Видић IV-1 и Петар Ускоковић II-2.

Драмским приказом драме „Учитељ Доситеј” чланови Драмског студија Сава Лазић I-6, Петра Немесхајмер III-7, Лазар Петровић и Лазар Васиљевић I-2, наступали су и на смотри „Доситеј на сцени” коју организује Задужбина „Доситеј Обрадовић”. Обе представе је режирао професор српског језика и књижевности Милан Поповић.

На великој сцени Центра за културу 23. јануара одржана је традиционална Светосавска академија, коју су приредили Епархија ваљевска, Ваљевска гимназија и Центар за културу Ваљево. Музичко-сценски рецитал „Остајте овде” извели су чланови Драмског студија, рецитаторске, фолклорне и музичке секције Ваљевске гимназије у режији Анђелке Јеремић, професорке српског језика и књижевности.

Ваљевска гимназија и Српска књижевна задруга већ три деценије расписују Поетски конкурс „Десанка Максимовић” за најбољу збирку песама ученика средњих школа. На дан када је рођена велика песникиња одржава се завршна свечаност Поетског конкурса „Десанка Максимовић” у свечаној сали Ваљевске гимназије. Од 48 учесника жири је позвао дванаест младих песника. Жири је ове године радио у саставу: академик Матија Бећковић, песник, Драган Лакићевић, књижевник и главни уредник СКЗ и мр Милена Милисављевић, професор српског језика и књижевности у Ваљевској гимназији. Даље деловање Актива за српски језик и књижев-

ност биће усмерено ка остварењу образовних, уметничких и научних стремљења.

АКТИВ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ ПРВЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ИЗ ВАЉЕВА

Издаваја из свог извештаја угледни час који је одржан 24.11.2023. године поводом Дана примирја у Првом светском рату. Час је објединио различите предмете: историју, географију, немачки, хемију, музичко, ликовно, биологију и српски језик. Сходно концепцији часа, два ученика су рецитовали одломке из песме „Светли гробови” Јована Ј.Змаја, а осмишљен је и дијалог који су водили „војници” и благослов мајчин када јој син полази у рат.

АКТИВ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ ЦЕНТРА „БРАЋА НЕДИЋ” У ОСЕЧИНИ

Некада Основна школа „Браћа Недић” до пре две године звала се Васпитно-образовни центар „Осечина”, а сада се зове Васпитно-образовни центар „Браћа Недић”.

Тако је школа постала део пројекта по коме ће се (ради уштеде) школе у малим општинама спојити, па тако основна и средња школа у Осечини сада чине јединствени образовни центар.

Лингвистичка секција, коју годинама води професорка Драгица Пуљезевић, наставила је традицију, само што је ове године, први пут, учествовала у конкуренцији средњих школа, освојивши треће место на републичком такмичењу. У свом раду „Ковид азбучник – корона, учитељица живота”, ученици су истраживали на који начин је корона утицала и на свакодневни говор. Овим радом секција је такође обележила и 21. фебруар, Међународни дан матерњег језика, промоцијом у Народној библиотеци у Осечини.

Стална делегација Републике Србије при Унеску, обележава Међународни дан матерњег језика темом: „Очување аутохтоних језика за промоцију вишејезичности”. У оквиру манифестације одржана је и изложба чији је циљ да се промовише и очува матерњи језик. На изложби је учествовала и школа из Осечине. Представљен је део рада лингвистичке секције „Живот и обичаји Осечине”, део везан за веровања о вилама и вештицама.

Поводом деценије од смрти Миодрага Микице Павловића у Љигу је одржан стручни скуп „Спреми се да говориш”, где је Драгица Пуљезевић представила зборник радова лингвистичке секције „Говор нашег краја”.

Секција ради током целе школске године, као и за време распуста, јер ученици тада имају највише времена за мала језичка истраживања на терену (у својој околини).

На републичкој „Књижевној олимпијади” учествовали су близанци Вукашин и Николај Петровић, ученици седмог разреда. Вукашин је освојио треће место. Њихова наставница је Драгица Пуљезевић.

Део чланова лингвистичке секције ВОЦ „Браћа Недић”

АКТИВ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „МИЛАН МУЊАС” УБ

Актив српског језика и књижевности у Основној школи „Милан Муњас” Уб чине наставници Душанка Грубор Симић, Мирјана Дудић, Сандра Трбовић, Веран Мијатовић, Веран Јацић, Немања Петровић. Наставници Основне школе „Милан Муњас” Уб раде тимски и удружено, што се огледа кроз активности секција које ученици похађају током школске године. Нарочито се истиче Драмска секција чији су координатори наставници Мирјана Дудић и Веран Мијатовић. Она је посебно успешна у реализацији обележавања прославе Дана школе, школске славе, Светог Саве. Ученици су заинтересовани за различите теме, имају нове идеје и жељу да се на креативан начин припремају за даље образовање. У раду Драмске секције учествују и ученици Рецитаторске секције. Осим наведених секција, важно је истаћи и рад литерарно-новинарске, лингвистичке и библиотечке секције које су посећене и организоване током године.

Основна школа „Милан Муњас” Уб поносна је на своје ученике који су током 2022/23. године постигли резултате из српског језика и књижевности и још једном показали да се знање исплати. На Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада”, која је одржана у Сремским Карловцима, прво место освојио је Стефан Новаковић, ученик седмог разреда, док је друго место освојила Јована Јеремић, ученица 8. разреда. За одличан пласман ученика на Републичком такмичењу, њихов рад, труд, залагање, подршку и успех заслужни су предметни наставници Веран Јаџић и Мирјана Дудић.

На Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада” у Сремским Карловцима, прво место освојио је Стефан Новаковић, ученик седмог разреда, чији је предметни наставник Веран Јаџић. Стефан Новаковић је тиме заслужио посебну част да борави у Научно-образовном културном центру „Вук Караџић” у Тршићу који је заједно са Друштвом за српски језик и књижевност Србије организовао предавања и радионице за ученике који су у току 2022/23. године освојили прва места на Републичком такмичењу из српског језика и језичке културе и на Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада”.

ИЗВОД ИЗ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ СТРУЧНОГ ВЕЋА НАСТАВНИКА СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ ОШ „МИЛЕ ДУБЉЕВИЋ” ЛАЈКОВАЦ

Стручно веће наставника српског језика и књижевности ОШ „Миле Дубљевић” из Лајковца чине: Анђелка Адамовић, Александра Чолаковић Нинковић, Душица Милосављевић, Зорана Марковић, Лидија Марић Јовановић, Сања Тодоровић и Соња Миловановић. Чланице Стручног већа су током школске 2022/2023. године учествовале на више десетина различитих облика стручног усавршавања као и у раду већине стручних тимова у школи у својству чланова или руководиоца.

Анђелка Адамовић осмислила је и реализовала угледни јавни час „Писање имена васионских тела” у оквиру Клуба за учење, а као резултат сарадничке наставе са наставницом географије.

Душица Милосављевић учествовала је као ментор, модератор и тренер у пројекту „Учимо сви заједно” Центра за интерактивну педагогију и као ментор ученице Анђеле Брдарић на Републичком такмичењу „Књижевна олимпијада”. Руководилац је „Читалачког клуба” у оквиру акције „Читалачки маратон” ИК „Клет” већ шесту годину заредом.

Соња Миловановић руководилац је „Читалачког клуба” у оквиру акције „Читалачки маратон” ИК „Клет” већ шесту годину заредом. Годинама у оквиру Подмлатка „Црвеног крста” наше школе организује приредбе и хуманитарне акције. У школској 2022/2023. години реализовала је више

акција прикупљања хуманитарне помоћи за ученике наше школе, али и за децу са Косова и Метохије у оквиру пројекта „Слатки караван”. Дугогодишњи је руководилац Драмске секције „Весела дружина” и један од руководилаца Литерарне секције „Разиграно перо”.

Лидија Марић Јовановић годинама успешно сарађује са Интернет часописом за подстицање дечјег стваралаштва „Табла”. Више од деценије руководилац је једне од најуспешнијих литерарних секција Србије „Разиграно перо” са којом је ове године по девети пут освојила награду на Републичком такмичењу литерарних секција основних и средњих школа Србије.

Добитница је признања Друштва за српски језик и књижевност Србије у оквиру пројекта „Најбољи наставник” – Признање за висок степен стручности, методичке и педагошке обучености за рад, као и за изузетан успех у припреми ученика за Републичко такмичење литерарних секција основних и средњих школа поводом поводом 25-годишњице такмичења.

Соња Миловановић и Лидија Марић Јовановић у оквиру Литерарне секције „Разиграно перо” осмислиле су и реализовале неколико радионица, угледни јавни час поводом 100-годишњице рођења Душка Радовића у оквиру Клуба за учење и угледне јавне часове поводом Међународног дана матерњег језика и Светског дана поезије, као и промоцију збирке „Немири капута плавог” младе песникиње Марије Јеремић, бивше чланице „Разиграног пера”.

Литерарна секција „Разиграно перо” четврту годину заредом победник је Републичког такмичења литерарних секција. Руководиоци секције Лидија Марић Јовановић (девети пут) и Соња Миловановић (трећи пут) награђене су за менторски рад са ученицима и стручно вођење секције наградом „Проф. др Слободан Ж. Марковић”.

Осим треће победе на Републичком такмичењу, „Разиграно перо” је школску годину завршило са 65 награда и похвала на различитим локалним, републичким и међународним литерарним конкурсима, што је својеврстан „лични рекорд” литерарне секције. Награђивано литерарно стваралаштво није једини успех „Разиграног пера” јер смо се, поред развијања литерарног талента и учествовања на литерарним конкурсима и фестивалима, бавили и проучавањем књижевних дела, осмишљавањем и реализацијом различитих креативних радионица, обележавањем значајних празника посвећених важним датумима књижевности и културе (Европски дан језика, Савиндан, Национални дан књиге и учешће у акцији „Читајмо гласно!”, Међународни дан матерњег језика, Светски дан поезије, Светски дан дечје књиге, Светски дан књиге и ауторских права, Дан сећања на Доситеја Обрадовића...), прослављањем књижевних јубилеја (130-годишњица рођења Иве Андрића, 100-годишњица рођења Душка Радовића, Дан сећања на Доситеја Обрадовића...), организовањем изложби

и учествовањем у културном животу школе, а наши ученици су по шести пут учествовали и у раду Међународног дечјег жирија „Табла Феста”.

Поред свега наведеног, много енергије уложили смо и у јавно представљање нашег рада у школи и ван ње. Објављено је 24 поетска рада чланова литерарне секције у различитим збиркама песама и на интернет порталима који негују дечје стваралаштво. Објављено је и 45 текстова о раду и успесима Литерарне секције „Разиграно перо” у „Просветном прегледу”, недељнику „Напред”, „Вечерњим новостима”; на званичним интернет страницама Општине Лајковац; на интернет порталима: Lajkovacnadlanu.rs, Ваљево на длану, Интернет часопису „Табла”, као и на званичним сајтовима установа које су организовале литерарне конкурсе на којима су наши ученици освајали награде. О свим активностима и успесима објављиване су вести и на сајту наше школе.

АКТИВ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ ОШ „САВА КЕРКОВИЋ” ЉИГ

Рад овог актива у протеклом периоду у потпуности је обележен ликом и делом завичајног песника, књижевника, преводиоца и академика Милована Данојлића, као и на почетку поменутих Стручним скупом „Спреми се да говориш”.

У сарадњи са Градском библиотеком „Милован Данојлић” у Љигу у децембру 2022. реализован је јавни час „Песник расте у сенци дрвећа”, инспирисан збирком песама „Дедоумице о природи и људима”, за који је сценарио написала проф. Маријана Неговановић Обрадовић, у сарадњи

са колегама Аном Гошњић, проф. разредне наставе, Драганом Ђорђевић, проф. географије, Виолетом Кешел, проф. биологије и Љиљаном Обрадовић, наст. ликовне културе. Овај поетски час изведен је и 30. марта 2022. у оквиру 60. „Дисовог пролећа” у Градској библиотеци у Чачку, а потом и у Београду у Књижевном салону „Кирка”.

Јавни час „Песник расте у сенци дрвећа” у Градској библиотеци
„Милован Данојлић” у Љигу

Дана 23. новембра навршило се годину дана од смрти песника и тим поводом реализована је тематска недеља посвећена стваралаштву Милована Данојлића, која је завршена Походом „Стазама Милована Данојлића” од Љига до Ивановаца, родне куће песника и цркве, песникове задужбине, у чијој порти је и сахрањен. Тако су љишки основци и средњошколци симболично са готово читавим Данојлићевим опусом у рукама препешачили исту ону стазу коју је он прелазио као ђак, читајући у ходу. У оквиру тематске недеље ученици Средње школе „1300 каплара” инспирисани романом *Балада о сиромаштву*, бавили су се „библиотерапијом” и говорили о „школовању душе”, а основношколци су реализовали радинице на тему заштите дечјих права кроз анализу триптиха о Пепу Крсти.

проф. Маријана Неговановић Обрадовић,
Председник Подружнице

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ ЗА РАСИНСКИ ОКРУГ ЗА 2023. ГОДИНУ

Почетак календарске године обележен је у свим школама садржајним и разноврсним активностима посвећеним лику и делу Светог Саве. Подружница је у сарадњи са Центром за стручно усавршавање расписала поетски конкурс посвећен Савиној мисији. Ове године конкурс је проширен, па су учествовали ученици свих основних и средњих школа Расинског округа. Ученици су били изузетно мотивисани и посвећени, па је пристигао велики број радова. Радиле су две стручне комисије за радове ученика основних и средњих школа. У обе категорије награђена су прва три рада, а додељене су и специјалне награде за креативност. Свечану доделу награда пропратиле су регионалне медијске куће. Свечаности су присуствовали родитељи, професори и ученици наших школа. Награђени ученици прочитали су радове.

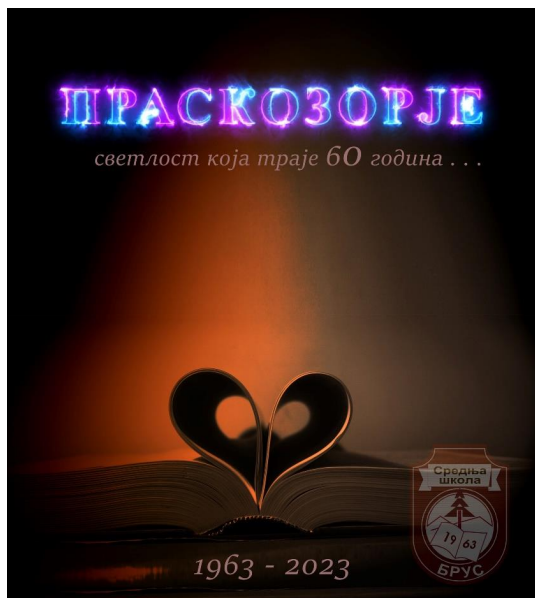
Дан Матерњег језика обележен је пригодним активностима у свим школама: интердисциплинарни часови, свечане академије, тематски дани,

Сусрет са песником Дејаном Алексићем у Основној школи у Сталаћу

изложбе ликовних радова. Све активности забележене су на сајтовима школа и медијски пропраћене. Март, месец српског језика обележен је бројним креативним садржајима: пројектна настава, тематски часови, свечане академије; организовање квизова знања о познавању граматике и историје српског језика; часови у библиотеци; читање поезије у парку; креативне изложбе у просторијама школе. У свим школама Расинског округа било је разноврсних и креативних активности у којима су учествовали сви ученици. Неке школе су организовале и сусрет са пицима. Дејан Алексић је био гост ученика и наставника у ОШ у Сталаћу и заједно су откривали лепоту поетске речи. Организовани су поетско-музички часови, што је све допринело подизању свести о лепоти и богатству српског језика.

Све ове активности допринеле су подизању свести код ученика о значају неговања и чувања нашег језика и писма. Све активности забележене су на сајтовима школа, а локалне медијске куће су допринеле да и шира друштвена заједница схвати значај неговања и чувања матерњег језика.

Средња школа, Брус

Гимназија „Вук Караџић”, Трстеник

Медицинска школа, Крушевац

Гимназија, Крушевац

Састанак чланова Подружнице одржан је 5. априла, 2023. године у Центру за Стручно усавршавање Крушевац. Поред осталих тачака дневног реда, главни део састанка посвећен је јубилеју 130. година од рођења Милоша Црњанског. Професори су изложили научне радове о делима Црњанског. Ученици су рецитовали стихове, а међупредметним повезивањем представљен је временски и животни оквир пишневог портрета.

У оквиру тема које су практично обликовале овај скуп, предавачи су нас повели у својеврсно путовање кроз век Црњанског.

- Предавање „Живи Црњански” припремила је професорка Душанка Милосављевић
- Читање одабраних стихова припремио је и изводио Александар Гашић, ученик Медицинске школе у Крушевцу
- Методичку замисао обраде романа *Сеобе* применом интегративне наставе представила је др Биљана Солеша
- Свој рад „Слика света у *Роману о Лондону* Милоша Црњанског” представио је професор Владица Радојевић
- Концепције љубави у поезији Милоша Црњанског биле су инспирација професорке Марије Исаиловић

У јуну месецу чланови Подружнице састали су се у Центру за стручно усавршавање Крушевац да би поетски казивали стихове у част Видовдана – празника Града. Манифестација „Стопама Видовдана” реализована је 14. 6. 2023. у Центру за стручно усавршавање Крушевац. Инспирацију родољубљем и антиратне поруке одјекнуле су у стиховима песника Расинског округа – професора српског језика и књижевности: Дајане Цветковић Лазић, Саше Војиновића, Владице Радојевића и Драгослава Ђорђевића.

Стручно усавршавање стални је задатак професора Расинског округа, па смо се сви обрадовали стручном предавању „Вук Караџић као надахњујућа личност и врсни лексикограф”, које је одржала проф. др Рајна Драгићевић, 12. 6. 2023. године у Народној библиотеци Крушевац.

Предавању су присуствовали професори и ученици филолошког одељења Гимназије Крушевац.

Ученици основних и средњих школа радо учествују на такмичењима „Књижевна олимпијада” и на Такмичењу из српског језика и језичке културе. Постигнути резултати на општинским и окружним такмичењима били су изузетни, па је велики број наших ученика учествовао и на републичким такмичењима. Освојили су преко двадесет награда у категорији основних и средњих школа. Наставници ментори подстичу рад и такмичење ученика, јер се тако чува и свест о значају неговања матерњег језика и писма. Наставници основних и средњих школа активно су учествовали у организацији такмичења: дежурство и прегледање тестова на свим нивоима од општинских до републичких такмичења.

Учници Гимназије учествовали су на Летњем лингвистичком семинару у Тршићу; награђени ученици Расинског округа, који су освојили прво место, били су током октобра месеца на језичким и књижевним радионицама у Тршићу.

Наставници и професори поред непрекидног стручног усавршавања из методике наставе баве се и научно-истраживачким радом, а неки завршавају докторске студије.

Активи професора српског језика сарађују са установама културе у градовима и са медијским кућама у циљу подизања свести друштвене средине о значају чувања матерњег језика и писма.

проф. Душица Добродолац,
Подружница Расинског округа

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ ТОПЛИЧКИ ОКРУГ ЗА 2023. ГОДИНУ

Подружница је основана у новембру 2003. и континуирано ради у оквиру својих основних делатности двадесет година. Првобитно је била организована као градска подружница за Прокупље, а од 2008, када су нам се придружиле колеге из Блага, Куршумлије и Житорађе, делује као окружна. У Топличком округу нема подружнице са дужим стажом међу стручним удружењима у просвети.

Добре последице тог континуитета су доследност у примени правила и процедура у реализацији општинских и окружних такмичења и одзив и учешће наставника на стручним усавршавањима које организује Друштво преко семинара или стручних издања и публикација. У добре последице

рачунамо и благовремени проток информација између Друштва и Подружнице и обрнуто. Из Подружнице, која броји осамдесетак чланова, континуирано је висок број награђених наставника поводом јубиларних такмичарских година из различитих области нашег предмета, па и уочи 65. Републичког зимског семинара.

Узрок томе је добар осећај припадности и саборности који Друштво негује међу наставницима, у квалитетном дијалогу, узајамној бризи и подршци. У овом нетипичном извештају уочи нашег јубилеја, било нам је важније да се осврнемо на тај добар осећај из ког смо настали и који нас држи.

Сем на новим иницијативама попут манифестације Март, месец српског језика и боравка основаца у центру у Тршићу, које су се за две године значајно развиле и понудиле нове могућности за рад и истраживање, захвални смо Друштву и на ширем ангажовању и борби за достојанство нашег позива, које смо свесрдно подржали.

Прокупље, 14.11.2023.

Милка Тошић, председник Подружнице

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ ШУМАДИЈСКИ ОКРУГ ЗА 2023. ГОДИНУ

Подружница Друштва за српски језик и књижевност за Шумадијски округ обухвата основне и средње школе из седам општина које чине Шумадијски округ. То су општине Крагујевац, Аранђеловац, Топола, Рача, Баточина, Лапово и Кнић. У тих седам општина, укупан број школа је 55, 40 основних и 15 средњих школа. У раду Подружнице учествује велики број наставника, а посебно се издвајају наставници основних и средњих школа који учествују у организацији такмичења.

Дана 19. 11. 2022. Подружница Друштва за српски језик и књижевност за Шумадијски округ у сарадњи са матичним друштвом организовала је једнодневни семинар од јавног интереса под називом „Превазилажење проблема у настави српског језика у различитим модулима” (програм је одобрен од стране Министарства просвете,

науке и технолошког развоја, под бројем: 610-00-00644/6/2022-07 на листи програма од јавног интереса које решењем одобрава министар). Акценат семинара био је на језичкој култури и функционалној писмености. Преда-

вачи су редовни професори са катедре за српски језик и катедре за књижевност Филолошког факултета Универзитета у Београду. Професор др Зона Мркаљ је одржала предавање под називом „Стицање читалачких компетенција у настави Српског језика и књижевности”, професор Никола Радосављевић је предавао о границама акценатске (не)културе, професор Милан Алексић „Пажљиво читање као основа тумачења Андрићевих дела у настави”, док је Катарина Беговић говорила о „Стандарднојезичкој норми у школском систему и родно сензитивном језику”.

Укупан број учесника је био 60 и обухватао је наставнике основних и средњих школа из свих седам општина шумадијског округа. Сви чланови су добили уверење о савладаности програма стручног усавршавања (8 сати) и књигу у издању Друштва. Обука је реализована у ОШ „21. октобар” у Крагујевцу, 19. 11. 2022. са почетком у 10 часова.

Ове године Друштво за српски језик и књижевност Србије, у сарадњи са Катедром за српски језик са јужнословенским језицима и Катедром за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, по други пут обележило је манифестацију „Март, месец српског језика”. Циљ ове манифестације је да се популаризује србистика као научна дисциплина у оквиру славистике, да се код ученика основних и средњих школа пробуди

интересовање за изучавање српског језика, као и да се широј јавности укаже на значај очувања српског језика и језичке културе. У складу са тим, Подружница Друштва за српски језик и књижевност Шумадијског округа је у сарадњи са општинским Активом наставника српског језика и књижевности Аранђеловца организовала и реализовала ову манифестацију. Учествовало је седам основних школа (ОШ „Илија Гарашанин”, ОШ „Вук Караџић”, Стојник, ОШ „Први српски устанак”, Орашац, ОШ „Светилик Ранковић”, ОШ „Милош Обреновић”, ОШ „Славко Поповић”, Даросава, ОШ „Милан Илић Чича”) и једна средња школа Гимназија „Милош Савковић”. Свака школа је формирала хетерогену групу (различитог узраста) од четири ученика, који су учествовали у радионици. Радионица се састојала из три етапе. Први део радионице односио се на *Омиљени стих из народне поезије*. Ученици, уз консултације са наставницима, издвојили су који им је омиљени стих (стихови) из српске народне поезије и одређивали којим би га придевом окарактерисали (најлепши, најплеменитији, најзагонетнији, најосећајнији ...) На радионицу су дошли са издвојеним стиховима са којим учествују на кокурсу Друштва, попуњавајући пријавни формулар. Други део се односио на *Избор за реч која је обележила 2022. годину*. Ученици су требали да размисле и наведу ону реч која је по њиховом мишљењу обележила 2022. годину и дају кратко образложење свог избора. На радионицу, такође, дошли су са излистаном речју (речима) и кратким образложењем. Избор речи учествује на кокурсу Друштва, попуњавајући пријавни формулар. Завршни део се односио на радионицу „Језикофил”. Решавајући језичка питања, тумачећи текстове и језичке недоумице, ученици су изоштравали сопствено језичко осећање, развијали способност логичког закључивања, увећавали своје знање, и оно што је најважније, на забаван начин се упознавали са својим језиком, његовом граматиком и правописом.

Радионица се одржала 31. 3. 2023. год. у Савременој галерији Центра за културу Аранђеловац, у 12.30 часова. Догађај је медијски пропраћен на друштвеним мрежама (фејсбук профил Подружнице и Центра за културу Аранђеловац фејсбук и инстаграм профил) као и прилозима локалних ТВ станица РТВ „Сунце” и РТВ „Шумадија”.

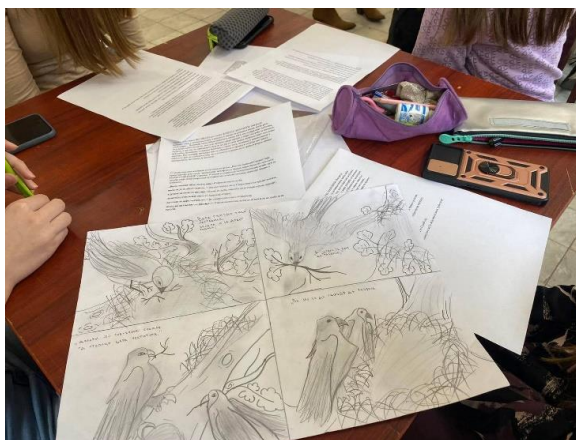

Као и сваке године, и у шк. 2022/23. години велики број ученика, као и наставника, одазвао се и учествовао на такмичењима из српског језика и језичке културе, као и из књижевности. Општинска такмичења и за основне и за средње школе одржана су, према Календару такмичења, у свих седам општина Шумадијског округа.

На окружном такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада” за основне школе учествовало је укупно 41 ученик и 23 наставника. Десеторо ученика, на основу освојених бодова, остварило је пласман

на републичко такмичење. Такмичење је одржано у Крагујевцу у ОШ „Вук Ст. Караџић”. За ученике средњих школа, такмичење из књижевности је одржано у Другој крагујевачкој гимназији, 13. 3. 2023. године. Учествовало је 49 ученика и 13 наставника (гимназије из Крагујевца и Аранђеловца, средње стручне школе из Крагујевца, Тополе и Раче). Укупно тринаест ученика из три разреда се пласирало на републичко такмичење.

Окружно такмичење из српског језика и језичке културе за основне школе одржано је у ОШ „Светозар Марковић” у Крагујевцу, 1. 4. 2023. Учествовало је укупно 216 ученика из основних школа свих седам општина Шумадијског округа. Од 26 ученика седмог разреда на републичко такмичење пласирало се пет ученика, док се у 8. разреду, од њих 44 пласирало 12 ученика. За ученике средњих школа, такмичење из српског језика и језичке културе је одржано у Другој крагујевачкој гимназији, 1. 4. 2023. године. Учествовало је укупно

49 ученика у првом, другом и трећем разреду. Укупан пласман на републичко такмичење је 16 ученика (у 1. разреду – 7 ученика, 2. разреду – 8 ученика, 3. разреду – 1 ученик).

На Републичком такмичењу из књижевности за ученике основних школа у Сремским Карловцима, које је одржано 29. 4. 2023. године, троје ученика седмог разреда постигло је запажене резултате: Анђела Милосављевић, ОШ „Свети Сава”, Крагујевац освојила је 2. место (наставница Слађана Толић); Алекса Смиљковић, ОШ „Живадинка Дивац”, Крагујевац освојио је 3. место (наставница Ивана Радојевић); Нађа Димитријевић, ОШ „Свети Сава”, Крагујевац освојила је 3. место (наставница Слађана Толић). Једна ученица осмог разреда, Анастасија Вељовић, ОШ „Мирко Јовановић” Крагујевац освојила је 2. место (наставница Биљана Јовашевић).

На Републичком такмичењу из књижевности за ученике средњих школа у Сремским Карловцима, које је одржано 29. 4. 2023. године, укупно награђених ученика је шест. У другом разреду, трећу награду су освојиле две ученице из Прве крагујевачке гимназије. То су Кристина Михајловић (наставник Његош Гребовић) и Нина Матуловић (наставник Татјана Јовановић). У трећем разреду, такође, два ученика су освојила треће место. То су Теодора Лазаревић из Гимназије „Милош Савковић” из Аранђеловца (наставник Марија Младеновић) и Душан Јанићијевић из Прве крагујевачке гимназије (наставник Марио Бадјук). У четвртном разреду два ученика су освојила друго место. То су Наташа Весић, СШ „Краљ Петар I”, из Тополе (наставница Николина Илић) и Ана Миливојевић из Друге крагујевачке гимназије (наставница Мирјана Арсенијевић).

На Републичком такмичењу из српског језика и језичке културе за ученике основних школа одржаном у Тршићу 27. маја 2023. године републичке награде освојило је пет ученика осмог разреда. То су: Ана Михајловић, ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић”, Крагујевац, 1. место (наставница Љиљана Илић); Анастасија Вељовић, ОШ „Мирко Јовановић”, Крагујевац, 1. место (наставница Биљана Јовашевић); Милањи Стојановић, ОШ „Наталија Нана Недељковић”, Крагујевац, 2. место (наставница Неда Цвејић); Миа Вујошевић, ОШ „Мирко Јовановић”, Крагујевац, 3. место (наставница Зорица Михајловић); Тијана Митровић, ОШ „Светолик Ранковић” Аранђеловац, 3. место (наставница Маријана Милосављевић).

На Републичком такмичењу из српског језика и језичке културе за ученике средњих школа одржаном у Тршићу 27. маја 2023. године републичке награде освојило је 11 ученика. У првом разреду, то су следећи ученици: Катја Ђукић, Прва крагујевачка гимназија, 2. место (наставник Његош Гребовић); Николина Милошевић, Прва крагујевачка гимназија, 2. место (наставник Његош Гребовић) Лена Димитријевић, Прва крагујевачка гимназија, 3. место (наставница Маријана Шпиљевић); Марија Швабић, Гимназија „Милош Савковић”, 3. место Аранђеловац (наставница Марија

Младеновић). У другом разреду, ученици са освојеним републичким наградама су: Ива Милосављевић, Прва крагујевачка гимназија, 1. место (наставница Андријана Ивановић); Исидора Грујић, Прва крагујевачка гимназија, 1. место (наставник Саша Милошевић); Андријана Саџак, Прва крагујевачка гимназија, 2. место (наставница Андријана Ивановић); Кристина Михаиловић, Прва крагујевачка гимназија, 2. место (наставник Његош Гребовић); Николина Ђаласан, Гимназија „Милош Савковић” Аранђеловац, 2. место (наставница Ана Чакаревић); Исидора Миловановић, Гимназија „Милош Савковић” Аранђеловац, 3. место (наставница Ана Чакаревић); Сава Матић, Богословија Светог Јована Златоустог Крагујевац, 3. место (наставник Марко Глишић)

*Никола Настић, председник Подружнице Друштва
за српски језик и књижевност Шумадијског округа*

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА
ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
(НОВИ САД И ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ)
ЗА 2023. ГОДИНУ**

Подружница је организовала три састанка са члановима и то у вези са: новим правилником о оцењивању, формативном оцењивању, читању у школама и предлозима за повећање броја часова у шестом разреду на 180 часова годишње.

Чланови Подружнице учествовали су у раду Зимског семинара, али је поново остала констатација да је време одржавања за нас незгодно, јер је друго полугодиште за наше школе већ почело.

У раду Подружнице је учествовало 36 школа и 111 наставника је присуствовало састанцима и едукацији која је одржана на Окружном такмичењу из српског језика и језичке културе. Општинско такмичење одржано је у свим општинама округа, осим у Сремским Карловцима и Беочину, ове две општине су учествовале на пункретовима у Новом Саду (којих је било пет). Окружно такмичење одржано је у Основној школи „Жарко Зрењанин” у Новом Саду. Учествовало је 519 ученика и 109 наставника из Јужнобачког округа. На Републичко такмичење из српског језика и језичке културе пласирало се 17 ученика.

Обележен је Светски дан матерњег језика изложбама и радионицама у школама. Обележен је Светски дан књиге промоцијом читања и Дани словенске писмености, чији је пример Основна школа „Жарко Зрењанин”.

*Дани словенске писмености
у Основној школи „Жарко Зрењанин” из Новог Сада*

Сада већ традиционално, у нашој школи обележавамо Дане словенске писмености мноштвом активности. Израда плаката и изложбе резервисана је за ученике нижих разреда, као и играказ о Бирилу и Методију. Уче-

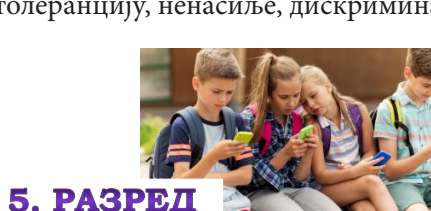
ници виших разреда у оквиру часова и на додатној настави баве се овом темом недељу дана. На крају, 24. маја одржава се школско такмичење у писању прича које се зове Причам ти причу. Трудимо се да сваки пут начин избора приче буде другачији, а оно што је увек исто је то да се деца пријављују сама, да се пријављују као пар који ће писати причу и да се прича пише у школи (ученици добију временски рок од три сата).

Школске 2022/2023. године учествовали су ученици петог и седмог разреда. Обе категорије добиле су неколико фотографија од којих

је требало да изабере најмање једну која ће бити део приче (или су могли у причи да осмисле ситуације са свих фотографија које су им понуђене).

Материјал за причу ове године тицао се ситуације у школи и препорука Министарства које су се односиле на толеранцију, ненасиље, дискриминацију и комуникацију.

5. РАЗРЕД

7. РАЗРЕД

Од 92 ученика, колико се пријавило на такмичење „Причам ти причу“, 44 пара је писало и написало своју причу, победника смо имали у обе категорије и наградили прва три места у петом и у седмом разреду. Радови су објављени на блогу школе и у Летопису. Такмичење су реализовале наставнице Валентина Десница, Татјана Лекић и Снежана Мушицки, а отворио га је и дао поздравну реч директор школе.

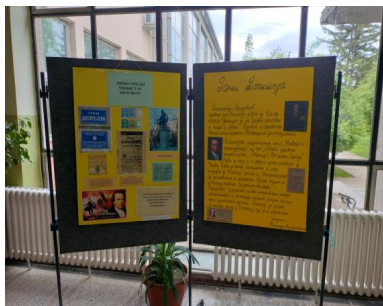
Стручно веће за српски језик и књижевност
Основне школе „Жарко Зрењанин“ Нови Сад

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ ЗА ЈУЖНИ БАНАТ – КОВИН, ВРШАЦ, БЕЛА ЦРКВА И ПЛАНДИШТЕ (ДРУГА ГОДИНА ПОСТОЈАЊА) ЗА 2023. ГОДИНУ

Подружница је активно радила на свим нивоима – градском, општинском и регионалном. Током прошле године редовно и континуирано смо обавештавали чланове о свим активностима, анкетама и иницијативама Друштва. Повратне информације радовно смо слали и били у контакту са Друштвом. Учествовали смо активно у многобројним активностима – почев од Светосавске академије, Марта, месеца српског језика, април – дружење са Јасминком Петровић, Дани Доситеја Обрадовића, мај – Дани ћирилице, новембар – Вуков месец; трибине и предавања о Иви Андрићу.

Дружење са Јасминком Петровић у Ковину

Доситејеви дани

Вуков дан

Током године на нивоу општинских актива редовно смо размењивали примере добре праксе, дебатовали о потребама повећања броја часова српског језика и књижевности, узели учешћа у свим анкетама и иницијативама Друштва – статус српског језика, стање у просветном систему, осврт на немиле мајске догађаје, 19. конгес Савеза славистичких друштава Србије, у великом броју подржали: Протестни скуп у организацији Друштва, учествовали у организацији и реализацији свих нивоа такмичења и из језика и из књижевности, потписивали Иницијативу Министарству просвете РС и Народној скупштини РС.

Дани ћирлице, Баваниште

Неговали смо све видове културних делатности – књижевне вечери, промоције, литерарне конкурсе, посете позоришту, галеријама, трибинама, музејима. Извели смо више угледних и јавних часова. Оглашавали смо своје активности редовно на локалним медијима. Сарађивали смо и са другим подружницама – на првом месту панчевачком.

Током школске 2022/2023. године у Општини Вршац су организована два такмичења: Општинско такмичење из српског језика и језичке културе и „Књижевна олимпијада” – општинско такмичење. Домаћин оба такми-

чења за основце била је Основна школа „Младост” из Вршца. Домаћин за средњошколце била је Хемијско-медицинска школа. Ученици из наше општине су били успешни на оба такмичења и у великом броју су се пласирали на окружна такмичења, а следећи ученици су имали пласман и на републичко такмичење у Тршићу. То су Марко Дошен из ОШ „Младост” из Вршца (ментор Даниела Радосав Николић), Марија Тодоровић из ОШ „Јован Стерија Поповић” (ментор Гордана Ковачевић), Ирена Бранков из ОШ „Бранко Радичевић” из Избишта (ментор Орнела Влашић Ловрић), Миљана Поповић из ОШ „Вук Караџић” (ментор Александра Тадић), Зорана Богосављев из Гимназије „Борислав Петров Браца” која је освојила 2. место (ментор Данијела Мареш Ђилас), Сара Којић и Анђела Стаменковић из Гимназије „Борислав Петров Браца” (ментор Оливера Пантовић).

Ученици основних и средњих школа су учествовали на многобројним литерарним конкурсима, а посебно се истичу бројем награда на конкурс *Шта нас спаја?* Друштва српско-јапанског пријатељства „Ханами”.

Током марта 2023. обележен је Март, месец српског језика кроз квиз за основце и предавање и представљање збирке песама Бошка Сувајџића за средњошколце.

У Ковину, 13. 11. 2023. године

*Маша Вулетић и Душан Симић, председници Подружнице
у сарадњи са колегиницом Даниелом Радосав Николић*

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ ЗЛАТИБОРСКИ ОКРУГ ЗА 2023. ГОДИНУ

Ове године Подружнице Друштва за српски језик Златиборског округа организовала је и реализовала бројне активности.

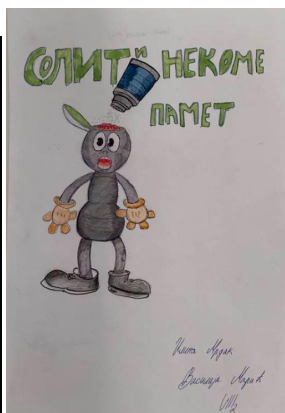
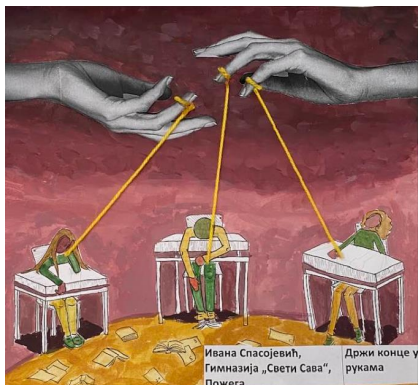

Дана 23. 2. 2023, у РЦУ одржан је Стручни скуп професора српског језика и књижевности „Проблеми читања у настави књижевности” у организацији Подружнице наставника српског језика и књижевности Златиборског округа. Теме и излагачи на Стручном скупу су: „Употреба луткарства у настави српског језика и књижевности”, Душица Додић, ОШ „Петар Лековић” Пожега; „Диференцирана настава уз подршку ИКТ алата”, Олгица Спасојевић, ОШ „Петар Лековић” Пожега; „Поезија француске модерне са и без употребе веб-алата”, Марија Јеве-ричић, Гимназија „Свети Сава” Пожега.

Актив професора српског језика из Пожеге организовао је конкурс за учешће на изложби ликовних радова на тему „Духовите илустрације фразеологизама”. На

конкурсу су могли учествовати сви ученици основних и средњих школа општине Пожега. Конкурс је трајао до 15. марта. Избор ликовне технике за израду рада је био слободан. Професори ликовне културе основних и средњих школа изабрали су најуспешније радове. У холу СКЦ Пожега, 18. марта 2023, постављена је изложба. Аутори радова су ученици ОШ „Петар Лековић” и ОШ „Емилија Остојић”, као и ученици Техничке школе и Гимназије „Свети Сава” из Пожеге. Ученици су учествовали и у постављању изложбе, а гледајући радове тумачили су и значења фразеологизама. Изложено је преко педесет радова.

После изложбе ликовних радова на тему „Духовите илустрације фразеологизама” организован је квиз за ученике ОШ „Петар Лековић”, ОШ „Емилија Остојић”, Техничке школе и Гимназије „Свети Сава” из Пожеге, 29. марта 2023. године. За креирање квиза коришћен је веб-алат Kahoot. Квиз је реализован у Градској галерији у Пожеги. Ученици су се такмичили тако што су били подељени у парове. Пар је чинио један ученик основне и

један ученик средње школе. Ученицима је био занимљив овакав начин провере знања о фразеологизмима. Победницима квиза уручене су дипломе.

У холу Гимназије „Свети Сава”, 21. марта, чланови лингвистичке секције поставили су паное на којима су изложили речи које су обележиле 2022. годину према мишљењу ученика школе. Како би дошли до изложеног материјала, ученици су користећи Гугл упитник креирали анкету коју су проследили својим друговима. Ученици су, одговарајући на питање дата у анкети, навели реч која је, по њиховом мишљењу, обележила 2022. годину и дали кратко објашњење. Поред речи

које указују на позитиван став ученика према претходној години (путовање, пријатељство), приметне су и речи које указују на стање у земљи и свету као што су: рат, цене, криза, стрепња. Овако изложене речи изазвале су велико интересовање ученика школе који су читали и давали своје коментаре.

Стручни скуп професора српског језика и књижевности одржан је 30. марта у Регионалном центру Ужице. Почетком марта сви професори српског језика и књижевности основних и средњих школа Златиборског округа обавештени су и позвани да се пријаве уколико желе да излажу или присуствују овом скупу и размене примере добре праксе из области језика. Теме излагања на стручном скупу су: О Вуку Караџићу и браћи Грим, Бојана Петронијевић, ОШ „Рајак Павићевић” ИО Пилица; *Истраживачки радови лингвистичке секције*, Бојана Меловић, ОШ „Живко Љујић”, Нова Варош;

Пројектна настава у настави српског језика, Марија Јеверичић, Гимназија „Свети Сава” Пожега.

После излагања сви присутни поделили су проблеме са којима се срећу током наставе, али навели и могуће начине њиховог превазилажења. Указали су и на проблеме обимности наставног градива и недовољног броја часова за утврђивање наученог. Такође, истакли су и недостатак материјалних средстава за реализацију појединих активности као и на присутну незаинтересованост колега за сарадњу и рад.

Гимназија „Свети Сава” из Пожеге имала је част да њен гост буде проф. др Рајна Драгићевић, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду. У холу школе, 26. априла, одржала је предавање на тему: „Нове речи и њихова судбина у лексичком фонду српског језика”. Излагање су пратили ученици школе као и бројни гости, професори основних и средњих школа из Ариља, Лучана и Пожеге.

У фебруару, марту и априлу 2022. године реализоване су активности Подружнице у вези са одржавањем општинских и окружних такмичења из српског језика и језичке културе, као и књижевности „Књижевна олимпијада” за основне и средње школе. Школа домаћин окружног такмичења из српског језика и језичке културе за основне школе била је ОШ „Душан Јерковић” из Ужица, а за средње школе Ужичка гимназија. Окружно такмичење из књижевности „Књижевна олимпијада” за основне школе одржано је у ОШ „Стари град” у Ужицу, а за средње у Средњој школи Нова Варош.

Марија Јеверичић, председник Подружнице

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА
ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ
КРАЉЕВО ЗА 2023. ГОДИНУ**

Претходна Годишња скупштина Друштва за српски језик и књижевност Краљево одржана је 20. септембра 2022. Тада је усвојен Акциони план за 2022/2023. Овим путем истакли бисмо оно што смо успели да реализујемо, као и активности наших чланова: литерарни конкурс поводом обележавања Краљевачког октобра – *Одзвања прошлост, да садашњост не престане*

да памти (у сарадњи са КЦ „Рибница“). У Библиотеци Културног центра „Рибница“ Краљево, на Дан сећања на српске жртве у Другом светском рату, одржана је додела награда учесницима литерарног конкурса поводом обележавања 14. октобра, Дана сећања на трагичне догађаје у Краљеву октобра 1941. године. Конкурс намењен ученицима основних и средњих школа на територији Рашког округа организовали су Културни центар „Рибница“ Краљево и Друштво за српски језик и књижевност Краљево. Тема конкурса била је *Одзвања прошлост, да садашњост не престане да памти*. Жири у саставу: Наташа Распоповић (председник), Лидија Ђоковић (члан) и Миша Милосављевић (члан), одлучио је да награди следеће радове (по категоријама):

1. Ученици од првог до четвртог разреда основних школа:
 - ✓ Прва награда: Макрина Терзић (ОШ „Драган Ђоковић Уча“ Лађевци, четврти разред);
 - ✓ Друга награда: Лазар Пљакић (ОШ „Вук Караџић“ Каменица, четврти разред);
 - ✓ Трећа награда: Матија Вукомановић (ОШ „Вук Караџић“ Каменица, други разред);
 - ✓ Захвалнице: Михајло Лачневац (ОШ „Вук Караџић“ Каменица, први разред) и Кристина и Ђурђина Рашковић (ОШ „Вук Караџић“ Каменица, трећи разред).
2. Ученици од петог до осмог разреда основних школа:
 - ✓ Прва награда: Срна Медаревић (ОШ „IV краљевачки батаљон“, пети разред);
 - ✓ Друга награда: Богдан Пантовић (ОШ „Јово Курсула“, осми разред);
 - ✓ Трећа награда: Наталија Мајсторовић (ОШ „Драган Маринковић“ Адрани, пети разред) и Тамара Подгорац (ОШ „Јован Цвијић“ Сирча, шести разред);
 - ✓ Захвалница: Јелена Млађеновић (ОШ „Добрисав Добрица Рајић“ Бистрица, седми разред).

3. Ученици средњих школа:

- ✓ Прва награда: Кристина Миљковић (Гимназија Краљево, други разред);
- ✓ Друга награда: Кристина Савић (Гимназија Краљево, четврти разред);
- ✓ Трећа награда: Лука Кошанин (Гимназија Краљево, трећи разред) и Страхиња Џомић (Гимназија Краљево, трећи разред).

Поводом обележавања 130 година од рођења Иве Андрића, а на позив Друштва за српски језик и књижевност Краљево, стручно предавање на тему *Андрић и Европа: поука великог дела* одржао је професор Београдског универзитета Александар Јерков (у сарадњи са Народном библиотеком *Стефан Првовенчани* Краљево).

Линк ка прилогу Народне библиотеке „Стефан Првовенчани“ Краљево:
<https://kv-biblio.org.rs/2022/11/02/andric-i-evropa-pouka-velikog-dela-2/?fbclid=IwAR2UykrCBuox0uy3gy0d5OdziDbKad-V31ueTvuZgdIQjixiesZlzfPsxHw>.

Литерарни конкурс поводом обележавања Дана Св. Саве – *Моје писмо Светом Сави* (за ученике од 5. до 8. разреда) и *Човек небеског промисла: Сава Немањић* (за ученике средњих школа): У организацији Друштва за српски језик и књижевност Краљево и Гимназије Краљево реализован је још један литерарни конкурс поводом обележавања Дана Светог Саве. На конкурс је пристигло тридесет осам радова из основних и средњих школа са територија Краљева, Рашке и Врњачке Бање, тако да комисија за прегледање радова није имала лак посао. Четворочлану комисију Друштво је оформило у сарадњи са професоркама српског језика и књижевности: Наташом Пантовић (Гимназија Краљево), Јеленом Сеочанац (ОШ „Попински борци” В. Бања), Катарином Косовац и Иваном Кекерић (ОШ „Вук Караџић” Краљево).

У категорији основних школа комисија је донела одлуку да радови следећих ученика буду награђени:

- ✓ 1. место: АНЂЕЛИЈА ВЕЉОВИЋ (7. разред), ОШ „Ђура Јакшић” Конарево;
- ✓ 2. место: АЛЕКСАНДАР ЈАНИЋ (8. разред), ОШ „Димитрије Туцовић”;
- ✓ 3. место: ВИКТОР ЂОКОВИЋ (5. разред), ОШ „Димитрије Туцовић”.

У категорији средњих школа – као најбољи рад издвојио се рад Софије Ђурић, ученице 4. разреда филолошког смера Гимназије Краљево.

Признање за постигнуте резултате у оквиру литерарних секција уручено је колегицима Данијели Брђовић (Гимназија В. Бања) и Јасмини Стевановић (ОШ „Милунка Савић” Витковац). Признање у оквиру конкурса *Час за углед*, у организацији ИП „Едука” Београд, стигло је у руке наших колегиница Сандре Рудњанин и Наташе Митровић. На 64. РЗС-у 2023. године Друштво за српски језик и књижевност Краљево представљала је Марина Панић (*Кад обрнем ћурак наопако – другачији начини за планирање и организацију наставе*).

Такмичења из српског језика и језичке културе, као и из књижевности, спроведена су у сарадњи са школама домаћинима. Друштво за српски језик и књижевност подржало је Иницијативу за увођење изборног предмета Српски као страни језик, коју је Друштво за српски језик и књижевност Србије упутило Министарству просвете.

Ученици са територије Краљева учествовали су у марту 2023. године у избору речи која је обележила 2022. годину: ИСЦЕЉЕЊЕ. Дан матерњег језика, Дан поезије, Дан књиге – симболично су обележавани у различитим школама. Ученици са територије Краљева учествовали су у марту 2023. године у избору најлепшег стиха из народне поезије. У оквиру манифестације Март, месец српског језика коју организује Друштво за српски језик и књижевност Србије, Друштво за српски језик и књижевност Краљево обележило је програмом под називом *Поетска плетисанка*. На такмичењу *Поетска плетисанка* екипе су показале следеће резултате:

Категорија основних школа:

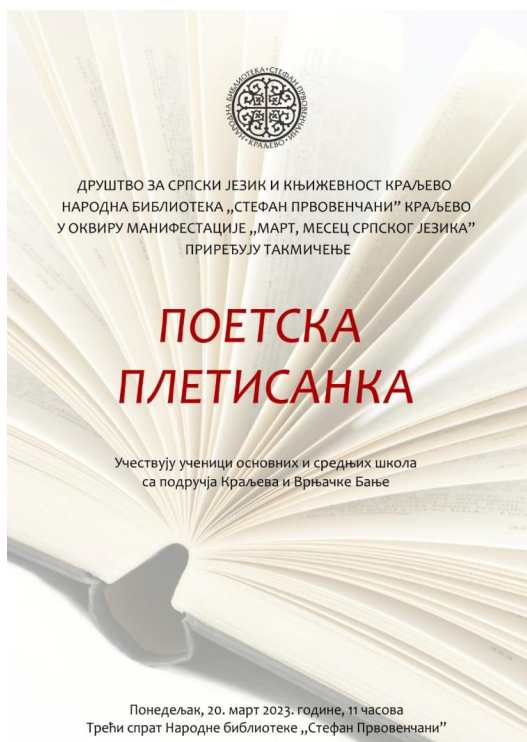
- ✓ Прво место: ОШ „Браћа Вилотијевић” Краљево
- ✓ Друго место: ОШ „Милун Ивановић” Ушће
- ✓ Треће место: ОШ „Стефан Немања” Студеница

Категорија средњих школа:

- ✓ Прво место: Гимназија Краљево
- ✓ Друго место: Угоститељско-туристичка школа Врњачка Бања

Категорија наставника:

- ✓ Прво место: Гимназија Краљево
- ✓ Друго место: ОШ „Попински борци” В. Бања
- ✓ Треће место: ОШ „Милун Ивановић” Ушће и ОШ „Стефан Немања” Студеница

Линк ка прилогу РТВ МЕЛОС Краљево:
<https://youtu.be/cLo57U3VO8k?si=z1mKYUzU-Fq-zYoE>.

Литерарни конкурс поводом обележавања Краљевачког октобра –
Замислимо људе под Грдичком косом / С јединим животом, украј свога града
(у сарадњи са КЦ „Рибница”):

- ✓ 1. место: БОГДАН ПАНТОВИЋ (Гимназија Краљево, предметни наставник: Наташа Распоповић) и ЛАРА РАДИЋ (ОШ „Јово Курсула”, предметни наставник: Весна Аксентијевић);
- ✓ 2. место: НИКОЛИНА ЈОКСИМОВИЋ (ОШ „Попински борци” Врњачка Бања, предметни наставник: Јелена Сеочанац);

- ✓ 3. место: СРНА МЕДАРЕВИЋ (ОШ „Четврти краљевачки батаљон”, предметни наставник: Марина Лончаревић).

Редовно се ажурира ФБ група Друштва како би се допрло до што већег броја чланова и како би се информације брже шириле. Група тренутно броји преко 1500 чланова. Сарадња са библиотекама, музејима, архивима, школама, школском управом, Градом, као и са осталим подружницама и удружењима везаним за неговање српског језика и књижевности по потреби је остваривана.

У Краљеву, 04. децембра 2023. године

Наташа Распоповић, Председник Друштва

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ ЗА ПОДУНАВСКИ ОКРУГ ЗА 2023. ГОДИНУ

Употпуњујући и проширујући новим активностима програм рада, Подружница Подунавског округа је током 2023. године наставила да богати образовно-васпитни миље Смедерева, Смедеревске Паланке и Велике Плане, оснажује свој препознатљив квалитет и широј јавности презентује најбоље резултате наставе српског језика и књижевности. Као и претходних година, стручно и методичко усавршавање наставника, промовисање најбољих резултата наставе, развијање читалачких навика и указивање на значај неговања српског језика и језичке културе били су стожери наше делатности.

Десетогодишња традиција Светосавског литерарног конкурса

Светлост светосавске буктиње, која је српском роду духовни оријентир више од осам векова, огрејала је срца многобројних ученика, наставника и родитеља који су последњег јануарског дана испунили Позајмно одељење Народне библиотеке Смедерево на додели награда најуспешнијима на Светосавском литерарном конкурс.

У амбијенту преплављеном радощћу и поносом организатори конкурса, наше струковно удружење и смедеревска књигохранитељница, изразили су задовољство што са успехом десет година подстичу ученике на литерарно стваралаштво посвећено истинском оцу српске нације. Лик, дело и мисија највећег српског просветитеља и ове године су били инспиративни ученицима основних и средњих школа Подунавског округа, те је на конкурс поново пристигло близу стотину ученичких литерарних остварења. Уз велику мотивацију малих светосаваца Смедерева, Смедеревске Паланке и Велике Плане похваљено је и залагање њихових ментора, учитеља и наставника.

Млађи основци писали су искрене поруке Светом Сави, старији ученици основних школа својим радовима су додали ново поглавље најдужој причи коју прича српски народ док су ученици средњих школа песмама, причама и есејима зрело и мудро појаснили зашто је светосавље путоказ у времену великих искушења.

Поред диплома и вредних књига победницима литерарног конкурса даривани су и дивни медањаци са Савиним ликом.

34. *Смедеревске светосавске свечаности*, чији је традиционално важан сегмент Светосавски литерарни конкурс, завршене су уживањем публике у лепоти награђених радова, благословене благом Савиним и спознајом да деца и омладина умеју да следе мудрости онога који нам је показао ко смо, чији смо и коме припадамо.

Март, месец српског језика у Подунавском округу

Предавање о оријентализмима у српском језику

Захваљујући занимљивом предавању проф. др Рајне Драгићевић, редовног професора на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета у Београду, ученици средњих школа, наставници српског језика и књижевности и друга публика имали су

прилику 17. марта да прошире своје знање о оријентализмима у оквиру смедеревског обележавања манифестације *Март, месец српског језика*.

Систематичан приступ теми, сликовито и надахнуто казивање обогаћено многим примерима, као посебни квалитети сваког обраћања проф. др Рајне Драгићевић, били су уочљиви и у овом предавању – слушаоци

су најпре упознати са предосманским оријентализмима (пре 15. века), потом са предвуковским оријентализмима (од 15. до 18. века) и оријентализмима у Вуково време (19. века) да би на крају били представљени оријентализми у савременом српском језику (20. и 21. век). Уз осврт на српску књижевну (српскословенску) лексiku и српску народну лексiku у време надирања турцизама, појашњени су и оријентализми који означавају људске особине, емоције и друштвене односе.

Након примера који илуструју лексичку конкуренцију презентована су занимљива лингвокултуролошка

истраживања о турцизмима у савременом српском језику – сагледане су тематске групе турцизама који се односе на занате и занатлије, боје и посуђе. Професорка Драгићевић је у завршном делу истакла да је уочљиво да говорници српског (српскохрватског) језика имају изузетно благ став према турцизмима. Губљење и потискивање оријентализама је очекивано у

савременом српском језику – данас око 2000 турцизама спада у одомаћену лексику.

Предавање о пословној кореспонденцији и вештинама пословне комуникације

Одлике ваљаног стила пословне кореспонденције и типичне грешке у пословном дописивању биле су тема функционално примењивог предавања које је 23. марта у Смедереву одржао Владимир Милојевић, професор српског језика и књижевности у XIV београдској гимназији.

У интерактивној атмосфери у свечаној сали смедеревске Гимназије професор Милојевић је представио пословни електронски бонтон и примере добре праксе у писаној комуникацији, подсетио на правила писања пословног писма (имејла), указао на основна својства исправног говора и вредности говора у пословној комуникацији (интонација, акценат, темпо, гестови, мимика), као и на важност правилности и јасноће у добром пословном преговарању, а

потом је презентовао правила дискусије на састанцима и конференцијама, начине вођења пословног телефонског разговора и начине осмишљавања презентација.

Многобројни примери, пријатна непосредност вештог предавача и активно учешће публике окарактерисали су сусрет уприличен поводом манифестације *Март, месец српског језика* испунивши очекивања смедеревских средњошколаца и других посетилаца које су привукли атрактивни садржаји овог предавања.

*Кад помешаш бабе и жабе, прогуташ удицу и паднеш са крушке.
Зашто се каже – фразеологизми у српском језику*

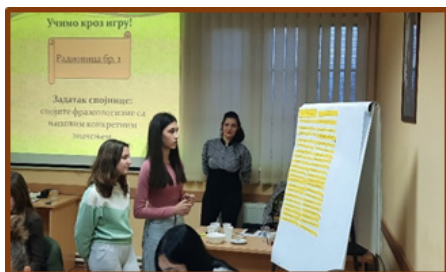

Упознавање ученика са богатством фразеолошког корпуса српског језика, откривање везе између фразеологије и националне културе и буђење интересовања за фразеологију српског књижевног језика у којој су прикупљене, наталожене и сачуване у колективном памћењу културне чињенице од значаја за укупност материјалне и духовне

културе српског народа биле су теме лингвистичке радионице *Кад помешаш бабе и жабе, прогуташ удицу и паднеш са крушке. Зашто се каже – фразеологизми у српском језику*, одржане 27. марта у Регионалном центру за професионални развој запослених у образовању Смедерево.

Захваљујући ауторкама радионице, наставницама Миљани Кравић и Ани Хранисављевић, педесет смедеревских ученика седмог и осмог разреда ОШ „Димитрије Давидовић”, „Др Јован Цвијић”, ОШ „Доситеј Обрадовић” и ОШ „Јован Јовановић Змај” успело је да закорачи у чудесни свет науке о језику и продуби своја знања спознајући начине на које се у српском језику одражава фразеолошка слика света.

Након упознавања са одликама и структуром фразеологизама на делу је било учење кроз игру – ученици су имали задатке да споје фразеологизме са њиховим конкретним значењем, да дате изразе семантички објасне и да одређене фразеологизме ставе у контекст савременог језичког (разговорног)

дискурса осмишљавајући реченице или веће текстуалне целине.

Радозналост малих истраживача, њихова жеља да науче више од садржаја предвиђених програмима наставе и учења, тимски рад, подстицајна атмосфера, дивно дружење основаца и наставника и много позитивних утисака уткани су у ову интересантну радионицу, те је већ договорено мартовско окупљање наредне године.

Учесници радионице о фразеологизмима са наставницима

Језикопротрес у Паланачкој гимназији

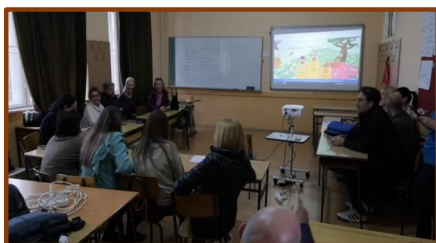
Забавно, стимулативно, едукативно – тако би се укратко могао описати сусрет ученика средњих школа и професора уприличен 27. марта у Паланачкој гимназији на надметању у познавању српског језика и језичке културе у квизу *Језикопротрес*.

Решавајући задатке направљене у *Кахут* апликацији, у квизу су најпре своје знање из области граматике проверили тимови трију паланачких средњих школа – Паланачке гимназије, Машинско-електротехничке школе „Гоша” и Средње школе „Жикица Дамњановић”. Потом је надигравање поновљено још једном кроз такмичење шест тимова професора Паланачке гимназије, праћено здруженим бодрењем и подршком ученика.

Иако су сви учесници по мотивисаности и добром расположењу тог дана били победници, најбољи међу њима награђени су дипломама и симболичним наградама које је обезбедио домаћин, Паланачка гимназија.

Циљ овог занимљивог квиза, који је осмислио Актив професора Српског језика и књижевности Паланачке гимназије, био је јачање сарадње између ученика и наставника, продубљивање свести о вредности и важности неговања језика и језичке културе, као и подсећање да је свако од нас као појединац важна карика у очувању нашег језика и писма. Са задовољством се може закључити да је циљ остварен.

Креативне столице српског језика

Аутентичност, импресивна креативност и производи који плене чудесном лепотом обележили су 28. марта радионицу *Креативне столице српског језика*. Чаролију је покренула Вања Стојковић, наставник српског језика и књижевности, која је радионицу реализовала са ученицима предметне наставе ОШ „Јован Јовановић Змај” и ОШ „Свети Сава” у Смедереву.

Осликавањем старих, похабаних столица ликом Вука Караџића и мотивима који асоцирају на српски језик, књиге и читање направљена је корелација између више предмета и поспешене су међупредметне компетенције (комуникација, сарадња, компетенција за учење, естетичка компетенција).

На јединственој радионици, која је обогачена дискусијом о значају очувања српског језика, ученици су имали прилику да уоче естетичке елементе у различитим контекстима као што су уметничко стваралаштво, национална и културна баштина и језичка култура. Дружећи се и делећи своја уметничка искуства, на најлепши начин су изразили своје ликовне таленте и показали маштовитост и љубав према језику и књизи, а двома смедеревским школама остаће предивна успомена осликана срцима ове дивне деце.

Одомаћени гости у смедеревској Гимназији

Занимљива трибина *Одомаћени гости*, одржана 29. марта у свечаној сали Гимназије у Смедереву, била је један од програма манифестације *Март, месец српског језика*. Попут искусних предавача, вешто и лако, матуранткиње Гимназије Милица Петровић, Хелена Врањешевић, Јелена Лазаревић, Маријана Стојковић, Ана

Миркаило, Анастасија Давидовић и Теодора Утвић представиле су вршњацима и професорима своја истраживања о позајмљеницама у српском језику пореклом из енглеског, чешког, грчког, руског и турског језика.

Говорећи о истраживачком делу својих радова, које су креирале уз корисне сугестије ментора, професорке Маријане Николић, ученице Гимназије су сажето презентовале „историјат” позајмљеница објашњавајући

када и зашто су почеле да се јављају у већем броју у српском језику, а затим су скренуле пажњу на употребу и положај позајмљеница данас у савременом српском језику.

Темељна вишемесечна истраживања смедеревских гимназијалки базирана су на хипотези да за неке речи нема у српском језику одговарајуће замене док су друге речи „сувишне” будући да често говорници забораве домаћу реч преузивши туђицу. Креативни део ученичких радова састојао се у писању прича у којима су доминирале речи из одабраног страног језика које су се одомаћиле у српском језику.

Основци паланачких школа у језичком лавиринту

Уживање, велика забава, такмичење у познавању српског језика и језичке културе, неговање сарадњиштва и пријатељства учинили су дивним 30. март, дан у којем је поводом манифестације Друштва за српски језик и књижевност Србије у дворишту ОШ „Вук Караџић” у Смедеревској Паланци

организован *Језички лавиринт* – екипно надметање ученика паланачких основних школа у познавању српског језика и књижевности.

У такмичењу на отвореном, које је иницирала и осмислила наставница Нада Вулићевић са другим чланицама нашег струковног удружења, учествовало је шест екипа градских и сеоских школа: ОШ „Вук Караџић”, ОШ „Херој Радмила Шишковић”, ОШ „Херој Иван Мукер”, ОШ „Олга Милошевић”, ОШ „Никола Тесла” (Голобок) и ОШ „Брана Јевтић” (Кусадак). Свака четворочлана екипа, састављена од ученика петог, шестог, седмог

и осмог разреда, представљала је по једног писца српске књижевности, а препреке у лавиринту су савладаване у односу на то који школски тим покаже веће знање и да тачне одговоре.

Сунчано време, пријатан амбијент и срдачна атмосфера допринели су да први организовани *Језички лавиринт* буде успешно завршен. Иако је званично победник квиза екипа основаца ОШ „Херој Иван Мукер” (наставнице: Данијела Илић Петковић и Марија Трифуновић), са правом можемо рећи да су сви учесници победници, јер су исказали велику мотивисаност и љубав према српском језику.

Велико интересовање учесника, одлична организација захтевног догађаја, похвале ученика и наставника резултирала су највишим оценама ове изванредне активности којој можемо, иако је први пут реализована, са сигурношћу прорећи да ће постати традиционално окупљање у славу српског језика.

Учесници квиза *Језички лавиринт* са наставницима

Како се каже? Зашто се каже?

Користећи облик презентовања примамљив млађим генерацијама, поводом манифестације посвећене српском језику ученици градских и сеоских основних школа у Смедеревској Паланци су током марта снимали видео-спотове у којима су ефектно и занимљиво приказивали поједине граматичке и правописне грешке, фреквентне у говору и писању, објашњавали поједине изразе (фразеологизме) чије је значење непознато деци и омладини и давали кратке, практичне поуке којима би се језичке недоумице отклониле.

Беспрекорно осмишљени кратки спотови обухватили су неколико сегмената: 1. *Како се каже*; 2. *Зашто се каже*; *Језичке недоумице*; 4. *Акцента* правила. Снимљен материјал, презентован у локалним медијима и на друштвеним мрежама, наишао је на одушевљење јавности, а вредни паланачки основци и њихови наставници заслужили су честитке за уложен труд и идеје које су са много ентузијазма и залагања преточили у дело за кратко време.

Знањем за боље сутра

Афирмација ученика и наставника, најуспешнијих на такмичењима Друштва за српски језик и књижевност Србије, представља један од важних сегмената рада Подружнице Подунавског округа. Традиција окупљања најбољих, јавна похвала њиховог рада, залагања и остварених резултата настављена је 17. јуна на деветом по реду свечаном скупу *Знањем за боље сутра*, организованом поводом завршетка такмичарског циклуса школске 2022/2023. године.

Следећи поново исти циљ, да у времену друштвеног и моралног посрнућа као највредније драгуље представимо јавности децу и омладину која се истиче знањем, наградили смо дипломама и вредним књигама 126 ученика (88 основца и 38 средњошколаца) који су освојили награде на окружном нивоу такмичења из књижевности (Књижевна олимпијада) и на окружном нивоу такмичења из српског језика и језичке културе. Такође, награђено је 52 наставника који су ученике за такмичења припремали.

Награде су ученицима доделили председница Миљана Кравић и Драган Петковић, директор ОШ „Димитрије Давидовић” у Смедереву, која је традиционално сваке године домаћин градских и окружних такмичења ученика основних школа.

Ове године Подунавски округ имао је много разлога за понос – на републичком нивоу такмичења наши ученици освојили су чак 15 награда (7 на „Књижевној олимпијади” – 3 награде ученика основних школа и 4 награде ученика средњих школа; 8 награда у

Тршићу – 1 награда ученика основних школа и 7 награда у категорији ученика средњих школа).

Најбољи такмичари у категорији средњих школа Подунавског округа

Награђени ученици основних школа Подунавског округа

Семинар о писменом задатку у Смедереву

Стручно конципирана обука, коју су 30. септембра у Смедереву реализовале Тина Капларевић, доктор филолошких наука, и Јелена Илић, дипломирани филолог, колегинице и искусни практичари

из Медицинске школе у Пожаревцу, помогла је наставницима основних и средњих школа Подунавског округа да поспеше своје компетенције показујући им како да нерешив проблем наставе писменог изражавања претворе у решив и лак задатак.

Поред дискусије о недостацима програма наставе и учења и стандардима ученичких постигнућа, посебне тематске деонице семинара *Писмени задатак у настави српског језика – (не)решив задатак* биле су посвећене интегрисаном процесно-жанровском приступу проучавању и учењу писменог изражавања, односно припреми, увежбавању елемената одређене врсте текста, планирању, изради и ревизији. Поједине дилеме наставника отклоњене су исправном тврдњом да не постоје методичке ни законске препреке да се на писменом задатку, осим „састава”, проверавају и други жанрови.

У разноврсним садржајима семинара посебно се издвојила размена мишљења и искустава из праксе која се односе на диференцијацију и индивидуализацију на часовима припреме и исправке писменог задатка. Реализаторке семинара су скренуле пажњу колегама да је примарни циљ научити ученике

учењу, односно писању, формирати код њих позитивну мотивацију за писање и подстаћи развој њихових потенцијалних способности.

Вредновање и оцењивање писмених задатака, које често наставницима задаје највише мука будући да треба избећи субјективност и произвољност као отежавајуће факторе, вежбани су на радионицама обуке. Ауторке семинара понудиле су готов кључ за решавање проблема дајући јасне и систематично приказане предлоге критеријума за вредновање и оцењивање садржаја, композиције, стила и језика у ученичким писменим задацима.

Промоција романа Ненада Гутла

Жеља смедеревских љубитеља књижевности и поштовалаца стваралаштва и беседа Ненада Гутла, младог писца и професора, испуњена је 6.

ноцембра организацијом промоције романа *Живео сам хиљаду година* у Народној библиотеци Смедерево.

На веома посећеном књижевном сусрету о Гутловом трећем роману говорио је мр Милорад Дашић истичући да завршни део Гутлове

трилогије, у којем се налази галерија познатих и непознатих карактера и људи и укршта неколико наративних токова и временских димензија, посебно наглашава мотив вечности и прошлости из које извире и будућност и вечност. Према Дашићевом критичком осврту, највећи квалитет романа почива на буђењу самопогледања код читалаца, на истраживачком процесу сагледавања сопствених доживљаја, искустава и емоција.

У свом препознатљивом маниру, упечатљиво и сугестивно Гутл је говорио о свом делу, али још више о универзалним темама, попут питања идентитета, времена, судбине и места човека у ширем контексту и космичком поретку. Посебно је било речи о савременом човеку који је укљештен између онога што жели да има и што жели да буде и онога што тренутно јесте.

Гутлова књижевна беседа у Смедереву је, као увек до сада, благотворно деловала на окупљену публику у којој су доминирали ученици средњих школа, те се ово угодно новембарско књижевно окупљање завршило динамично, многобројним питањима и срдчним разговорима са аутором.

Публика на књижевној вечери са Ненадом Гутлом

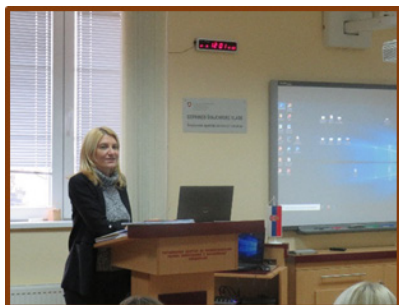
Семинар о савременим изазовима наставе српског језика и књижевности

У сарадњи са Издавачком кућом Klett и Регионалним центром за професионални развој запослених у образовању Смедерево 9. децембра организовали смо семинар *Савремени изазови наставе српског језика и књижевности у школском и онлајн окружењу*.

Одлична обука, чији је аутор др Наташа Кљајић, а реализатори др Валентина Вукмировић Стефановић и педагошки саветник Катарина Дмитровић, протекла је у

подстицајној радној атмосфери и интерактивној дебати учесника, те је на крају вреднована најбољим оценама учесника.

Семинар, намењен наставницима разредне наставе и наставницима српског језика и књижевности у основној школи, гимназијама и средњим стручним школама и оплемењен многобројним примерима, обухватио је више тема корисних за наставну праксу, те се говорило о повезивању разредне и предметне наставе српског језика и књижевности у основној школи, корелацијама, индивидуализацији и диференцираној настави у различитим наставним моделима, традиционалним и савременим методичким поступцима у настави.

Радионице на крају продуктивног дана захтевале су креирање практичних решења у реализацији различитих модела наставе, а учесници обуке, распоређени по добро организованим групама, ефикасно су решили све предвиђене задатке.

Велике похвале заслужују срдачне реализаторке семинара које су доказале да спадају у групу просветних радника дубоко посвећених професији, оних који заслужују бескрајно поштовање.

Велике похвале заслужују срдачне реализаторке семинара које су доказале да спадају у групу просветних радника дубоко посвећених професији, оних који заслужују бескрајно поштовање.

Неговање сарадње и промоција рада удружења

Друштво за српски језик и књижевност за Подунавски округ одавно је успоставило изузетну сарадњу са институцијама просвете и културе како на локалној територији, тако и широм Србије, а на наше велико задовољство, круг поштованих пословних партнера и драгих пријатеља се из године у годину шири. У мноштву многих са којима посвећено градимо добре

професионалне и међуљудске односе у 2023. години морамо истаћи Народну библиотеку Смедерево и Регионални центар за професионални развој запослених у образовању Смедерево уз чију помоћ са успехом већ десет година организујемо и реализујемо многобројне се-

минаре, трибине, књижевне сусрете и литерарне конкурсе.

Уз високу професионалност, иновативност и заједништво, што су примарне одлике нашег рада, угледу подунавског струковног удружења наставника српског језика и књижевности умногоме доприносе плодносно споне са средствима информисања које резултирају сталном медијском афирмацијом и подршком – *КЦН телевизија, Студио исток Смедерево, Телевизија Јасеница, Лукс радио*, регионални лист *Наше новине*, информативни портали *Сд кафе, Подунавље инфо* и *Смедеревске новине* континуирано прате све наше активности, а РТС и *Политика* су од претходне године такође активни промотери наше образовно-васпитне мисије.

Чланови Друштва Подунавског округа најуспешнији на такмичењима 2023. године

У добру свеопштег клонућа и кризе вредности настављамо посвећено да остварујемо нове подухвате. Са жељом да нам и наредних година водиље буду преданост, слога и љубав према српском језику и књижевности, трудићемо се да и надаље будемо лучоноше своје професије међу подружницама Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Миљана Кравић, председник Друштва
за српски језик и књижевност за Подунавски округ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ПОДРУЖНИЦЕ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ СРБИЈЕ КОСОВСКО-МЕТОХИЈСКИ ОКРУГ ЗА 2023. ГОДИНУ

Подружница Друштва за српски језик и књижевност за Косово и Метохију обухвата основне и средње школе на целој територији Косова и Метохије, с тим што у њеном раду од 2020. године не учествују наставници из Косовског Поморавља и Сиринићке Жупе који своје активности спроводе у оквиру Друштва за српски језик и књижевност „Старо Косово” чије је седиште у Штрпцу.

Од децембра 2022. године, до децембра 2023. године, Подружница за Косово и Метохију реализовала је следеће активности:

На Филозофском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, 3.12.2022. године одржан је семинар за наставнике српског језика под називом „Превазилажење проблема у настави српског језика у различитим модулима”. Организатори овог семинара, акредитованог од стране Министарства просвете као семинар од јавног интереса, били су Друштво за српски језик и књижевност Србије и Подружница за Косово и Метохију. У реализацији семинара велику и значајну подршку пружио је Филозофски факултет који је овом приликом угостио око седамдесет наставника српског језика у основним и средњим школама широм Косова и Метохије. Семинару су присуствовали и чланови Друштва за српски језик и књижевност „Старо Косово” са којим Подружница за Косово и Метохију остварује добру сарадњу.

Полазници семинара, у оквиру којег је акценат стављен на језичку културу и функционалну писменост, имали су част и задовољство да слушају, разговарају и размене своја радна искуства са врсним интелекту-

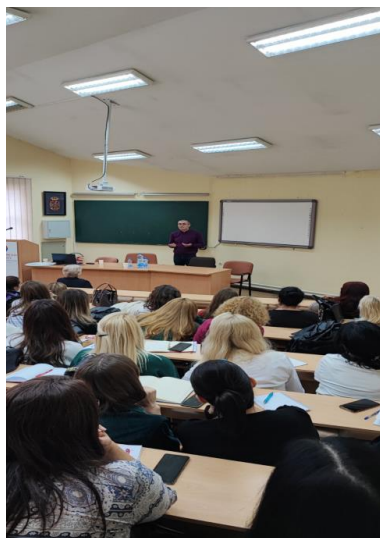
алцима у области српског језика и књижевности који су тог дана говорили на неколико тема:

1. *Задаци за увежбавање функционалног знања.* Предавање је одржала проф. др Весна Ломпар, председник Друштва за српски језик и књижевност Србије и редовни професор на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета Универзитета у Београду;
2. *Разумевање прочитаног на књижевном тексту и унапређивање читалачке писмености.* На ову тему говорио је проф. др Славко Петаковић, заменик председника Друштва и редовни професор на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета Универзитета у Београду;
3. *Паронимија из угла лексичке норме.* О паронимији која је у школске програме „ушла” релативно скоро, говорила је доц. др Весна Николић, члан Друштва и доцент на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета Универзитета у Београду;
4. *Пажљиво читање као основа тумачења Андрићевих дела у настави.* Предавање је одржао проф. др Милан Алексић, члан Друштва и ванредни професор на Катедри за Српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Пре радног дела семинара, присутнима су се поздравним речима обратили проф. др Валентина Питулић (члан Управе Друштва, дугогодишњи председник Подружнице за Косово и Метохију и координатор семинара), проф. др Весна Ломпар (председник Друштва), проф. др Александра Костић

Тмушић (продекан за наставу на Филозофском факултету) и др Марија Миљковић (председник Подружнице за српски језик и књижевност за Косово и Метохију). На крају семинара свим полазницима уручена су Уверења о стручном усавршавању.

Прва посета представника Друштва за српски језик и књижевност Србије Подружници за Косово и Метохију резултирала је новим идејама и плановима чија је реализација остварена већ у марту 2023. године. Наиме, у Грађевинско-саобраћајној школи у Приштини са седиштем у Грачаници, 31. 3. 2023. године, у оквиру манифестације „Март, месец српског језика”, организован је квиз за ученике свих одељења. Заинтересовани ђаци пријављивали су се за екипно учествовање у квизу. Свако пријављено одељење, а било их је седам од укупно једанаест, имало је по три представника. У квизу је учествовао 21 ученик.

Један од ученика дао је назив квизу „Књижевно јутро” с обзиром на то да се часови одвијају само у првој смени од 7.30, а ђачки аутобуси крећу с вожњом око 6 сати.

Квиз је одржан у једној од школских учионица. Ђацима су задаци и питања приказивани путем видео презентације и пројектора, а одговори саопштавани уживо. Чинило га је неколико игара:

1. Књижевна слагалица (Ако сам слово, састави ме у реч!);
2. Књижевни уљез (Пронађи уљеза!);
3. Књижевни мегдан (Изазивам те да погодиш одговор!);
4. Књижевни лик (Чик погоди ко сам!);
5. Књижевна географија (Погоди одакле сам!);
6. Књижевни низ (Где ја стадох, ти продужи!).

Ученици су слагали речи, препознавали портрете писаца и њихових ликова, допуњавали започете стихове и пословице, тражили књижевног уљеза, решавали књижевну географију и одговарали на питања из матерњег језика и књижевности.

Уз дипломе, школа је најбоље такмичаре наградила књигама српских песника и школским прибором, а остале учеснике захвалницама. Свима је било драго што су учествовали. Кажу да су се лепо забавили и допунили своје знање. Уз подсећање на важност познавања матерњег језика и књижевности и неговања језичке културе, циљ нам је и био да се ђаци забаве, провере своје знање и мотивишу за даљи рад. Верујемо да смо у томе успели.

Квиз су осмислиле и спровеле наставнице српског језика и књижевности Грађевинско-саобраћајне школе: Марија Карацић, Радмила Миљковић и Слађана Максимовић.

Друштво за српски језик и књижевност „Старо Косово” из Штрпца, организовало је књижевну трибину под називом „Традиција и обредно-обичајна пракса Срба на Косову и Метохији” у Штрпцу. Том приликом, на трибини су говорили чланови наше Подружнице, проф. др Валентина Питулић, доц. др Марија Миљковић, као и чланови Друштва „Старо Косово”, асистент мастер Маријана Стојковић, докторанд Јелена Јевтић и професор српске књижевности Ивана Јанићевић. Модератор вечери била је професор српског језика и књижевности и оснивач Друштва „Старо

Косово” Душанка Илић. Трибину су обогатили и ученици основних школа у Сиринићкој Жупи који су извели игроказ у вези са обредно-обичајном праксом овога краја.

Чланови Подружнице за Косово и Метохију, учествовали су у семинару који је Друштво „Старо Косово”, у сарадњи са Друштвом за српски језик и књижевност Србије организовало 10.10.2023. године у Штрпцу.

Сваке године, ученици основних и средњих школа са Косова и Метохије учествују на општинским и окружним такмичењима из Српског језика и језичке културе и из „Књижевне олимпијаде”. Ове године, велики број ученика остварио је право учешћа и на републичким такмичењима. Наставници српског језика и књижевности, чланови Подружнице, дежурством и прегледањем тестова на општинском и окружном нивоу, дали су и овога пута свој допринос у организацији такмичења. Поред рада на

ваннаставним активностима у вези са српским језиком, наставници не пропуштају прилику за стручним методичким усавршавањем, те већина њих прати програм Републичког зимског семинара.

Марија Миљковић,
Председник Подружнице за Косово и Метохију

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВОСТ СРБИЈЕ „СТАРО КОСОВО” (ШТРПЦЕ) ЗА 2022/23. ГОДИНУ

У 2023. години Друштво бележи следеће активности:

Општинска и Окружна смотра рецитатора „Песнице народа мог”

У Дому културе „Свети Сава” у Штрпцу 24. марта 2023. године одржана је Општинска смотра рецитатора „Песнице народа мог”. На наше велико задовољство, учествовало је седамдесет пет кандидата и сви су показали таленат, ентузијазам и што је најважније, љубав према поезији. Најбољи међу њима пласирали су се на окружни ниво такмичења који се одржао у Грачаници. Две комисије које су чинили професори српског језика и књижевности у основној и средњој школи, као и асистенти са Филозофског факултета Универзитета у Приштини на катедрама за српски језик и књижевност и српску књижевност и језик, имали су веома тежак задатак да изаберу најбоље такмичаре.

У категорији од првог до четвртог разреда основне школе победу су однели:

1. Дана Добросављевић, трећи разред, ОШ „Рајко Урошевић”
2. Емилија Стевановић, четврти разред, ОШ „Шарски одред”
3. Ивона Танасијевић, трећи разред, „Стаја Марковић”

У категорији од петог до осмог разреда:

1. Бојана Андријевић, седми разред, ОШ „Шарски одред”
2. Анђела Јовановић, осми разред, ОШ „Рајко Урошевић”
3. Анастасија Андријевић, шести разред, ОШ „Шарски одред”

И у категорији од прве до четврте године средње школе:

1. Анђела Спасић, прва година
2. Наталија Димић, прва година
3. Анастасија Стевановић, друга година

Ове године Друштво је унело једну новину и доделило по једну специјалну награду за оригинални наступ у свакој категорији. Добитници ове награде су: Лука Вељковић, четврти разред, ОШ „Шарски одред”, Петра Стојчетовић, осми разред, ОШ „Рајко Урошевић” и Давид Глигоријевић, трећи разред, СШ „Јован Цвијић”. Захваљујемо се на подршци директору Дома културе, Златку Станојевићу, који је подржао иницијативу Друштва да се смотра одржи.

У Дому културе у Грачаници 5. априла 2023. године одржана је Окружна смотра рецитатора „Песнице народа мог” на којој је учествовало и девет ученика из Сиринићке жупе. У изузетно јакој конкуренцији, наши ученици су постигли запажене резултате, што ће им бити мотивација да следеће године буду још успешнији. У категорији млађих основаца друго место је освојила Емилија Стевановић, ученица четвртог разреда ОШ „Шарски одред” из Севца (ментор Силвана Рачићевић). У категорији старијих основаца, треће место је освојила Анђела Јовановић, ученица осмог разреда ОШ „Рајко Урошевић” из Готовуше (ментор Снежана Басарић). Анђела се представила ауторском песмом и показала умеће и у литерарном стваралаштву. У категорији средњошколаца друго место је освојила Анастасија Стевановић, ученица другог разреда СШ „Јован Цвијић” из Штрпца (ментор Звездана Ђуринац).

У КПЦ „Божидар Митровић Шандор” 7. априла у Шилову, одржана је Окружна смотра рецитатора „Песнице народа мог”. Поред Предрага Ђекића, професора разредне наставе, у жирију су били и чланови Друштва за српски језик и књижевност „Старо Косово”, Душанка Илић, Звездана Ђуринац и Јелена Јевтић. Изузетно је било захтевно изабрати ко ће се

између двадесет и шест кандидата такмичити у Ваљеву, али смо сигурни да ће овогодишњи победници, Тадија Васић, Ђурђина Станојевић и Теодора Петровић, бити веома запажени и успешни. Посебну захвалност на указаном поверењу дугујемо организатору Смотре, Николи Митићу, потпредседнику Друштва.

„Традиција и обредно-обичајна пракса Срба на Косову и Метохији”

Друштво за српски језик и књижевност „Старо Косово” организовало је 15. јуна књижевну трибину под називом „Традиција и обредно-обичајна пракса Срба на Косову и Метохији” у просторијама СШ „Јован Цвијић” у Штрпцу. Модератор трибине је била Душанка Илић, професор српског језика и књижевности. Учесници трибине били су професори са Катедре за српску књижевност и језик Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици: проф. др Валентина Питулић, доц. др Марија Миљковић и ас. мср Маријана Стојковић. Поред њих, учествовали су и чланови Друштва за српски језик и књижевност „Старо Косово”, Ивана Јанићевић и Јелена Јевтић. Професорка Валентина Питулић је говорила о значају записивања народних

умотворина на Косову и Метохији, док је професорка Марија Миљковић истакла важност духовног сродства у српској традицији. Маријана Стојковић је представила публици обред Белих поклада са научног гледишта, Ивана Јанићевић је приказала Лазарицу у Сиринићкој жупи некад и сад, указујући на ритуално облачење Лазарки и разлике у лазаричким песмама, док је Јелена Јевтић говорила о Ђурђевдану као празнику који обједињује две традиције – хришћанску и паганску. Програм трибине био је обogaћен музичким и драмским сегментима у којима су учествовали ученици ОШ „Шарски одред” из Врбештице и ученици ОШ „Стаја Марковић” из Поповца. Потпредседник Друштва, Никола Митић, показао је умеће свирања на фрули извођењем „Живке Сиринићке”. Да је овај догађај био више од књижевне трибине, показала је публика, са којом су предавачи имали интеракцију током читаве вечери. Уважене гошће су нам указале неизмерну част прихватавши позив и истичу да су из нашег краја понеле лепе утiske. Захваљујемо се свима који су присуствовали и на тај начин допринели да сачувамо од заборава традицију и обредно-обичајну праксу која чини неизоставни део српског културног наслеђа.

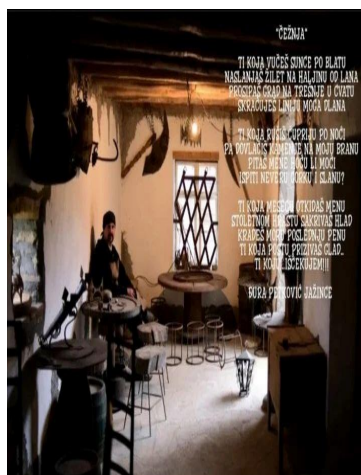
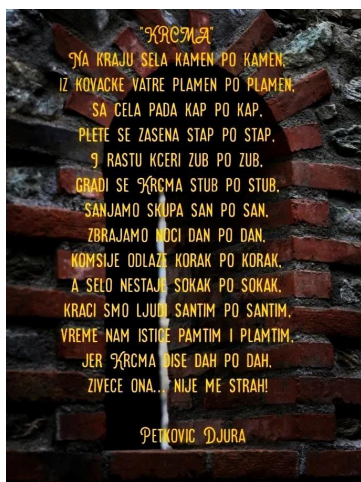

Сарадња са Уметничким удружењем Призренаца „Бистрица”

Александра Спасић и Радмила Кнежевић, чланице Уметничког удружења Призренаца „Бистрица”, реализовале су први Фестивал уметности за децу под називом „Филигран” у периоду од 10. до 14. јула у манастиру Светих Архангела код Призрена. Деца са Косова и Метохије су имала прилике да учествују у радионицама из области музике, књижевности, глуме и сликарства, али и да се упознају са историјом и традицијом. С обзиром на то да је Друштво за српски језик и књижевност „Старо Косово” већ остварило сарадњу са председницом Удружења, књижевницом Радмилом Кнежевић, као организатор промоције њене књиге поезије *Песме призренске* у Штрпцу, радујемо се сарадњи у даљим пројектима. Александра и Радмила су и чланице нашег Друштва, па смо поносни што остварују значајне успехе на свим пољима.

Промоција поезије локалног уметника Ђуре Петковића

Ђура Петковић, изузетно талентован уметник, представио је 20. јула своју поезију члановима Друштва за српски језик и књижевност „Старо Косово”. Имали смо прилике да уживамо у аутентичним и квалитетним песничким остварењима, тематски веома разноврсним, у којима се огледа утицај познавања светске и домаће књижевности, али и неоспоран поетски таленат. Љубавна и рефлексивна поезија са родољубивим елементима, употпуњена ауторовим сугестивним казивањем, изазвала је наше одушевљење и уверила нас да Петковић заслужује место међу истакнутим песничким именима данашњице на простору Косова и Метохије. Овај уметник је широј јавности познатији као мајстор скулптуре, али је време да покаже и своје песничко умеће.

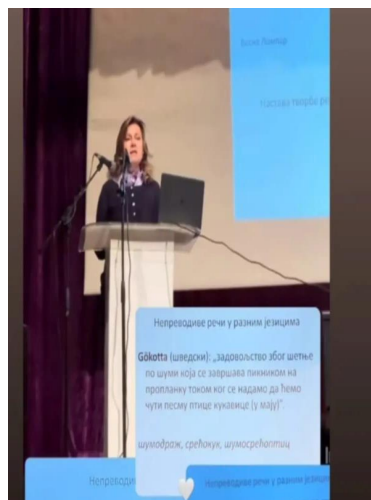

„Ка савременој настави српског језика и књижевности”

Представници Друштва за српски језик и књижевност Србије су 11. октобра одржали семинар у Штрпцу под називом „Ка савременој настави српског језика и књижевности II”. Да је интересовање за овај догађај било велико, показује чињеница да се пријавило 86 учесника, а осим наставника српског језика и књижевности, присуствовали су и директори основних и средњих школа, стручни сарадници, професори разредне наставе, васпитачи, наставници енглеског и руског језика, математичари, историчари, економисти, наставници физичког и здравственог васпитања, ликовне културе, библиотекари. Предавачи су припремили предавања којима су отворена бројна проблемска питања како у настави књижевности, тако и на пољу граматике:

- Проф. др Славко Петаковић (заменик председника Друштва) „Границе српске књижевности”;
- Проф. др Милан Алексић „Књижевност као човеков ослонац (Андрићеве приповетке о деци и детињству)”;
- Проф. др Весна Ломпар (председник Друштва) „Настава творбе речи из другог угла”-

Велику захвалност дугујемо проф. др Валентини Питулић, која је покренула идеју о реализацији семинара у Штрпцу и била посредник између Друштва за српски језик и књижевност Србије и Друштва за српски језик и књижевност „Старо Косово”. На наше велико задовољство, позиву су се одазвале колеге из Ѓиладана, Косовске Каменице, Лапљег Села, Грачанице, Косовске Митровице и других места, што је била и прилика за дружење. Захваљујемо се и директору Дома културе „Свети Сава” у Штрпцу, Златку Станојевићу, на огромној подршци током организације и реализације пројекта. Овај семинар није значајан само због стручног усавршавања просветних радника на територији општине Штрпце, већ и као израз подршке наставницима са Косова и Метохије. Надамо се да смо се показали као добри домаћини и да су и предавачи и учесници семинара понели лепе утиске.

Промоција Зборника „Тој ти викам” на Сајму књига

Захваљујући разумевању Канцеларије за Косово и Метохију, доброј вољи и труду директора СШ „Јован Цвијић”, Срђана Ивановића, и колеге Александра Којића, Друштво за српски језик и књижевност „Старо Косово” је добило прилику да своје прво штампано издање, Зборник ученичких радова на призренско-тимочком дијалекту „Тој ти викам”, представи на 65. Сајму књига у Београду. На штанду Канцеларије је о Зборнику говорила Душанка Илић, професор српског језика и књижевности и уредник, док је уводну реч проф. др Софије Милорадовић, другог уредника, прочитала Теодора Стојчетовић, ученица 4. разреда СШ „Јован Цвијић” из Штрп-

ца. Предговор на дијалекту је прочитала Анђела Станковић, ученица ОШ „Стаја Марковић” из Поповца, а одломке приповедака су читали Анастасија Стевановић и Михајло Рачићевић, ученици 3. разреда СШ „Јован Цвијић”. Након представљања Зборника и обиласка Сајма, ученици су посетили Народно позориште и гледали представу „Госпођа Ајнштајн” коју по тексту Снежане Ђиђић режира Карин Росничек. Надамо се да ћемо поновити ово феноменално искуство!

Трећи конкурс за најлепшу причу на призренско-тимочком дијалекту под називом „Тој ти викам”

У Дому културе „Свети Сава” у Штрпцу 17. новембра 2023. године одржана је свечана додела награда ученицима који, су по одлуци стручних комисија, написали најлепше приче на призренско-тимочком дијалекту на трећем конкурс у „Тој ти викам” који је ове године носио назив „Урочиле ме”.

Награђени ученици основне школе:

1. Дамјан Крстић, 8. разред, ОШ „Стаја Марковић” Штрпце (Беревце)
2. Каролина Костић, 7. разред, ОШ „Шарски одред” Севце (Врбештица)
3. Никола Живковић, 8. разред, ОШ „Стаја Марковић” Штрпце (Беревце)

Ученици средње школе:

1. Исидора Стошић, 2. разред, СШ „Јован Цвијић” Штрпце (Брезовица)
2. Иван Стојановић, 4. разред, СШ „Јован Цвијић” Штрпце (Севце)
3. Марија Самарџић, 4. разред, СШ „Јован Цвијић” Штрпце (Јажинце)

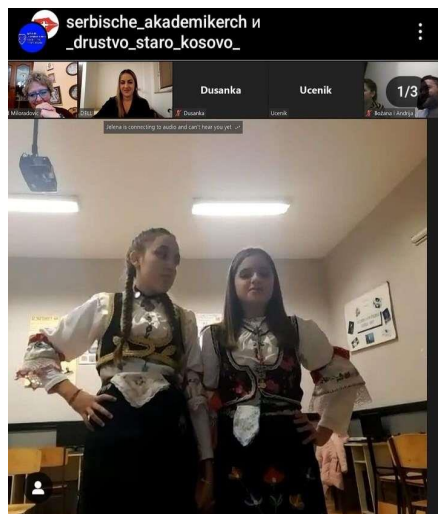
Том приликом, публика је имала прилике да види драматизације прича са првог конкурса Друштва у изведби ученика ОШ „Шарски одред” из Врбештице и ОШ „Стаја Марковић” из Поповца и да ужива у песмама које је изводила Маја Ђорђевић, као и да купи штампано издање Зборника. Конкурс је подржало и финансирало Министарство културе Републике Србије, а Издавачка кућа „Прометеј” из Новог Сада је награђеним ученицима даровала издања из области популарне лингвистике.

*Сарадња са Српским академским удружењем у Швајцарској – Књижевно вече
Путовање кроз обредно-обичајну праксу Сиринишке жупе*

На иницијативу Српског академског удружења у Швајцарској, чланови Друштва су организовали онлајн Књижевно вече под називом *Путовање кроз обредно-обичајну праксу Сиринишке жупе*. Модератор је била Маријана Стојковић, асистент на Катедри за српску књижевност и језик Филозофског факултета Универзитета у Приштини, о призренско-тимочком дијалекту је говорила проф. др Софија Милорадовић, директорка Института за српски језик САНУ, док је мср Душанка Илић говорила о

употреби призренско-тимочког дијалекта и стандардног језика у настави и свакодневном разговорном стилу. О лазаричком обреду говорила је мср Ивана Јанићевић, док су ученице Основне школе „Стаја Марковић“ у Горњој Битињи извеле лазаричке песме. Приче на дијалекту из првог Зборника ученичких радова на дијалекту под називом „Тој ти викам“, читале су мср Звездана Ђуринац и Јелена Јевтић, као и чланица из Српског академског удружења, што је било посебно занимљиво. Присутни чланови су активно учествовали и остварена је дивна сарадња.

Јелена Јевтић, Председник Друштва за српски језик и књижевност „Старо Косово“

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВОСТ СРБИЈЕ ЗА БРАНИЧЕВСКИ ОКРУГ ЗА 2023. ГОДИНУ

Поред уобичајених активности, као што су такмичења, на којима смо и ове године имали пуно успеха, Друштво за српски језик и књижевност за Браничевски округ расписало је наградни литерарни конкурс у оквиру манифестације Март, месец српског језика. Окружна комисија у саставу: Милена М. Милошевић, ОШ „Десанка Максимовић“, Пожаревац; Милена Ђирић, ОШ „Милош Савић“, Лучица; Магдалена Реџовић, ОШ „Јован Цвијић“, Костолац; и Славица Јовановић, Пожаревачка гимназија, Пожаревац; наградила је следеће ученике:

Категорија ученика од 5. до 8 разреда
(Тема: Негујмо српски језик)

- ПРВА НАГРАДА: Анастасија Јаћимовић, ОШ „Десанка Максимовић”, Пожаревац; ментор: Милена М. Милошевић
- ДРУГА НАГРАДА: Илија Петровић, ОШ „Краљ Александар I”, Пожаревац; ментор: Биљана Петковска
- ТРЕЋА НАГРАДА: Ксенија Марјановић, ОШ „Угрин Бранковић”, Кучево; ментор: Ивана Милојевић

Категорија ученика средњих школа
(Тема: Народ који изгуби своје речи престаје бити народ)

- ПРВА НАГРАДА: Душан Цвејић, Пожаревачка гимназија, Пожаревац; ментор: Ненад Милошевић
- ДРУГА НАГРАДА: Петар Марковић, Пожаревачка гимназија, Пожаревац; ментор: Славица Јовановић
- ТРЕЋА НАГРАДА: Кристина Милорадовић, Пожаревачка гимназија, Пожаревац; ментор: Ненад Милошевић

Посебно смо похвалили школе које су послале највише радова:

- ОШ „Дража Марковић Рођа”, Смољинац
- ОШ „Јован Цвијић”, Костолац

Награђени ученици прочитали су своје радове у Пожаревачкој гимназији и примили награде заједно са својим менторима, чиме је обележена ова манифестација.

Још једна активност у оквиру манифестације Март, месец српског језика била је промоција збирке тестова *Књижевност кроз тестове (за седми и осми разред)* ауторки Зоне Мркаљ и Марије Запутил у издању Друштва за српски језик и књижевност Србије. Промоција је одржана у Основној школи „Краљ Александар I” у Пожаревцу и о овој публикацији говорила је професорка Милена Милошевић (ОШ „Краљ Александар I”). Славица Јовановић говорила је о активностима подружнице, док је Марија Запутил говорила о збирци тестова и о активностима Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Милена Милошевић, Марија Запутил,
Славица Јовановић

Протекле године је у Пожаревачкој гимназији за све чланове Друштва организовано и стручно предавање из књижевности о стваралаштву Меше Селимовића, о коме је говорила проф. др Даница Андрејевић.

*Славица Јовановић, председник Друштва за српски језик
и књижевност за Браничевски округ*

СТРУЧНО И МЕТОДИЧКО УСАВРШАВАЊЕ НАСТАВНИКА СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

ХРОНИКА 64. РЕПУБЛИЧКОГ ЗИМСКОГ СЕМИНАРА ЗА НАСТАВНИКЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Републички зимски семинар за наставнике српског језика и књижевности, 64. по реду, ове године први пут је одржан комбиновано – уживо и онлајн, и то тако што га је пратило око 600 професора уживо и 800 онлајн (из Србије, Републике Српске и Хрватске, као и мањи број професора из дијаспоре). Семинар је свечано отворен у суботу, 28. јануара 2023. године, хорском композицијом *Востани Србије*, на познате стихове Доситеја Обрадовића.

Поздравни говор одржала је председница Друштва за српски језик и књижевност Србије проф. др Весна Ломпар, затим су се присутнима обратили продекан за научни и стручни рад Филолошког факултета проф. др Ненад Томовић и господин Милан Пашић, помоћник министра просвете. Обојици говорника, представницима Филолошког факултета и Министарства просвете, уручене су захвалнице Друштва за српски језик и књижевност Србије као дугогодишњим партнерима у свим активностима Друштва.

Тема 64. семинара била је НАСТАВА ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ ИЗМЕЂУ ТРАДИЦИОНАЛНОГ И МОДЕРНОГ ПРИСТУПА, јер је најтеже наћи меру између ова два приступа, а ниједан сам по себи данас није довољан.

Управа Друштва је, као што је уобичајено, позвала предаваче из различитих универзитетских центара, а избор тема и предавача био је такав да наставници добију садржаје који се могу применити у пракси и који су у вези са основном темом семинара. У три семинарска дана могло се чути осам пленарних предавања:

- **Акценатска компонента говорне културе** (проф. др Јелица Јокановић Михајлов)
- **Јаков Игњатовић и српска књижевност (поводом два века од рођења)** (проф. др Горан Максимовић)
- **О генези приповедака Иве Андрића (анализа примера)** (проф. др Зорица Несторовић)
- **Неговање родољубивих осећања у настави српског језика и књижевности** (проф. др Валентина Питулић)

- **Однос префиксације и композиције у настави српског језика** (проф. др Сања Ђуровић)
- **Историјски пут српске приповетке** (проф. др Михаило Пантић)
- **Граматички род у дијахронијској перспективи** (проф. др Виктор Савић)
- **Куда иде српска славистика данас** (проф. др Рајна Драгићевић)

И у оквиру радионица био је заступљен велики број различитих тема, укључујући и теме у вези са српским као нематерњим и српским као страним језиком. У три семинарска дана било је понуђено 16 радионица са следећим темама:

- **Секундарна дидактичка средства у настави српског као нематерњег језика** (проф. др Весна Крајишник)
- **Пројектно учење кроз примере добре праксе** (др Мирјана Стакић Савковић)
- **Предлог огледног часа: ликовна уметност у обради основних одлика барока** (мср Јана Петровић)
- **Кроз историју српског језика и писма: рашчитавање записа на зидовима манастира** (мср Олга Богуновић)
- **Могућности и предности употребе најновијег омладинског жаргона у настави** (др Биљана Бранић Латиновић)
- **Мотивисање ученика за читање књижевних текстова о колективним страдањима увидом у (интермедијалне) садржаје културе сећања** (мср Милан Вурдеља)
- **Кад обрнем ћурак наопако (другачији начини за планирање и организацију наставе)** (Марина Панић)
- **Све је само симбол што ти види око (обрада песама српске модерне)** (Маријана Николић)
- **Настава српског језика као страног у новим околностима** (мср Никица Стрижак)
- **Истраживачко читање и медијска писменост у интерпретацији романа М. Булгакова *Мајстор и Маргарита*** (доц. др Виолета Кеџман)
- **Формативно оцењивање у настави српског језика и књижевности** (Никола Настић)
- **Пројектна настава од традиционалног ка модерном** (Оливера Потић)
- **Развијање међупредметних компетенција у настави и учењу српског језика и књижевности** (мср Данијела Ковачевић Микић)
- **Лексичка поља у популарној музици или шта слушају наши ученици** (мр Зорица Ивановић)

- **Учење кроз игру – примена НТЦ система учења у настави српског језика и књижевности** (Теа Топић Лаништанин)
- **Друштвене мреже, медији и прозодијска норма у гимназијама и средњим стручним школама** (мср Милена Стојановић)

Првог дана семинара додељене су награде ученицима и наставницима за најбољи средњошколски писмени задатак, литерарне секције, лингвистичке секције, листове и часописе основних и средњих школа, као и за најбољу методичку припрему. Такође, додељена су и признања заслужним наставницима за 25 година такмичења литерарних секција. Традиционално, одржан је и округли сто на тему Актуелна питања образовне реформе у Републици Србији.

Другог дана семинара, пред препуном Салом хероја на Филолошком факултету, организован је и разговор са писцем Матијом Бећковићем, који је водио проф. др Радивоје Микић. После радионица, учесници семинара имали су прилику да чују проф. др Вељка Брборића, који је представио издања Друштва, часопис „Књижевност и језик” (број 2/2022), и *Информатор* (за 2023), као и књигу Снежане Самарције *Исходишта поезије*. Проф. др Зона Мркаљ представила је *Свет речи* (број 55–56), *Летопис* (за 2022) и *Књижевност кроз тестове* (за 7. и 8. разред основне школе) ауторки Зоне Мркаљ и Марије Запутил. Затим је уследило представљање резултата рада Интеркатедрарских србистичких конференција у Тршићу. О овим резултатима говорили су проф. др Бошко Сувајџић и проф. др Александар Милановић. На крају, представљене су и радионице у склопу курсева *Језичке промене у говору младих* и *Тумачење књижевног дела*, одржаних у Тршићу, за ученике основних и средњих школа, о којима су говорили проф. др Славко Петаковић и студенткиње Невена Милосављевић и Ивана Васиљевић.

На Годишњој скупштини Друштва за српски језик и књижевност Србије, одржаној трећег дана семинара, усвојена је Иницијатива за увођење предмета Српски као страни језик. Овим документом се предлаже Министарству просвете да се, због знатног броја ученика руске и украјинске националности у нашим школама, предмет Српски језик као страни дода на листу изборних програма у првом и другом циклусу образовања и васпитања, а да ученици којима српски језик није матерњи имају обавезу да га изаберу. Као један од важних аргумената због којих се ова Иницијатива подноси наводи се то да наставници српског језика и књижевности не могу у оквиру редовних часова (којих и иначе нема довољно) преузети одговорност да додатно раде са ученицима којима српски језик није матерњи.

Када се све наведено узме у обзир, можемо поновити исти закључак као и прошле године, када је цео семинар био одржан онлајн. Друштво за српски језик и књижевност Србије својим активностима везано је за

различите модуле предавања српског језика: за српски као матерњи, српски као нематерњи (за припаднике националних мањина у Србији, којима је српски други језик), српски као завичајни (намењен деци српских исељеника), српски као страни (за странце у матичној или страној средини), али и за српски као језик окружења и образовања (намењен ученицима, пре свега мигрантима и деци странаца који из пословних разлога један одређени период проводе у Србији).

Такође, када се узме у обзир да је семинару присуствовало преко 1400 наставника, можемо рећи да је овај вид стручне обуке актуелан и да Друштво за српски језик и књижевност и даље негује стручну сарадњу између професора и бивших студената матичних катедара. А та сарадња траје већ више од једног века.

Весна Ломпар,
председник Друштва за српски језик и књижевност Србије

XIX КОНГРЕС САВЕЗА СЛАВИСТИЧКИХ ДРУШТАВА СРБИЈЕ

(Објављено 5. јула 2023. на сајту Друштва)

Поштоване колеге,

1. Програм XIX Конгреса Савеза славистичких друштава Србије можете прочитати и преузети испод.
2. Обавештавано вас да котизацију можете уплатити **до 20. августа.**

Молимо учеснике који котизацију плаћају као правна лица да се јаве Савезу славистичких друштава Србије на адресу kongresslavista2023@gmail.com како би добили фактуру. Учесници који котизацију плаћају као физичка лица уплаћују на број рачуна 205-42652-75, са назнаком *Котизација за XIX конгрес ССДС*. Прималац је Славистичко друштво Србије, Студентски трг 3, 11000 Београд. Подсећамо да котизација за учеснике са рефератом износи 3.000 динара, а за учеснике без реферата – 5.000 динара.

Акредитација Конгреса је тренутно у току. Објавићемо када Конгрес буде акредитован.

Молимо вас да позовете своје колеге да се пријаве за учешће на Конгресу без реферата. Пријаве примамо **до 20. августа.**

ПРОГРАМ XIX КОНГРЕСА САВЕЗА СЛАВИСТИЧКИХ ДРУШТАВА СРБИЈЕ

XIX КОНГРЕС САВЕЗА СЛАВИСТИЧКИХ ДРУШТАВА СРБИЈЕ
Филолошки факултет Универзитета у Београду, 23–25. VIII 2023.

ПРВИ ДАН, среда, 23. VIII 2023.

9.00 – 10.00	Пријављивање учесника
10.00 – 10.45	СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ КОНГРЕСА. Поздравне речи: проф. др Рајна Драгићевић, председник СДС; проф. др Ива Драшкић Вићановић, декан Филолошког факултета; проф. др Биљана Марић, председник Славистичког друштва Србије и проф. др Весна Ломпар, председник Друштва за српски језик и књижевност Србије
10.45 – 11.30	КОКТЕЛ
11.30 – 13.00	ПЛЕНАРНА ПРЕДАВАЊА <i>Председавајући: Горан Максимовић и Вељко Брборић</i>
11.30 – 11.50	Љиљана Бајић Методика наставе српског језика и књижевности као развојна научна дисциплина
11.50 – 12.10	Валентина Питулић Ђурђевске песме и обичаји са Косова и Метохије у записима руског конзула Ивана Степановича Јastreбова
12.10 – 12.30	Срето Танасић Актуелни процеси у систему везника временских реченица у савременом српском језику
12.30 – 14.00	ПАУЗА
14.00 – 17.30	РАД У СЕКЦИЈАМА
Секција 1: Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања српског језика (Сала 11) Председавајући: Милош Ковачевић и Исидора Бјелаковић	
14.00 – 14.15	Милош Ковачевић Изражавање временске непосредности зависносноложеном реченицом
14.15 – 14.30	Вељко Брборић Вештачка именовања женских занимања на примеру спорта – терор над језиком
14.30 – 14.45	Исидора Бјелаковић: Одељење за књижевност и језик Матице српске (пројекти и активности)

14.45–15.00	Марина Спасојевић Проучавање српског језика у Институту за српски језик САНУ: прошлост, садашњост и будућност
15.00–15.15	Владимир Поломац Старо српско писано и штампано наслеђе: нове перспективе истраживања уз помоћ вештачке интелигенције
15.15–15.30	Дискусија
15.30–16.00	ПАУЗА
16.00–16.15	Ивана Лазић Коњик и Стана Ристић Концепт СРПСКИ ЈЕЗИК на анкетном и асоцијативном материјалу
16.15–16.30	Вера Ћевриз Нишић Експресивност реченичних структура у прози за дјецу Бранка Ћопића
16.30–16.45	Драгана Новаков Српски језик којем прети нестанак
16.45–17.00	Владан Јовановић О изворима језичке грађе из удаљенијих (периферних) области српског језичког простора у великом Академијином речнику
17.00–17.15	Јована Јовановић Развој српске теоријске лексикографије од 80-их година XX века до данас
17.15–17.30	Дискусија
Секција 2: Савремено изучавање српске књижевности (методолошки, теоријски, компаративни приступ) (Сала 33) Председавајући: Оливера Радуловић и Драгана Вукићевић	
14.00–14.15	Оливера Радуловић Андрићеве молитве
14.15–14.30	Драгана Вукићевић Књижевна костимографија
14.30– 14.45	Мина Ђурић Српска и словенске књижевности као део глобалних литерарних студија
14.45–15.00	Бранко Вранеш Фигура Дон Кихота у српској модернистичкој поезији
15.00–15.15	Софија Филипов Радулови Коментарски дискурс у стиховима Лирике Итаке и Итаке и коментара
15.15–15.30	Дискусија
15.30–16.00	ПАУЗА
16.00–16.15	Адријана Цветановић Позиција проскрибованих писаца српске књижевности између два рата – између идеологије и књижевности

16.15–16.30	Снежана Марковић Интертекстуалност као начин комуникације романа Дервиш и смрт Меше Селимовића са другим књижевним делима
16.30–16.45	Јелица Живановић Наслеђе симболизма у поезији Милована Данојлића
16.45–17.00	Милица Софинкић Питање аутофикције у Априлу у Берлину Даше Дрндић
17.00–17.15	Наталија Лудошки Егзистенцијални песимизам или хуманистичка оптика човека и света у средњошколској настави књижевности
17.15–17.30	Дискусија
Секција 3: Савремено изучавање и настава словенских језика и књижевности као инословенских и страних (сала 34) председавајући: Биљана Марић и Далибор Соколовић	
14.00–14.15	Биљана Марић Конструкције са туђим говором као средство актуализације синтаксичког плана у савременој руској књижевности
14.15–14.30	Михајло Фејса Прошлост, садашњост и будућност русинског језика у Србији
14.30–14.45	Зузана Чижииков Поетика Ненаписаног романа Станислава Ракуса
14.45–15.00	Јелена Гинић Варијантност у изговору удвојених сугласника на границама морфема у руском језику (на материјалу ортоепских речника РАН)
15.00–15.15	Зузана Тирова Прошлост, садашњост и будућност словакистике у Србији
15.15–15.30	Дискусија
15.30–16.00	ПАУЗА
16.00–16.15	Тања Гаев Украјински језик, књижевност и култура и њихова перспектива после завршетка рата у Украјини
16.15–16.30	Ана Јаковљевић Радуновић Савремена руска документаристичка проза: Павле Басински и Леонид Јузефович
16.30–16.45	Лука Меденица и Стефан Милошевић Граматичке грешке на почетном нивоу усвајања руског језика у писаној и усменој продукцији (у српској језичкој средини)
16.45–17.00	Срђан Петровић Лингвокултуролошки речници руског језика као извор података о религији

17.00–17.15	Марија Опачић Вишечлани реченични комплекси мешовитог типа у руском и српском језику
17.15–17.30	Дискусија
Секција 4: Српски језик и књижевност у наставном контексту од основне школе до универзитета (сала 35) Председавајући: Љиљана Бајић и Наташа Станковић Шошо	
14.00–14.15	Горан Максимовић Покретање и концепција студија српског језика и књижевности, као и других словенских језика на Универзитету у Нишу
14.15–14.30	Зона Мркаљ Изазови савремене наставе књижевности
14.30–14.45	Јелена Јовановић Симић О начинима и проблемима дефинисања у основношколским уџбеницима
14.45–15.00	Јасмина Московљевић Поповић Употреба ћирилице и латинице на основношколском узрасту
15.00–15.15	Драгана Вељковић Станковић Ка педагошкој метафорологији у настави српског језика
15.15–15.30	Дискусија
15.30–16.00	ПАУЗА
16.00–16.15	Марина Јањић Актуелност, релевантност и комплексност говорних вежби у настави српског језика и књижевности
16.15–16.30	Драгана Керкез Чији је Марко што на Косово касно стиже? (о питању културно-националне специфичности фразеологизама из лингводидактичке и лингвокултуролошке перспективе)
16.30–16.45	Наташа Станковић Шошо Унапређивање читалачких компетенција ученика у савременој настави књижевности (на примерима комедија Бранислава Нушића)
16.45–17.00	Драгана Ђећез Иљукић Употреба дигиталних алата у подизању квалитета наставе и потрага за знањем
17.00–17.15	Милан Вурдеља О значају проучавања избора из европског и светског песништва XX века у гимназијама: осврт на сегменте реформисаног програма наставе и учења
17.15–17.30	Дискусија

ДРУГИ ДАН, четвртак, 24. VIII 2023.

9.00–12.30	РАД У СЕКЦИЈАМА
Секција 1: Актуелни теоријско-методолошки проблеми проучавања српског језика (Сала 11) Председавајући: Бојана Милосављевић и Никола Радосављевић	
9.00–9.15	Александра Марковић О „родно осетљивом језику” у доступним електронским корпусима српског и других словенских језика
9.15–9.30	Ана Мацановић Статус социјалних фемининатива у савременом српском језику
9.30–9.45	Драгана Цвијовић О „родно осетљивом језику” у школским уџбеницима
9.45–10.00	Бојана Милосављевић О комуникацијским вредностима ћутања у савременом српском језику
10.00–10.15	Слободан Новокмет Какав је <i>призема</i>н човек? Прилог проучавању семантике придева <i>призема</i>н у српском језику
10.15–10.30	Дискусија
10.30 –11.00	Пауза
11.00–11.15	Никола Радосављевић Фиксираност акцента у флексији савременог српског стандардног језика
11.15–11.30	Соња Манојловић Прилог проучавању лексике српског народног језика XVIII века
11.30–11.45	Јелена Стевановић и Јадранка Милошевић Спојено и одвојено писање речи у Правопису српскога језика: дијахронијски приступ
11.45–12.00	Душица Добродолац Универзалне етичке норме у фразеологији српског језика
12.00–12.15	Александра Ракић и Ана Вучићевић Адноминални генитив у научним приказима: прошлост, садашњост, будућност
12.15–12.30	Тања Русимовић Именице уопштеног значења као форички лексичкосемантички антецедент релативне клаузе
12.30–12.45	Дискусија

Секција 2: Српски језик у наставном контексту од основне школе до универзитета (сала 33) Председавајући: Весна Ломпар и Душанка Звекић Душановић	
9.00–9.15	Рајна Драгићевић Проблеми израде докторске дисертације из лексикологије (запажања и искуства из менторског рада)
9.15–9.30	Весна Ломпар Непреводиве речи из различитих језика у настави творбе речи српског језика
9.30–9.45	Душанка Звекић Душановић Књижевни текст у настави Српског као нематерњег језика
9.45–10.00:	Татјана Трајковић Да ли нам је потребан дијалекат у настави српског језика и књижевности?
10.00–10.15	Валентина Паровић и Милена Опарница Увођење у истраживачке радове из области језика
10.15–10.30	Дискусија
10.30 –11.00	ПАУЗА
11.00–11.15	Весна Николић Типови задатака из области паронимије у настави српског језика (с освртом на руски језик)
11.15–11.30	Валентина Илић Речничке дефиниције у настави српског језика
11.30–11.45	Данило Алексић Визуелизација морфолошких структура у настави српског језика
11.45–12.00	Ивана Јовановић О начинима развоја вербатолошких способности ученика у средњој школи
12.00–12.15	Саша Чорболоковић Употреба хумора у настави српског језика и књижевности
12.15–12.30	Дискусија
Секција 3: Српски језик и књижевност и словенски језици и књижевности у наставном контексту од основне школе до универзитета (сала 34) Председавајући: Зона Мркаљ и Бранко Вранеш	
9.00–9.15	Мирјана Стакић Савковић Такмичења из српског језика и књижевности и њихова улога у наставном процесу
9.15–9.30	Слађана Савовић Правописна правила у структури језичког система
9.30–9.45	Марија Јеверечић Значај пројектне наставе при обради наставних јединица из области језика
9.45–10.00	Јелена Милошевић Петровић и Бојан Ристић „Кво си тој обљкал?” – Лексика народне ношње Тимока

10.00–10.15	Сања Гемаљевић Анализа граматичких грешака у усвајању наставних садржаја из српског језика у Основној школи „Братство” у Новом Пазару
10.15–10.30	Дискусија
10.30 –11.00	ПАУЗА
11.00–11.15	Марија Марковић Вештина слушања у онлајн настави српског језика као страног
11.15–11.30	Блаженка Тривунчић Између одржања и замене српског језика у трећој генерацији Срба у Париском региону
11.30–11.45	Олгица Спасојевић: Словенски језици у фокусу међународне сарадње између школа – савремен приступ настави језика кроз Етвининг пројекте
11.45–12.00	Мила Матић Руски језик на пријемном испиту у специјализованим филолошким гимназијама: наслеђе и иновације
12.00 – 12.15	Данијела Јанковић Троугао држава – појединац – академска заједница као темељ очувања јужно-словенских језика у дијаспори (ситуација у Немачкој)
12.15–12.30	Дискусија
Секција 4: Српски језик и књижевност у наставном контексту од основне школе до универзитета (сала 35) председавајући: Мина Ђурић и Владимир Милојевић	
9.00–9.15	Катарина Беговић Руски уџбеници код Срба у 18. веку
9.15–9.30	Зорица Сорак Планирање пројектне наставе српског језика и књижевности
9.30–9.45	Ивана Ковачевић Процењивање и оцењивање у настави српског језика и књижевности
9.45–10.00	Вук Жикић Толкинов <i>Хобит</i> у савременој методичкој пракси
10.00–10.15	Оливера Урошев Палалић Илустрација и књижевно дело у настави српског језика и књижевности
10.15–10.30	Дискусија
10.30–11.00	ПАУЗА
11.00–11.15	Маша Петровић Могућности интерпретације приповетке „Јелена, жена које нема” Иве Андрића у основношколској настави

11.15–11.30	Кристина Рајић Преиспитивање методичке оправданости увођења романа <i>Доротеј</i> Добрила Ненадића у обавезну школску лектуру
11.30–11.45	Јелена Ђурић Истраживачки метод у култури језичког изражавања
11.45–12.00	Маја Коца Домаћи задаци у настави језика и књижевности у новопазарским основним школама
12.00–12.15	Владимир Милојевић Ко је наставник, а ко професор?
12.15–12.30	Дискусија
12.30–14.00	ПАУЗА
14.00–17.00	Округли сто: Актуелни проблеми наставе српског језика и књижевности (сала 33) Председавајући: Зона Мркаљ и Вељко Брборић
14.00–14.15	Александар Милановић, уводничар за подтему: Проблеми родно осетљивог језика
14.15–14.30	Вељко Брборић, уводничар за подтему: Проблеми српског језика у образовању
14.30–14.45	Зона Мркаљ, уводничар за подтему: Проблеми савремене књижевности у настави
14.45–17.00	Дискусија
14.00–17.00	Округли сто: Актуелни проблеми наставе словенских језика у Републици Србији (сала 34) Председавајући: Бошко Сувајдић и Далибор Соколовић
14.00–14.15	Лука Меденица, уводничар за подтему: Проучавање и настава руског језика, књижевности и културе у Србији
14.15–14.30	Далибор Соколовић, уводничар за подтему: Проучавање и настава мањинских словенских језика у Србији
14.30–14.45	Бошко Сувајдић, уводничар за подтему: Актуелно стање и перспективе светског славистичког покрета
14.45–17.00	Дискусија

ТРЕЋИ ДАН, петак, 25. VIII 2023.

9.00–9.30	ИЗЛОЖБА (аула Филолошког факултета)
	Изложба књига Савеза славистичких друштава Србије, Друштва за српски језик и књижевност Србије, Славистичког друштва Србије, Матице српске и Института за српски језик САНУ
9.30–11.00	ПРОМОЦИЈА ИЗДАЊА СЛАВИСТИЧКИХ ИНСТИТУЦИЈА (сала 11)
9.30–9.45	Рајна Драгићевић Промоција издања Савеза славистичких друштава Србије
9.45–10.00	Весна Ломпар: Промоција издања Друштва за српски језик и књижевност Србије
10.00–10.15	Биљана Марић Промоција издања Славистичког друштва Србије
10.15–10.30	Исидора Бјелаковић Промоција издања Матице српске
10.30–10.45	Марина Спасојевић Промоција издања Института за српски језик САНУ
10.45–11.30	ПАУЗА
11.30–12.30	ПЛЕНАРНА ПРЕДАВАЊА И ЗАТВАРАЊЕ КОНГРЕСА (сала 11) Председавајући: Рајна Драгићевић и Бошко Сувајдић
11.30–11.50	Бошко Сувајдић: Међународни комитет слависта – изазови и задаци
11.50–12.10	Далибор Соколовић О типологији словенских стандардних језика
12.10–12.30	Рајна Драгићевић Завршна реч и закључци Конгреса
12.30	УРУЧИВАЊЕ СЕРТИФИКАТА УЧЕСНИЦИМА КОНГРЕСА

КА САВРЕМЕНОЈ НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

*Друштво за српски језик и књижевност Србије са својим
професорима и у тешким временима и приликама*

Од 10. до 12. октобра 2023. године представници Друштва посетили су Косово, одржали семинар у Штрпцу и посетили српске светиње, дајући тако подршку најистрајним покушајима да се српски језик, књижевност и културна баштина очувају тамо где је то данас најтеже.

Семинар *Ка савременој настави српског језика и књижевности* одржан је у Штрпцу, 11. октобра у Дому културе „Свети Сава” за око 90 професора, у организацији Друштва за српски језик и књижевност „Старо Косово”. Осим наставника српског језика и књижевности, семинару су присуствовали и директори основних и средњих школа, стручни сарадници, професори разредне наставе, васпитачи, наставници енглеског и руског језика, математичари, историчари, економисти, наставници физичког и здравственог васпитања, ликовне културе, библиотекари. Колеге су дошле из Ѓиљана, Косовске Каменице, Лапљег Села, Грачанице, Косовске Митровице и других места. Предавачи су били проф. др Славко Петаковић („Границе српске књижевности”), проф. др Милан Алексић („Књижевност као човеков ослонац (Андрићеве приповетке о деци и детињству)”) и проф. др Весна Ломпар („Настава творбе речи из другог угла”).

За све нас који смо у том тренутку представљали наше Друштво, ово је био један од најемотивнијих и најважнијих семинара.

Потом смо посетили Манастир Светих архангела у кањону реке Бистрице, Призренску богословију и Саборну цркву Светог Ђорђа у Призрену. Наредног дана присуствовали смо обележавању Михољдана у Великој Хочи.

Свим нашим љубазним домаћинима изражавамо велику захвалност, јер су уложили несвакидашњи труд да нас угосте. Ми смо се трудили да их охрабriamo и пружимо наду да ћемо увек бити уз њих.

**ПРВОНАГРАЂЕНА МЕТОДИЧКА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС
СРПСКОГ ЈЕЗИКА ИЛИ КЊИЖЕВНОСТИ – НАГРАДА
„ПРОФ. ДР МИЛИЈА НИКОЛИЋ” У ШКОЛСКОЈ
2023/24. ГОДИНИ: БОЈАНА АНЂЕЛИЋ РИСТИЋ И САША
ЧОРБОЛОКОВИЋ (АЛФОНС ДОДЕ: ПОСЛЕДЊИ ЧАС)**

НОВО МЕТОДИЧКО ЧИТАЊЕ ПРИПОВЕТКЕ *ПОСЛЕДЊИ ЧАС* АЛФОНСА
ДОДЕА И НАСТАВА У *ПРАВОПИСНИМ МАЈИЦАМА*
– „...јер матерњи језик је тамо где си ти.” –

Предметни наставници	Бојана Анђелић Ристић (mala.bonnana@gmail.com) Саша Чорболоковић (saleprof@gmail.com)
Школе	Основна школа „Бранко Радичевић” – Нови Сад Основна школа „3. октобар” – Бор
Наставни предмет	Српски језик и књижевност
Разред	Седми
Наставна област	Књижевност
Наставна јединица	Алфонс Доде: <i>Последњи час</i>
Тип час(ов)а	Обрада новог градива + радионица
Временско трајање час(ов)а	Један час из књижевности (обрада) + један час из језика (радионица)
Циљ час(ов)а	Упознавање ученика са приповетком <i>Последњи час</i> Алфонса Додеа
Садржаји наставног предмета / наставних предмета који се обрађују	Унутарпредметна корелација: ✓ Књижевност: Иван Цанкар: <i>Десетица</i> (5. разред); Стефан Немања, Доситеј Обрадовић, Вук Стефановић Караџић, Исидора Секулић, Десанка Максимовић и др. – о језику. ✓ Језик: Глаголски облици. Правопис. Међупредметна корелација: ✓ Историја: Француско-пруски рат (1870–1871). Историја Алзаса. ✓ Географија: Француска (Алзас). ✓ Ликовна култура: Ликовна решења за истицање важности примене правописних правила. ✓ Грађанско васпитање: Људска права. Историја (српског) школства. ✓ Слободне наставне активности: Читалачки клуб / Посета Педагошком музеју у Београду – чувару историје српског школства / Посета Музеју Доситеја и Вука у Београду / Посета Тршићу / Посета Матици српској.
Облици рада	Фронтални, индивидуални, партнерски/групни/тимски

Наставне методе	Монолошка, дијалoшка, текст метода, аналитичко-синтетичка, демонстративна, истраживачки рад, игровне активности, стваралачке активности
Неопходни наставни материјали и наставна средства	<i>Читанка</i> , школске свеске, прибор за писање, табла, креда (бела и у боји), сунђер, лаптоп, пројектор, картон/хамер, колаж папир, дрвене бојице, фломастери, маказе, канап, штапаљкице
Место извођења наставе	Кабинет за српски језик и књижевност
Реализатори ¹	Реализатори су наставници српског језика и књижевности. Активности реализатора/наставника: Реализатори најављују циљ часа, излажу (или допуњују) биографију аутора, локализују дело, објашњавају, тумаче, бележе на табли и воде радионицу.
Кључне активности учења	Активности ученика: Ученици излажу о резултатима истраживања, прате и читају са оловком у руци, исказују утиске и размишљања о ликовима, мотиву, теми и идеји, учествују у разговору, коменатришу, упоређују, издвајају из текста значајне појединости и аргументе за изношење сопствених ставова, изводе закључке засноване на тексту, допуњују се, бележе... Проналазе и издвајају типична правописна огрешења. Изражавају своју креативност и стваралачко умеће у настави правописа. Подстичу једни друге да осмисле што боље идејно решење и што оригиналнији натпис на <i>правописној мајици</i> .

¹ У писању ове методичке припреме учествовало је двоје наставника. Отуда реализатори, а не реализатор.

Очекивани исходи	По завршеним часовима обраде ученик ће бити у стању да: ✓ чита са разумевањем и коментарише књижевноуметнички текст у складу са узрастом; ✓ тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине књижевноуметничког текста користећи књижевне термине и појмове; ✓ анализира идејне слојеве и препозна универзалне вредности књижевноуметничког текста; ✓ критички промишља о значењима мотива и порука и аргументовано образлаже свој став; ✓ критички промишља о прошлости и о стварности на основу прочитаног књижевноуметничког текста; ✓ истакне универзалне вредности књижевноуметничког текста и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; ✓ уочи, издвоји и именује глаголске облике; ✓ препозна и издвоји типична правописна огрешења у писму, великом и малом слову, састављеном и растављеном писању речи, интерпункцији и скраћеницама (на основу већ усвојеног знања); ✓ преточи своју замисао у оригинално решење којим ће критички скренути пажњу на одређене учестале правописне грешке; ✓ говори јасно поштујући стандарднојезичку норму.
------------------	---

ЧАС ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ

Уводни део часа (10 минута)

Поред Антоана де Сент Егзиперија, ученици седмог разреда упознају се са још једним књижевником из реда француских књижевника, са књижевником који је живео и стварао век раније – са Алфонсом Додеом. С тим у вези, уводни део часа предвиђен је за разговор о аутору приповетке *Последњи час* која ће бити у фокусу истраживачке пажње. Пожељно је да предметни наставници издвоје једног ученика који је нарочито заинтересован за историју како би припремио кратку презентацију о Алфонсу Додеу и кратку презентацију о историји Алзаса (са најрепрезентативнијим фотографијама) која је кључна за разумевање приповетке и каснију дискусију о свим питањима које приповетка отвара. Презентација може да подразумева и фотографије Алзаса у 21. веку, јер је Стразбур као главни град ове области управо због својих историјских споменика, јединствене

архитектуре и добре кухиње вољен од стране туриста из свих делова света док је Колмар, према мишљењу многих, најлепши град Француске. Ове две кратке презентације преостали ученици могу табеларно да представе у својим школским свескама.

АЛФОНС ДОДЕ	КРАТКА ИСТОРИЈА АЛЗАСА
✓ рођен је 1840. године у Ниму; ✓ француски књижевник; ✓ писао је приповетке, романи и драме; ✓ његова најпознатија дела су књига приповедака <i>Писма из мога млина</i> и трилогија о Тартарену Тарасконцу; ✓ преминуо је 1897. године у Паризу.	✓ регион на крајњем истоку Француске; ✓ после Француско-пруског рата (1870–1871) и за време Другог светског рата припадао је Немачкој; ✓ Француској је припадао после Првог светског рата.

Главни део часа (30 минута)

Поред читања приповетке, главни део часа подразумева и њену анализу. Приповетка се налази у Едукиној *Читанци за седми разред основне школе* 174–177. стр.

Корпус питања за анализу приповетке: Да ли сте некада закаснили у школу? Како сте се тада осећали? Да ли страхујете када нисте спремни за

неки час? Шта мислите, да ли се током времена променио однос ученика према наставницима и према школи уопште? Објасните и поткрепите примерима! Где су некада живели наставници, тј. учитељи? Ко су главни јунаци ове Додеове приповетке и у ком лицу је она написана? Када и где се дешава радња? Дакле, један од главних ликова је приповедач, мали Алзашанин Франц, који сазрева у ратним околностима. Шта је малог Франца понајвише зачуђило по доласку у школу? Како је господин Хамел реаговао када је видео малог Франца? Зашто је господин Хамел обукао своје празнично одело? Како је оно изгледало? Ко је све и зашто седео на клупама на дну учионице? Како су сви ти људи изгледали, тј. у каквом су били расположењу? Који пасус, према вашем мишљењу, отвара проблематику статуса језика и уједно мења Францов однос према часу француског језика?

„Драга децо, данас вам предајем последњи пут. Наредили су из Берлина да се по школама Алзаса и Лорена одсада учи само немачки језик... Сутра ће стићи ваш нови учитељ. Данас је ваш последњи час француског. Молим вас да будете веома пажљиви. (...) Затим, прелазећи с једне ствари на другу, г. Хамел стаде да нам прича о француском језику говорећи да је то најлепши језик на свету, најјаснији, најсигурнији: да треба да га очувамо међу собом, да га никад не заборавимо, јер кад неки народ падне у ропство, све докле добро чува свој језик, то је као да чува кључ од своје тамнице...”

Шта последњи час француског језика представља за грађане Алзаса, шта за ученике, а шта за самог учитеља г. Хамела? С тим у вези, предметни наставници бележе мотив, тему и идеју на табли:

- Мотив: **Матерњи језик као чувар националног и културног идентитета.**
- Тема: **Последњи час матерњег језика у време окупације. / Укидање права Француза на школовање на матерњем језику у окупираној области.**
- Идеја: Порука на табли учитеља г. Хамела као лекција, као вид отпора и као инспирација: **„ЖИВЕЛА ФРАНЦУСКА!”** Јер сваки народ има право на школовање на свом језику.

Завршни део часа (5 минута)

Присетите се свих књижевних дела са којима сте се до сада сусрели и свих филмова сте погледали а који промовишу матерњи језик и наставничко занимање. Предметни наставници се заједно са ученицима договарају који филм ће да погледају на часу додатне наставе и користе прилику да најаве час посвећен *правописним мајицама*.

КЊИГУ ПОД МИШКУ

БУДИМО ФИНИ

Ускоро почиње Међународни београдски сајам књига, на који долазе деца из целе земље и шире! Хајде да сазнамо којој групи посетилаца припадаш.

1 Школа организује одлазак на Сајам књига. Шта кажеш?

- ★ – Јупии, једва чекам!
- ♥ – Да ли је обавезно?
- ♪ – Смор...

2 Само што сте ушли у халу, а не може да се прође од гужве.

- ♪ – Како год, ионако ме ништа не занима.
- ★ – Не смета ми, знам тачно шта желим и како да дођем до тамо.
- ♥ – Брже мало, шта сте стали сви?

3 Закрчала су ти црева након неког времена. Ти...

- ♥ – Како и не би, кад смо

већ два сата овде и само се вртимо укруг!

- ♪ – Јешћу мало касније. Или не...

★ – Вадим један од сендвича које сам припремио код куће.

4 Како расположеш новцем одвојеним за Сајам?

★ – Знам тачно колико коштају књиге које желим да купим – толико сам и одвојила.

- ♪ – Не знам колико су ми моји спремили, не знам хоћу ли све потрошити...

♥ – Половину сам потрошио и пре уласка на Сајам.

М. Т.

★ РАДОВАНКО

О Сајму књига размишљаш читаве године. Списак за куповину састављаш месецима. Одлазиш потпуно припремљен и радостан. Срећан улов и ове године 🍀!

♪ СМОРКО

Не смета ти само овај догађај већ и сви остали за које је потребно мало напора. Најрадије би само ленчарио и чамио код куће. Не може више тако! Следеће недеље уложи мало труда и пођи на Сајам с друштвом да се наоружаш неким занимљивим насловима, ведар и чио!

♥ ГУЊБАЛО

Добро, већ и птице на грани знају да ти књига није омиљено средство против досаде. Али, кад би јој само пружио шансу, открио би читав један чудесни, неодрживи свет писаних речи! Обећај да ћеш покушати то да откријеш управо на Сајму књига 🍀.

Предлог је да предметни наставници обраде ову приповетку до краја септембра или средине октобра како би на једном од часова додатне наставе, заједно са ученицима, могли да се припреме за одлазак на Међународни београдски сајам књига. Поред правила понашања којих се увек треба подсећати, ученици могу да ураде овај занимљив тест (објављен у *Малом Политикином забавнику* дана 15. октобра 2023. године), који ће их додатно мотивисати, и затим креирају табеларни приказ књига које желе да купе. С тим у вези, предметни наставници треба да их још једном подсети на списак лектира за седми разред. Пожељно би било и да свим оним ученицима који покажу додатно интересовање кажу које их лектире очекују у осмом разреду и евентуално им препоруче књиге вредне читања које, стицајем околности, више нису или никада нису ни биле предвиђене за обраду Наставним планом и програмом.

Занимљиво је да је овогодишњи почасни гост Сајма књига била управо Француска, па тако предметни наставници могу да покажу ученицима и *Водич* као врло важно и корисно помагало. Поред скица хала и списка излагача, ученици ће моћи да виде целокупан Програм, па тако и које ће писце из земље и иностранства имати прилику и да виде и да чују, а можда и добију посвету. Ипак, оно што ће вероватно свима привући пажњу јесте чињеница да је ове године, дана 26. октобра, на Сајму књига обележен 80. рођендан *Малог Принца*, књижевног дела којег су ученици обрадили или којег тек треба да обраде.

ЧАС ИЗ ЈЕЗИКА

Уводни део часа² (10 минута)

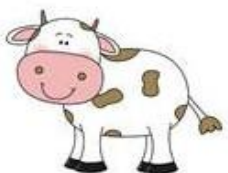
У уводном делу часа ученици решавају асоцијацију (или ребус) чије је коначно решење ПРАВОПИС. Ово је одлична прилика да се ученици кратко подсети шта је правопис, из чега се састоји (правописне области, речник), који је важећи правопис (*Асоцијације* 2014: 64).

² Овај час може се реализовати и 21. фебруара као један од начина обележавања Међународног дана матерњег језика и 8. септембра као један од начина обележавања Међународног дана писмености који УНЕСКО обележава од 1966. године. У целом свету примарни циљ Међународног дана писмености је указивање на неписменост и утицање да се она смањи и током времена искорени.

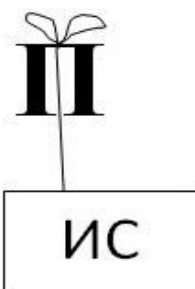
А	Б	В	Г
институција	понашање	о џунгли	градови
Нови Сад	прописи	глава	народи
речник	строга	староставна	име и презиме
1826.	неписана	библиотека	континенти
Матица српска	правила	књига	велико слово
ПРАВОПИС			

П

,

,

Напомена 1: Како би ученици разбили апстрактну представу о правопису као о некој непознатој књизи у којој су прописана правила писања, пожељно је донети и показати (уколико то није урађено у петом разреду) важећи *Правопис српскога језика*, омогућити им да сами прелистају и виде како *Правопис* изгледа и из чега се састоји. Обавезно нагласити да у сваком тренутку све своје недоумице могу и самостално да разреше претраживањем речника у *Правопису* или читањем описаних правила.

Коментар: Овакав уводни део часа одлична је замена за уобичајени начин понављања градива, јер кроз игровне активности ученици могу много боље да се мотивишу и заинтересују за рад и активно учешће на часу. Ако се деси да неко поље током решавања асоцијације ученицима буде непознато (нпр. *Матица српска*), дату ситуацију треба искористити за проширивање знања из опште културе, али и за међупредметно повезивање са Историјом и понављање правописног правила писања институција, где би се поменути пример могао навести.

Главни део часа (30 минута)

У главном делу часа правописна правила утврђују се кроз израду *правописних мајица*. Свака од њих треба да садржи неки натпис са правописном грешком. Пре почетка рада, могу се још једном извући правописне области и кратко прокоментарисати уз навођење правила која су већ обрађена и која би требало да су позната ученицима.

Задатак: Осмислити натпис како би се указало на неку учесталу правописну грешку.³ Задатак урадити у пару. Како би се задатак успешно завршио, ученицима (сваком пару) треба дати кратко упутство (основне инструкције за рад): 1. Нацртати мајицу на картону. / 2. Изрезати и обојити је. / 3. Изабрати типично правописно огрешење или више њих. / 4. Осмислити натпис (кратак, занимљив (духовит) и упечатљив). / 5. Текст читко и прегледно исписати. / 6. Осмислити кратко представљање идејног решења натписа на мајици.

Напомена 2: Материјал за рад могу припремити предметни наставници или могу дан раније најавити ученицима да понесу (картон/хамер, колаж папир, дрвене бојице, фломастере, маказе, канап, штиплакице).

Напомена 3: Предметни наставници морају правилно да усмеравају ученике приликом избора примера и на време их коригују да се не би десило да из незнања или неразмишљања издвоје и напишу неку грешку која није правописна (нпр. граматичку (погрешну употребу падежа, глаголског облика) или стилску (плеоназам, двосмисленост)). Пожељно је и да примери буду разноврсни, да се не понављају и да осликавају реално стање (не измишљено или непостојеће (нпр. *нај ачи*)). Како би сваки пар завршио задатак, врло је важно пратити и временску артикулацију часа и повремено их подсећати колико им је времена остало за рад.

Завршни део часа (5 минута)

На крају часа све мајице закачити на канап и кратко прокоментарисати примере, истаћи огрешења и нагласити важност примене правописних правила. Може се урадити и кратка евалуација часа како би се добила повратна информација од ученика о самом часу.

³ Примери таквих огрешења огледају се у мешању ћирилице и латинице, употреби латинице са словима без дијакритичких знакова, погрешном писању гласа *ј* или гласа *х*, префикса *нај-*, речца *ли*, *не*, изостављању или писању погрешних интерпункцијских знакова, затим у стварању нових скраћеница које ученици користе у дописивању на друштвеним мрежама и др.

ОСВРТ НА РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ У МАРТУ, МЕСЕЦУ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

Наградни конкурс *Моја правописна мајица*, расписан од стране Подружнице за српски језик и књижевност Борског округа и актуелан у периоду од 2. до 24. марта 2023. године, био је намењен ученицима старијих разреда основних школа Борског округа. Задатак ученика био је да нацртају мајицу и осмисле оригинални натпис којим би указали на неку типичну правописну грешку. Требало је да мајицу нацртају на папиру/ картону А4 формата док је избор технике био слободан. Задатак ментора био је да фотографисане или скениране радове са подацима ученика доставе путем имејла. Дакле, основни циљ Наградног конкурса био је да се скрене пажња на бројне правописне грешке и уједно утиче на њихово смањење развијањем критичког мишљења и функционалног знања. Наградни конкурс потврдио је креативност ученика, оригиналност идеја и њихове виспреност и духовитост.

Приликом рангирања радова, Селекциона четворочлана комисија (Бојана Анђелић Ристић, Марија Запутит, Гордана Остојић и Марина Панић) оцењивала је оригиналност натписа, његову прегледност (читљивост) и дизајн саме мајице. Од 128 пристиглих радова из 12 школа, 9 радова је издвојено за награду (три прва, три друга и три трећа места). Ученици су награђени дипломама, персонализованим шољама са идејним решењима њихових мајица, блокчићима и књигама. Званично обавештење о победницима Наградног конкурса најпре је било истакнуто на Фејсбук страници Подружнице, а потом су га преузеле и истакле школе које похађају награђени ученици.

Прво место:

- ✓ Игњат Пејчић, ОШ „Вера Радосављевић”, Неготин
- ✓ Милан Миливојевић и Милан Петровић, ОШ „Велимир Маркићевић”, Мајданпек
- ✓ Софија Страиновић, ОШ „Душан Радовић”, Бор

ПОДРУЖНИЦА БОРСКОГ ОКРУГА

МАНИФЕСТАЦИЈЕ МАРТ, МЕСЕЦ СРПСКОГ ЈЕЗИКА
28.3.2023.

ПРВО МЕСТО

Игњат Пејчић

Друштво за српски језик
и књижевност Србије

ПОДРУЖНИЦА БОРСКОГ ОКРУГА

МАНИФЕСТАЦИЈЕ МАРТ, МЕСЕЦ СРПСКОГ ЈЕЗИКА
28.3.2023.

ПРВО МЕСТО

Милан Миливојевић и Милан Петровић

Друштво за српски језик
и књижевност Србије

ПОДРУЖНИЦА БОРСКОГ ОКРУГА

МАНИФЕСТАЦИЈЕ МАРТ, МЕСЕЦ СРПСКОГ ЈЕЗИКА
28.3.2023.

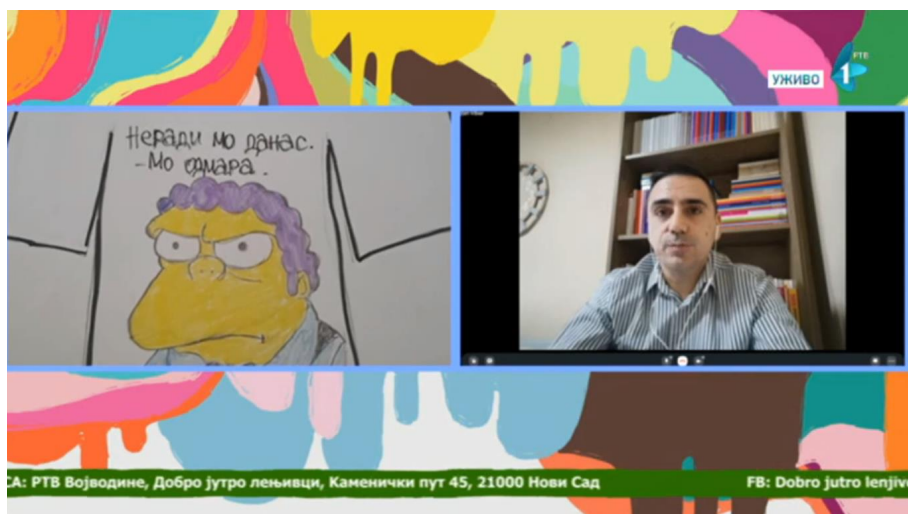
ПРВО МЕСТО

Софија Страиновић

Прилози у медијима:

- ✓ 1. април: <https://www.ngportal.rs/nagradjene-najbolje-pravopisne-majice/>
- ✓ 1. април: <https://tvkladovo.com/na-konkursu-moja-pravopisna-majica-nagradjeni-i-kladovljani/>
- ✓ 3. април: <https://www.bor030.net/ucenici-osnovnih-skola-na-konkursu-moja-pravopisna-majica-pokazali-kreativnost-i-duhovitost-medju-nagradjenima-sofija-strainovic-i-una-mitic-iz-bora>

Правописне мајице представљене су и у Дечјем јутарњем програму *Добро јутро, Лењивци* Радио телевизије Војводине, на Фејсбук страници Одсека за српски језик и лингвистику Филозофског факултета у Новом Саду и у Просветном прегледу.

- ✓ Емисија: Дечји јутарњи програм *Добро јутро, Лењивци* Радио телевизије Војводине
- ✓ Линк: <https://www.youtube.com/watch?v=uecXIn6AZ6U>
- ✓ Датум: 15. април 2023. (1:03:25)

ПРИЛОЗИ

– изабране правописне мајице као добри примери –

Литература	Извори: ✓ Влаховић, Гордана и Влаховић, Јагош (2021). <i>Читанка за седми разред основне школе</i>. Едука: Београд. ✓ Јерковић, Јован, Пешикан, Митар и др. (2010). <i>Правопис српског језика</i>. Матица српска: Нови Сад. Методичка литература: ✓ Брборић, Вељко (2006). <i>Правописне вежбе у настави</i>. У: <i>Књижевност и језик</i>. Друштво за српски језик и књижевност: Београд. ✓ Живановић, Јелица, Кљајић, Наташа и др. (2014). <i>Приручник за наставнике: Асоцијације у настави српског језика и књижевности</i>. Клет: Београд. ✓ Илић, Павле (1997). <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси</i>. Прометеј: Нови Сад. ✓ Николић, Милија (2006). <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i>. Завод за уџбенике и наставна средства: Београд. ✓ Ракоњац, Бојана. (2020). <i>Приручник за наставнике Креативне идеје за наставу српског језика и књижевности</i>. Креативни центар: Београд. ✓ Чорболоковић, Саша. (2015). <i>Дигитална фотографија у настави правописа</i>. У: <i>Зборник радова: Дигитална хуманистика</i>. Филолошки факултет: Београд.
------------	---

ПРОЈЕКАТ – ПРИЗНАЊА НАЈБОЉИМ НАСТАВНИЦИМА

Подсећамо вас да је Пројекат *Признања најбољим наставницима* покренут 2019. године с намером да се награђени наставници у оквиру такмичења Друштва за српски језик и књижевност Србије мотивишу за будући рад са својим ученицима и унапреде своју образовно-васпитну праксу. На 60. Републичком зимском семинару (2019. године) додељена су признања за велико залагање у раду с ученицима и натпросечне резултате на Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада” и Републичком такмичењу из српског језика и језичке културе од школске 2012/13. до 2017/18. године. Годину дана касније, на 61. Републичком зимском семинару награђени су најбољи наставници са четири републичка такмичења: Такмичење ученика средњих школа из књижевности – писмени задатак; Литерарне секције; Лингвистичке секције; Такмичење основношколских и средњошколских листова и часописа (од школске 2013/14. до 2018/19. године за Такмичење ученика средњих школа из књижевности, а од школске 2012/13. до 2017/18. године за остала такмичења). За 62. Републички зимски семинар, Друштво је одлучило да награди најбоље наставнике лингвистичких секција у част 30 година овог такмичења, на 63. Републичком зимском семинару награђени су наставници који су припремали ученике за Републичко такмичење из књижевности за најуспешније писмене задатке ученика средњих школа поводом 30-годишњице такмичења. На 64. Републичком зимском семинару (2023) признањем су награђени најуспешнији наставници литерарних секција поводом 25 година такмичења.

Ове школске године 2022/23. навршило се 10 година Такмичења из књижевности „Књижевна олимпијада” за ученике основних и средњих школа. Прво Такмичење одржано је школске 2012/13. године. На 65. Републичком зимском семинару (2024) желимо да уручимо признања наставницима који су за тих 10 година били најуспешнији у раду са својим ученицима и који су сулагали велике напоре и залагали се у припремању ученика за ово републичко такмичење.

Настојаћемо да признања уручујемо за 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40... година за сва наша такмичења: Литерарне секције, Лингвистичке секције, Такмичење из књижевности (писмени задатак), Такмичење основношколских и средњошколских листова и часописа, Такмичење из методике наставе, Такмичење из српског језика и језичке културе, Такмичење из књижевности „Књижевна олимпијада”.

Основна школа

За 10 година такмичења из књижевности „Књижевна олимпијада” кроз републичко такмичење прошло је укупно 522 наставника основних школа. Са својим ученицима освојили су укупно 854 награде, и то:

- ✓ 1 наставник – 16 награда
- ✓ 1 наставник – 10 награда
- ✓ 1 наставник – 9 награда
- ✓ 1 наставник – 8 награда
- ✓ 4 наставника – 6 награда
- ✓ 4 наставника – 5 награда
- ✓ 24 наставника – 4 награде
- ✓ 41 наставник – 3 награде
- ✓ 103 наставника – 2 награде
- ✓ 342 наставника – 1 награда

Преглед свих наставника који су учествовали на Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада”:

Редни број	Име и презиме наставника	Основна школа	Место	Укупан број награда
1.	Александар Ђорђевић	ОШ „Мирко Томић”	Обреж	1
2.	Александра Миленковић	ОШ „Вук Караџић”	Дољевац	1
3.	Александра Недељковић	ОШ „Дубрава”	Књажевац	1
4.	Александра Николић	ОШ „Бранко Крсмановић”	Доња Мутница	2
5.	Александра Раушки	ОШ „Бранко Радичевић”	Велико Средиште	1
6.	Ана Бешевић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Звездара, Београд	3
7.	Ана Вучковић	ОШ „Свети Сава”	Врачар	3
8.	Ана Јовановић	ОШ „Вук Карџић”	Београд	1
9.	Ана Јовановић	ОШ „Вељко Дугошевић”	Београд	3
10.	Ана Матић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Клупци	1
11.	Ана Петровић	ОШ „Карађорђе”	Рача, Крагујевац	1
12.	Анита Ђорђевић	ОШ „Анита Ђорђевић”	Ниш	1
13.	Анита Матејевић	ОШ „Хајдук Вељко”	Зајечар	1
14.	Аница Берберина	ОШ „Цар Константин”	Ниш	1
15.	Аница Вучинић	ОШ „Четврти краљевачки батаљон”	Краљево	1
16.	Анка Крпић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Брус	2
17.	Б. Кнежевић	ОШ „Илија Гарашанин”	Крагујевац	1
18.	Биљана Јовашевић	ОШ „Мирко Јовановић”	Крагујевац	1

19.	Биљана Керановић	ОШ „М. Ч. Чајка”	Трстеник	2
20.	Биљана Манић	ОШ „Милоје Закић”	Курушумлија	1
21.	Биљана Марковић	ОШ „Милан Ђ. Милићевић”	Вождовац	1
22.	Биљана Милошевић	ОШ „8. октобар”	Власотинце	1
23.	Биљана Младеновић	ОШ „Бранислав Нушић”	Смедерево	2
24.	Биљана Николић	ОШ „Стефан Немања”	Ниш	2
25.	Биљана Николић	ОШ „Чегар”	Ниш	2
26.	Биљана Перовић	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Нови Сад	3
27.	Биљана Пуповић	ОШ „Стеван Синђелић”	Звездара, Београд	1
28.	Биљана Тишма	ОШ „Др Јован Цвијић”	Смедерево	2
29.	Биљана Цекић	ОШ „Трајко Стаменковић”	Лесковац	1
30.	Блаженка Тривунчић	ОШ „Бранислав Нушић”	Београд, Вождовац	2
31.	Бобан Гајић	ОШ „В. С. Корчагин”	Крушевац	2
32.	Бојан Остојић	ОШ при Гимназији „Ј. Јовановић Змај”	Нови Сад	1
33.	Бојана Брашанац	ОШ „Бранко Радичевић”	Земун	1
34.	Бојана Данчула Дејановић	ОШ „Ратко Митровић”	Нови Београд	1
35.	Бојана Ђоковић	ОШ „Свети Сава”	Косовска Митровица	1
36.	Бојана Зорић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Сремска Митровица	4
37.	Бојана Малиш	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Крагујевац	1
38.	Бојана Радуловић Пантелић	ОШ „Бранислав Петровић”	Слатина	2
39.	Бојана Симоновић	ОШ „Павле Савић”	Звездара, Београд	5
40.	Бранка Брадић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Чукарица, Београд	4
41.	Бранка Зарић	ОШ „Николај Велимировић”	Шабач	2
42.	В. Ђурђевић	ОШ „Радоје Домановић”	Крагујевац	1
43.	В. Леонтијевић	ОШ „14 октобар”	Раковица	1
44.	Валентина Алексић	ОШ „8. септембар”	Пирот	1
45.	Валентина Ивановић	ОШ „Скадарлија”	Београд	1
46.	Валентина Милетић	ОШ „Владислав Петковић Дис”	Звездара, Београд	1
47.	Вања Аксентијевић	ОШ „Бошко Ђуричић”	Јагодина	1
48.	Вања Вукосављевић	ОШ „Свети Сава”	Горњи Милановац	1
49.	Вања Јоновић	ОШ „Хајдук Вељко”	Зајечар	2

50.	Васиљка Микић	ОШ „Живадинка Дивац”	Крагујевац	1
51.	Вера Кесић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Обровац	1
52.	Веран Јацић	ОШ „Милан Муњаас”	Уб	1
53.	Веран Мијатовић	ОШ „Милан Муњас”	Уб	2
54.	Верица Вукић	ОШ „Филип Вишњић”	Моровић	1
55.	Верица Карић	ОШ „Душан Јерковић Уча”	Шимановци	1
56.	Верица Костић	ОШ „Сретен Лазаревић”	Прилике	1
57.	Верица Савић	ОШ „Светозар Марковић”	Рековац	1
58.	Весна Вуковић	ОШ „Вук Караџић”	Шабац	2
59.	Весна Делибашић	ОШ „Светозар Марковић”	Крагујевац	1
60.	Весна Ђурђевић	ОШ „Радоје Домановић”	Крагујевац	1
61.	Весна Миљковић	ОШ „Стојан Новаковић”	Блаце	3
62.	Весна Петровић	ОШ „П. П. Његош”	Зрењанин	2
63.	Весна Ристић	ОШ „Кнегиња Милица”	Београд	1
64.	Весна Станојевић	ОШ „Чегар”	Ниш	1
65.	Весна Станојчић	ОШ „Јован Дучић”	Петроварадин	1
66.	Вида Дамњановић	ОШ „Петар Лековић”	Пожега	2
67.	Виолета Алексић	ОШ „Светозар Марковић”	Лесковац	1
68.	Виолета Вукотић	ОШ „Вук Карџић”	Дољевац	1
69.	Виолета Пејчић Станојевић	ОШ „Надежда Петровић”	Сићево	1
70.	Виолета Пешић Ного	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Крушевац	1
71.	Владан Гојковић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Пожаревац	4
72.	Вукосава Ракић	ОШ „Ђура Јакшић”	Каћ	2
73.	Горан Стијак	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Звездара	2
74.	Горана Милосављевић	ОШ „Карађорђе”	Велика Плана	1
75.	Гордана Атић	ОШ „Милан Ракић”	Мионица	1
76.	Гордана Вујовић	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Нови Сад	1
77.	Гордана Вучетић	ОШ „Стеван Сремац”	Сурчин	1
78.	Гордана Димитријевић	ОШ „Бранко Радичевић”	Врање	1
79.	Гордана Јовановић	ОШ „Сутјеска”	Земун	1
80.	Гордана Каличанин	ОШ „Драги Макић”	Бошњане, Варварин	6
81.	Гордана Миљковић	ОШ „Светозар Марковић”	Краљево	1
82.	Гордана Николић	ОШ „Танаско Рајић”	Чачак	1
83.	Гордана Радуловић	ОШ „Вук Карџић”	Звечан, Косовска Митровица	1
84.	Гордана Славковић	ОШ „Јован Цвијић”	Костолац	4

85.	Гордана Стојчевић	ОШ „Ђура Јакшић”	Раковица, Београд	2
86.	Гордана Шкаковић	ОШ „Вук Караџић”	Чачак	1
87.	Горица Костић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Пожаревац	1
88.	Горица Масловарић	ОШ „Филип Филиповић”	Вождовац, Београд	1
89.	Горица Станковић	ОШ „Вук Караџић”	Дољевац	1
90.	Госпа Станојевић	ОШ „Душан Јерковић”	Рума	1
91.	Д. Мијовић	ОШ „Мома Станојловић”	Крагујевац	1
92.	Далибор Станковић	ОШ „Свети Сава”	Трстеник	1
93.	Данијела Ђорђевић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Панчево	1
94.	Данијела Живковић	ОШ „Павле Савић”	Београд	1
95.	Данијела Маринковић	ОШ „Душан Јерковић Уча”	Шимановци	1
96.	Данијела Маринковић Аксић	ОШ „Мирко Јовановић”	Крагујевац	1
97.	Данијела Милићевић	ОШ „Јанко Веселиновић”	Вождовац, Београд	1
98.	Данијела Павловић	ОШ „Светозар Марковић”	Врање	1
99.	Данијела Петрић	ОШ „IV Краљевачки батаљон”	Краљево	1
100.	Данијела Петровић	ОШ „Анта Богићевић”	Лозница	1
101.	Данијела Спасић	ОШ „Момчило Поповић Озрен”	Параћин	1
102.	Данило Спасојевић	ОШ „Живан Маричић”	Жича	2
103.	Даница Николић	ОШ „Иво Лола Рибар”	Александровац	2
104.	Данка Нововић	ОШ „Данило Киш”	Београд	2
105.	Данка Стојановић	ОШ „Милорад Мића Марковић”	Сопот	2
106.	Дејан Андрејић	ОШ „Драгомир Марковић”	Крушевац	1
107.	Дијана Божић	ОШ „Борислав Пекић”	Нови Београд	3
108.	Драгана Благојевић	ОШ „Вук Карџић”	Ђуприја	2
109.	Драгана Борић	ОШ „Ђура Јакшић”	Међа	1
110.	Драгана Вељковић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Звездара, Београд	3
111.	Драгана Видаковић	ОШ „Змај Јова Јовановић”	Рума	1
112.	Драгана Влајић	ОШ „Јосиф Костић”	Лесковац	1
113.	Драгана Вуксановић	ОШ „Котража”	Котража, Лучани	1
114.	Драгана Глеђа	ОШ „Иво Лола Рибар”	Нови Сад	1
115.	Драгана Глишић	ОШ „Јован Цвијић”	Лозница	1
116.	Драгана Дакић Шушњевић	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Нови Сад	1
117.	Драгана Десница	ОШ „Зага Маливук”	Београд	1
118.	Драгана Зељковић	ОШ „Петар Кочић”	Темерин	2
119.	Драгана Лазовић	ОШ „Горачићи”	Горачићи	1

120.	Драгана Мијушковић	ОШ „Др Драгиша Мишовић”	Чачак	1
121.	Драгана Миловановић	ОШ „Раде Кончар”	Земун	1
122.	Драгана Н. Коларић	ОШ „Раде Кончар”	Земун	1
123.	Драгана Николић	ОШ „Карађорђе”	Рача, Крагујевац	1
124.	Драгана Петровић	ОШ „Ратко Павловић Ђићко”	Прокупље	1
125.	Драгана Поштић	ОШ „Свети Сава”	Панчево	1
126.	Драгана Стојановић Младеновић	ОШ „Вук Караџић”	Пирот	2
127.	Драгана Табачки	ОШ „Жарко Зрењанин”	Зрењанин	1
128.	Драгана Цукић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Звездара, Београд	1
129.	Драгана Цуцић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Панчево	2
130.	Драгана Чугаљ	ОШ „Жарко Зрењанин”	Апатин	2
131.	Драгиња Шипка	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Нови Кнежевац	1
132.	Драгица Пуљезовић	ОШ „Браћа Недић”	Осечина	4
133.	Драгица Стевановић	ОШ „Живадин Апостолић”	Трстеник	1
134.	Драгослава Жутић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Нови Сад	1
135.	Драгослава Стаменковић	ОШ „Топлички хероји”	Житорађа	1
136.	Дубравка Јеремић	ОШ „Десанка Максимовић”	Звездара	1
137.	Дубравка Матовић	ОШ „Светозар Марковић”	Врачар, Београд	1
138.	Дуда Бајровић Ђурковић	ОШ „Братство”	Нови Пазар	1
139.	Душан Симић	ОШ „Бора Радић”	Баваниште	4
140.	Душанка Ајтић	ОШ „Скадарлија”	Стари град	1
141.	Душанка Димитров	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Нови Кнежевац	3
142.	Душанка Милосављевић	ОШ „Јован Поповић”	Крушевац	1
143.	Душанка Пештерац	ОШ „Миодраг Чајетинац Чајка”	Трстеник	1
144.	Душица Атанасковић	Математичка гимназија	Стари град	1
145.	Душица Гускић	ОШ „Димитрије Туцовић”	Чајетина	1
146.	Душица Милосављевић	ОШ „Миле Дубљевић”	Лајковац	1
147.	Душица Мињовић	ОШ „Младост”	Нови Београд	5
148.	Душица Радочај	ОШ „2. октобар”	Зрењанин	1
149.	Душанка Тричковић	ОШ „Коста Стаменковић”	Српски Милетић	1
150.	Ђурђица Стаменић	ОШ „Рада Миљковић”	Јагодина	3
151.	Емил Вељић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Опово	1
152.	Емилија Рилке	ОШ „Никола Вукићевић”	Сомбор	2
153.	Жаклина Јашић	ОШ „Народни херој Синиша Николајевић”	Београд	1
154.	Жана Вељић	ОШ „Учитељ Таса”	Ниш	1
155.	Жељка Марковић	ОШ „Вук Караџић”	Лозница	1
156.	Жељка Танасковић	ОШ „Никола Тесла”	Велиак Река	1
157.	Жељко Тешић	ОШ „Лазар Саватић”	Београд	1

158.	Живица Илић	ОШ „Учитељ Таса” Ниш	Ниш	2
159.	Зора Филиповић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Чукарица	1
160.	Зоран Тешић	ОШ „Мика Митровић”	Брезјак	1
161.	Зорана Вујчић	ОШ „Марија Трандафил”	Нови Сад	1
162.	Зорана Милошевић	ОШ „Миле Дубљевић”	Лајковац	2
163.	Зорица Анђелић	ОШ „22. август”	Буковац	1
164.	Зорица Величковић	ОШ „Милутин Јеленић”	Горња Трнава	1
165.	Зорица Врачаревић	ОШ „Браћа Груловић”	Бешка	1
166.	Зорица Гуцунски	ОШ „Душан Радовић”	Нови Сад	1
167.	Зорица Лабовић	ОШ „Филип Филиповић”	Вождовац	16
168.	Зорица Лазић	ОШ „Јеврем Обреновић”	Шабац	2
169.	Зорица Мркшић	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Нови Сад	2
170.	Зорица Смиљанић	ОШ „Владимир Роловић”	Београд	1
171.	Зорица Станојевић Реџа	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Клупци	1
172.	Зорица Томашевић	ОШ „Вук Караџић”	Крагујевац	1
173.	Зорка Радовић	ОШ „Херој Иавн Мукер”	Смедеревска Паланка	1
174.	И. Пејиновић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Мартинци	1
175.	Иван Марковић	ОШ „Вук Караџић”	Крагујевац	1
176.	Иван Марковић	ОШ „Радоје Домановић”	Ниш	1
177.	Иван Перић	ОШ „Павле Савић”	Београд	1
178.	Ивана Јаковљевић	ОШ „Страхиња Поповић”	Крушевац	1
179.	Ивана Ђургуз	ОШ „Б. П. Пинки”	Београд	1
180.	Ивана Јовановић	ОШ „Свети Сава”	Крушевац	1
181.	Ивана Јовичић	ОШ „Љуба Ненадовић”	Чукарица	1
182.	Ивана Костић	ОШ „Исидора Секулић”	Београд	1
183.	Ивана Марковић	ОШ „Свети Сава”	Београд	1
184.	Ивана Митић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Суботица	3
185.	Ивана Поповић	ОШ „Стојан Новаковић”	Шабац	4
186.	Ивана Радојевић	ОШ „Живадинка Дивац”	Крагујевац	1
187.	Ивана Стаменковић	ОШ „Момчило Поповић Озрен”	Параћин	2
188.	Ивана Станојевић	ОШ „Учитељ Таса”	Ниш	4
189.	Ивана Стојановић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Пожаревац	9
190.	Ивана Цекић	ОШ „8. септембар”	Власотинце	1
191.	Имрена Ђорђевић	ОШ „Надежда Петровић”	Београд	1
192.	Ирена Антић	ОШ „Вук Караџић”	Сурдулица	1
193.	Ирена Златковић	ОШ „Беле кула”	Ниш	2
194.	Ирена Кековић	ОШ „Вожд Карађорђе”	Лесковац	1
195.	Ирена С. Здравковић	ОШ „Беле кула”	Ниш	3
196.	Јагода Јеремић	ОШ „Димитрије Туцовић”	Чајетина	3

197.	Јадранка Миланко	ОШ „Петар Кочић”	Темерин	1
198.	Јадранка Недељковић	ОШ „Живадинка Дивац”	Крагујевац	1
199.	Јасмина Анђелковић	ОШ „Аца Синадиновић”	Предејане, Лесковац	5
200.	Јасмина Булатовић	ОШ „Светозар Марковић”	Краљево	1
201.	Јасмина Ђукић	ОШ „Борислав Пекић”	Нови Београд	1
202.	Јасмина Јелисавчић	ОШ „Лаза Костић”	Нови Београд	1
203.	Јасмина Мијајловић	ОШ „Херој Мирко Томић”	Доњи Крчин	2
204.	Јасмина Сенић	ОШ „Никола Тесла”	Београд	1
205.	Јасмина Станковић	ОШ „Ђирило и Методије”	Београд	3
206.	Јасмина Томић	ОШ „Јован Цвијић”	Лозница	2
207.	Јасмина Четровић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Краљево	2
208.	Јасмина Џипковић	ОШ „Милић Ракић Мирко”	Прокупље	2
209.	Јелан Поповић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Бабушница	1
210.	Јелена Битичај	ОШ „Мирослав Антић”	Чукарица, Београд	4
211.	Јелена Василић Вучковић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Београд	1
212.	Јелена Васовић	ОШ „Цар Константин”	Ниш	1
213.	Јелена Војиновић Ђалић	ОШ „14. октобар”	Раковица, Београд	3
214.	Јелена Вукадиновић	ОШ „Први мај”	Влајковци	3
215.	Јелена Вуловић	ОШ „Братство”	Нови Пазар	1
216.	Јелена Гавриловић Миликић	ОШ „Радислав Никчевић”	Мајур	1
217.	Јелена Голушин	ОШ „Др Ђорђе Јовановић”	Ново Милошево	1
218.	Јелена Динић	ОШ „Бановић Страхинца”	Чукарица	1
219.	Јелена Ђорђевић	ОШ „Витко и Света”	Гацин Хан	1
220.	Јелена Ђорић	ОШ „Ната Јеличић”	Шабац	1
221.	Јелена Ђукић	ОШ „Добросав Радосављевић Народ”	Мачванска Митровица	1
222.	Јелена Ђурић	ОШ „Кнегиња Милица”, ОШ „Данило Киш”	Београд	4
223.	Јелена Живић	ОШ „Јован Аранђеловић”	Црвена Река, Бела Паланка	1
224.	Јелена Илић	ОШ „Божидар Димитријевић Козица”	Брадарца	1
225.	Јелена Јовановић	ОШ „Лаза К. Лазаревић”	Шабац	3
226.	Јелена Јовичић	ОШ „Вељко Дугошевић”	Београд	1
227.	Јелена Јонић	ОШ „Његош”	Ниш	1
228.	Јелена Ковачевић	ОШ „Јован Стерија Поповић”	Нови Београд	2
229.	Јелена Ковачевић	ОШ „Раде Драинац”	Београд	1
230.	Јелена Маринковић	ОШ „Димитрије Туцовић”	Чајетина	1
231.	Јелена Микић	ОШ „Бранко Радичевић”	Савино Село	1
232.	Јелена Мићић	ОШ „Петар Враголић”	Љубовија	2

233.	Јелена Никић Смиљковић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Крагујевац	1
234.	Јелена Павловић	ОШ „Иво Лола Рибар”	Нови Сад	4
235.	Јелена Петаковић	ОШ „Соња Маринковић”	Земун, Београд	1
236.	Јелена Поповић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Бабушница	2
237.	Јелена Поповић	ОШ „17. октобар”	Јагодина	1
238.	Јелена Радовановић	ОШ „Беле кула”	Ниш	2
239.	Јелена Радомир	ОШ „Растко Немањић - Свети Сава”	Нова Пазова	1
240.	Јелена Ракић Каменица	ОШ „Вук Караџић”	Стари град	2
241.	Јелена Сталовић	ОШ „Др Драгиша Мишовић”	Чачак	1
242.	Јелена Стефановић	ОШ „Креативно перо”	Београд	1
243.	Јелена Стефановић	ОШ „Драгиша Луковић Шпанац”	Крагујевац	1
244.	Јелена Стојановић	ОШ „Светозар Марковић”	Рековац	1
245.	Јелена Томић	ОШ „Светозар Марковић”	Лапово	1
246.	Јелена Трошић	ОШ „М. Ч. Чајка”	Трстеник	2
247.	Јелена Ћирић	ОШ „Хајдук Вељко”	Зајечар	1
248.	Јована Јанковић	ОШ „Танаско Рајић”	Чачак	1
249.	Јована Кнежевић	ОШ „Васа Стајић”	Нови Сад	1
250.	Јована Луцић	ОШ „Павле Савић”	Београд	1
251.	Јована Николић	ОШ „Ђура Јакшић”	Ковин	1
252.	Јована Станишић	ОШ „Бора Радић”	Баваниште	1
253.	Јована Топаловић	ОШ „Филип Филиповић”	Чачак	1
254.	Јулијана Голубовић	ОШ „Вук Караџић”	Врање	1
255.	Јулијана Дамњановић	ОШ „Бара Булић”	Петровац на Млави	1
256.	Јулијана Ћоровић	ОШ „Краљ Петар Први”	Београд	2
257.	Катарина Максимовић	ОШ „Николај Велимировић”	Шабац	1
258.	Катарина Фаћол	ОШ „Хуњади Јанош”	Чантавир	1
259.	Ксенија Суђић	ОШ „Свети Сава”	Бачка Паланка	2
260.	Латинка Зубовић	ОШ „Соња Маринковић”	Нови Сад	2
261.	Лидија Марић Јовановић	ОШ „Браћа Недић”	Осечина	1
262.	Лидија Премовић	ОШ „Рашка”	Рашка	2
263.	Лидија Станковић	ОШ „Милутин Смиљковић”	Винарце	1
264.	Љиља Рафаиловић	ОШ „Војвода Мишић”	Београд	1
265.	Љиља Станковић	ОШ „Ђирило и Методије”	Београд	2
266.	Љиљана Ивановић Јованчевић	ОШ „Рада Миљковић”	Јагодина	1
267.	Љиљана Јевтић	ОШ „Бошко Палковљевић Пинки”	Сремска Митровица	1
268.	Љиљана Јовановић	ОШ „Емилија Остојић”	Пожега	1

269.	Љиљана Лемајић	ОШ „Петар Кочић”	Инђија	1
270.	Љиљана Миленковић Радевић	ОШ „Вук Карцић”	Ђуприја	1
271.	Љиљана Николић	ОШ „14. октобар”	Драгинац	1
272.	Љиљана Павловић	ОШ „Нада Пурић”	Ваљево	1
273.	Љиљана Павловић	ОШ „Лаза Костић”	Нови Београд	1
274.	Љиљана Рмуш	ОШ „Сретен Младеновић”	Крагујевац	1
275.	Љубица Чорбић	ОШ „Карађорђе”	Чукарица	1
276.	Људмила Вуковић	ОШ „Димитрије Давидовић”	Смедерево	3
277.	Магдалена Рецовић	ОШ „Јован Цвијић”	Костолац	2
278.	Маја Војиновић	ОШ „Вук Стефановић Караџић”	Књажевац	1
279.	Маја Кантар	ОШ „Мома Станојловић”	Крагујевац	1
280.	Маја Лазаров	ОШ „Десанка Максимовић”	Ковин	1
281.	Маја Миленовић Коцић	ОШ „Синиша Јанић”	Власотинце	2
282.	Маја Милошевић	ОШ „Вук Карцић”	Ђуприја	3
283.	Марија Алексић	ОШ „Вук Караџић”	Блажево	2
284.	Марија Богосављевић	ОШ „Јездимир Трипковић”	Латвица	2
285.	Марија Гавриловић	ОШ „Милунка Савић”	Витановац	1
286.	Марија Илић	ОШ „Раде Додић”	Милутовац	3
287.	Марија Јеличић	ОШ „Васа Стајић”	Нови Сад	1
288.	Марија Кисић	ОШ „Лаза Костић”	Београд	1
289.	Марија Кокић	ОШ „Радоје Домановић”	Крагујевац	1
290.	Марија Мадих Илић	ОШ „8. септембар”	Пирот	3
291.	Марија Марковић	ОШ „Драгиша Мишовић”	Чачак	1
292.	Марија Миладиновић	ОШ „Милан Мијалковић”	Јагодина	4
293.	Марија Миленковић	ОШ „Митрополит Михаило”	Сокобања	1
294.	Марија Милинковић	ОШ „Горња варош”	Земун	2
295.	Марија Митровић	ОШ „Проф. др Недељко Кошанин”	Девини	2
296.	Марија Николић	ОШ „Др Драгиша Мишовић”	Чачак	1
297.	Марија Парпура	ОШ „Кирило Савић”	Ивањица	3
298.	Марија Петронијевић	ОШ „Вук Караџић”	Чачак	1
299.	Марија Пилчевић Томашевић	ОШ „Стеван Чоловић”	Ариље	1
300.	Марија Радовановић	ОШ „Бановић Страхиња”	Чукарица, Београд	1
301.	Марија Радовановић	ОШ „Краљ Петар II Карађорђевић”	Врачар, Београд	1
302.	Марија Стакић	ОШ „Алекса Шантић”		1

303.	Марија Степановић	ОШ „Љ. Бајић”	Медвеђа	1
304.	Марија Тир Борља	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Нови Сад	6
305.	Марија Трбојевић	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Нови Сад	1
306.	Марија Цветковић	ОШ „Витко и Света”	Гацин Хан	1
307.	Маријана Карић	ОШ „Николај Велимировић”	Шабац	3
308.	Маријана Костић	ОШ „Свети Сава”	Пирот	1
309.	Маријана Панов	ОШ „8. септембар”	Пирот	1
310.	Маријана Ристић	ОШ „Коле Рашић”	Ниш	1
311.	Маријана Стефановић	ОШ „Марко Пајић”	Лучани	1
312.	Маријана Трифуновић	ОШ „Милица Павловић”	Чачак	1
313.	Марина Величковић	ОШ „Вук Караџић”	Пирот	2
314.	Марина Вујић Милутиновић	ОШ „Добрила Стамболић”	Сврљиг	2
315.	Марина Глинос	ОШ „Краљ Петар II Карађорђевић”	Врачар, Београд	1
316.	Марина Живковић	ОШ „Деспот Стефан Високи”	Деспотевац	2
317.	Марина Јелић	ОШ „Филип Филиповић”	Вождовац, Београд	1
318.	Марина Јовановић	ОШ „Свети Сава”	Горњи Милановац	1
319.	Марина Јовић	ОШ „Десанка Максимовић”	Грделица, Лесковац	1
320.	Марина Лукић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Крушевац	3
321.	Марина Милошевић	ОШ „Угрин Бранковић”	Кучево	1
322.	Марина Милошевић	ОШ „Живојин Жика Поповић”	Раброво	1
323.	Марина Петровић	ОШ „Емилија Остојић”	Пожега	2
324.	Марина Стојановић	ОШ „Вук Карџић”	Врање	1
325.	Марина Стојановић	ОШ „Уједињене нације”	Београд	3
326.	Марина Токин	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Нови Сад	2
327.	Марица Миловић	ОШ „Свети Сава”	Краљево	1
328.	Марта Анђелић	ОШ „Младост”	Нови Београд	2
329.	Мелани Петровић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Врање	1
330.	Мила Бабић	ОШ „Лаза К. Лазаревић”	Шабац	2
331.	Милан Јовановић	ОШ „Бошко Ђуричић”	Јагодина	1
332.	Милан Петковић	ОШ „Милан Ракић”	Мионица	3
333.	Миланка Симић	ОШ „Бранислав Нушић”	Смедерево	1
334.	Миле Радовановић	ОШ „Јанко Радовановић”	Шабац	1
335.	Милева Радошевић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Чукарица, Београд	10
336.	Милена Веселиновић	ОШ „9. српска бригада”	Бољевац	1

337.	Милена Ђорђијовски Балаћ	ОШ „Серво Михаљ”	Зрењанин	1
338.	Милена Исаиловић	ОШ „Војвода Степа”	Београд	3
339.	Милена Марковић	ОШ „Митрополит Михаило”	Сокобања	1
340.	Милена Марковић Мемедовић	ОШ „Јастребачки партизани”	Мерошина	1
341.	Милена Милошевић	ОШ „Краљ Александар I”	Пожаревац	2
342.	Милена Симоновић	ОШ „Димитрије Тодоровић Каплар”	Књажевац	1
343.	Милена Ђирић	ОШ „Милош Савић”	Лучица	2
344.	Милинија Мићановић Петрушевска	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Клупци, Лозница	2
345.	Милијана Зечевић Јочић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Малча, Ниш	1
346.	Милица Вилчек	ОШ „Љупче Николић”	Алексинац	3
347.	Милица Мирковић	ОШ „Иво Андрић”	Раковица, Београд	1
348.	Милица Станојевић	ОШ „Херој Мирко Томић”	Крчин	2
349.	Милица Ћалић	ОШ „Бранко Радичевић”	Београд	1
350.	Милица Чубрило	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Суботица	1
351.	Милка Минић	ОШ „Стеван Чоловић”	Ариље	8
352.	Милка Тошић	ОШ „Ратко Павловић Ћићко”	Прокупље	4
353.	Милкица Гмијовић	ОШ „Бане Миленковић”	Врњачка Бања	1
354.	Милош Алексић	ОШ „20. октобар”	Београд	1
355.	Миљана Бошковић	ОШ „Паја Маргановић”	Делиблато	1
356.	Миљана Кравић	ОШ „Иво Андрић”	Радинац	4
357.	Миљана Степаноски	ОШ „Змај Јова Јовановић”	Вождовац	5
358.	Мина Францишковић	ОШ „Соља Маринковић”	Суботица	1
359.	Мира Маринковић	ОШ „Милица Павловић”	Чачак	2
360.	Мирјана Дудварски	ОШ „Петар Петровић Његош”	Савски венац	1
361.	Мирјана Дудић	ОШ „Милан Муњас”	Уб	2
362.	Мирјана Лаловић	ОШ „Филип Кљајић Фића”	Чукарица	1
363.	Мирјана Марковић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Звездара, Београд	2
364.	Мирјана Мирковић	ОШ „Вера Мишчевић”	Белегиш	1
365.	Мирјана Митровић	ОШ „Трајко Стаменковић”	Лесковац	2
366.	Мирјана Облаковић	ОШ „Бранко Радичевић”	Земун	1
367.	Мирјана Петровић Тешић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Београд	1
368.	Мирјана Протић	ОШ „Петар Враголић”	Љубовија	2
369.	Мирјана Симоновић	Ош „Вук Карџић”	Крушевац	1

370.	Мирјана Фићовић	ОШ „Светозар Марковић”	Рековац	4
371.	Мирка Дабовић	ОШ „С. Г. Митраљета”	Београд	3
372.	Моника Сретеновић Шимић	ОШ „Милан Благојевић”	Лучани	2
373.	Нада Вулићевић	ОШ „Вук Караџић”	Смедеревска Паланка	1
374.	Нада Тијанић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Краљево	1
375.	Надежда Поповић	ОШ „Краљ Петар Први”	Ниш	1
376.	Надица Стаменковић	ОШ „Бора Станковић”	Каравуково	3
377.	Наташа Антонић	ОШ „Сестре Илић”	Ваљево	2
378.	Наташа Васић	ОШ „Змај Јова Јовановић”	Београд	2
379.	Наташа Лекић Марковић	ОШ „Бранко Ћопић”	Београд	2
380.	Наташа Милојевић	ОШ „Деспот Стефан Високи”	Деспотовец	1
381.	Наташа Милосављевић	ОШ „Ђура Јакшић”	Плажане	1
382.	Наташа Миоковић	ОШ „Бубањски хероји”	Ниш	1
383.	Наташа Митровић	ОШ „IV краљевачки батаљон”	Краљево	1
384.	Наташа Николић	ОШ „Велизар Станковић Корчагин”	Крушевац	1
385.	Наташа Опачић	ОШ „9. српска бригада”	Бољевац	4
386.	Наташа Полић	ОШ „Раде Кончар”	Земун	1
387.	Наташа Станојковић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Звездара, Београд	6
388.	Наташа Стојановић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Нишка Бања	2
389.	Наташа Томић	ОШ „Јован Цвијић”	Змињак	1
390.	Наташа Узуновић	ОШ „Ратко Вукућевић”	Ниш	1
391.	Невена Димовски	ОШ „Др Драгиша Мишовић”	Чачак	1
392.	Невена Петровић	ОШ „Бранислав Нушић”	Д. Трнава	2
393.	Невенка Видић	ОШ „Свети Сава”	Попучке	1
394.	Невенка Сенић	ОШ „Борислав Пекић”	Нови Београд	1
395.	Неда Лојовић	ОШ „Петар Кочић”	Земун	1
396.	Никола Настић	ОШ „Светолик Ранковић”	Аранђеловац	1
397.	Олга Урошевић	ОШ „Иво Андрић”	Београд	4
398.	Оливера Величковић Лилић	ОШ „8. септембар”	Пирот	1
399.	Оливера Вучетић Шафар	ОШ „20. октобар”	Београд	1
400.	Оливера Дамјановић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Београд	2
401.	Оливера Костић	ОШ „Свети Сава”	Владичин Хан	1

402.	Оливера Крупеж	ОШ „Милица Павловић”	Чачак	3
403.	Оливера Лабудовић	ОШ „Филип Филиповић”	Чачак	1
404.	Оливера Милић	ОШ „Стевица Јовановић”	Панчево	1
405.	Оливера Никић	ОШ „Јосиф Панчић”	Бољевац	2
406.	Оливера Прибојац	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Краљево, Врба	1
407.	Оливера Раденковић	ОШ „Десанка Максимовић”	Чокот/Палилула	1
408.	Оливера Станковић	ОШ „Радоје Домановић”	Врање	1
409.	Оливера Станковић	ОШ „Бранислав Нушић”, ОШ „Краљ Петар I”	Доња Трнава, Ниш	4
410.	Радимирка Вуковић	ОШ „Браћа Новаков”	Силбаш	3
411.	Радиша Ивановић	ОШ „Велизар Станковић Корчагин”	Шиљеговац, Крушевац	2
412.	Радмила Гајић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Београд	1
413.	Радмила Ђукић	ОШ „Владислав Рибникар”	Врачар, Београд	1
414.	Радмила Лацковић	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Нови Сад	4
415.	Радмила Орељ	ОШ „Иван Гундулић”	Нови Београд	2
416.	Радмила Пајкић	ОШ „Десанка Максимовић”	Пожаревац	1
417.	Радмила Пиповић	ОШ „Марко Орешковић”	Нови Београд	1
418.	Радованка Мартиновић	ОШ „Ратко Митровић”	Чачак	1
419.	Радослав Бабић	ОШ „Вук Караџић”	Бач	1
420.	Радослава Живановић	ОШ „Раде Драинац”	Београд	1
421.	Рајна Бранковић	ОШ „Нада Пурић”	Ваљево	1
422.	Ружа Пурић	ОШ „Свети Сава”	Горњи Милановац	3
423.	Ружица Адамовић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Бабушница	3
424.	Ружица Бојовић	ОШ „Милоје Закић”	Куршумлија	1
425.	Ружица Павловић	ОШ „В. С. Корчагин”	Крушевац	4
426.	Ружица Степанов Ђаловић	ОШ „Милош Црњански”	Жабал	2
427.	Сандра Ђорђевић	ОШ „Љупче Николић”	Алексинац	2
428.	Сандра Лукач	ОШ „Свети Сава”	Сремска Митровица	1
429.	Сандра Ристивојевић	ОШ „Павле Савић”	Београд	1
430.	Сандра Софронић	Ваљевска гимназија	Ваљево	1
431.	Сандра Хацић	ОШ „Слободан Бајић Паја”	Сремска Митровица	1
432.	Сандра Шћевак	ОШ „Петар Кочић”	Инђија	1
433.	Сања Васиљевић	ОШ „Анта Богичевић”	Лозница	1
434.	Сања Дервишевић	ОШ „Драгомир Марковић”	Крушевац	2
435.	Сања Јовановић	ОШ „Никола Тесла”	Голобок	2
436.	Сања Марковић	ОШ „Димитрије Давидовић”	Смедерево	1
437.	Сања Милић	ОШ „Свети Сава”	Чачак	2

438.	Сања Младеновић	ОШ „Јован Поповић”	Крушевац	1
439.	Сања Николић	ОШ „Ђура Јакшић”	Каћ	1
440.	Сања Рајчевић	ОШ „Мића Станојловић”	Коцељева	1
441.	Сања Стојановић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Брус	3
442.	Сања Цвејић	ОШ „Стојан Новаковић”	Шабац	2
443.	Саша Марковић	ОШ „Стеван Јаковљевић”	Параћин	1
444.	Светлана Дробњак	ОШ „Бранко Радичевић”	Нови Београд	1
445.	Светлана Медар	ОШ „Учитељ Таса”	Ниш	1
446.	Светлана Миленовић	ОШ „Ђура Даничић”	Београд	1
447.	Светлана Николић	ОШ „Михајло Пупин”	Земун	2
448.	Светлана Смиљанић	ОШ „Илија Гарашанин”	Гроцка, Београд	2
449.	Светлана Стевановић	ОШ „Херој Иван Мукер”	Смедеревска Паланка	1
450.	Светлана Фатић	ОШ „Мирослав Букумировић Букум”	Шетоње	2
451.	Силвана Новаковић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Банатско Ново Село	2
452.	Симона Марковић	ОШ „Светозар Милетић”	Београд	1
453.	Славица Елчић	ОШ „Мито Игумановић”	Косјерић	1
454.	Славица Јука	ОШ „Братство”	Нови Пазар	1
455.	Славица Лукић	ОШ „Ната Јеличић”	Шабац	3
456.	Славица Милановић Милић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Смедерево	1
457.	Славица Обрадовић	ОШ „Јелена Ћетковић”	Звездара, Београд	4
458.	Славица Остојић	ОШ „Мика Митровић”	Богатић	1
459.	Славица Топић	ОШ „Јеврем Обреновић”	Шабац	1
460.	Слађана Гвојић	ОШ „Коста Трифковић”	Нови Сад	6
461.	Слађана Ђорђевић	ОШ „Радоје Домановић”	Врање	1
462.	Слађана Јовановић	ОШ „Вук Карџић”	Лебане	2
463.	Слађана Микић	ОШ „Вук Караџић”	Чукарица, Београд	2
464.	Слађана Митровић	ОШ „Миле Дубљевић”	Ваљево	1
465.	Слађана Павлишин	ОШ „Соња Маринковић”	Суботица	1
466.	Слађана Поповић	ОШ „Мајур”	Мајур	1
467.	Слађана Распоповић	ОШ „Рашка”	Рашка	2
468.	Слађана Симовић	ОШ „Вук Карџић”	Кнић	1
469.	Слађана Толић	ОШ „Свети Сава”	Крагујевац	3
470.	Слађана Хаџић	ОШ „Бора Станковић”	Београд	4
471.	Слободанка Тришић	ОШ „Свети Сава”	Горњи Милановац	1
472.	Снежана Антић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Ћићевац	1
473.	Снежана Вишњић	ОШ „Никола Тесла”	Нови Бановци	1
474.	Снежана Кезовић	ОШ „Дуле Караклајић”	Лазаревац	2
475.	Снежана Кецо	ОШ „Јован Поповић”	Нови Сад	1

476.	Снежана Костић Хавари	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Београд	2
477.	Снежана Милић	ОШ „Станислав Сремчевић”	Крагујевац	1
478.	Снежана Милић	ОШ „Франце Прешерн”	Раковица, Београд	1
479.	Снежана Симеуновић	ОШ „Татомир Анђелић”	Мрчајевци	4
480.	Снежана Станарчић	ОШ „Краљ Александар Карађорђевић”	Прњавор	3
481.	Снежана Станковић Трајковић	ОШ „Бранко Радичевић”	Врање	1
482.	Снежана Стојановић	ОШ „Васа Чарапић”	Београд	3
483.	Снежана Стојановски	ОШ „Сава Шумановић”	Земун, Београд	1
484.	Снежана Танић Алексић	ОШ „Коста Стаменковић”	Лесковац	1
485.	Снежана Шипка	ОШ „Раде Драинац”	Палилула, Београда	2
486.	Соња Бреџл	ОШ „Соња Маринковић”	Земун	1
487.	Соња Марјановић	ОШ „Војислав Вока Савић”	Лазаревац, Београд	2
488.	Соња Стојановић	ОШ „Владислав Савић Јан”	Паруновац	1
489.	Соња Стоковић	ОШ „Емилија Остојић”	Пожега	1
490.	Соња Столић	ОШ „Петар Лековић”	Пожега	1
491.	Соња Цолић	ОШ „Јован Цвијић”	Костолац	1
492.	Срђан Пранић	ОШ „Сава Шумановић”	Земун	1
493.	Стана Станковић	ОШ „Десанка Максимовић”	Грделица	2
494.	Станислава Јовић	ОШ „Божидар Димитријевић Козица”	Брадарац	1
495.	Станко Кржић	ОШ „Иво Андрић”	Раковица	1
496.	Сузана Дашић	ОШ „Михаило Петровић Алас”	Стари Град	1
497.	Сузана Дојчиновић	ОШ „Никола Тесла”	Гроцка, Винча	1
498.	Сузана Миленковић	ОШ „Иво Лола Рибар”	Велико Градиште	1
499.	Сузана Петровић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Нишка Бања	4
500.	Сузана Секулић	ОШ „Браћа Рибар”	Доња Боруна, Мали Зворник	2
501.	Сузана Утјешановић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Нови Сад	2
502.	Сунчица Николов	ОШ „Ђура Даничић”	Београд	1
503.	Т. Јанковић	ОШ „Први српски устанак”	Крагујевац	1
504.	Тамара Вијатов	ОШ „Јовн Јовановић Змај”	Ковин	1
505.	Тамара Настић	ОШ „Добрица Ћосић”	Трстеник	1
506.	Тамара Панић Милошевић	ОШ „Дринка Павловић”	Стари град, Београд	1
507.	Тамара Трифуновић Живковић	ОШ „Франце Прешерн”	Раковица	1
508.	Тамара Халиловић	ОШ „Рифат Бурџовић Тршо”	Нови Пазар	1
509.	Тања Панић	ОШ „В. С. Корчагин”	Крушевац	1
510.	Тања Петровић	ОШ „Свети Сва”	Пирот	1

511.	Тања Стевановић	ОШ „Милан Благојевић”	Лучани	3
512.	Татјана Весић	ОШ „Јајинци”	Београд	1
513.	Татјана Живановић	ОШ „Бранко Радичевић”	Мали Зворник	1
514.	Татјана Јаковљевић	ОШ „Владимир Роловић”	Раковица, Београд	1
515.	Татјана Јеремић	ОШ „Мића Станојловић”	Коцељева	1
516.	Татјана Лекић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Нови Сад	2
517.	Татјана Пилиповић	ОШ „Светозар Марковић Тоза”	Нови Сад	3
518.	Татјана Цекић	ОШ „Бубањски хероји ”	Ниш	1
519.	Тихана Симонић	ОШ „Моше Пијаде”	Мало Црниће	1
520.	Томица Мојошевић	ОШ „Филип Филиповић”	Београд	1
521.	Чедомир Сандић	ОШ „Филип Филиповић”	Чачак	3
522.		ОШ „Доситеј Обрадовић”	Ћићевац	1

С обзиром на то да су Признања најбољим наставницима за ово такмичење уручена поводом 6 година такмичења када је Комисија одлучила да Признања добију наставници који имају три и више награда, сада је одлучено да се Признања доделе наставницима који имају пет и више награда.

ПРИЗНАЊЕ

за велико залагање у раду с ученицима и натпросечне резултате на Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада” од школске 2012/13. до 2022/23. године, добили су:

Редни број	Име и презиме наставника	Основна школа	Место	Укупан број награда
1.	Зорица Лабовић	ОШ „Филип Филиповић”	Вождовац	16
2.	Милева Радошевић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Чукарица, Београд	10
3.	Ивана Стојановић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Пожаревац	9
4.	Милка Минић	ОШ „Стеван Чоловић”	Ариље	8
5.	Гордана Каличанин	ОШ „Драги Макић”	Бошњане, Варварин	6
6.	Марија Тир Борља	ОШ „Прва војвођанска бригада”	Нови Сад	6
7.	Наташа Станојковић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Звездара, Београд	6
8.	Слађана Гвојић	ОШ „Коста Трифковић”	Нови Сад	6
9.	Бојана Симоновић	ОШ „Павле Савић”	Звездара, Београд	5
10.	Душица Мињовић	ОШ „Младост”	Нови Београд	5

11.	Јасмина Анђелковић	ОШ „Аца Синадиновић” .	Предејане, Лесковац	5
12.	Миљана Степаноски	ОШ „Змај Јова Јовановић”	Вождовац	5

Средња школа

За 10 година такмичења из књижевности „Књижевна олимпијада” кроз републичко такмичење прошло је укупно 516 наставника средњих школа. Са својим ученицима освојили су укупно 1.442 награде, и то:

- ✓ 1 наставник – 55 награда
- ✓ 1 наставник – 42 награде
- ✓ 2 наставника – 16 награда
- ✓ 1 наставник – 15 награда
- ✓ 1 наставник – 14 награда
- ✓ 2 наставника – 13 награда
- ✓ 1 наставник – 12 награда
- ✓ 5 наставника – 11 награда
- ✓ 3 наставника – 10 награда
- ✓ 6 наставника – 9 награда
- ✓ 17 наставника – 8 награда
- ✓ 8 наставника – 7 награда
- ✓ 13 наставника – 6 награда
- ✓ 19 наставника – 5 награда
- ✓ 25 наставника – 4 награде
- ✓ 61 наставник – 3 награде
- ✓ 109 наставника – 2 награде
- ✓ 241 наставник – 1 награда

Преглед свих наставника који су учествовали на Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада”:

Редни број	Име и презиме наставника	Средња школа	Место	Укупан број награда
1.	Адриана Крајновић	Гимназија	Смедерево	1
2.	Александар Ковачевић	Гимназија	Ивањица	1
3.	Александра Вучески	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	1
4.	Александра Гаврић	Техничка школа	Ваљево	1

5.	Александра Јовановић	Медицинска школа	Зајечар	2
6.	Александра Јовић	ХП београдска гимназија	Београд	1
7.	Александра Кузмић	Филолошка гимназија	Београд	16
8.	Александра Марјановић	Гимназија „Кирило и Методије”	Димитровград	1
9.	Александра Милошевић Јовановић	Гимназија	Смедерево	1
10.	Александра Михајловић	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	6
11.	Александра Мишић	Гимназија	Чачак	2
12.	Александра Николић	Средња школа „Свилајнац”	Свилајнац	2
13.	Александра Петровић	Гимназија „Светозар Марковић”	Јагодина	2
14.	Александра Радовановић	Друга крагујевачка гимназија	Крагујевац	2
15.	Александра Радовановић	Гимназија	Косовска Митровица	2
16.	Александра Сретеновић	МЕШ	Параћин	1
17.	Александра Станковић	Средња школа	Мали Зворник	1
18.	Александра Станковић	Економско-трговинска школа	Врање	1
19.	Александра Стефановић	Гимназија у Параћину	Параћин	1
20.	Ана Баралић	Техничка школа	Горњи Милановац	1
21.	Ана Ђурић	СШ „Краљ Петар Први”	Топола	1
22.	Ана Јовановић	Прва техничка школа	Крагујевац	1
23.	Ана Јокић	Девета гимназија	Београд	1
24.	Ана Јоцић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	1
25.	Ана Кујовић	Осма београдска гимназија	Београд	3
26.	Ана Маринковић	Гимназија „Бора Станковић”	Бор	1
27.	Ана Марковић	Гимназија „Свети Сава”	Пожега	2
28.	Ана Миленковић	Шабачка гимназија	Шабач	1
29.	Ана Милуновић	Пета београдска гимназија	Београд	1
30.	Ана Панић Глигоријевић	Гимназија „Свети Сава”	Београд	1
31.	Ана Пејевић	Медицинска школа	Чачак	2
32.	Ана Поповић	Гимназија	Рашка	4
33.	Ана Радуловић	Гимназија „9. мај”	Ниш	1
34.	Ана Ранковић	Х гимназија „Михајло Пупин”	Београд	2

35.	Ана Станковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Јагодина	2
36.	Ана Стевановић	Гимназија „Бора Станковић”	Ниш	2
37.	Ана Стоиљковић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	5
38.	Ана Х. Јовић	Медицинска школа	Лесковац	1
39.	Ана Чакаревић	Гимназија „Милош Савковић”	Аранђеловац	2
40.	Анамарија Андријашевић	СШ „Вук Караџић”	Сечањ	1
41.	Анђа Аландер	Гимназија „Свети Сава”	Београд	1
42.	Анита Стојановић	Гимназија „Јован Скерлић”	Владичин Хан	8
43.	Биљана Ајдачић	Гимназија	Ивањица	15
44.	Биљана Бојовић	Гимназија	Чачак	2
45.	Биљана Вулетић Томић	ЕГШ „Никола Тесла”	Панчево	2
46.	Биљана Грујичић	Ужичка гимназија	Ужице	1
47.	Биљана Ђорђевић	Осма београдска гимназија	Београд	1
48.	Биљана Ђурђевић	Шабачка гимназија	Шабач	4
49.	Биљана Ерчић	Ваљевска гимназија	Ваљево	1
50.	Биљана Јањић	Гимназија	Младеновац	1
51.	Биљана Ковачевић	Прва београдска гимназија	Београд	4
52.	Биљана Комад	Гимназија	Лазаревац	1
53.	Биљана Миловановић Живак	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	1
54.	Биљана Мичић	Гимназија	Лесковац	2
55.	Биљана Павловић	Гимназија „Вук Караџић”	Трстеник	4
56.	Биљана Пастернак	Медицинска школа „7. април”	Нови Сад	1
57.	Биљана Пауновић	Гимназија „Таковски устанак”	Горњи Милановац	1
58.	Биљана Радмановић	Гимназија	Прокупље	11
59.	Биљана Радосављевић	Трнаеста београдска гимназија	Београд	2
60.	Бисера Инајетовић	Гимназија	Прибој	7
61.	Бисерка Костић	Гимназија	Пирот	9
62.	Бојан Јелић	СШ „Милоје Васић”	Велико Градиште	1
63.	Бојана Болић Гаврилов	Гимназија „Светозар Марковић”	Суботица	2

64.	Бојана Ђорђевић	Паланачка гимназија	Смедеревска Паланка	7
65.	Бојана Ђоројевић	Гимназија „Светозар Марковић”	Суботица	1
66.	Бојана Ербез	Тринаеста београдска гимназија	Београд	8
67.	Борислав Младеновић	Гимназија „Свети Сава”	Београд	2
68.	Бранислава Петровић	Техничка школа	Пирот	1
69.	Бранка Тановић Савић	Гимназија	Пирот	4
70.	Бранкица Вељковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	1
71.	Бранкица Рац	Гимназија „Сава Шумановић”	Шид	6
72.	Бранкица Стаменковић Илић	Гимназија „Вук Караџић”	Бабушница	5
73.	Валентина Андрејић Ристић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ниш	4
74.	Валентина Вукмировић Стефановић	Земунска гимназија	Београд	1
75.	Валентина Златановић Марковић	Медицинска школа	Ужице	2
76.	Валентина Јелић	Гимназија „Бранко Радичевић”	Ковин	2
77.	Валентина Паровић	Гимн. „Урош Предић”	Панчево	3
78.	Велибор Симчевић	Средња школа „Свети Трифун”	Александровац	2
79.	Вера Ваш	Ваљевска гимназија	Ваљево	9
80.	Вера Гикић	Карловачка гимназија	Сремски Карловци	1
81.	Вера Лазаревић	Гимназија „Свети Сава”	Београд	1
82.	Верица Карић	Економска школа „9. мај”	Сремска Митровица	1
83.	Весна Арсић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	2
84.	Весна Аћимовић	СШ „Свети Ахилије”	Ариље	1
85.	Весна Брдаревић	Прва економска школа	Београд	1
86.	Весна Дрмоњић	Гимназија „Патријарх Павле”	Београд	1
87.	Весна Зечевић	Гимназија „Лаза Костић”	Нови Сад	2
88.	Весна Пешић	Медицинска школа	Крушевац	7
89.	Весна Радовановић	Паланачка гимназија	Смедеревска Паланка	1
90.	Весна Сеничић	Гимназија Краљево	Краљево	11

91.	Весна Стеванчић	Средња школа „Краљ Петар Први”	Топола	1
92.	Весна Танасић	Гимназија „Стеван Пузић”	Рума	3
93.	Весна Црепуљаревић	Филолошка гимназија	Београд	12
94.	Весна Шами	Прва београдска гимназија	Београд	2
95.	Вида Никић	Ваљевска гимназија	Ваљево	2
96.	Виолета Кецман	Пета београдска гимназија	Београд	4
97.	Владимир Мичић	Гимназија	Лесковац	10
98.	Владимир Чабрић	Прва техничка школа	Крагујевац	1
99.	Владислава Вукашиновић	Митровачка гимназија	Сремска Митровица	3
100.	Вукосава Живковић	Земунска гимназија	Београд	3
101.	Горанка Варга	Медицинска школа „Д. Никшић”	Сремска Митровица	1
102.	Горгина Ђурић	Гимназија „Јосиф Панчић”	Бајина Башта	3
103.	Гордана Брзак	Гимназија	Инђија	1
104.	Гордана Зајић	Медицинска школа	Крушевац	3
105.	Гордана Јовановић	Гимназија „Таковски устанак”	Горњи Милановац	6
106.	Гордана Миљковић	Гимназија „Вук Караџић”	Трстеник	4
107.	Гордана Павловић	Гимназија „Сава Шумановић”	Шид	2
108.	Гордана Ралетић	Медицинска школа „7. април”	Нови Сад	2
109.	Гордана Стевановић	Друга крагујевачка гимназија	Крагујевац	3
110.	Давид Мандић	Средња школа „Вук Караџић”	Љубовија	8
111.	Далиборка Ранђеловић	Осма београдска гимназија	Београд	1
112.	Дана Јовановић	Гимназија „Јосиф Панчић”	Бајина Башта	1
113.	Даниела Николић	Медицинска школа „Др Миодраг Лазић”	Ниш	3
114.	Данијел Стојнев	Гимназија Босилеград	Босилеград	2
115.	Данијела Алексић	СШ „Вук Караџић”	Сечањ	1
116.	Данијела Вујетић	Прва београдска гимназија	Београд	3
117.	Данијела Вујисић	Шеста београдска гимназија	Београд	1
118.	Данијела Гашевић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ниш	3
119.	Данијела Голубовић	Ваљевска гимназија	Ваљево	4

120.	Данијела Мареш Ђилас	Гимназија „Борислав Петров Браца”	Вршац	1
121.	Данијела Петровић	Гимназија „Бора Станковић”	Ниш	6
122.	Данијела Пешић Јовановић	Фармацеутско- -физиотерапеутска школа	Београд	1
123.	Данијела Поповић	Гимназија Косовска Митровица	Косовска Митровица	2
124.	Данијела Томашевић	Гимназија „Патријарх Павле”	Београд	1
125.	Даница Исаиловић	ЕТШ „Славка Ђурђевић”	Јагодина	2
126.	Даница Новичић	Архитектонска техничка школа	Београд	1
127.	Данка Гогић	Техничка школа	Ужице	1
128.	Дејан Јоковић	СШ „Свети Ахилије”	Ариље	3
129.	Дејан Крунић	Гимназија	Чачак	1
130.	Дејана Пушкић	Економска школа	Ниш	1
131.	Дијана Лазаревић	Гимназија	Зајечар	2
132.	Добрила Носовић	Митровачка гимназија	Сремска Митровица	4
133.	Драга Давид	Медицинска школа	Панчево	1
134.	Драган Митровић	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	1
135.	Драган Петровић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	3
136.	Драгана Бошковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Нови Сад	2
137.	Драгана Вујаковић Драгељевић	Медицинска школа „7. април”	Нови Сад	2
138.	Драгана Миленковић	Гимназија	Смедерево	1
139.	Драгана Протић	Гимназија	Чачак	3
140.	Драгана С. Крстић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	1
141.	Драгана Стојановић	Прва београдска гимназија	Београд	5
142.	Драгана Суботић	Гимназија	Краљево	2
143.	Драгана Тимић Симић	Медицинска школа „Сестре Нинковић”	Крагујевац	1
144.	Драгана Угринов	Медицинска школа „7. април”	Нови Сад	3
145.	Драгица Анђелковић	Гимназија	Прокупље	1
146.	Драгица Савић	Гимназија Инђија	Инђија	1
147.	Драгица Симоновић	Прва београдска гимназија	Београд	16
148.	Драгослав Ђорђевић	Гимназија	Крушевац	3
149.	Драхана Петровић	Девета београдска гимназија	Београд	1

150.	Дубравка Војводић	Гимназија „Душан Васиљев”	Кикинда	1
151.	Дуња Гајин	Гимназија „Б. Радичевић”	Стара Пазова	1
152.	Дуња Николић	Четрнаеста београдска гимназија	Београд	1
153.	Душан Благојевић	Гимназија	Лебане	2
154.	Душанка Станковић	Гимназија „Јован Скерлић”	Владичин Хан	9
155.	Душица Атанасковић	Математичка гимназија	Београд	1
156.	Душица Виторовић	Ужичка гимназија	Ужице	1
157.	Душица Добродолац	Гимназија	Крушевац	2
158.	Душица Илић	Гимназија	Параћин	2
159.	Душица Јованов	Економско-трговинска школа	Кикинда	1
160.	Душица Митић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	2
161.	Душица Шуковић Маријановић	СШ „Бура Јакшић”	Српска Црња	1
162.	Елвира Митић	СШ „Вук Караџић” са домом ученика	Бабушница	8
163.	Жаклина Ивковић	Гимназија „Н. Ремезијанска”	Бела Паланка	2
164.	Жарка Свирчев	Економско-трговинска школа	Бечеј	1
165.	Жарко Пајић	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад	1
166.	Жељка Митровић	Гимназија „Бранислав Петронијевић”	Уб	5
167.	Загорка Миладиновић	Прва крагујевачка гимназија	Београд	1
168.	Звездана Цветановић	Економска школа	Ваљево	1
169.	Зоран Ивић	Гимназија Приштина	Лапље Село	1
170.	Зорана Бошковић	Осма београдска гимназија	Београд	2
171.	Зорица Дамњановић	Средња школа	Варварин	1
172.	Зорица Ивановић	Технолошка школа	Параћин	3
173.	Зорица Чешљарац	Гимназија	Рашка	1
174.	Зринка Шандор	Шеста београдска гимназија	Београд	2
175.	Ивана Бабић	Гимназија	Краљево	1
176.	Ивана Богојевић	Техничка школа	Књажевац	1
177.	Ивана Бокић Крагић	Четврта београдска гимназија	Београд	3
178.	Ивана Васовић	Гимназија	Чачак	1
179.	Ивана Вукмировић	Средња школа	Блаце	1
180.	Ивана Живић	Прва београдска гимназија	Београд	1
181.	Ивана Исаиловић	Шабачка гимназија	Шабач	1

182.	Ивана Јефтић	Гимназија	Косовска Митровица	1
183.	Ивана Мандић	ПНГ „Стеван Сремац”	Ниш	1
184.	Ивана Несторовић	Гимназија	Крушевац	8
185.	Ивана Павловић	Гимназија „9. мај”	Ниш	1
186.	Ивана Савић	Гимназија „9. мај”	Ниш	8
187.	Ивана Татовић Поповић	Пета београдска гимназија	Београд	6
188.	Ивана Церовина	Филолошка гимназија	Београд	1
189.	Иванка Јовић	Средња школа „Младост”	Петровац на Млави	1
190.	Илинка Оцокољић	Гимназија	Ивањица	3
191.	Ирена Алиспахић	Правно-пословна школа	Београд	1
192.	Ирена Микарић	Средња школа „Свилајнац”	Свилајнац	2
193.	Ј. Бурсаћ Милић	Десета гимназија „Михајло Пупин”	Београд	2
194.	Јасмина Живковић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	2
195.	Јасмина Жујовић	Медицинска школа	Београд	1
196.	Јасмина Манић	Гимназија	Пирот	2
197.	Јасмина Милић	Гимназија „Жарко Зрењанин”	Врбас	4
198.	Јасмина Огњеновић	Математичка гимназија	Београд	3
199.	Јасмина Пивнички	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Нови Сад	4
200.	Јасмина Поточанин	Пета београдска гимназија	Београд	1
201.	Јасмина Пршић	Медицинска школа „Др Алекса Савић”	Прокупље	2
202.	Јасмина Раденковић Шолаја	Гимназија „Вељко Петровић”	Сомбор	3
203.	Јасмина Рочкомановић	Куршумлијско-подујевска гимназија	Куршумлија	2
204.	Јасмина Станковић	Гимназија „Јован Скерлић”	Владичин Хан	1
205.	Јасмина Станковић	Уметничка школа	Ниш	3
206.	Јасна Спасојевић	Гимназија	Куршумлија	1
207.	Јелена Алексов	Гимназија „Вук Караџић”	Бабушница	2
208.	Јелена Богдановић	СШ „Бранислав Нушић”	Соко Бања	2
209.	Јелена Бурсић Милић	Десета београдска гимназија	Београд	1
210.	Јелена Воркапић	МШ „Др Изабел Емсли Хатон”	Врање	2
211.	Јелена Вујичић	Гимназија	Крушевац	1
212.	Јелена Вујовић	Гимназија „Жарко Зрењанин”	Врбас	1
213.	Јелена Вучковић	Гимназија	Смедерево	1

214.	Јелена Драмићанин	Медицинска школа	Чачак	1
215.	Јелена Ђорђевић	Гимназија „Исидора Секулић”	Нови Сад	3
216.	Јелена Ђорђевић	Гимназија „Свети Сава”	Београд	3
217.	Јелена Златкова	Гимназија	Велика Плана	2
218.	Јелена Јовановић Бубања	Друга крагујевачка гимназија	Крагујевац	1
219.	Јелена Кнежевић	Мачванска средња школа, Шабачка гимназија	Богатић, Шабац	4
220.	Јелена Коризма	СШ „Свети Ахилије”	Ариље	3
221.	Јелена Костић	СШ „Никола Тесла”	Лепосавић	2
222.	Јелена Круличанин	Трећа београдска гимназија	Београд	3
223.	Јелена Марјановић	Карловачка гимназија	Сремски Карловци	1
224.	Јелена Марковић	Гимназија „Јосиф Панчић”	Бајина Башта	1
225.	Јелена Милосављевић	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	8
226.	Јелена Милошевић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ниш	6
227.	Јелена Новаковић	Математичка гимназија	Београд	1
228.	Јелена Нововић	Математичка гимназија	Београд	1
229.	Јелена Пецарски	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	4
230.	Јелена Симић	Медицинска школа „Др Миша Пантић”	Ваљево	1
231.	Јелена Стефановић	Креативно перо	Београд	1
232.	Јелена Урошевић	Тринаеста београдска гимназија	Београд	4
233.	Јелена Филиповић	Гимназија	Лесковац	1
234.	Јелена Цветковић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	10
235.	Јелена Цоцовић Пауновић	ЕТП	Зајечар	1
236.	Јелена Чолић	Медицинска школа „Сестре Нинковић”	Крагујевац	1
237.	Јована Бранковић	Медицинска школа „Др Миша Пантић”	Ваљево	3
238.	Јована Димитријевић	Гимназија „Таковски устанак”	Горњи Милановац	2
239.	Јована Дмитрић	Средња школа „Драгачево”	Гуча	2
240.	Јована Радоњић	Средња школа „Драгачево”	Гуча	1
241.	Јована Реба	Карловачка гимназија	Сремски Карловци	1
242.	Јована Репић	Средња економска школа	Лозница	1
243.	Катарина Бугарчић	Шабачка гимназија	Шабац	14
244.	Катарина Вељковић	Средња школа	Варварин	2
245.	Катарина Вучић	Филолошка гимназија	Београд	55

246.	Катарина Ђурић	Књажевачка гимназија	Књажевац	2
247.	Катарина Ђурић Пешић	Гимназија	Младеновац	1
248.	Катарина Илић	Гимназија „9. мај”	Ниш	3
249.	Катарина Јовановић	Средња школа	Гроцка	1
250.	Катарина Ковачевић	Гимназија	Рума	6
251.	Катарина Крнетић	Прва београдска гимназија	Београд	11
252.	Катарина	Економска школа „9. мај”	Сремска Митровица	1
253.	Катарина Поповић	Медицинска школа „Др Андра Јовановић”	Шабач	1
254.	Катарина Рајшић	Гимназија	Лазаревац	3
255.	Катарина Ђорђевић	Гимназија „Бора Станковић”	Ниш	1
256.	Катица Бабић	Митровачка гимназија	Сремска Митровица	8
257.	Ксенија Јанушевић	Економска школа	Ужице	1
258.	Лаура Ковач	Гимназија „Светозар Марковић”	Суботица	2
259.	Лела Росић	Филолошка гимназија	Београд	5
260.	Лидија Бојчовска	Средња школа „Свилајнац”	Свилајнац	6
261.	Лидија Миљанић	Гимназија „Жарко Зрењанин”	Врбас	2
262.	Лидија Неранчић Чанда	Гимназија „Вељко Петровић”	Сомбор	3
263.	Лидија Рогулић Зекић	Средња економска школа	Лозница	1
264.	Лидија Чолић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	1
265.	Љ. Ђурђевић Стојковић	Десета гимназија „Михајло Пупин”	Београд	1
266.	Љиљана Грабовић	Гимназија	Прибој	1
267.	Љиљана Димитрић	Шабачка гимназија	Шабач	10
268.	Љиљана Јевтић Јовановић	Гимназија „Светозар Марковић”	Јагодина	1
269.	Љиљана Малетин Војводић	Карловачка гимназија	Сремски Карловци	8
270.	Љиљана Недељковић	Гимназија „Вук Караџић”	Трстеник	5
271.	Љиљана Радомировић	Гимназија	Параћин	3
272.	Љиљана Ранковић	Техничка школа	Чачак	1
273.	Љиљана Ристић	Гимназија „Светозар Марковић”	Јагодина	1
274.	Љиљана Салонски Медаков	Гимназија „Жарко Зрењанин”	Врбас	1
275.	Љиљана Шобић	Десета гимназија „Михајло Пупин”	Београд	1

276.	Љубиша Красић	Средња школа	Брус	1
277.	Љупка Јанковић	Гимназија	Крушевац	1
278.	Маида Редић	Гимназија	Нови Пазар	1
279.	Маја Димитријевић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	1
280.	Маја Мићовић	Гимназија „Патријарх Павле”	Београд	2
281.	Маја Чобански	XIII београдска гимназија	Београд	8
282.	Мања Новићевић	IX гимназија „Михаило Петровић Алас”	Београд	1
283.	Марија Брковић	Гимназија	Краљево	2
284.	Марија Васић Каначки	Хемијско-медицинска школа	Вршац	1
285.	Марија Васковић	Медицинска школа „Др Алекса Савић”	Прокупље	2
286.	Марија Вучковић	Машинско-електротехничка школа	Бор	1
287.	Марија Дикић	Гимназија	Јагодина	2
288.	Марија Ђорђевић	Техничка школа	Пирот	1
289.	Марија Запутил	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	11
290.	Марија Јеверичић	Гимназија „Свети Сава”	Пожега	7
291.	Марија Лукић	Гимназија	Параћин	3
292.	Марија Лукић	Гимназија	Младеновац	2
293.	Марија Мијајловић Јовановић	Гимназија	Ђуприја	1
294.	Марија Милошевић	Дванаеста београдска гимназија	Београд	1
295.	Марија Младеновић	Гимназија „Милош Савковић”	Аранђеловац	1
296.	Марија Павловић	Медицинска школа „Др Миша Пантић”	Ваљево	1
297.	Марија Перичевић	Пета београдска гимназија	Београд	1
298.	Марија Петровић	Економско-трговинска школа	Краљево	1
299.	Марија Пилчевић Томашевић	Савремена гимназија	Београд	1
300.	Марија Поповић	Паланачка гимназија	Смедеревска Паланка	5
301.	Марија Стајић	Четврта београдска гимназија	Београд	3
302.	Марија Станчић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	2
303.	Марија Стнчић Михајловић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	2

304.	Марија Тодоровић	Гимназија	Прокупље	6
305.	Марија Филиповић	Економско-трговинска школа	Краљево	2
306.	Марија Хајдић	Економско-трговинска школа	Бечеј	1
307.	Марија Церовина	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	3
308.	Маријана Гоч	Пољопривредна школа „Ваљево”	Ваљево	2
309.	Маријана Ђумић	Гимназија „20. октобар”	Бачка Паланка	2
310.	Маријана Николић	Гимназија	Смедерево	2
311.	Маријана Павловић	Гимназија „Вук Караџић”	Лозница	2
312.	Маријана Петковић	Гимназија „Вук Караџић”	Лозница	1
313.	Маријана Радић	Гимназија	Краљево	9
314.	Марина Антић	Гимназија „Вељко Петровић”	Сомбор	1
315.	Марина Гава	Белоцрквенска гимназија	Бела Црква	1
316.	Марина Јокић	Медицинска школа	Ђуприја	2
317.	Марина Милошевић	Техничка школа	Чачак	1
318.	Марина Панић	Гимназија	Краљево	2
319.	Марина Тачић	СШ „Никола Тесла”	Бољевац	1
320.	Марио Бајдук	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	3
321.	Марјана Ђумић	Гимназија „20. октобар”	Бачка Паланка	1
322.	Марко Мијатовић	ЕТШ „Никола Тесла”	Панчево	1
323.	Марко Никодијевић	Тринаеста београдска гимназија	Београд	3
324.	Мелида Реброња	Гимназија	Нови Пазар	1
325.	Милан Петровић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	1
326.	Милан Шиповац	Осма београдска гимназија	Београд	3
327.	Милана Лукић	Гимназија	Инђија	2
328.	Миланка Васиљевић	Девета београдска гимназија	Београд	1
329.	Миланка Ршумовић	IX гимназија „Михаило Петровић Алас”	Београд	1
330.	Милена Анђелковић	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	1
331.	Милена Аћимовић	Гимназија	Ђуприја	1
332.	Милена Богићевић	Гимназија „Милош Савковић”	Аранђеловац	1
333.	Милена Бркић	Правна пословна школа	Ниш	1

334.	Милена Декић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	1
335.	Милена Јовановић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш	1
336.	Милена Маричић	Гимназија „Светозар Марковић”	Нови Сад	1
337.	Милена Марјановић	Пријепољска гимназија	Пријепоље	2
338.	Милена Милисављевић	Ваљевска гимназија	Ваљево	11
339.	Милена Нешковић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ниш	1
340.	Милена Петровић	Ваљевска гимназија	Ваљево	1
341.	Милена Ристић	Машинско-електротехничка школа	Бор	1
342.	Милија Јевремовић	Економска школа	Курушумлија	2
343.	Милијана Сакић	Техничка школа	Лозница	1
344.	Милијана Ћосовић	Четрнаеста београдска гимназија	Београд	3
345.	Милица Балабан	СШ „22. октобар”	Жабалъ	1
346.	Милица Вуловић	Електротехничка школа „Раде Кончар”	Београд	1
347.	Милица Ђорђевић	Гимназија	Пирот	1
348.	Милица Миличевић	Гимназија „Вељко Петровић”	Сомбор	6
349.	Милица Миловановић	Гимназија „Светозар Марковић”	Јагодина	2
350.	Милица Милошевић Манојловић	Гимназија „Бранислав Петронијевић”	Уб	1
351.	Милица Митровић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	1
352.	Милица Мишић	Медицинска школа	Лесковац	7
353.	Милица Недељковић	Гимназија „Патријарх Павле”	Београд	1
354.	Милица Николић	Пољопривредно-ветеринарска школа	Рековац	2
355.	Милица Пророк	Прва београдска гимназија	Београд	1
356.	Милица Ракић	Гимназија	Крушевац	1
357.	Милица Шаренац	Пета београдска гимназија	Београд	8
358.	Милорад Дашић	Девета гимназија „М. П. Алас”	Београд	5
359.	Миљана Петрић	СШ „Прокоповић”	Ниш	1
360.	Мира Павловић	Медицинска школа	Ваљево	2

361.	Мира Паталов	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	1
362.	Мирјана Арсенијевић	Друга крагујевацка гимназија	Крагујевац	5
363.	Мирјана Благојевић	Ужичка гимназија	Ужице	6
364.	Мирјана Благојевић	Осма београдска гимназија	Београд	2
365.	Мирјана Бојковић	Гимназија	Крушевац	2
366.	Мирјана Ђрдинић	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Нови Сад	13
367.	Мирјана Ђумић	Гимназија „20. октобар”	Бачка Паланка	1
368.	Мирјана Илић	Гимназија	Шабац	1
369.	Мирјана Јевтић	Шабачка гимназија	Шабац	1
370.	Мирјана Панчић Бужек	Белоцркванска гимназија и економска школа	Бела Црква	1
371.	Мирјана Петровић Секулић	Филолошка гимназија	Београд	2
372.	Мирјана Секулић Петровић	Медицинска школа „7. април”	Нови Сад	8
373.	Мирјана Стакић Савковић	Филилошка гимназија	Београд	42
374.	Мирјана Станић	Гимназија „С. Марковић”	Нови Сад	1
375.	Мица Ракић	Гимназија	Прибој	1
376.	Миша Цанић	Гимназија „Светозар Марковић”	Јагодина	1
377.	Нада Вучковић	Трећа београдска гимназија	Београд	2
378.	Нада Поповић	Седма београдска гимназија	Београд	1
379.	Нада Хложан Шљapiћ	Гимназија „С. Марковић”	Нови Сад	2
380.	Нада Хромиш Аничић	Гимназија „Сава Шумановић”	Шид	1
381.	Надица Покрајац	Гимназија „Стеван Пузић”	Рума	1
382.	Нађа Ђорђевић	Гимназија „Бора Станковић”	Ниш	3
383.	Нађа Павловић	Гимназија „Бора Станковић”	Ниш	1

384.	Наталија Јовановић	Девета гимназија „М. П. Алас”	Београд	9
385.	Наталија Лудошки	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	8
386.	Наташа Богојевић	Трећа београдска гимназија	Београд	1
387.	Наташа Будимир	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Нови Сад	2
388.	Наташа Јаковљевић	Друга крагујевачка гимназија	Крагујевац	3
389.	Наташа Лазић-Максимовић	Гимназија „Вук Караџић”	Лозница	2
390.	Наташа Милановић	Медицинска школа	Ђуприја	1
391.	Наташа Недимовић	Митровачка гимназија	Сремска Митровица	8
392.	Наташа Николић	Гимназија „Таковски устанак”	Горњи Милановац	7
393.	Наташа Пантовић	Гимназија	Краљево	1
394.	Наташа Распоповић	Гимназија	Врњачка Бања	1
395.	Наташа Смиљковић	СШ „Никола Тесла”	Бољевац	1
396.	Наташа Стризе	Економско-трговинска школа	Врање	4
397.	Наташа Томић	Гимназија	Лесковац	3
398.	Невена Грујичић	Девета београдска гимназија	Београд	3
399.	Невена Малетин	Гимназија „Жарко Зрењанин”	Врбас	1
400.	Невена Митровић	Гимназија „Вук Караџић”	Лозница	3
401.	Невена Симић	Гимназија	Крушевац	4
402.	Невена Стефановић	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	4
403.	Неда Пуношевац	СШ „Драгачево”	Гуча	1
404.	Нела Димитријевић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	1
405.	Нела Милојевић	Гимназија	Крушевац	6
406.	Ненад Гугл	Трећа београдска гимназија	Београд	1
407.	Ненад Милошевић	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	3
408.	Ненад Ратковић	Куршумлијско-подујевска гимназија	Куршумлија	2
409.	Никола Антић	Гимназија	Косовска Каменица	3
410.	Никола Козомора	Шеста београдска гимназија	Београд	1
411.	Николина Илић	СШ „Краљ Петар I”	Топола	3
412.	Нина Димитријевић	Четрнаеста београдска гимназија	Београд	3
413.	Нина Динчић Милинковић	Медицинска школа „Др Миленко Хаџић”	Ниш	1

414.	Нина Петровић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	5
415.	Нинослава Тошић	Техничка школа	Пирот	4
416.	Његош Ђребовић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	4
417.	Олга Кечкић	Четврта београдска гимназија	Београд	1
418.	Олга Топаловић	Угоститељско-туристичка школа	Врњачка Бања	1
419.	Олгица Лазић	Палначка гимназија	Смедеревска Паланка	3
420.	Олгица Рајић	Шеста београдска гимназија	Београд	2
421.	Оливера Аризановић	Економска школа	Ниш	2
422.	Оливера Ђорђевић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	1
423.	Оливера Миленковић	Петнаеста београдска гимназија	Београд	3
424.	Оливера Шопаловић	Медицинска школа	Ужице	3
425.	Петар Матовић	Гимназија „Свети Сава”	Пожега	1
426.	Рада Јовановић	Школа за дизајн	Београд	2
427.	Растко Јевтовић	Пета београдска гимназија	Београд	1
428.	Рима Лакић	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Нови Сад	2
429.	Ружа Перуновић	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Нови Сад	1
430.	С. Ђорђевић Мирковић	Гимназија	Краљево	2
431.	Сандра Дроњак	Гимназија „Б. Радичевић”	Стара Пазова	8
432.	Сандра Живковић	Гимназија „Бора Станковић”	Бор	1
433.	Сандра Јокић	Техничка школа	Ужице	2
434.	Сандра Петровић	Митровачка гимназија	Сремска Митровица	2
435.	Сандра Софранић	Ваљевска гимназија	Ваљево	2
436.	Сандра Фабиан	Гимназија „Бранко Радичевић”	Стара Пазова	4
437.	Сања Вујачић	Гимназија „Светозар Марковић”	Суботица	2
428.	Сања Ђокић	Средња школа	Велико Градиште	9
439.	Сања Мормер	Гимназија „Светозар Марковић”	Суботица	2
440.	Сања Перовановић	Медицинска школа	Чачак	2
441.	Сања Радосављевић	Гимназија „Свети Сава”	Београд	5
442.	Сања Старчевић	Средња економска школа	Лозница	1

443.	Сања Штрбац	Земунска гимназија	Земун	2
444.	Саша Живадиновић	Средња школа	Варварин	3
445.	Саша Недељковић	Митровачка гимназија	Сремска Митровица	3
446.	Саша Радосевић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	1
447.	Светлана Дојчиновић	Медицинска школа „Др Алекса Савић”	Прокупље	1
448.	Светлана Коцић	Гимназија	Лесковац	3
449.	Светлана Миловановић	Девета гимназија „Михајло Птеровић Алас”	Београд	7
450.	Светлана Нешић	Гимназија	Смедерево	8
451.	Светлана Нишкановић Ђукановић	Гимназија „Урош Предић”	Панчево	1
452.	Светлана Рајичић Перић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	13
453.	Светлана Станић	Белоцркванска гимназија	Бела Црква	1
454.	Светлана Тодоровић Ћвозденовић	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	3
455.	Светлана Торњански Бошњаковић	Гимназија „Исидора Секулић”	Нови Сад	2
456.	Светлана Филиповић	Гимназија	Параћин	5
457.	Светлана Цветковић	Гимназија	Лебане	4
458.	Силвана Ђ. Мирковић	Гимназија	Краљево	1
459.	Силвиа Ђорђевић	Техничка школа	Смедерево	1
460.	Силвија Стојилковић	Митровачка гимназија	Сремска Митровица	5
461.	Симонида Павловић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	1
462.	Синиша Пуач	Медицинска школа „Драгиња Никшић”	Сремска Митровица	1
463.	Славица Јовановић	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	2
464.	Славица Марковић	Медицинска школа	Београд	2
465.	Славица Миљанић	Гимназија	Лазаревац	5
466.	Славка Петровић	СШ „Свети Ахилије”	Ариље	1
467.	Слађан Михајловић	Неготинска гимназија	Неготин	1
468.	Слађана Бодирога	Гимназија и економска школа „Ј. Ј. Змај”	Оџаци	7
469.	Слађана Врањеш	Гимназија „Вук Караџић”	Лозница	4
470.	Слађана Вукојевић	Уметничка школа	Краљево	2
471.	Слађана Дамњановић	Гимназија	Крушевац	8

472.	Слађана Јовановић	Музичка школа „Стеван Христић”	Крушевац	1
473.	Слађана Кушлаковић	Медицинска школа „7. април”	Нови Сад	1
474.	Слободан Николић	Гимназија	Чачак	1
475.	Слободанка Митровић	Прва нишка гимназија „Стеван Сремац”	Ниш	1
476.	Слободанка Петрић	Гимназија у Краљеву	Краљево	1
477.	Смиља Перуновић	Гимназија	Јагодина	1
478.	Снежана Арсић	СШ „Свети Трифун”	Александровац	1
479.	Снежана Вукосављевић	Средња школа	Блаце	1
480.	Снежана Клепић	Гимназија „Вељко Петровић”	Сомбор	1
481.	Снежана Корнарос	Шабачка гимназија	Шабач	5
482.	Снежана Марковић	Гимназија	Лазаревац	1
483.	Снежана Милутиновић	Паланачка гимназија	Смедеревска Паланка	1
484.	Снежана Петровић	СШ „Свети Сава”	Лозница	2
485.	Соња Бјелогрић	Гимназија „С. Марковић”	Нови Сад	2
486.	Соња Ђукић	Музичка школа „Коста Манојловић”	Београд	1
487.	Соња Цвејић	Филолошка гимназија	Београд	2
488.	Софија Виђикант	Гимназија „Исидора Секулић”	Нови Сад	3
489.	Софија Ширадовић	Тринаеста београдска гимназија	Београд	6
490.	Станислава Арсић	Гимназија	Крушевац	3
491.	Стефан Тодоровић	Гимназија „Креативно перо”	Београд	3
492.	Страхиња Полић	Шабачка гимназија	Шабач	2
493.	Сузана Живковић	Шабачка гимназија	Шабач	1
494.	Сузана Јовановић	Гимназија	Пирот	5
495.	Сузана Пешић	Гимназија „Стеван Јаковљевић”	Власотинце	4
496.	Тамара Љујић	ЕТШ „Нада Димић”	Београд	1
497.	Тамара Митић	ЕТШ „Никола Тесла”	Јагодина	2
498.	Тања Маленовић	Медицинска школа	Ђуприја	5
499.	Тања Николић	Гимназија	Крушевац	4
500.	Тања Ранчић	Економска школа	Пирот	1
501.	Тања Русимовић	Гимназија „Бора Станковић”	Врање	5
502.	Тања Тодосијевић	Средња школа	Брус	1
503.	Татјана Жигић	Филолошка гимназија	Београд	2
504.	Татјана Илић	Шабачка гимназија	Шабач	5
505.	Татјана Јовановић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	3

506.	Татјана Јовановић	Медицинска школа „Др Андра Јовановић”	Шабач	2
507.	Татјана Лазаревић Милошевић	Гимназија	Смедерево	1
508.	Татјана Милановић	Гимназија „Светозар Марковић”	Јагодина	3
509.	Татјана Милић	Гимназија „Стеван Јаковљевић”	Власотинце	1
510.	Татјана Тадић	Медицинска школа „Др Миленко Хаџић”	Ниш	3
511.	Тијана Лазовић	Гимназија	Рашка	1
512.	Тијана Матић	Гимназија	Врњачка Бања	1
513.	Тијана Стојиљковић	Гимназија	Лесковац	1
514.	Тина Карановић	Гимназија	Рума	3
515.	Хаџи Бојана Јовановић	Ужичка гимназија	Ужице	1
516.	Џенита Рондић	Пријеполска гимназија	Пријеполје	1

С обзиром на то да су Признања најбољим наставницима за ово такмичење уручена поводом 6 година такмичења када је Комисија одлучила да Признања добију наставници који имају пет и више награда за гимназије, а четири и више за средње стручне и уметничке школе, сада је одлучено да се Признања доделе наставницима који имају девет и више награда у гимназијама и шест и више награда у средњим стручним и уметничким школама.

ПРИЗНАЊЕ

за велико залагање у раду с ученицима и натпросечне резултате на Републичком такмичењу из књижевности „Књижевна олимпијада” од школске 2012/13. до 2022/23. године, добили су:

Редни број	Име и презиме наставника	Гимназија	Место	Укупан број награда
1.	Катарина Вучић	Филолошка гимназија	Београд	55
2.	Мирјана Стакић Савковић	Филолошка гимназија	Београд	42
3.	Александра Кузмић	Филолошка гимназија	Београд	16
4.	Драгица Симоновић	Прва београдска гимназија	Београд	16
5.	Биљана Ајдачић	Гимназија	Ивањица	15
6.	Катарина Бугарчић	Шабачка гимназија	Шабач	14
7.	Мирјана Ђрдинић	Гимназија „Ј. Ј. Змај”	Нови Сад	13

8.	Светлана Рајичић Перић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац	13
9.	Весна Црепуљаревић	Филолошка гимназија	Београд	12
10.	Биљана Радмановић	Гимназија	Прокупље	11
11.	Весна Сеничић	Гимназија Краљево	Краљево	11
12.	Катарина Крнетић	Прва београдска гимназија	Београд	11
13.	Марија Запутил	Пожаревачка гимназија	Пожаревац	11
14.	Милена Милисављевић	Ваљевска гимназија	Ваљево	11
15.	Владимир Мичић	Гимназија	Лесковац	10
16.	Љиљана Димитрић	Шабачка гимназија	Шабац	10
17.	Јелена Цветковић	Гимназија „Бора Станковић”	Враће	10
18.	Бисерка Костић	Гимназија	Пирот	9
19.	Вера Ваш	Ваљевска гимназија	Ваљево	9
20.	Душанка Станковић	Гимназија „Јован Скерлић”	Владичин Хан	9
21.	Маријана Радић	Гимназија	Краљево	9
22.	Наталија Јовановић	Девета гимназија „М. П. Алас”	Београд	9

Редни број	Име и презиме наставника	Средња стручна школа	Место	Укупан број награда
1.	Сања Ђокић	Средња школа „Милоје Васић”	Велико Градиште	9
2.	Елвира Митић	СШ „Вук Караџић” са домом ученика	Бабушница	8
3.	Давид Мандић	Средња школа „Вук Караџић”	Љубовија	8
4.	Мирјана Секулић Петровић	Медицинска школа „7. април”	Нови Сад	8
5.	Весна Пешић	Медицинска школа	Крушевац	7
6.	Милица Мишић	Медицинска школа	Лесковац	7
7.	Слађана Бодирога	Гимназија и економска школа „Ј. Ј. Змај”	Оџаци	7
8.	Лидија Бојчовска	Средња школа „Свилајнац”	Свилајнац	6

Честитамо свим наставницима који су заслужили и добили признања и позивамо све наставнике свих школа да са својим ученицима узму учешћа на такмичењима Друштва за српски језик и књижевност Србије.

Назив пројекта: Признања најбољим наставницима (6)

Носилац и финансијска подршка пројекта: Друштво за српски језик и књижевност Србије (награђени наставници добијају признање и књигу)

Циљ: Мотивисање наставника за будући рад са својим ученицима

Коаутори пројекта: Проф. др Зона Мркаљ и мср Марија Запутил

Координатор и истраживач пројекта: мср Марија Запутил, технички секретар Друштва за српски језик и књижевност Србије

ИЗВЕШТАЈИ СА ТАКМИЧЕЊА

ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

Основна школа

27. 05. 2023.

Организациони одбор:

1. Весна Ломпар, председник Друштва, Филолошки факултет, Београд
2. Славко Петаковић, заменик председника Друштва, Филолошки факултет, Београд
3. Александар Милановић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
4. Бошко Сувајцић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
5. Зона Мркаљ, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
6. Вељко Брборић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
7. Милорад Дешић, Централна комисија, Филолошки факултет, Београд
8. Милан Стакић, Централна комисија, Филолошки факултет, Београд
9. Милан Шиповац, технички секретар Друштва
10. Саша Јефтић, технички секретар Друштва
11. Марија Запутил, технички секретар Друштва

Организација такмичења:

1. Такмичење Друштва из српског језика и језичке културе ушло је у Програм такмичења Министарства просвете Републике Србије и финансирано је из Буџета.
2. Организатор такмичења: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
3. Реализатор такмичења: Вукова спомен школа, Тршић
4. Покровитељ такмичења: Вукова задужбина.

5. Спонзори такмичења: Министарство просвете Републике Србије; Министарство културе Републике Србије; Филолошки факултет Универзитета у Београду; ИК „Klett” и „Нови Логос”, Вукова задужбина, Едука, БИГЗ, Креативни центар.

Програм такмичења (сатница):

- 09.00–10.00 Долазак учесника у Тршић
 10.15–10.45 Свечано отварање такмичења
 10.45–11.00 Улазак ученика у учионице
 11.00–12.30 Попуњавање задатака
 11.00–16.00 Наставници/пратиоци одлазе у обилазак Троноше
 11.30 Радионица калиграфије, Јасмина Пивнички (само првог дана такмичења)
 13.00–17.00 Комисије прегледају тестове, припремају дипломе и награде за награђене ученике и наставнике
 17.00 Саопштавање резултата Републичког такмичења, додела диплома и награда такмичарима и наставницима који су освојили 1, 2. и 3. место

Комисије за прегледање:

Професор основе школе	Назив школе	Место
Миле Радовановић	ОШ „Јанко Веселиновић”	Шабач
Ана Станковић	ОШ „Светозар Марковић”	Лесковац
Бранка Марковић	ОШ „Аца Милосављевић”	Београд
Бојана Лутовац	ОШ „Бранко Радичевић”	Смедерево
Тамара Васиљевић	ОШ „НХ Синиша Николајевић”	Београд
Снежана Цветковић	ОШ „Нада Матић”	Ужице
Гордана Каличанин	ОШ „Драги Макић”	Бошњане
Светлана Смиљанић	ОШ „Илија Гарашанин”	Београд
Гордана Ковачевић	ОШ „Јован Стерија Поповић”	Вршац
Јелена Ђурић	ОШ „Данило Киш”	Београд
Анита Ђорђевић	ОШ „Душан Радовић”	Ниш
Даница Томаш	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад
Слађана Петронијевић	ОШ „Андре Савчић”	Ваљево
Милена Милошевић	ОШ „Краљ Александар Први”	Пожаревац

Јадранка Глишић	ОШ „Живадинка Дивац”	Крагујевац
	Председник Комисије за преглед тестова	
	Проф. др Славко Петаковић	
Ревизиона комисија	Председници Ревизионе комисије	
Весна Николић	Проф. др Зона Мркаљ	
Валентина Илић	Проф. др Милан Алексић	
Катарина Беговић	Централна комисија	
Никола Радосављевић	Проф. др Весна Ломпар	
Ненад Крцић	Проф. др Душка Кликовац	
Томислав Матић	Проф. др Милан Стакић	
Данијела Милићевић		
Владимир Милојевић		
Комисија за дешифровање		Комисије за дипломе
Марија Запутил		Милена Милетић
Јасмина Станковић		Владимир Милојевић
Бојана Живановић		Анастасија Марин
Небојша Ђорђевић		Невена Милосављевић
Јана Бабић		Димитра Ичагић
Невена Милосављевић		Милица Тимић
Анастасија Марин		Анђела Новаковић
Анђела Новаковић		Марија Лештанин
Милан Шиповац		Дуња Младеновић
Саша Јефтић		Милена Пејић

Резултати:

- На такмичењу је учествовало 424 ученика.

Број награђених ученика:

	ПРВА НАГРАДА	ДРУГА НАГРАДА	ТРЕЋА НАГРАДА	УКУПНО
Седми разред	1	10	13	24
Осми разред	15	20	28	63
Укупно	16	30	41	87

Средња школа
28. 05. 2023.

Организациони одбор:

1. Весна Ломпар, председник Друштва, Филолошки факултет, Београд
2. Славко Петаковић, заменик председника Друштва, Филолошки факултет, Београд
3. Александар Милановић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
4. Бошко Сувајџић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
5. Зона Мркаљ, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
6. Вељко Брборић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
7. Милорад Дешић, Централна комисија, Филолошки факултет, Београд
8. Милан Стакић, Централна комисија, Филолошки факултет, Београд
9. Милан Шиповац, технички секретар Друштва
10. Саша Јефтић, технички секретар Друштва
11. Марија Запутил, технички секретар Друштва

Организација такмичења:

1. Такмичење Друштва из српског језика и језичке културе ушло је у Програм такмичења Министарства просвете Републике Србије и финансирано је из Буџета.
2. Организатор такмичења: Друштво за српски језик и књижевност Србије.

3. Реализатор такмичења: Вукова спомен школа, Тршић
4. Покровитељ такмичења: Вукова задужбина.
5. Спонзори такмичења: Министарство просвете Републике Србије; Министарство културе Републике Србије; Филолошки факултет Универзитета у Београду; ИК „Klett” и „Нови Логос”, Вукова задужбина, Едука, БИГЗ, Креативни центар, СКЗ.

Програм такмичења (сатница):

- 09.00–10.00 Долазак учесника у Тршић
 10.15–10.45 Свечано отварање такмичења
 10.45–11.00 Улазак ученика у учионице
 11.00–12.30 Попуњавање задатака
 11.00–16.00 Наставници/пратиоци одлазе у обилазак Троноше
 13.00–17.00 Комисије прегледају тестове, припремају дипломе и награде за награђене ученике и наставнике
 17.00 Саопштавање резултата Републичког такмичења, додела диплома и награда такмичарима и наставницима који су освојили 1, 2. и 3. место

Комисије за прегледање:

Професор средње школе	Назив школе	Место
Марија Јевеичић	Гимназија „Свети Сава”	Пожега
Душица Добродолац	Гимназија	Крушевац
Станка ел Рабади	Шабачка гимназија	Шабац
Милица Пророк	Прва београдска гимназија	Београд
Драгана Миленковић	Гимназија	Смедерево
Марија Поповић	Паланачка гимназија	С. Паланка
Софија Ширадовић	Тринаеста београдска гимназија	Београд
Милица Шаренац	Пета београдска гимназија	Београд
Ана Чакаревић	Гимназија „Милош Савковић”	Аранђеловац
Нагаша Томић	Гимназија	Лесковац
Данијела Вујетић	Прва београдска гимназија	Београд
Виолета Кеџман	Пета београдска гимназија	Београд
Маја Димитријевић	Гимназија „Светозар Марковић”	Ниш
Жељка Митровић	Гимназија „Бранислав Петровић-вић	Уб

Милана Зељковић	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад
Слађана Савовић	Филолошка гимназија	Београд
	Председник Комисије за преглед тестова	
	Проф. др Славко Петаковић	
Ревизиона комисија	Председници Ревизионе комисије	
Весна Николић	Проф. др Зона Мркаљ	
Валентина Илић	Проф. др Милан Алексић	
Катарина Беговић	Централна комисија	
Никола Радосављевић	Проф. др Весна Ломпар	
Ненад Крчић	Проф. др Душка Кликовац	
Томислав Матић	Проф. др Милан Стакић	
Данијела Милићевић		
Владимир Милојевић		
Комисија за дешифровање		Комисије за дипломе
Марија Запутил		Милена Милетић
Јасмина Станковић		Владимир Милојевић
Бојана Живановић		Анастасија Марин
Небојша Ђорђевић		Невена Милосављевић
Јана Бабић		Димитра Ичагић
Невена Милосављевић		Милица Тимић
Анастасија Марин		Анђела Новаковић
Анђела Новаковић		Марија Лештанин
Милан Шиповац		Дуња Младеновић
Саша Јефтић		Милена Пејић

Резултати:

- На такмичењу је учествовало 440 ученика.
- Први разред: 122
- Други разред: 165
- Трећи разред: 82
- Четврти разред: 71

Број награђених ученика: 230

	ПРВА НАГРАДА	ДРУГА НАГРАДА	ТРЕЋА НАГРАДА	УКУПНО
Први разред	23	19	28	70
Други разред	20	53	53	126
Трећи разред	3	4	13	20
Четврти разред	1	7	6	14
Укупно	47	83	100	230

**ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ
„КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА”**

*Основна школа
29. 04. 2023.*

Организациони одбор:

1. Весна Ломпар, председник Друштва, Филолошки факултет, Београд
2. Славко Петаковић, заменик председника Друштва, Филолошки факултет, Београд
3. Александар Милановић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
4. Бошко Сувајџић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
5. Зона Мркаљ, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
6. Вељко Брборић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
7. Милан Шиповац, технички секретар Друштва
8. Саша Јефтић, технички секретар Друштва
9. Марија Запутил, технички секретар Друштва

Организација такмичења:

1. Такмичење Друштва из књижевности „Књижевна олимпијада” ушло је у Програм такмичења Министарства просвете Републике Србије и финансирано је из Буџета.
2. Организатор такмичења: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
3. Реализатор такмичења: Карловачка гимназија, Сремски Карловци
4. Спонзори такмичења: Министарство просвете Републике Србије; Министарство културе Републике Србије; Филолошки факултет Универзитета у Београду; ИК „Klett” и „Нови Логос”, Вукова задужбина, Едука, БИГЗ, Креативни центар.

Програм такмичења (сатница):

08:30–9:45 Долазак учесника у Сремске Карловце

(Напомена: Професори који су одређени за рад у комисијама за дежурство / прегледање / ревизију / дешифровање, пријављују се у 9:30 часова у зборници Карловачке гимназије, где ће добити конкретна упутства о раду.)

10:15 Свечано отварање такмичења

10:30–10:45 Улазак ученика у учионице (према списковима објављеним на сајту Друштва и оглашеним на улазу у Гимназију и датом распореду по учионицама)

11:00–12:30 Попуњавање теста

12:30–13:00 Дежурни предају тестове у зборници Гимназије.
Ужина за ученике и чланове комисија.

13:00–16.30 Комисије прегледају тестове, припремају дипломе и награде за награђене ученике и наставнике.

17:00 Саопштавање резултата Републичког такмичења из књижевности Књижевна олимпијада, додела диплома и награда такмичарима и наставницима који су освојили 1, 2. и 3. место.

Дежурни наставници:

Дежурни наставник	Назив школе	Место
Силвана Новаковић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Банатско Ново Село
Слађана Гвојић	ОШ „Коста Трифковић”	Нови Сад
Предраг Ловрић	ОШ „Жарко Зрењанин”	Избиште
Латинка Зубовић	ОШ „Иво Лола Рибар”	Нови Сад
Драгица Стевановић	ОШ „Живадин Апостоловић”	Трстеник
Александра Раушки	ОШ „Бранко Радичевић”	Велико Сређиште
Јелена Милановић	ОШ „Јован Јовановић Змај”	Ковин
Љиљана Јовановић	ОШ „Емилија Остојић”	Пожега
Светлана Грујић	ОШ „Краљ Александар Карађорђевић”	Прњавор
Оливера Михајловић	ОШ „Вера Радосављевић”	Неготин
Марина Јелић	ОШ „Филип Филиповић”	Београд
Миљана Кравић	ОШ „Иво Андрић”	Радицац
Људмила Вуковић	ОШ „Димитрије Давидовић”	Смедерево
Јелена Ђурић	ОШ „Данило Киш”	Београд
Јелена Јонић	ОШ „Његош”	Ниш
Сања Јовановић	ОШ „Никола Тесла”	Голобок
Татјана Врачар	ОШ „Ђорђе Јовановић”	Селевац
Слађана Толић	ОШ „Свети Сава”	Крагујевац
Веран Јацић	ОШ „Милан Муњас”	Уб
Душица Милосављевић	ОШ „Миле Дубљевић”	Лајковац
Ивана Стојановић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Пожаревац
Магдалена Реџовић	ОШ „Јован Цвијић”	Костолац
Владан Гојковић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Пожаревац
Милена Ђирић	ОШ „Милош Савић”	Лучица
Ана Јовановић	ОШ „Вељко Дугошевић”	Београд
Ана Бешевић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Београд
Јана Обрадовић	ОШ „1300 каплара”	Београд
Наташа Станојковић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Београд

Бојана Симоновић	ОШ „Павле Савић”	Београд
Александра Зорић	ОШ „Филип Филиповић”	Београд
Драгана Цукић	ОШ „Иван Горан Ковачић”	Београд
Драгана Вељковић	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић”	Београд
Светлана Ђукић	ОШ „Драгојло Дудић”	Београд
Јелена Василић Вучковић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Београд
Бранка Брадић	ОШ „Ђорђе Крстић”	Београд
Биљана Лазаревић	ОШ „Коста Абрашевић”	Београд

Комисије за прегледање:

Професор основе школе	Назив школе	Место
Никола Настић	ОШ „Светолик Ранковић”	Аранђеловац
Милка Тошић	ОШ „Ратко Павловић Ђићко”	Прокупље
Марина Лукић	ОШ „Доситеј Обрадовић”	Крушевац
Драгомир Бурнаћ	ОШ „Мирослав Антић Мика”	Панчево
Душан Симић	ОШ „Бора Радић”	Баваниште
Вида Дамљановић	ОШ „Петар Лековић”	Пожега
Маријана Карић	ОШ „Николај Велимировић”	Шабац
Даница Томаш	Гимназија „Јован Јовановић Змај”	Нови Сад
Миле Радовановић	ОШ „Јанко Веселиновић”	Шабац
Нада Вулићевић	ОШ „Вук Караџић”	Смед. Паланка
Светлана Стевановић	ОШ „Херој Иван Мукер”	Смед. Паланка
Марина Стојановић	ОШ „Уједињене нације”	Београд
Слађана Вагић	ОШ „Свети Сава”, Гроцка	Београд
Светлана Николић	ОШ „Михајло Пупин”	Београд
Марија Цветковић	ОШ „Витко и Света”	Гаџин Хан
Тијана Мекић	Прва основна школа	Ваљево

Ревизиона комисија	Председник Комисије	
Милан Вурдеља	Проф. др Весна Ломпар	
Јана Петровић		
Милица Кецојевић		
Весна Николић	Централна комисија	
Валентина Илић	Проф. др Зона Мркаљ	
Катарина Беговић	Проф. др Милан Алексић	
Никола Радосављевић	Проф. др Славко Петаковић	
Комисија за дешифровање		
Марија Запутил		
Данијела Милићевић		
Јасмина Станковић		
Владимир Милојевић		
Ивана Костић		
Стефан Тодоровић		
Милан Шиповац		
Саша Јефтић		

Резултати:

- На такмичењу је учествовало 215 ученика седмог разреда и 214 ученика осмог разреда. Укупно: 429 ученика.

Број награђених ученика: 109

	ПРВА НАГРАДА	ДРУГА НАГРАДА	ТРЕЋА НАГРАДА	УКУПНО
Седми разред	8	26	30	64
Осми разред	6	17	22	45
Укупно	14	43	52	109

Средња школа
30. 04. 2023.

Организациони одбор:

1. Весна Ломпар, председник Друштва, Филолошки факултет, Београд
2. Славко Петаковић, заменик председника Друштва, Филолошки факултет, Београд
3. Александар Милановић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
4. Бошко Сувајџић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
5. Зона Мркаљ, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
6. Вељко Брборић, потпредседник Друштва, Филолошки факултет, Београд
7. Милан Шиповац, технички секретар Друштва
8. Саша Јефтић, технички секретар Друштва
9. Марија Запутил, технички секретар Друштва

Организација такмичења:

1. Такмичење Друштва из књижевности „Књижевна олимпијада” ушло је у Програм такмичења Министарства просвете Републике Србије и финансирано је из Буџета.
2. Организатор такмичења: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
3. Реализатор такмичења: Карловачка гимназија, Сремски Карловци
4. Спонзори такмичења: Министарство просвете Републике Србије; Министарство културе Републике Србије; Филолошки факултет Универзитета у Београду; ИК „Klett” и „Нови Логос”, Вукова задужбина, Едука, БИГЗ, Креативни центар.

Програм такмичења (сатница):

- 08:30–9:45 Долазак учесника у Сремске Карловце
(Напомена: Професори који су одређени за рад у комисијама за дежурство / прегледање / ревизију / дешифровање, пријављују се у 9:30 часова у зборници Карловачке гимназије, где ће добити конкретна упутства о раду.)
- 10:15 Свечано отварање такмичења
- 10:30–10:45 Улазак ученика у учионице (према списковима објављеним на сајту Друштва и оглашеним на улазу у Гимназију и датом распореду по учионицама)

- 11:00–12:30 Попуњавање теста
- 12:30–13:00 Дежурни предају тестове у зборници Гимназије.
Ужина за ученике и чланове комисија.
- 13:00–16:30 Комисије прегледају тестове, припремају дипломе и награде за награђене ученике и наставнике.
- 17:00 Саопштавање резултата Републичког такмичења из књижевности Књижевна олимпијада, додела диплома и награда такмичарима и наставницима који су освојили 1, 2. и 3. место.

Дежурни наставници:

Дежурни наставник	Назив школе	Место
Марија Васић Каначки	Хемијско-медицинска школа	Вршац
Марина Миљевић Ердвик	Гимназија „Исидора Секулић”	Нови Сад
Марија Стојић	Средња школа Брус	Брус
Љиљана Димитрић	Шабачка гимназија	Шабач
Маријана Радић	Гимназија	Краљево
Јелена Коризма	СШ „Свети Ахилије”	Ариље
Ивана Лукић	Паланачка гимназија	Смед. Паланка
Николета Николић	ЕУШ „Вук Караџић”	Велика Плана
Катарина Јовановић	Средња школа Гроцка	Београд
Миња Томић	Филолошка гимназија	Београд
Споменка Трипковић	Филолошка гимназија	Београд
Биљана Ковачевић	Прва београдска гимназија	Београд
Ивана Татовић Поповић	Пета београдска гимназија	Београд
Бранислава Каран	Гимназија Младеновац	Младеновац
Катарина Илић	Медицинска школа „Др Миодраг Лазић”	Ниш
Марија Младеновић	Гимназија „Милош Савковић”	Аранђеловац
Јулијана Златковић	Гимназија „Милош Савковић”	Аранђеловац
Олгица Лазић	Паланачка гимназија	Смед. Паланка
Јелена Симић	Медицинска школа „Др Миша Пантић”	Ваљево
Александра Гаврић	Техничка школа Ваљево	Ваљево
Александра Ракић	Војна гимназија	Београд

Јана Потић	Осма београдска гимназија	Београд
Софија Ширадовић	Тринаеста београдска гимназија	Београд
Милица Шаренац	Пета београдска гимназија	Београд
Нада Копривица	Спортска гимназија	Београд
Ана Панић Глигоријевић	Гимназија „Свети Сава”	Београд
Јелена Кручичанин	Трећа београдска гимназија	Београд
Наташа Богојевић	Трећа београдска гимназија	Београд
Славица Миљанић	Гимназија у Лазаревцу	Лазаревац
Биљана Комад	Гимназија у Лазаревцу	Лазаревац
Николина Радовић	Четврта београдска гимназија	Београд
Кристина Рајић	Десета београдска гимназија	Београд

Комисије за прегледање:

Професор средње школе	Назив школе	Место
Душица Добродолац	Гимназија	Крушевац
Оливера Шопаловић	Медицинска школа	Ужице
Весна Сеничић	Гимназија	Краљево
Татјана Илић	Шабачка гимназија	Шабац
Јелена Ђорђевић	Гимназија „Исидора Секулић”	Нови Сад
Весна Пешић	Медицинска школа	Крушевац
Светлана Нешић	Гимназија	Смедерево
Весна Стојковић	Гимназија	Велика Плана
Софија Ширадовић	Тринаеста београдска гимназија	Београд
Милица Шаренац	Пета београдска гимназија	Београд
Биљана Комад	Гимназија у Лазаревцу	Лазаревац
Бојана Ђорђевић	Паланачка гимназија	Смедеревска Паланка
Данијела Петровић	Гимназија „Бора Станковић”	Ниш
Татјана Јовановић	Прва крагујевачка гимназија	Крагујевац
Обренка Давидовић	Карловачка гимназија	Сремски Карловци
Милена Петровић	Ваљевска гимназија	Ваљево

Ревизиона комисија	Председник комисије	
Милан Вурдеља	Проф. др Весна Ломпар	
Јана Петровић		
Милица Кецојевић		
Весна Николић	Централна комисија	
Валентина Илић	Проф. др Зона Мркаљ	
Катарина Беговић	Проф. др Милан Алексић	
Никола Радосављевић	Проф. др Славко Петаковић	
Комисија за дешифровање		
Марија Запутил		
Јасмина Станковић		
Ивана Костић		
Стефан Тодоровић		
Владимир Милојевић		
Данијела Милићевић		
Милан Шиповац		
Саша Јефтић		

Резултати:

– На такмичењу је учествовало: 508 ученика.

Број награђених ученика: 188

	ПРВА НАГРАДА	ДРУГА НАГРАДА	ТРЕЋА НАГРАДА	УКУПНО
Први	13	24	34	71
Други	1	5	11	17
Трећи	3	13	31	47
Четврти	21	23	9	53
Укупно	38	65	85	188

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ ДРУШТВА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

О КЊИЗИ КЊИЖЕВНОСТ КРОЗ ТЕСТОВЕ (ЗА ПЕТИ И ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ)

За успешно извођење наставног процеса, а самим тим и у циљу осавремењавања наставе у процесу учења, градиво мора бити прилагођено ученицима. То подразумева већу подршку кроз прагматичну примену, односно преко материјала који ће ученике водити кроз наставно градиво нудећи им широк спектар питања која ће освежити њихово сећање и обновити већ стечена знања из области књижевности.

Збирка задатака *Књижевност кроз тестове (за пети и шести разред основне школе)*, ауторки Марије Запутил, професорке српског језика и књижевности у Пожаревачкој гимназији и Школи за основно и средње музичко образовање „Стеван Мокрањац” и Јасмине Станковић, професорке српског језика и књижевности у ОШ „Ђирило и Методије” из Београда, заокружује један циклус који обухвата период од петог до осмог разреда и савршено се надовезује на претходно издање тестова *Књижевност кроз тестове (за седми и осми разред основне школе)* ауторки проф. др Зоне Мркаљ и мср Марије Запутил. Овако заокружена целина даје нам комплетан увид у веома комплексну предметност методике наставе у књижевности. И ученицима и наставницима, пратећи Наставни план и програм, даје смернице, проводи их кроз целокупан циклус и богати и унапређује наставну праксу у циљу постизања што бољих васпитних и образовних резултата. Ученици могу самостално да истражују и проверавају своја усвојена знања из књижевности у другом циклусу образовања, што је, свакако, вишеструка корист. Тестови могу послужити као припрема ученика за такмичење из књижевности, а може бити и квалитетан водич ученицима који се студиозно припремају за полагање матурског испита на крају осмог разреда. Ова збирка задатака представља одличан избор и поседује солидан корпус задатака обухватајући књижевне текстове оних писаца који су предвиђени Наставним планом и програмом, а у исто време приказан је добро балансиран одабир текстова обавезне и изборне литературе. Тако добијамо велики избор и одлично успостављену корелацију са свим садржајима наставе књижевности, школске и домаће лектире.

Збирка задатака *Књижевност кроз тестове (за пети и шести разред основне школе)*, има дванаест поглавља у којима је распоређено по двадесет задатака различите тежине основног, средњег и напредног нивоа, те тако

задовољавају критеријуме, односно пружају могућност коришћења и при индивидуалном и диференцираном раду са ученицима. Поглавља су јасно дефинисана и подељена на следећи начин:

- I Вештина читања са разумевањем прочитаног (ауторска књижевност, „познати” и „непознати” текстови);
- II Вештина читања са разумевањем прочитаног (народна књижевност)
- III Писци и дела;
- IV Књижевни термини;
- V Мотиви, теме, песничке слике;
- VI Облици казивања у књижевном делу;
- VII Јунак, лирски субјекат, карактеризација ликова;
- VIII Значење мање познатих речи и израза; народне умотворине;
- IX Локализовање текста; класификација народне књижевности;
- X Стих, строфа, рима;
- XI Језичкостилска изражајна средства;
- XII Књижевни родови и врсте у ауторској и народној књижевности и њихове особености.

Области су идентичне и у петом и у шестом разреду и у 480 задатака је дато много корелативних радњи, које граде нове методичке поставке на веома интересантан начин, обезбеђујући настави књижевности да се усклади са уникатном природом уметничких текстова. Пре свега циљ је да подстиче и мотивише ученике на читање и доживљавање књижевно-уметничког дела. Ученик може да истражује самостално и интерпретира и локализује текст. Ученик се са лакоћом припрема и за тумачење непознатих речи као изазов, јер данашње генерације немају тај приступ лексици и недовољно познају архаизме. Самостално уочава мотиве, одређују врсте строфе и стихова, риме, препознаје облике казивања и одређује књижевне родове и врсте. Збирка тестова *Књижевност кроз тестове (за пети и шести разред)* треба да помогне ученицима у дефинисању проблема, проналажењу извора података, интерпретацији, вредновању и припремању за такмичење или полагање пријемног испита на крају осмог разреда. Ауторке су се трудиле да задаци буду разноврсни, те имамо разна решења: од класичних избора задатака, преко загонетки до асоцијација. Задаци су тако конципирани да развијају широку основу схватања, повећавају стални интерес, интелектуану радозналост, као и навике аналитичког и критичког мишљења. Поред увежбавања развијају и смисао за организовање у повезану целину наученог знања. Ауторке су и саме свесне да се најбоље можемо ослободити страха ако провјежбамо и утврдимо градиво кроз што више задатака и тако стекнемо сигурност и самоувереност, те су нам подариле пре свега водич кроз градиво у настави књижевности и

збирку која осим утврђивања градива подстиче на додатно истраживање и интересовање за проучавањем књижевних дела изборне литературе.

Мишљење је многих колега да је збирка веома пожељна у недостатку овакве врсте литературе и представља помоћ и право освежење свима који желе да одрже континуитет у изучавању књижевности, избегну стереотипне форме и унесу новине у рад са својим ученицима.

Милена Милошевић,
ОШ „Краљ Александар I”, Пожаревац

ЗБИРКА СРПСКИ КАО ЗАВИЧАЈНИ – ЛЕКСИКА (рецензија)

Рукопис Збирке *Српски као завичајни – лексика*, ауторки проф. др Рајне Драгићевић, доц. др Весне Николић и доц. др. Валентине Илић представља збирку задатака из области лексике српског језика. *Збирка* је намењена да као помоћно наставно средство служи за утврђивање и проширивање лексичког фонда на часовима српског језика у допунским школама у дијаспори.

У наслову *Збирке* налази се појам „српски као завичајни” на који је први пут скренута пажња нашој савременој стручној и научној јавности на семинару *Савремени изазови наставе српског као завичајног језика* у организацији Друштва за српски језик и књижевност Србије. Термином „завичајни језик” упућује се на оне којима је *Збирка* намењена, а то су деца наших исељеника која су, вероватно, и рођена у иностранству и која имају контакт са српским језиком у породици, али како расту, тај контакт слаби јер језик друштвене средине у којој расту постаје доминантан, а језик који би требало да им је матерњи, у реалности је далеко од тога, бледи и заборавља се толико да мора да се обнавља и учи. За такве ученике потребно је формирати приручнике за учење српског језика који су другачији од оних уобичајених за учење српског као нематерњег или српског као страног језика. Деца рођена у дијаспори обично имају основну језичку компетенцију, али њихов лексички фонд бива веома сиромашан и управо то је разлог из ког је за такве ученике потребно правити посебне материјале, приручнике и збирке задатака каква је *Збирка српски као завичајни – лексика*.

Збирка је састављена од лексичких задатака подељених у три нивоа који су усклађени са нивоима учења српског језика препорученим у *Програму основног образовања и васпитања у иностранству* који је објавило Министарство просвете Републике Србије. Задаци су, у оквиру нивоа,

распоређени поступно, од лакших ка тежим, од једноставних ка сложеним, од конкретних ка апстрактним.

Задаци у *Збирци* добро су формулисани и усклађени са нивоима за које су предвиђени. Ауторке се ученицима обраћају једноставним, разумљивим језиком који је предуслов за остваривање добре интеракције са њима. Разноврсно обраћање у форми императива *напиши, упиши, обој, повежи, нацртај, заокружи, допуни, реши, сети се, замисли, прецртај, наведи, попуни, објасни, разврстај* веома је корисно јер подстиче ученике да се активно укључе у наставу. У неким задацима се тражи од ученика да размишљају и одговоре на питања о себи, својој породици, стварима које су им блиске што је веома подстицајно јер их мотивише да кроз понављање и утврђивање постојећих језичких модела проширују своју језичку компетенцију и на тај начин лако усвајају нову лексикку.

Разноврсност понуђених задатака подиже динамику *Збирке* и верујемо да ће сваки ученик моћи лако да се снађе и да ће идући корак по корак кроз задатке временом потврдити и обогатити свој лексички фонд. Важно је споменути, како и саме ауторке наводе у предговору, да су у задацима свесно искорачиле из препорученог лексичког минимума са циљем да код ученика активирају и развију лексички потенцијал који ће га водити према сопственом лексичком максимуму. То се постигло задацима којима се обрађују парадигматски лексички односи и творба речи, а нарочито онима који су намењени вишем нивоу у којима се уводе полисемија и фразеологија, и онима који немају само једно решење, којима се подстичу дискусије на одређене теме.

Као посебну вредност *Збирке* издвајамо она питања која су повезана са српском културом, народним обичајима, храном и свакодневним животом. Њиховим решавањима ученици сазнају много о завичају и обичајима које можда нису имали прилике да упознају или су заборавили. Усвајање израза, фраза и говорних чинова везаних за поједине обичаје и навике представља специфичност језика и културе. Осим тога, у задацима за виши ниво предложени су и речници српског језика који могу помоћи ученицима у самосталном раду.

Важан елеменат *Збирке* представљају решења задатака која су понуђена на крају књиге. Она омогућавају ученицима да сами проверавају тачност својих решења и тако користе приручник и самостално ван наставног процеса. Осим тога, у неким одговорима који су дати описно и више од минимума, могу да се упознају са ширим значењем појединих речи и њиховом употребом.

На основу прецизних упутстава која су дата у рукопису, чини се да ће књига бити богато и лепо илустрована илустрацијама које ће допринети ефикаснијој реализацији постављених задатака. Ликовно уређење веома је важно за књигу овог типа јер је намењена млађим генерацијама којима

је увек привлачније да раде на материјалима који су лепо дизајнирани и привлачни. Осим тога, добра илустрација помаже решавању задатака, али такође и памћењу нових речи које се везују за лепе и интересантне слике.

Овом *Збирком* скреће се пажња на завичајни језик коме ипак треба приступити на посебан начин јер су и захтеви за његово учење и утврђивање другачији од оних које пред нас поставља учење српског као матерњег, нематерњег или страног језика. Ово је прва књига код нас којом се оживљава свест о потреби учења српског као завичајног језика и надамо се, једна од многих које ће се још појавити вођене том идејом.

Сматрамо да је овај рукопис одличан помоћни материјал за учење српског језика и ширење лексичке компетенције ученика. Рукопис сматрамо добродошлим за потребе утврђивања, учења и проширивања знања из српског језика и језичке културе и препоручујемо га издавачу за објављивање.

У Сеулу, 14. априла 2023.

Проф. др Душанка Вујовић

О МЕЂУНАРОДНОМ НАУЧНОМ СКУПУ „НАУЧНО ДЕЛО И НАСЛЕЂЕ ПРОФЕСОРА ДР МИЛИЈЕ НИКОЛИЋА”

Међународни научни скуп *Научно дело и наслеђе професора др Милије Николића* одржан је 30. маја 2023. године на Филолошком факултету у Београду. Посвећен личности и научној оставштини професора др Милије Николића, скуп је организован уз подршку Катедре за српску књижевност са јужнословенским књижевностима и Филолошког факултета Универзитета у Београду, на којима је професор др Милија Николић провео свој радни век, од првих асистентских дана 1968. до пензионисања 1995, током богате и дуге академске и научне каријере.

О значају рада професора др Милије Николића као заслужника у науци и пракси наставе српског језика и књижевности говори чињеница да се он вреднује као „корифеј методике наставе српског језика и књижевности”, што се истиче у поднаслову скупа. У рефератима учесника, које садржи овај зборник, потврђује се његово водеће, најистакнутије место међу методичарима у другој половини 20. века. Улога корифеја најбоље говори о њему као првом и водећем заслужнику у науци о настави, методици наставе књижевности и српског језика и дидактици. Он је учитељ који води и инспирише подстицајни дијалог са другим ауторима, идејама

и теоријама у научној и наставној области којом се бави. Као што се у традицији античког позоришта често не помиње име самог хора, већ само име корифеја, тако се и у методичкој традицији често наводи само име Милије Николића, довољно да означи и његове ученике, настављаче и следбенике.

Методичка оставштина професора др Милије Николића обухвата велики број области у науци о настави, методици наставе књижевности и српског језика, науци о језику и књижевности, србистици, дидактици и педагогији. У овим оквирима на конференцији и рефератима у зборнику обрађене су следеће подтеме или њихови одређени аспекти:

1. Методичка мисао и деловање професора др Милије Николића
2. Заснивање и напредак модерне наставе и учења у делу Милије Николића
3. Научно и академско наслеђе професора др Милије Николића
4. Методичка теорија и пракса наставе у радовима Милије Николића
5. Наставна методологија као теорија и пракса данас
6. Методичке монографије, студије и научни чланци о језику и књижевности Милије Николића
7. Универзитетски уџбеници, приручници и школски уџбеници Милије Николића
8. Дидактика и педагогија у теорији и пракси наставе Милије Николића

Посебну вредност зборника представља то што се рад Милије Николића у рефератима сагледава из вишеструке научне и стручне перспективе. Њему се приступа из више методолошких углова и на основу већег броја научних чињеница и вредносних критеријума. То дело осветљава се као ново поглавље у развоју науке о настави, као вредно наслеђе и основа/темељ наше најбоље академске методике. Оно нуди методолошке изазове и методичка истраживања подстицајна за рад на књижевним делима и језичким појавама, за стваралачку актуализацију наставних метода и питања савремене наставе у проблемском, компаративном, интерлитерарном и националном контексту.

Милија Николић представљен је као методичар (стваралачке) наставе књижевности, методичар правописа, методичар српског језика као завичајног, узорни граматичар и методолог, методичар језичке културе, истраживач идиолеката српских писаца, истраживач функционалних поступака у савременој настави граматике, писац уџбеника. Увидом у концепт о књижевном делу као методичком водичу Милије Николића образлаже се допринос његове методике у разредној настави књижевности и у активностима у вртићу. Ширина и разноврсност тема, око којих су се окупили методичари свих генерација, сведоче о живом присуству аутора

и његовог дела у нашем времену. Оно и данас привлачи несмањено интересовање истраживача, практичара у настави, студената. Тако је Милија Николић у нашој и широј академској заједници дугорочно усмерио пут и истраживачку динамику у методици као научној и наставној дисциплини.

Милија Николић је своје знање, научне резултате и методичност ставио у службу стварања и напретка модерне наставе и учења. Са његовим одласком 2013. године завршило се цело једно поглавље утемељивања методике наставе српског језика и књижевности. Десет година касније, 2023. године, научни скуп у част професора др Милије Николића потврђује да су се његово дело и допринос наставној теорији и пракси методике сачували, винули до генерација нових истраживача и обогатили савременим темама и новим научним резултатима.

Проф. др Љиљана Бајић

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Библиотека „Књижевност и језик”

1. Милка Андрић, **Методички прилози књижевно-уметничком делу**, 2000 (распродато)
2. Жарко Бабић, **Методичке варијације**, 2002 (распродато)
3. Љубомир Поповић, **Ред речи у реченици**, II издање, 2004 (прво издање 1997)
4. Новица Петковић, **Огледи о српским песницима**, II издање 2004 (прво издање 1998)
5. Љиљана Бајић, **Одабране наставне интерпретације**, II издање 2004 (прво издање 1998)
6. Слободан Ж. Марковић, **Српска књижевност између два светска рата – појаве, писци и дела**, 2004.
7. Зборник **Ка савременој настави српског језика и књижевности**, 2004.
8. Тихомир Брајовић, **Облици модернизма**, 2005.
9. Бошко Сувајџић, **Јунаци и маске**, 2005. (распродато)
10. Нада Милошевић-Ђорђевић, **Од бајке до изреке**, II издање 2006 (прво издање 2000)
11. Драгана Вукићевић, **Писмо и прича**, 2006.
12. Бранкица Чигоја, **Траговима српске језичке прошлости**, 2006.
13. Радмила Маринковић, **Светородна господа српска**, II издање 2007 (прво издање 1998)
14. Васо Милинчевић, **Велика школа и велики професори**, 2006.
15. Јелица Јокановић-Михајлов, **Акценат и интонација говора на радију и телевизији**, 2006.
16. Наташа Станковић-Шошо, **Топос пута у српској народној бајци**, 2006.
17. Оливера Радуловић, **Речи са чистих усана**, 2007.
18. Гордана Јовановић, **Живот Стефана Лазаревића, деспота српскога**, 2007 (распродато)
19. Татјана Јовићевић, **Српски историјски роман XIX века**, 2007.
20. Јован Деретић, **Огледи о српској књижевности**, 2007.
21. Бошко Сувајџић, **Иларион Руварац и народна књижевност**, 2007.

22. Душан Иванић, **Огледи о Стерији**, 2007 (распродато)
23. **Писци говоре**, приредио Михајло Пантић, 2007.
24. Божо Ђорић, **Творба именица у српском језику**, 2008.
25. Мило Ломпар, **О завршетку романа**, 2008.
26. Драгана Мршевић-Радовић, **Фразеологија и национална култура**, II издање 2008.
27. Снежана Милинковић, **Преображаји новеле**, 2008.
28. Снежана Самарџија, **Биографије епских јунака**, 2008.
29. Гордана Штасни, **Творба речи у настави српског језика**, 2008.
30. Зона Мркаљ, **Наставно проучавање народних приповедака и предања**, 2008.
31. Јелена Јовановић, **Писци и стил**, 2009.
32. Милош Ковачевић, **Огледи из српске синтаксе**, 2009.
33. Божо Ђорић, **Лингвомаргиналије**, 2009.
34. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 1, приредила Босиљка Милић, 2009.
35. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 2, приредили: Босиљка Милић и Вељко Брборић, 2010.
36. **Пут до есеја** (хронолошки преглед такмичења), приредила Босиљка Милић, 2010 (распродато)
37. Рајна Драгићевић, **Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу**, 2010.
38. Милан Стакић, **Морфо(но)лошке теме**, 2010.
39. Зоја Карановић, **Небеска невеста**, 2010.
40. **Прилози језичком и књижевном образовању**, Зборник 3, приредили: Босиљка Милић и Вељко Брборић, 2010.
41. Валентина Питулић, **Трагом архетипа**, 2011.
42. Зорица Несторовић, **Класик Стерија**, 2011.
43. Вељко Брборић, **Правопис и школа**, II издање, 2015. (прво издање 2011)
44. **20 година Републичког такмичења из српског језика и језичке културе ученика основних и средњих школа**, приредила Босиљка Милић, 2011.
45. Слободан Ж. Марковић, **100 година Друштва за српски језик и књижевност Србије**, прилоге приредила Босиљка Милић, 2011.
46. Марија Клеут, **Из Вукове сенке**, 2012.
47. Јасмина Јокић, **Краљичке песме, Ритуал и поезија**, 2012.
48. Зона Мркаљ, **Колико познајеш књижевност?**, 2012 (распродато)
49. Јелица Јокановић, **Прозодија и говорна култура**, 2012.
50. **Српски језик кроз тестове 3**, приредила Босиљка Милић, 2013 (распродато)

51. Драгана Вељковић Станковић, **Комуникативни приступ у настави српског језика**, 2013.
52. Светлана Торњански Брашњовић, **Свадбене песме и обредни смех**, 2013.
53. Александар Милановић, **Језик весма полезан**, 2013.
54. Милан Алексић, **Богдан Поповић и српска књижевност**, 2014.
55. Миодраг Павловић, **Спреми се да говориш**, 2014.
56. Весна Ломпар, **Врсте речи и граматичка пракса (од Вука до данас)**, 2016.
57. Вељко Брборић, **О српском правопису**, 2016.
58. Милорад Дашић, **Народна књижевност у наставним плановима и програмима**, 2016.
59. Иван Златковић, **Ка поетици смеха**, 2017.
60. Предраг Петровић, **Авангардни роман без романа: поетика кратког романа српске авангарде**, 2017.
61. Душан Иванић, **П(ј)есник и п(ј)есма**, 2017.
62. Првослав Радић, **Творба речи и миксоглотија**, 2018.
63. Душица Потић, **Поетика прикривања – Фолклорни обрасци у стваралаштву Стевана Раичковића**, 2018.
64. Бојан Ђорђевић, **Племенита мисија или мука жива – Српски књижевници као професори**, 2018.
65. Мирјана Стакић Савковић, **Путујућа учионица (Од екскурзије до стручног путовања као стваралачке активности)**, 2018.
66. Душка Кликовац, **Српски језик у светлу когнитивне лингвистике**, 2018.
67. Љубомир Поповић, **Комуникативно-граматичка анализа реченице**, 2019.
68. Наташа Станковић Шошо, **Књижевно дело Бранислава Нушића у настави**, 2019.
69. **Писци говоре 2**, приредио Михајло Пантић, 2020.
70. Милош Ковачевић, **Стилистиком кроз белетристику**, 2022.
71. Снежана Самарџија, **Исходишта поезије**, 2022.
72. Зона Мркаљ и Марија Запутил, **Књижевност кроз тестове (за седми и осми разред основне школе)**, 2022.
73. Рајна Драгићевић, Валентина Илић, Весна Николић, **На крилима речи**, 2023.
74. **Научно дело и наслеђе професора др Милије Николића**, приредили: Љиљана Бајић, Зона Мркаљ, Наташа Станковић Шошо, Вељко Брборић, 2023.
75. Марија Запутил и Јасмина Станковић, **Књижевност кроз тестове (за пети и шести разред основне школе)**, 2023.

Часописи:

1. Часопис **Књижевност и језик**
Цена броја 500,00
2. Часопис **Свет речи** – средњошколски часопис за српски језик и књижевност
Цена броја 500,00
3. **Летопис Друштва – (2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023)**
Цена броја: 500,00 динара

Збирке тестова са такмичења:

1. **Тестови са такмичења из српског језика и језичке културе ученика основне школе 2011–2021.**
Цена 1.000,00 динара
2. **Тестови са такмичења из српског језика и језичке културе ученика средњих школа 2012–2023.**
Цена 1.000,00 динара
3. **Тестови са Књижевне олимпијаде 1 (2012/2013, 2013/2014)**
(распродато)
4. **Тестови са Књижевне олимпијаде 2 (2014/2015, 2015/2016)**
Цена 1.000,00 динара
5. **Тестови са Књижевне олимпијаде 3 (2016/2017, 2017/2018)**
Цена 1.000,00 динара

Уплату извршити на жиро рачун Друштва:

Комерцијална банка

205-23421-53

У рубрику позив на број уписати број рачуна.

Излази годишње

Издавач

Друштво за српски језик и књижевност Србије

За издавача

Весна Ломпар, председник Друштва за
српски језик и књижевност Србије

Главни и одговорни уредник

Зона Мркаљ

Уредници

Зона Мркаљ, потпредседник Друштва
Вељко Брборић, потпредседник Друштва
Босиљка Милић, секретар Друштва

Коректура

Марија Запутил
Милена Милошевић

Графички дизајн

Биљана Живојиновић

Припрема и штампа

Cigoja
Ш Т А М П А

office@cigoja.com

www.cigoja.rs

Тираж

100 примерака

ISSN 2560-3388

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41

ЛЕТОПИС Друштва за српски језик и књижевност Србије /
главни и одговорни уредник Зона Мркаљ. – Год. 1, бр. 1 (2016)– .
– Београд : Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2017–
(Београд : Чигоја штампа). – 24 cm

Годишње. –

ISSN 2560-3388 = Летопис Друштва за српски језик и књижевност Србије
COBISS.SR-ID 229011980

